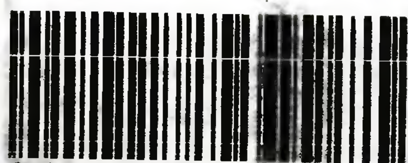

4
ТОМ

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

ПОМНІКІ XIV–XVIII стст.

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

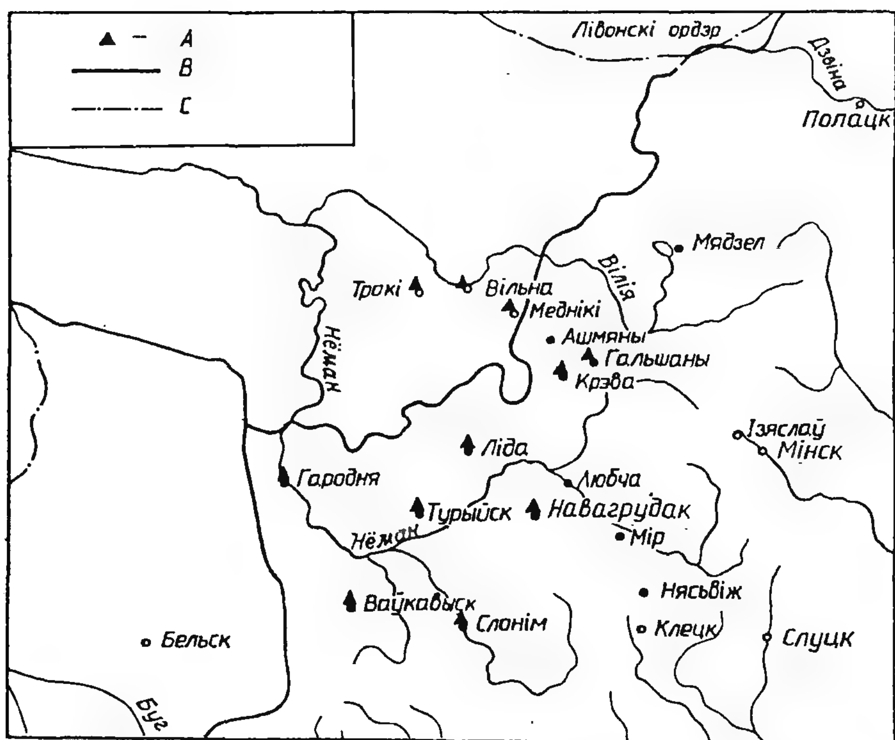
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

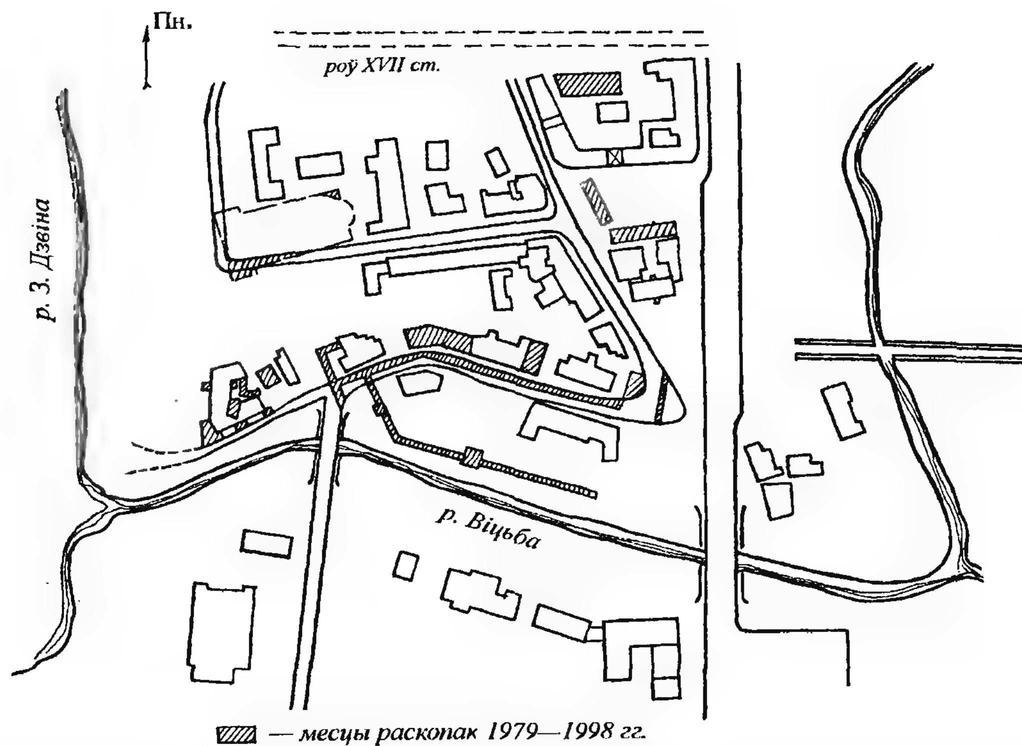
1

ЧАСТКА

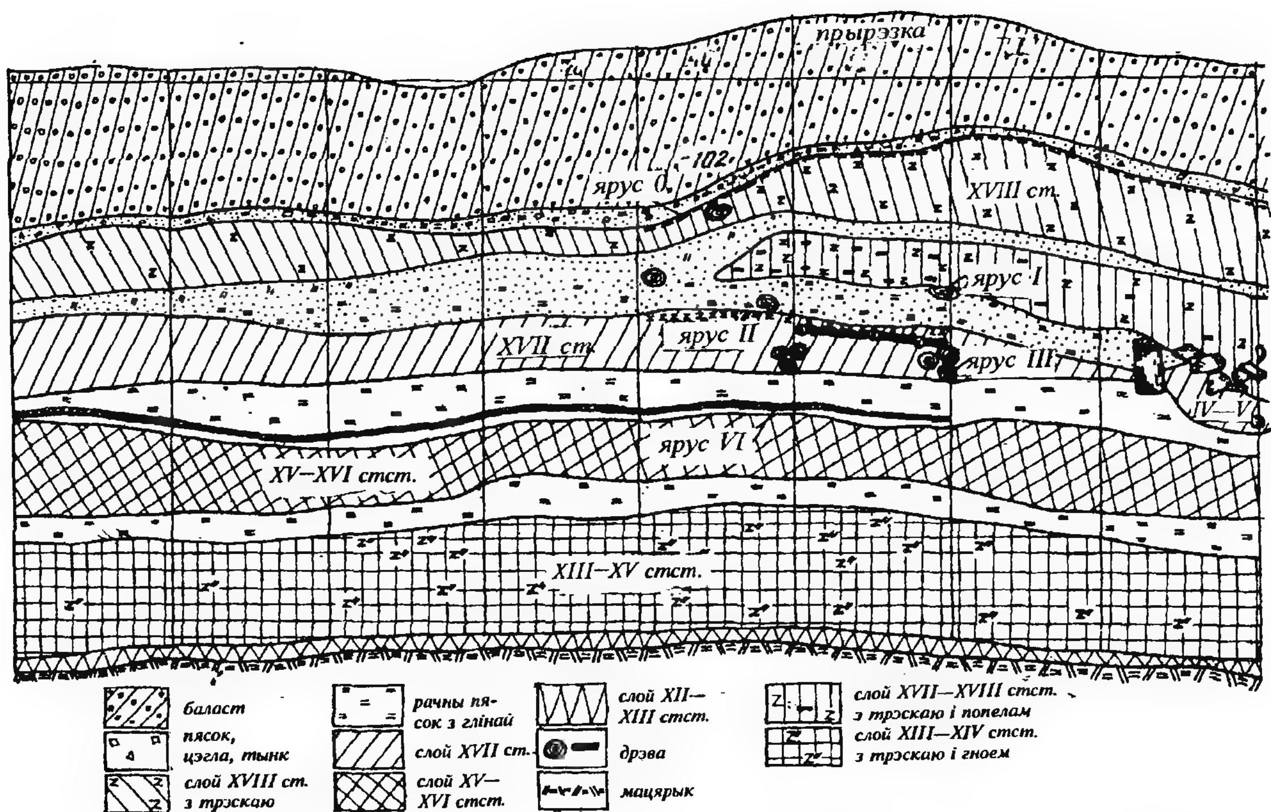
ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

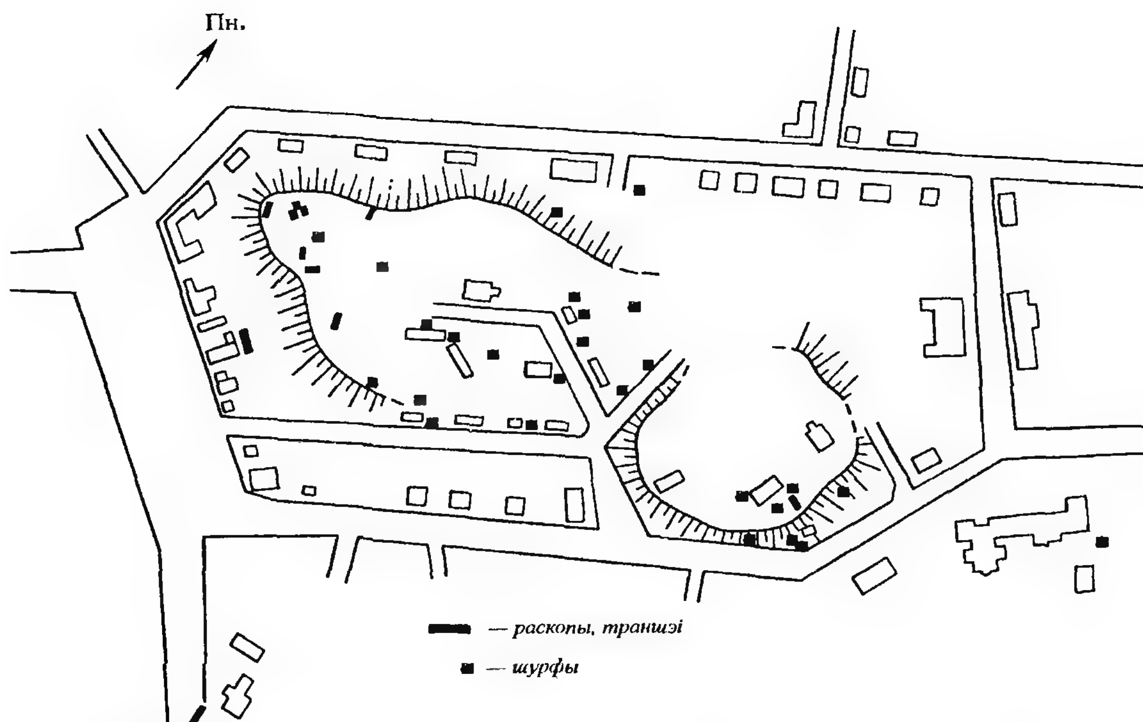
Мал. 1. Гарадскія паселішчы Беларускага Панямоння ў XIV ст.: А — замкі, В — сучасная мяжа Беларусі, С — мяжа ВКЛ

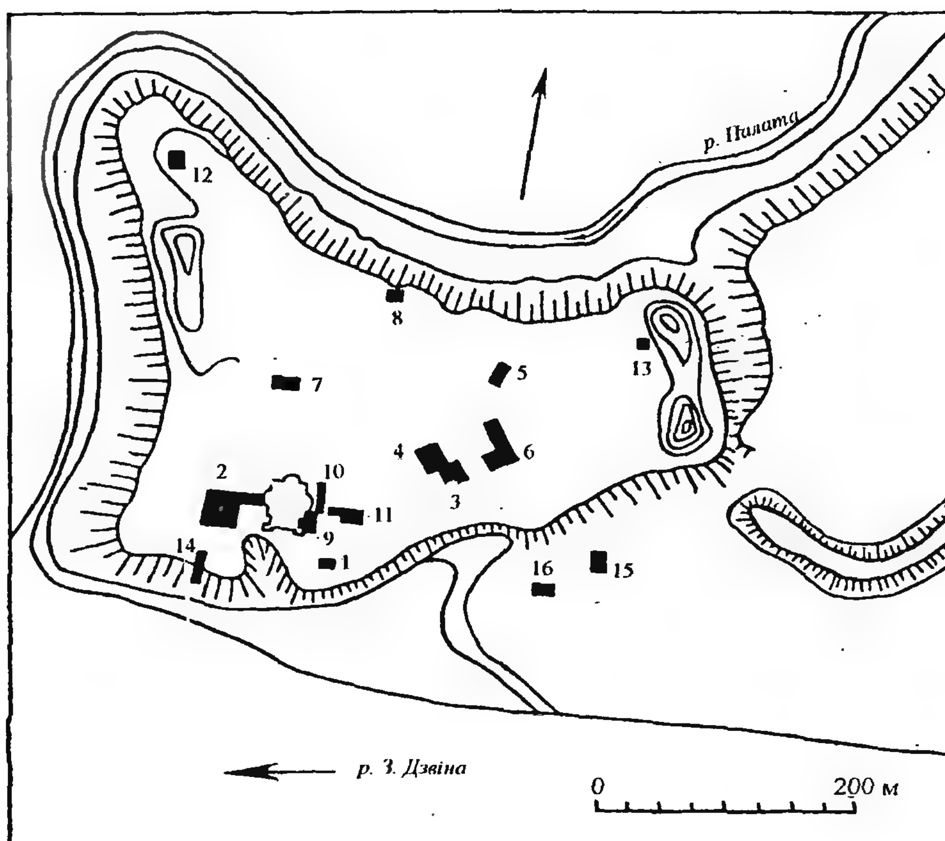
Мал. 2. Віцебск. Археалагічнае даследаванне тэрыторыі Узгор'я (В. М. Ляўко, 1979—1998 гг.)

Мал. 3. Віцебск. Культурны пласт раскопу II (1979—1980 гг.) на беразе р. Віцьба (раскопкі В. М. Ляўко)

Мал. 4. Мазыр. Даследаванні на тэрыторыі замка, «паркана» і за іх межамі (паводле А. А. Трусава, Н. І. Здановіч)

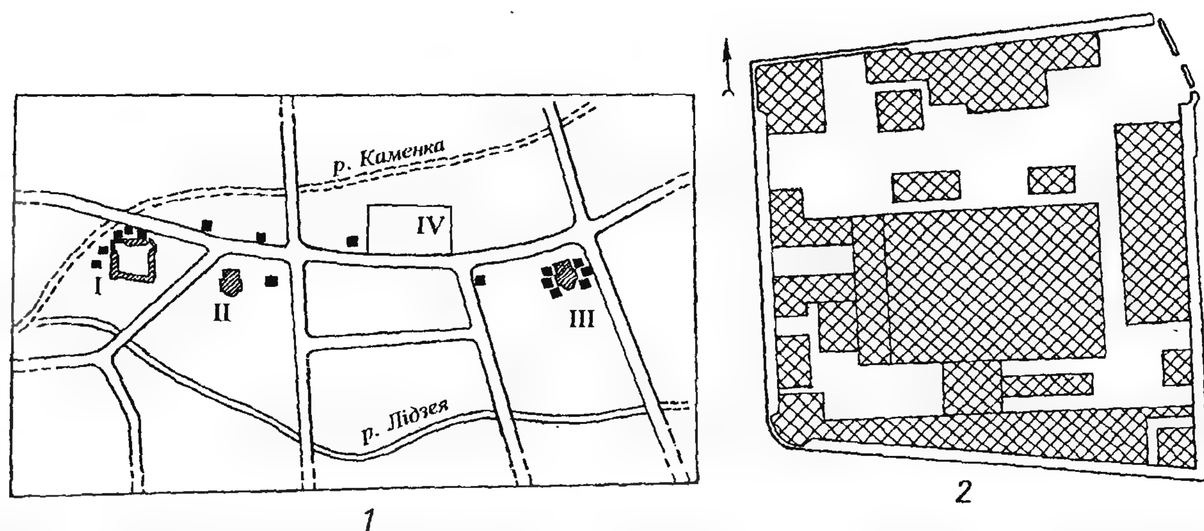
Мал. 5. Полацк. Археалагічныя раскопы і шурфы на Верхнім замку (паводле С. В. Тарасава): 1 — 1928 г; 2 — 1958 г.; 3 — 1959 — 1960 гг.; 4 — 1961—1962 гг.; 5—7 — 1967 г.; 8 — 1977—1978 гг.; 9 — 1978—1979 гг.; 10 — 1977—1979 гг.; 11 — 1980 г.; 12 — 1979 г.; 13, 14 — 1989 г.; 15 — 1961—1977 гг.; 16 — 1990 г.

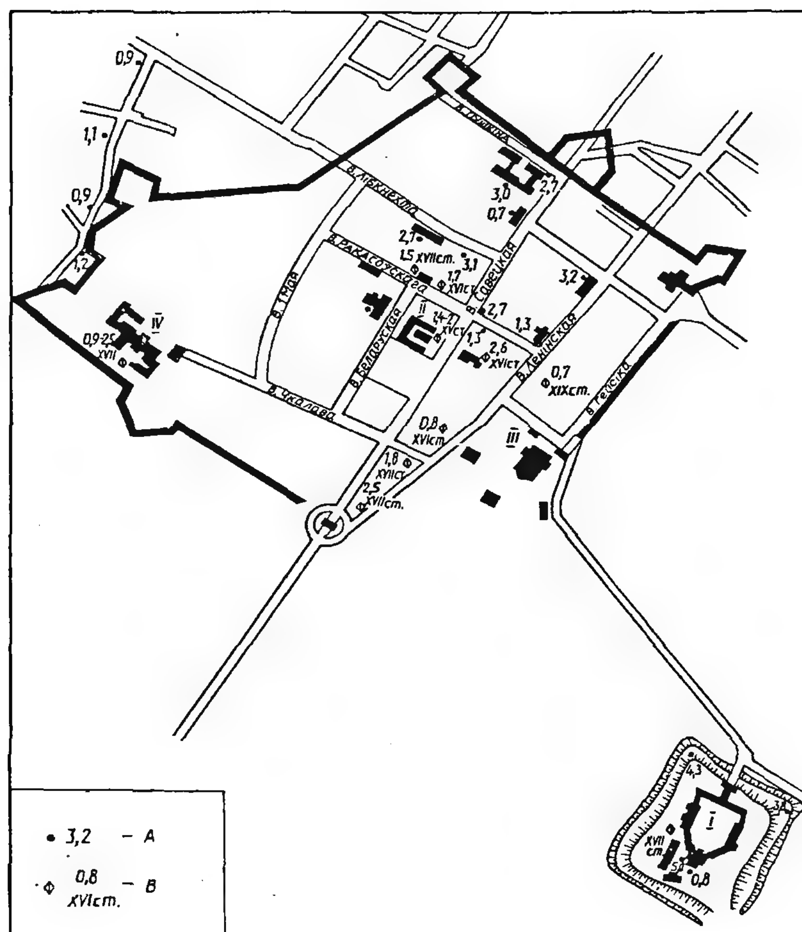
Мал. 6. Заслаўе. Тэрыторыя даследаванняў гістарычнай часткі (паводле Ю. А. Заяца): 1—5 — зоны культурнага слоя; 6 — недаследаваныя часткі; 7 — будаўнічыя траншэі; 8 — межы распаўсюджання культурнага слоя; 9 — перапады ўзроўню вышыні

— мяжа пасада XVII ст.
— раскопы
— назіранні, шурфы

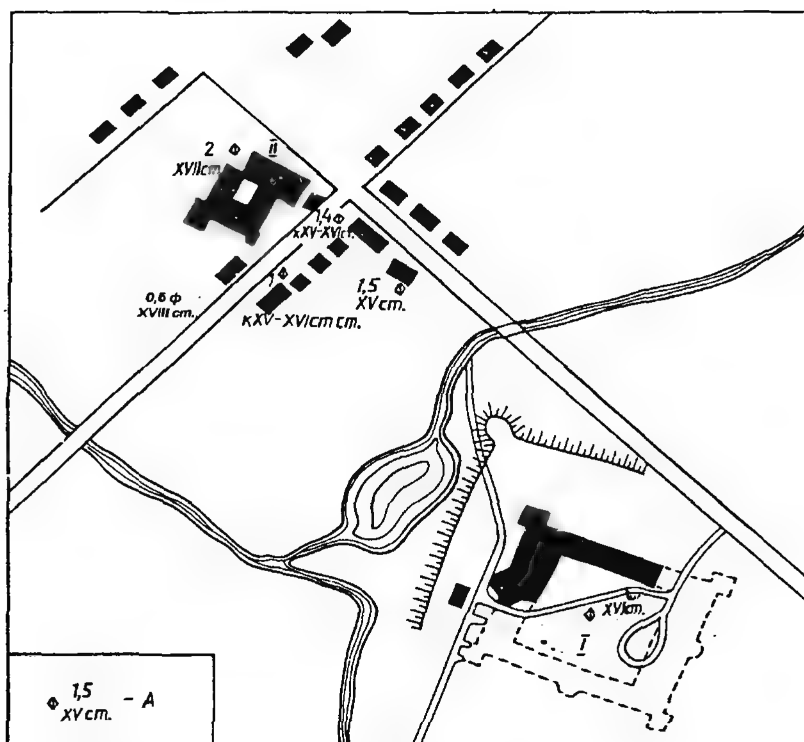
Мал. 7. Орша. Археалагічнае вывучэнне тэрыторыі ў 1988—1999 гг. (В. М. Ляўко): 1 — гарадзішча; 2 — замак; 3, 10 — Надняпроўскі пасад; 4, 5, 7—9 — Зааршынны пасад; 6, 11 — за мяжой горада XVII ст.

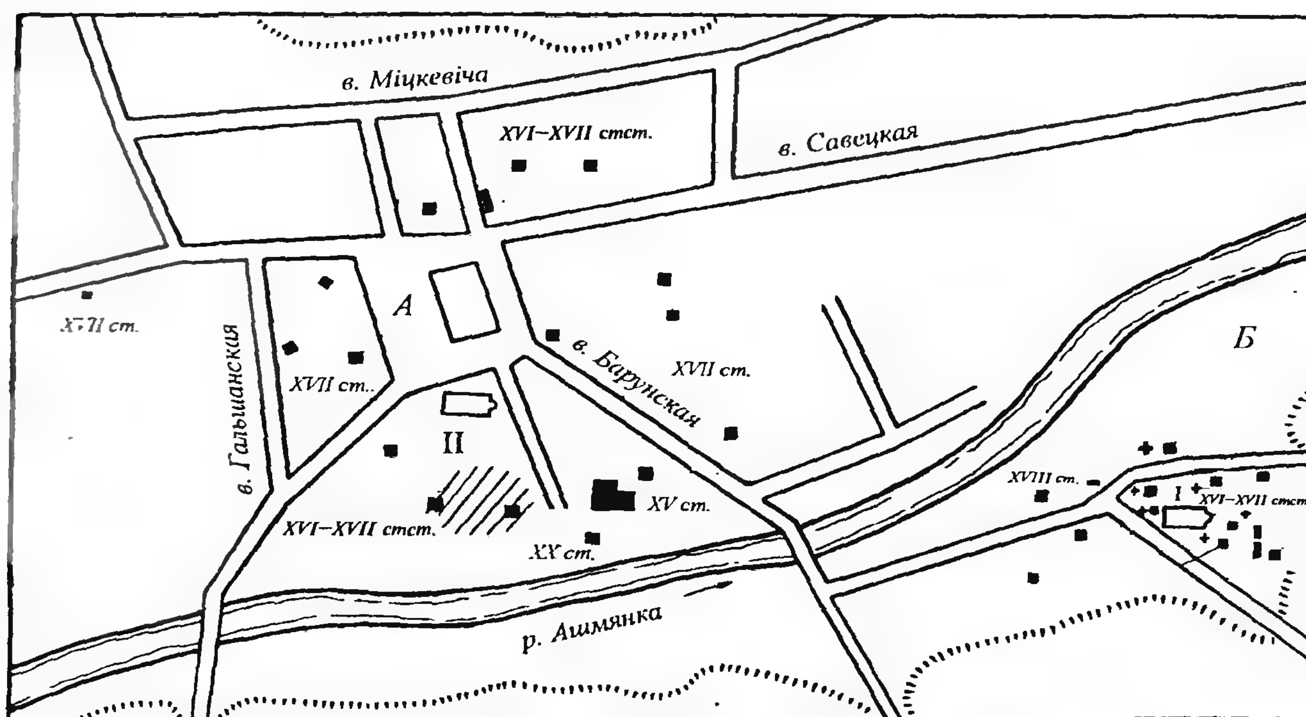
Мал. 8. Ліда. Археалагічнае даследаванне тэрыторыі: 1 — горада; 2 — замка (паводле А. К. Краўцэвіча, А. А. Трусава). I — замак; II, III — храмы; IV — плошча

Мал. 9. Нясвіж. Датыроўка найстаражытных частак: I — замак; II — ратуша; III — фарны касцёл; IV — кляштар бенедыкцінак (паводле А. К. Краўцэвіча)

Мал. 10. Гальшаны. Датыроўка найстаражытных частак: I — замак; II — кляштар францысканцаў (паводле А. К. Краўцэвіча)

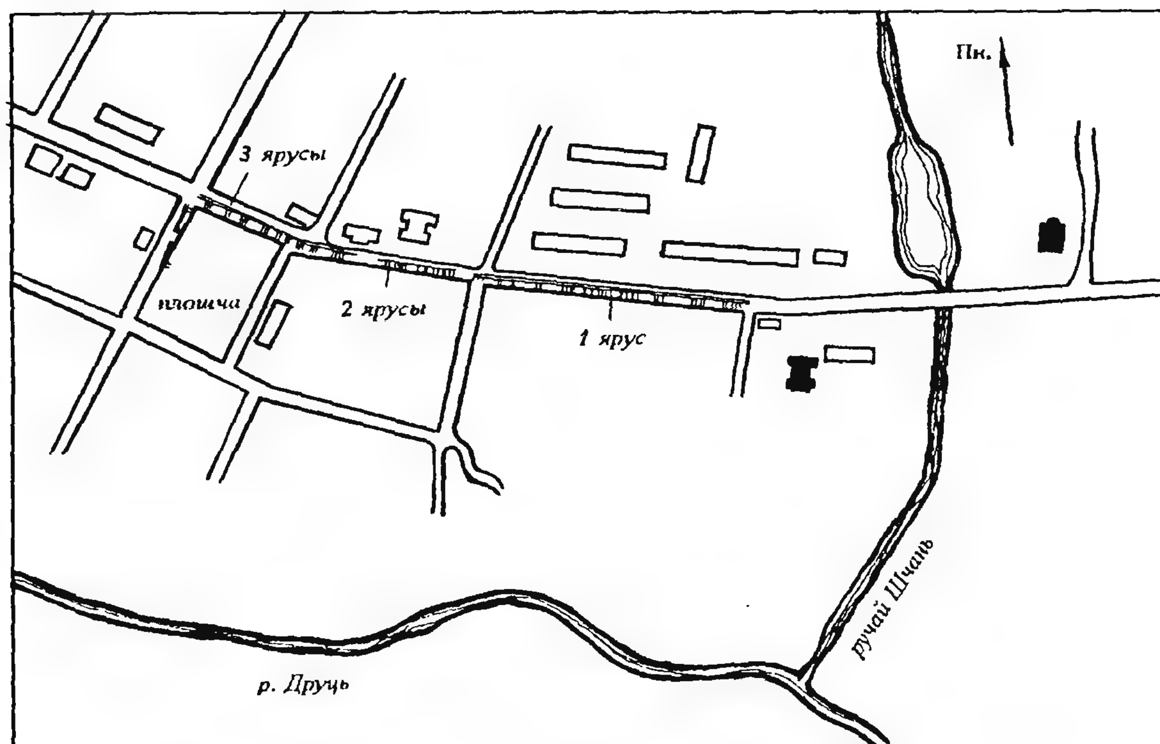
■ —шурфы

/// — «двор Ашмянскі» XVII ст.

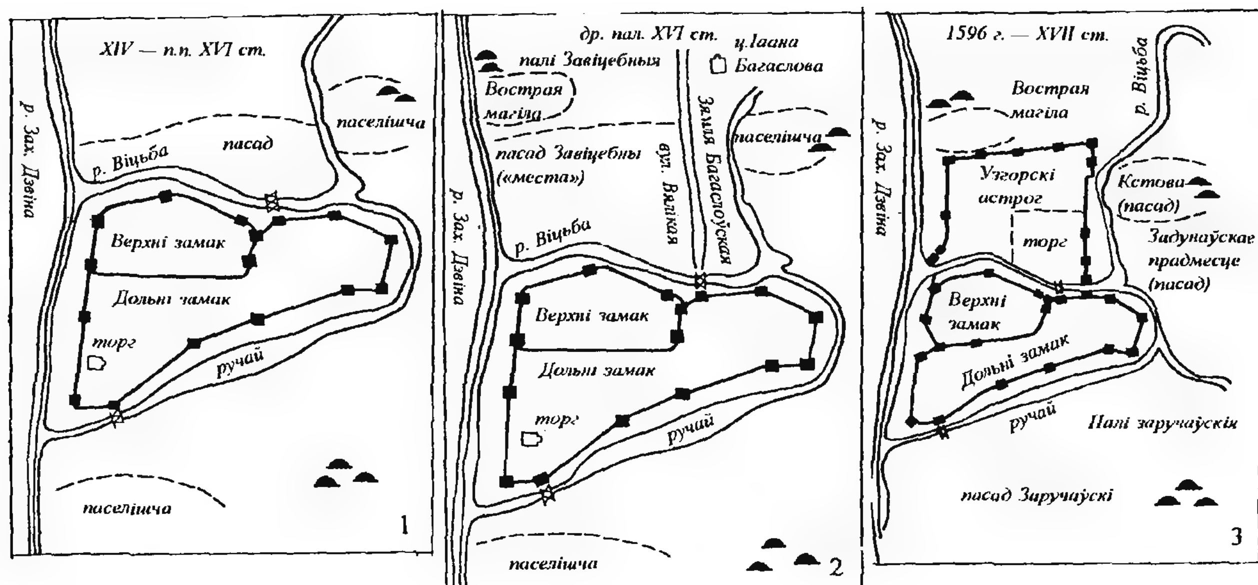
II — езуіцкі касцёл

I — францысканскі касцёл

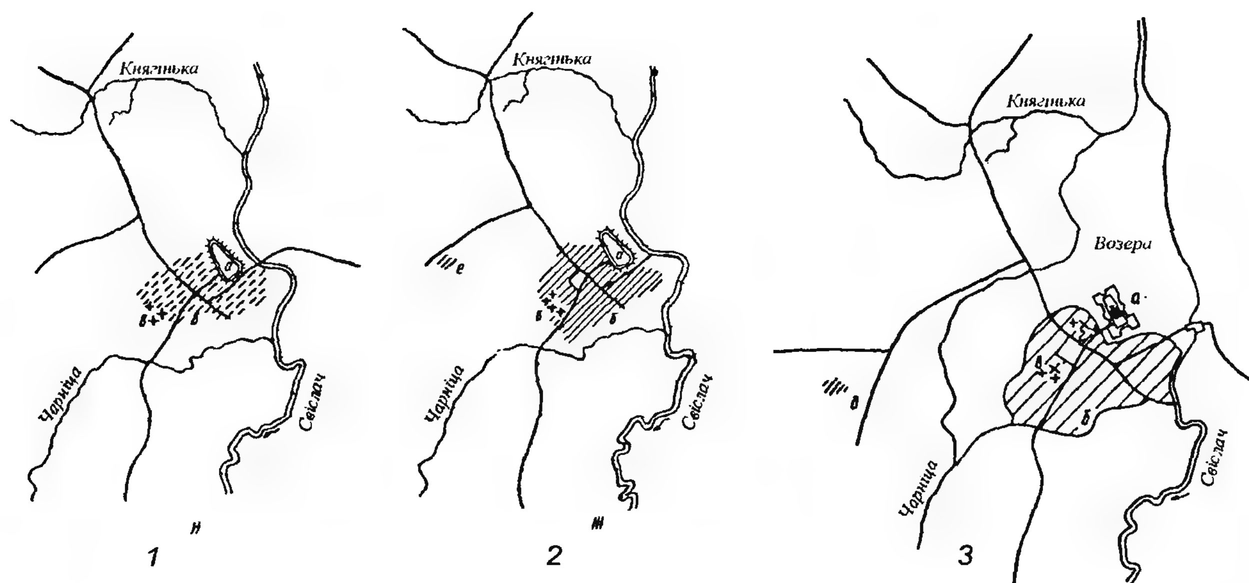
Мал. 11. Ашмяны. Месцы археалагічных даследаванняў (паводле А. К. Краўцэвіча): А — гандлёвая плошча (XV—XVI стст.), Б — старыя Ашмяны

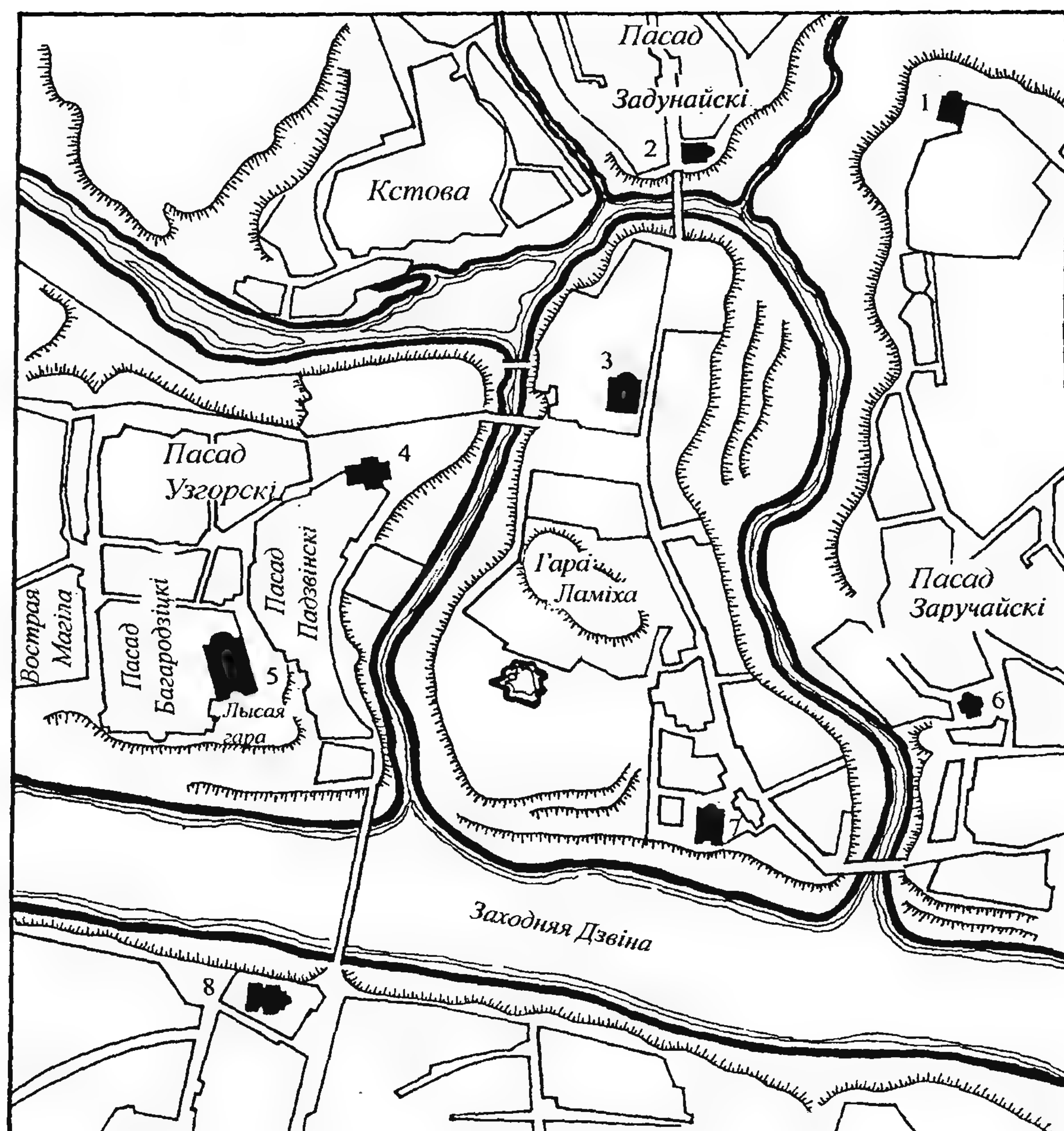
Мал. 12. Талачын. Археалагічнае назіранне ў зоне XVII ст. (В. М. Ляўко)

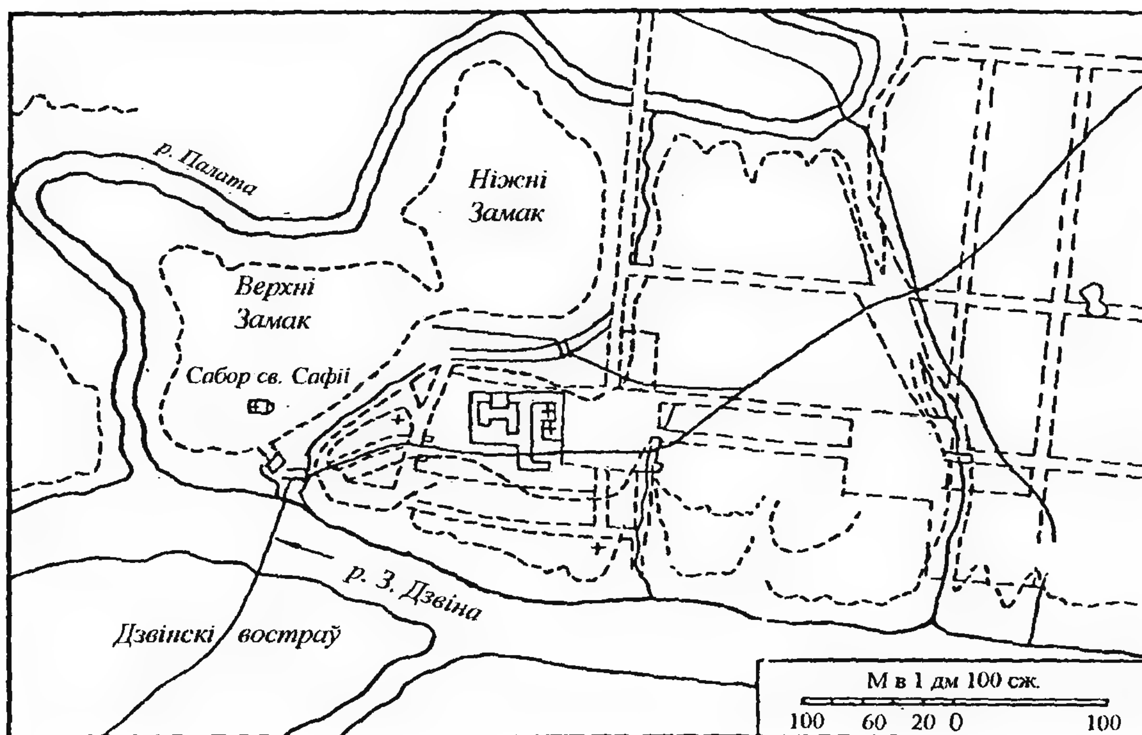
Мал. 13. Развіццё тапаграфічна-планіровачнай структуры Віцебска ў XIV—XVII стст. (рэканструкцыя В. М. Ляўко)

Мал. 14. Развіццё тапаграфічна-планіровачнай структуры Заслаўя канца XIII—XVII ст. (рэканструкцыя Ю. А. Заяца): а — дзяцінец (замак); б — пасад (горад); в — могілкі (касцёл); г — могілкі (царква); д — сядзіба на гарадзішчы Замэчак

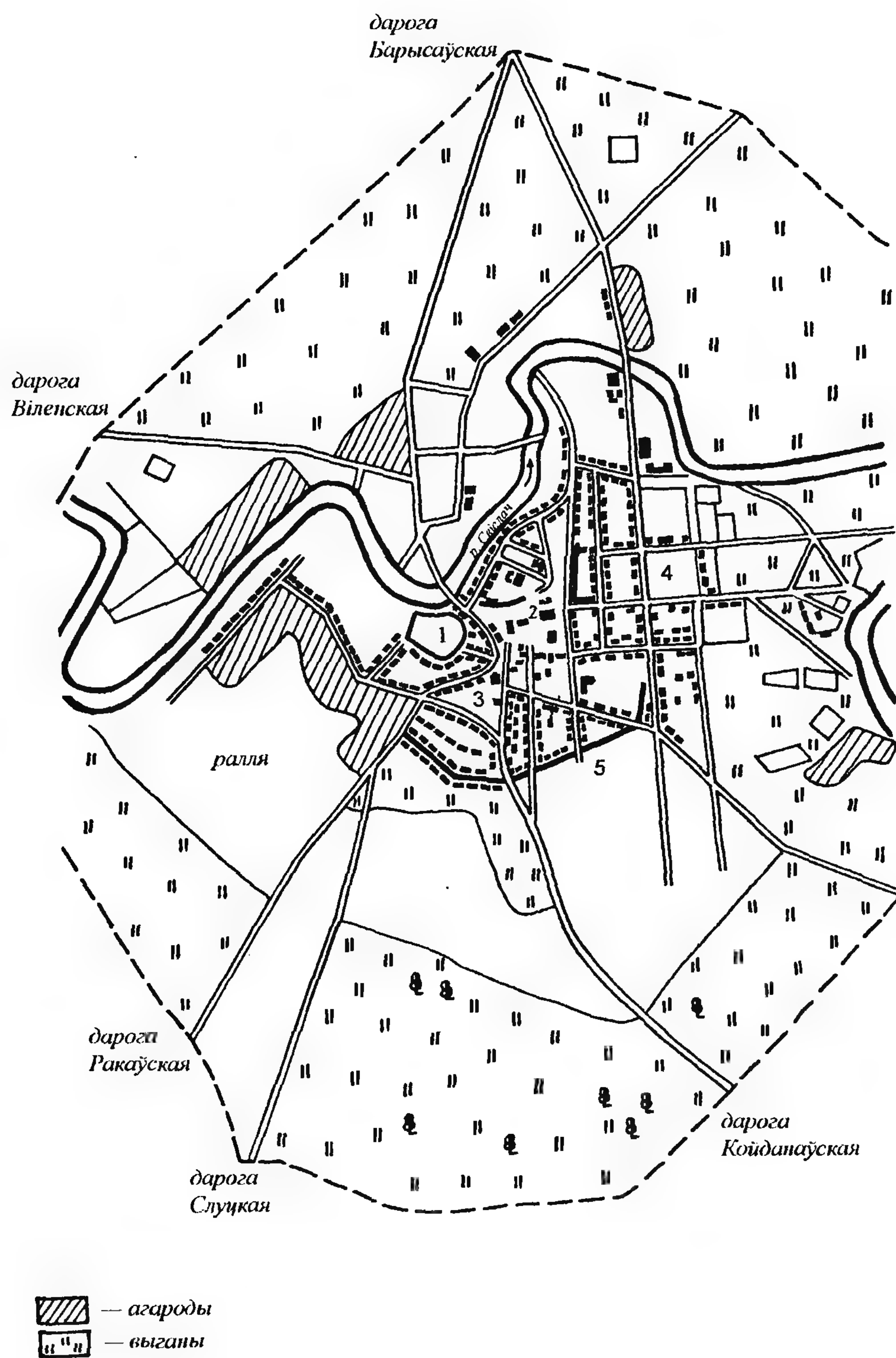

Мал. 15. Планіроўка Віцебска ў канцы XVI— першай палове XVII ст. (рэканструкцыя В. М. Ляўко па матэрыялах ГЮМ). Праваслаўныя храмы: 1 — Свята-Духаўскі; 2 — Мікольскі; 3 — Параскевы Пятніцы; 4 — Уваскрэсення; 5 — Успення; 6 — Заручайскі («Кажамяцкі»); 7 — Благавешчання; 8 — Ільінскі

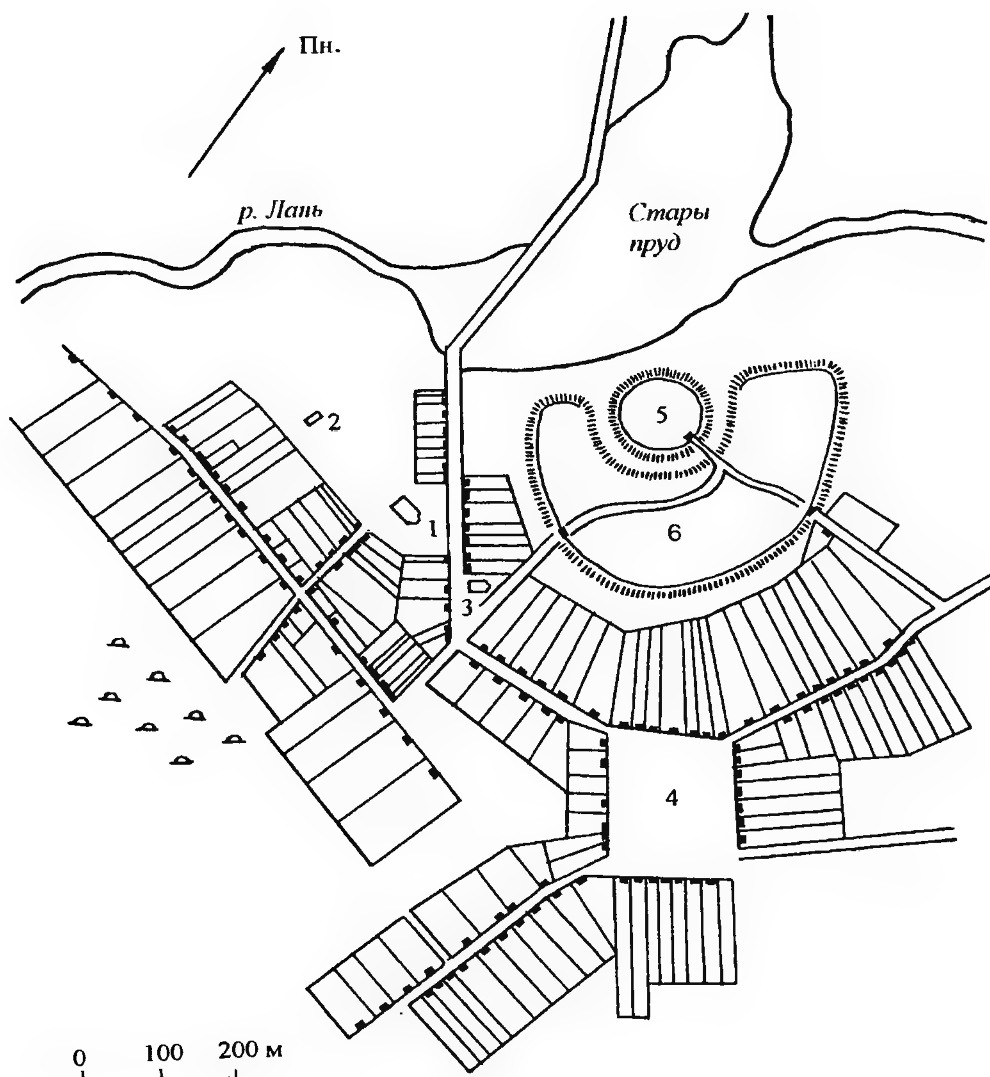

Мал. 16. План мясцовасці, на якой размешчана частка г. Полацка з аднаўленнем тапаграфічных асаблівасцей і планавых дадзеных, якія існавалі пераважна ў XVI—XVII стст. (складзены В. П. Вікенцьевым)

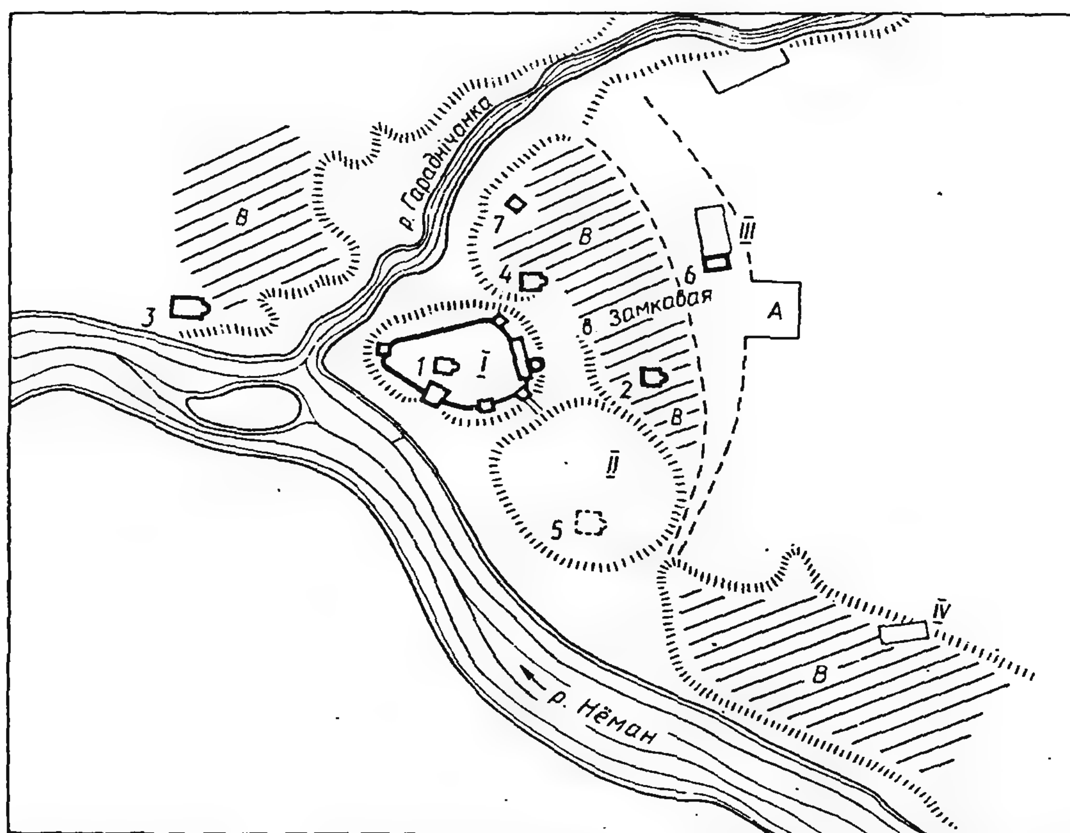
Мал. 17. План Мінска 1793 г. з умацаваннямі замка і гарадской тэрыторыі

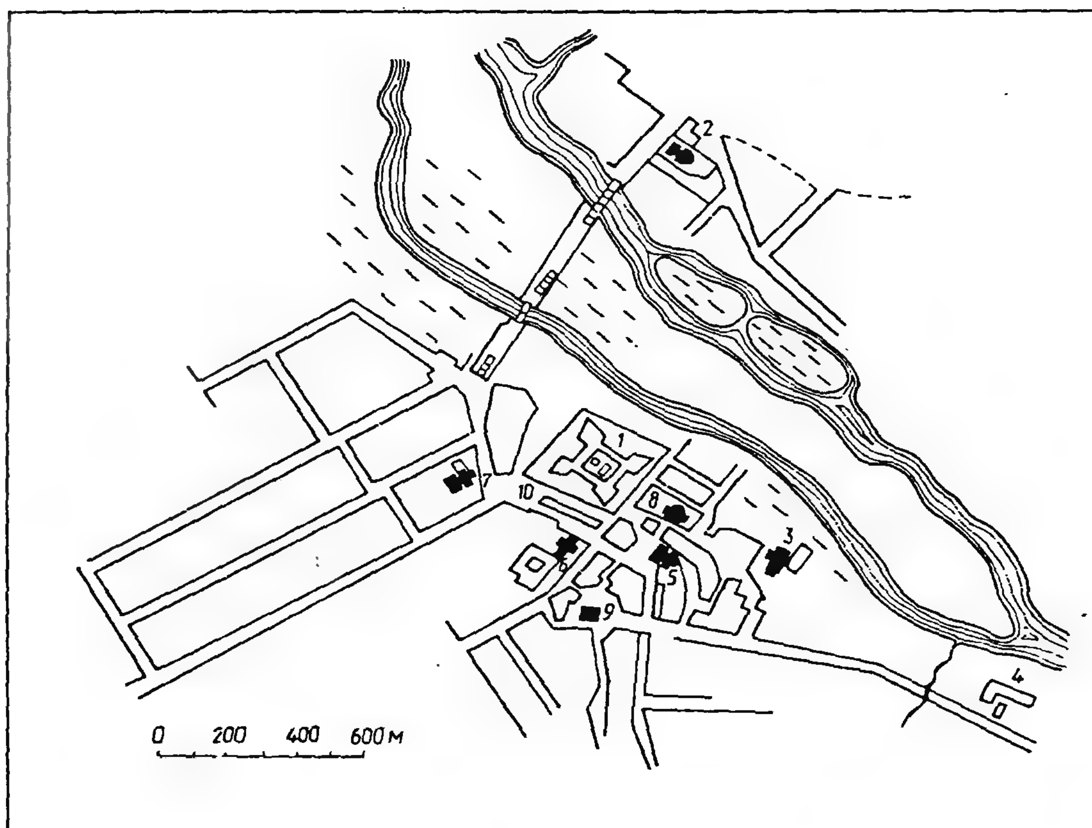
Мал. 18. План Мінска 1801 г.: 1— замак; 2 — Высокі рынак; 3 — Ніжні рынак; 4 — Новы рынак; 5 — трасса часткі абарончага вала горада XVII ст.

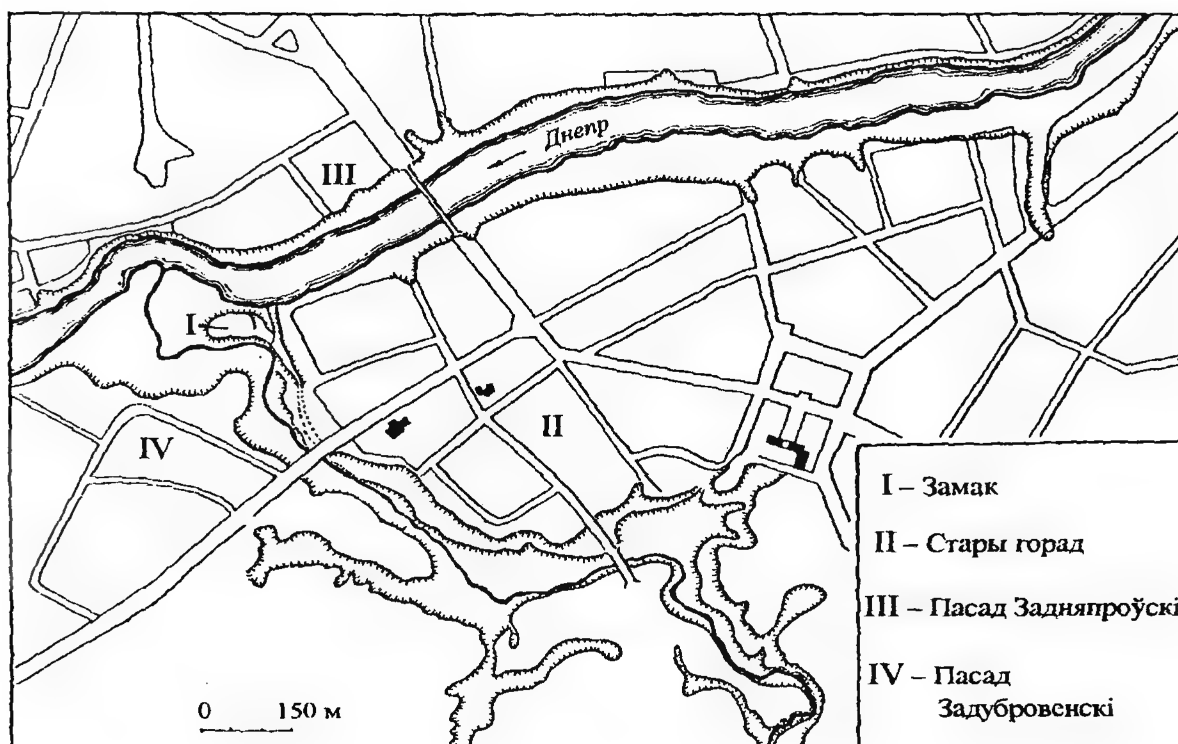
Мал. 19. План Клецка па дадзеным Інвентару 1552 г.: 1 — фарны касцёл; 2 — плебанія; 3 — царква св. Міколы; 4 — рынак; 5 — Высокі замак; 6 — Дольні замак

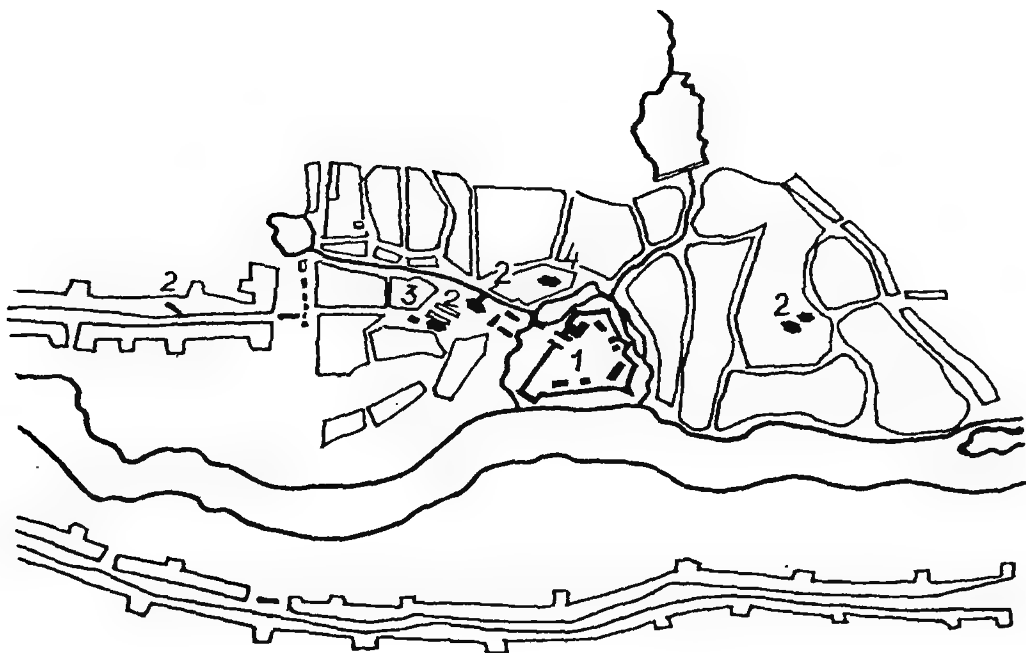
Мал. 20. Тапаграфія Гродна канца XIV—пачатку XV ст. (паводле А. К. Краўцэвіча): А — рынак, В — пасады. I — Верхні замак, II — Ніжні замак, III — каталіцкія могілкі, IV — яўрэйскія могілкі; цэрквы: 1 — Верхняя, 2 — Прачысценская, 3 — Барысаглебская, 4 — Малая, 5 — Уваскрэсенская(?), 6 — касцёл, 7 — сінагога

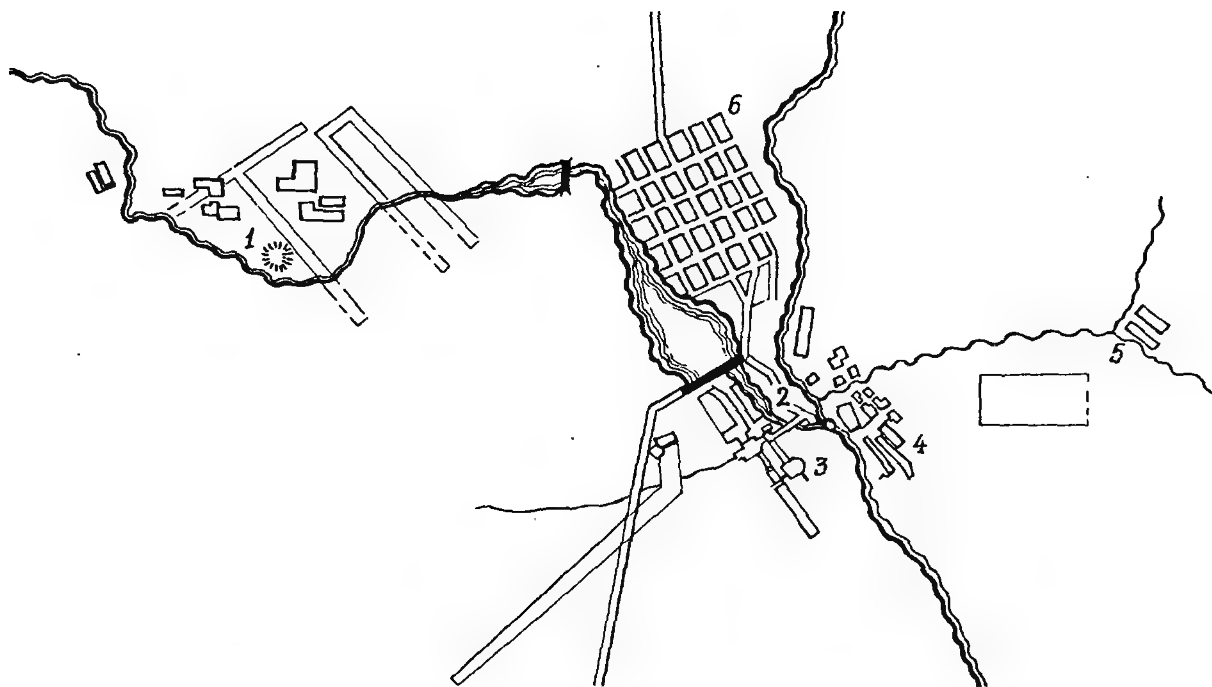
Мал. 21. Тапаграфія Слоніма канца XVII ст. (рэканструкцыя А. Д. Квітніцкай): 1 — замак; 2 — мураваны фарны касцёл (1595 г.); 3 — касцёл бернадзінцаў (1639 г.); 4 — касцёл бенедыкцінак (1669 г.); 5 — касцёл дамініканцаў (1680 г., каменны з 1747 г.); 6 — касцёл бернардзінак (1670 г.); 7 — касцёл канонікаў лютэранскіх (1650 г.); 8 — Спаская уніяцкая царква; 9 — сінагога; 10 — рынак

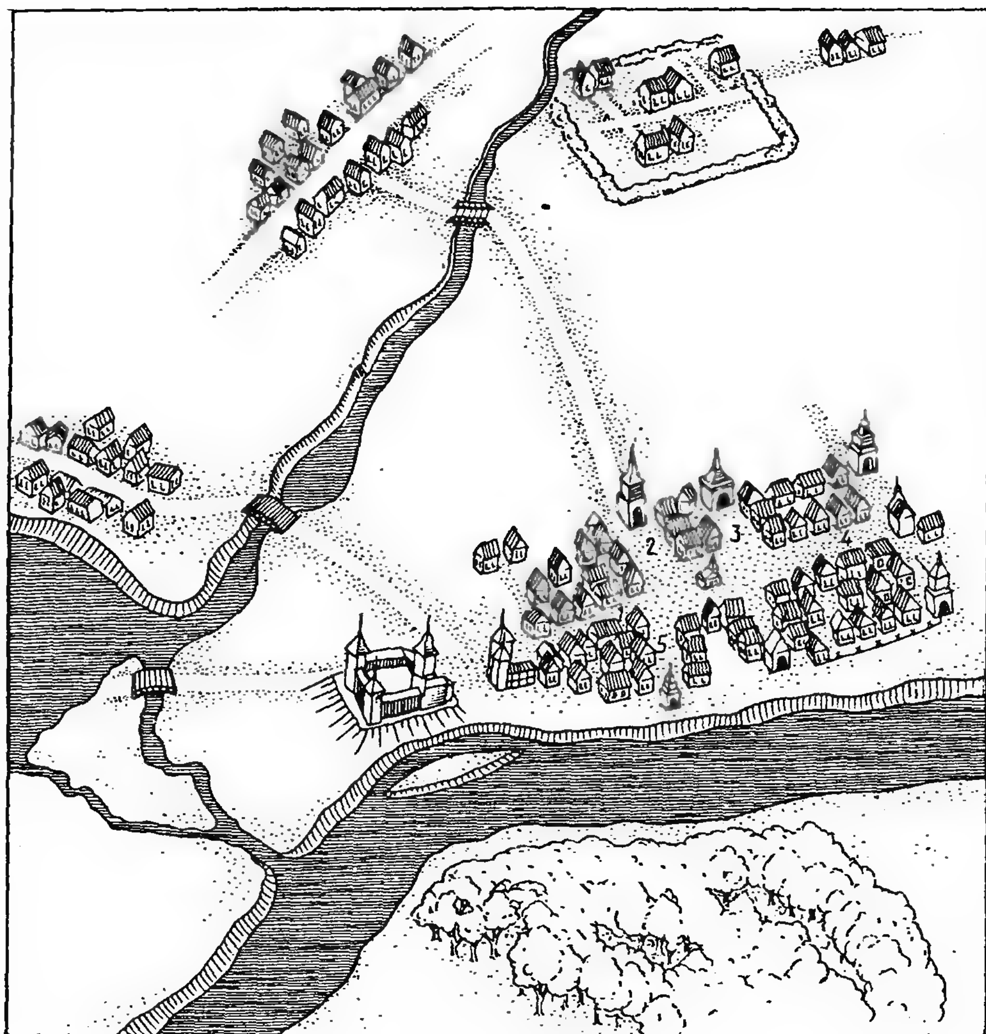
Мал. 22. Тапаграфія Дуброўна XVII ст. (рэканструкцыя В. М. Ляўко)

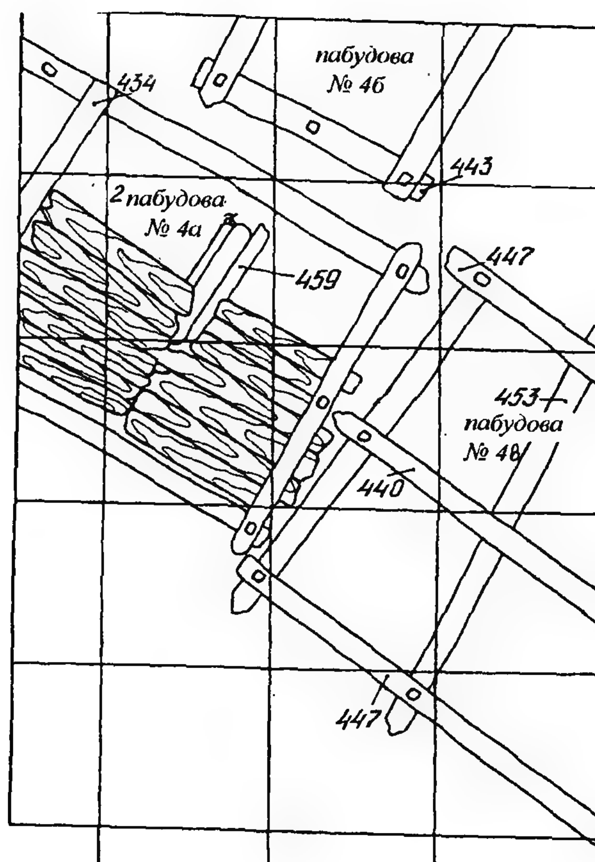
Мал. 23. План Копысі пачатку 1770-х гадоў: 1 — замак; 2 — праваслаўныя цэрквы; 3 — касцёл; 4 — кальвінскі збор

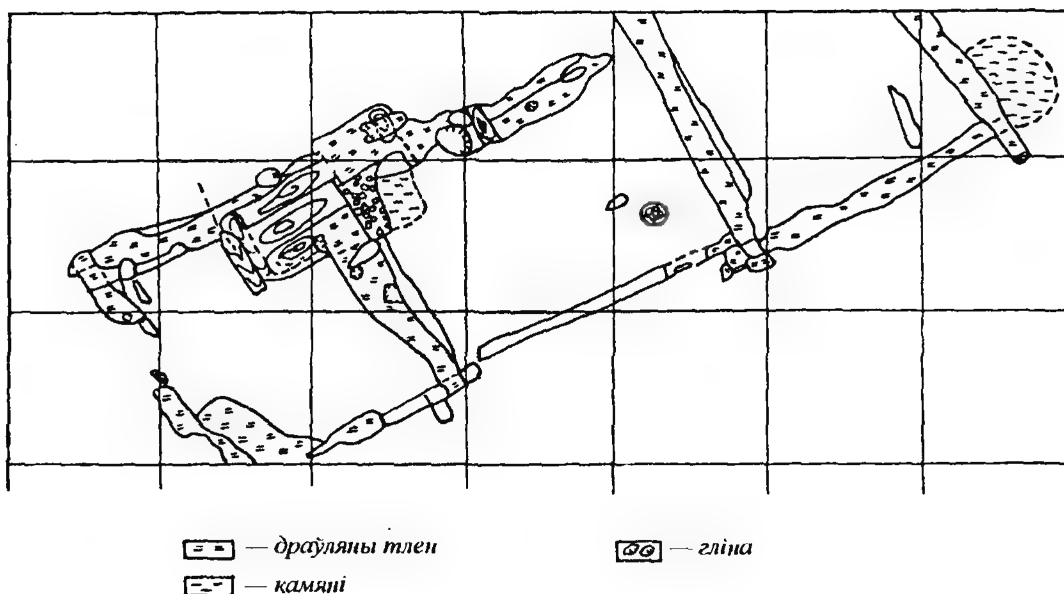
Мал. 24. Тапаграфічнае развіццё Шклова ў XVI—XVIII стст. (рэканструкцыя В. М. Ляўко на аснове атласа Магілёўскага павета 1783—1785 гг.): 1 — Шклоўскі замак XVI ст. і Стары Шклоў; 2 — Шклоўскі замак XVII ст.; 3 — места Шклоўскае; 4 — прадмесце Задняпроўскае; 5 — прадмесце Хадулы; 6 — Новы Шклоў

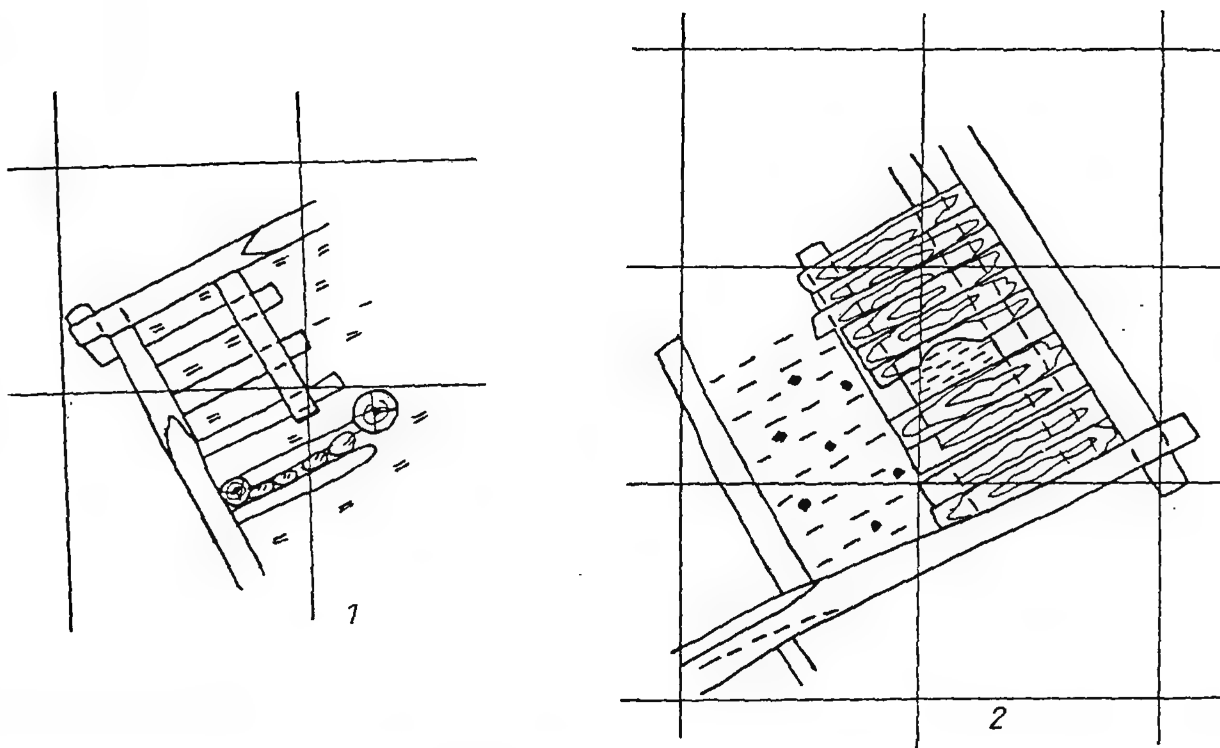
Мал. 25. Любча з карты сярэдзіны XVII ст. Ю. Нарановіча-Наронскага. Вуліцы: 1 — Капольская (Капыльская?), 2 — Хачыкоўская, 3 — Навагрудская, 4 — Дзелячыцкая, 5 — Рыбацкая

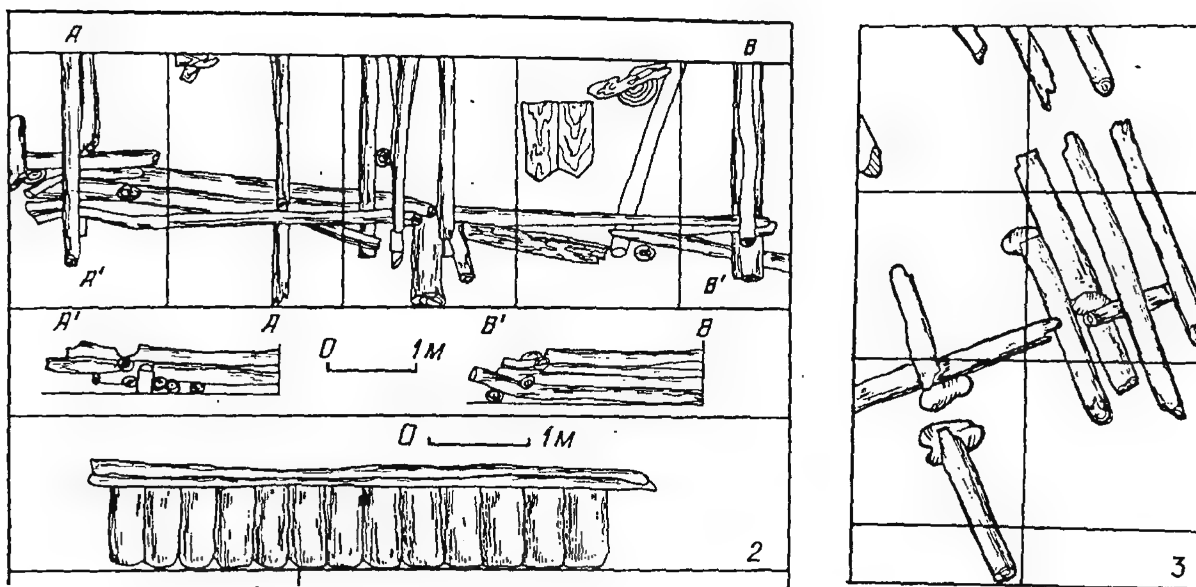
Мал. 26. Рэшткі каркасных пабудоў у слоі XV ст. на Мінскім замчышчы (раскопкі В. Е. Собаля, 1981—1982 гг.).

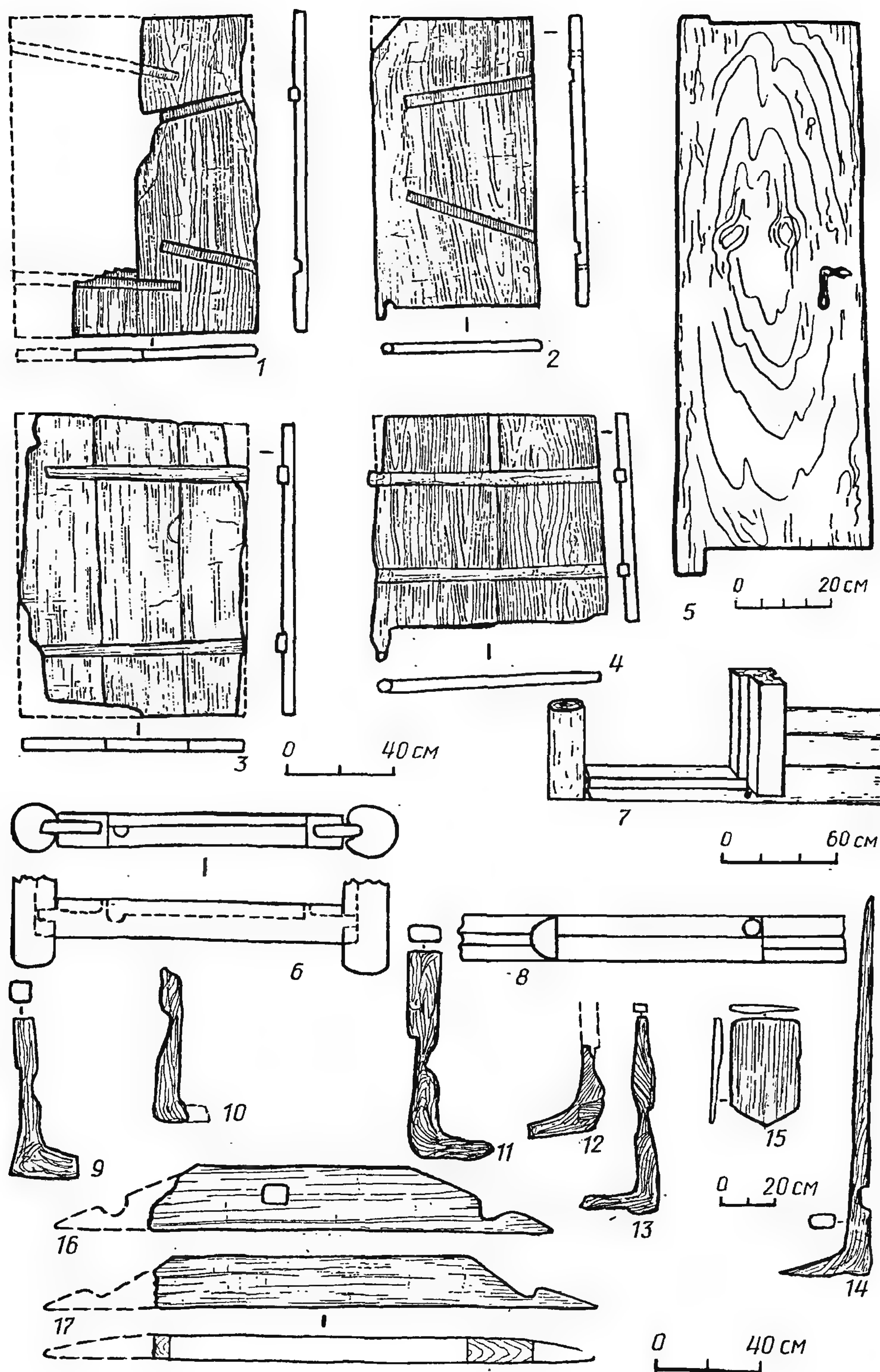
Мал. 27. Трохкамерная пабудова другой паловы XVII ст. з Дольняга замка Віцебска (раскопкі Т. С. Бубенькі)

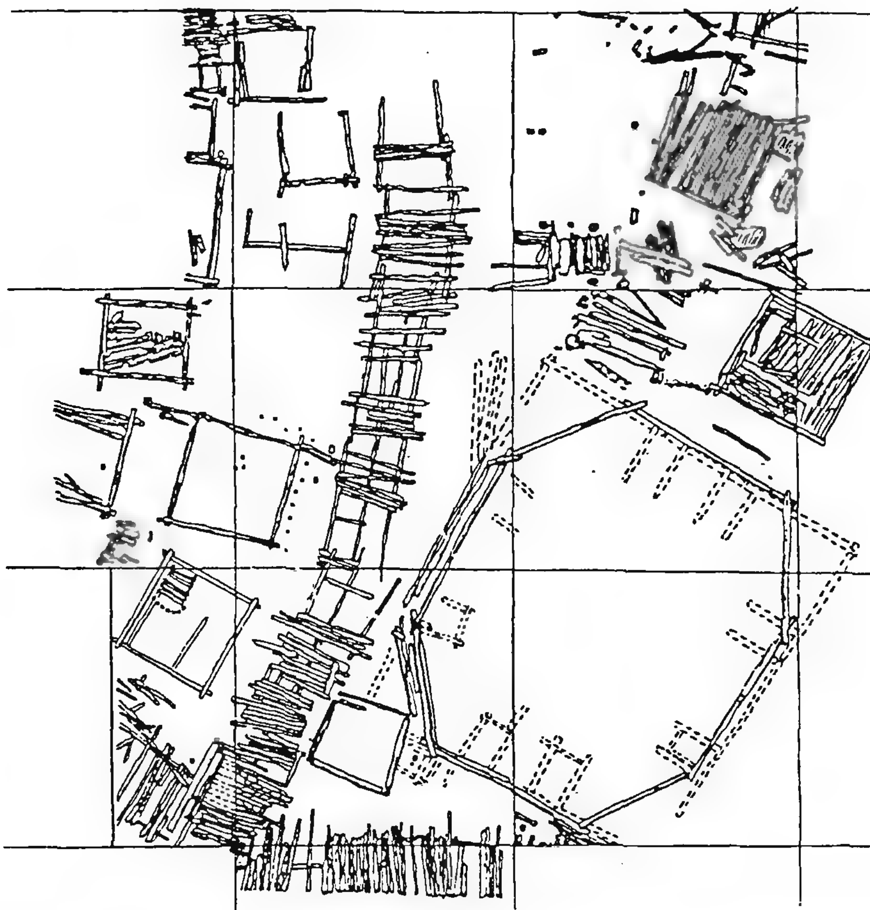
Мал. 28. Тыпы апечкаў у жыллі віцебскага пасада: 1 — на мяжы XIII—XIV стст., 2 — на мяжы XVI—XVII стст. (раскопкі Т. С. Бубенькі)

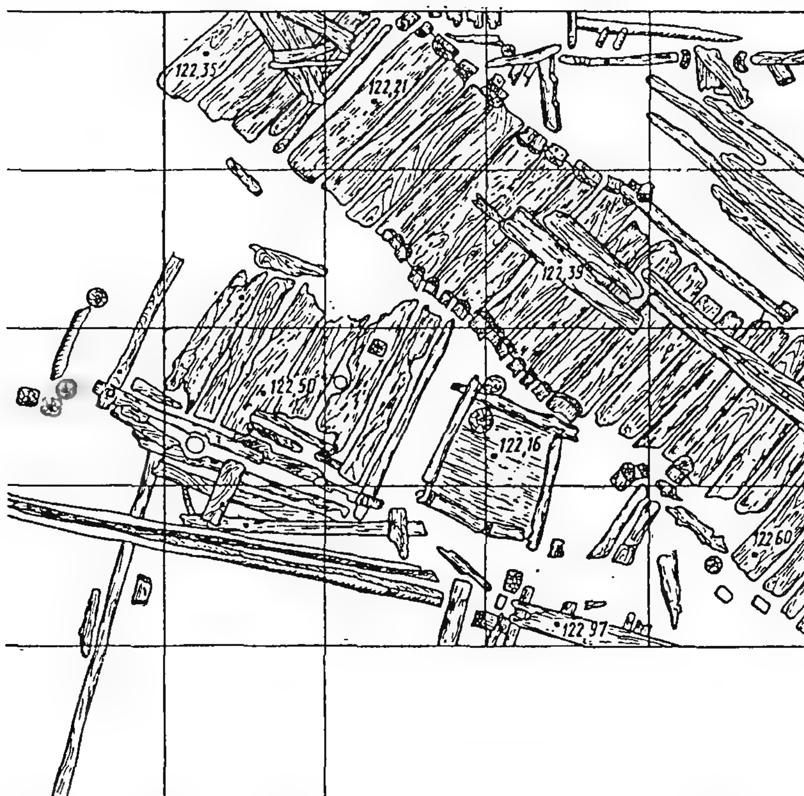
Мал. 29. Тыпы падмуркаў XIV—XVII стст. з Верхняга (1, 2) і Дольняга (3) замкаў Віцебска: 1 — дубовыя калоды — ніжнія вянкі; 2 — падклады пад сцяну са слупоў-абрубкаў; 3 — камяні пад вугламі пабудоў (раскопкі В. М. Ляўко)

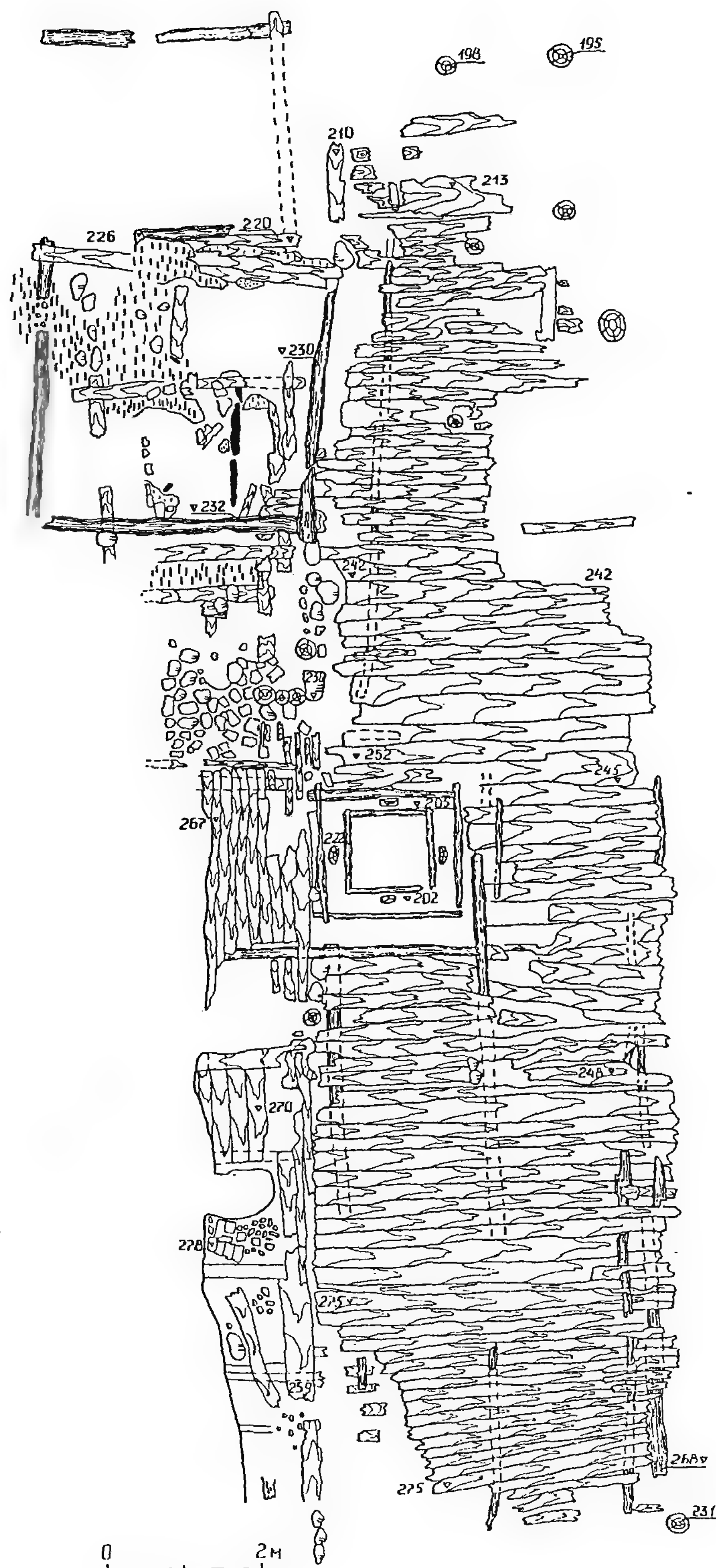
Мал. 30. Дэталі домабудаўніцтва канца XIII—XVIII ст. з Верхняга (раскопкі Л. У. Калядзінскага) і Дольняга (раскопкі Т. С. Бубенькі) замкаў Віцебска: 1—5 — дзверы; 6—8 — дзвярныя праёмы; 9—14 — курыцы («какошыны»);15 — гонт; 16—17 — лемягі

Мал. 31. Мсціслаў, замак. Рэшткі забудовы 1-й чвэрці XIV ст. (раскопкі Л. В. Аляксеева)

Мал. 32. Гродна, Стары замак. Вулічныя маставыя і рэшткі забудовы XIV ст. (раскопкі А. А. Трусава і М. А. Ткачова)

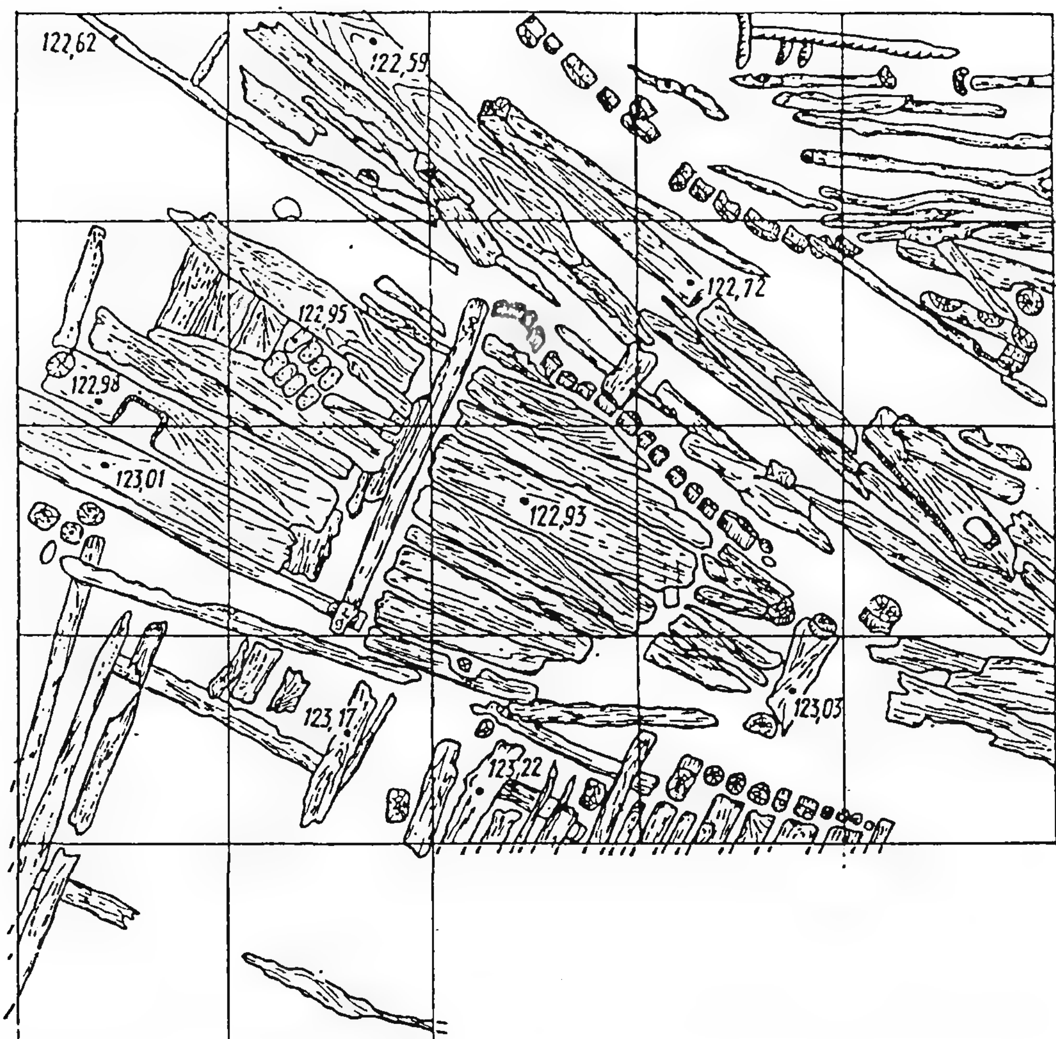
Мал. 33. Віцебск, Верхні замак. Забудова і вулічная маставая сярэдзіны XVII ст. У цэнтры — падвоены зруб студні XVIII ст. (раскопкі 1977 г.)

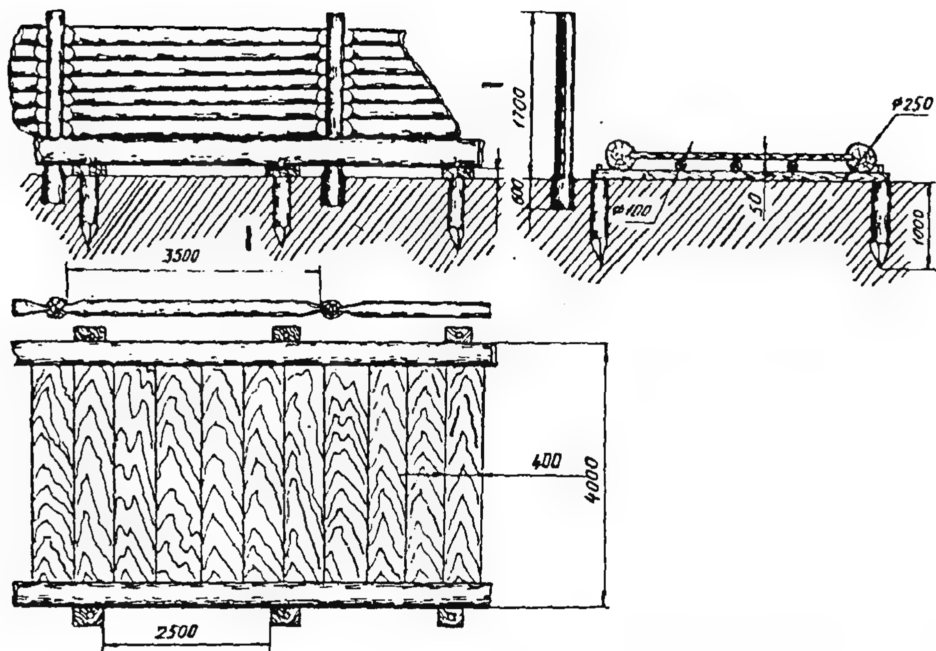
Мал. 34. Віцебск, Верхні замак. Аснаванне рамкава-каркаснай пабудовы XIV ст. (раскопкі Л. У. Калядзінскага, 1982 г.)

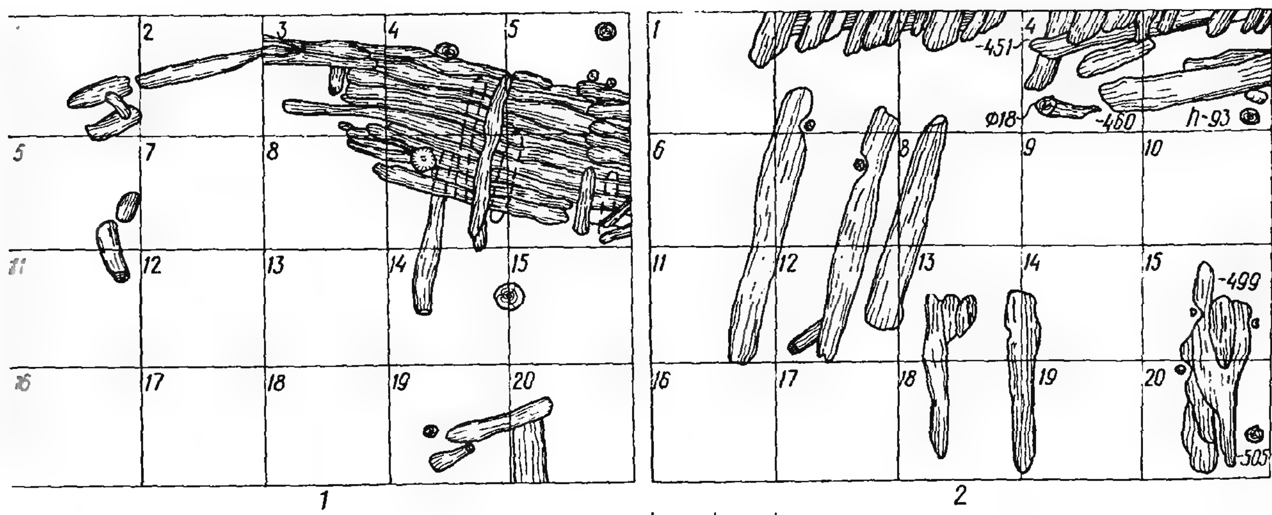
Мал. 35. Мінск, замчышча. Аснаванне рамкава-каркаснай пабудовы XV ст. (раскопкі 1981г.)

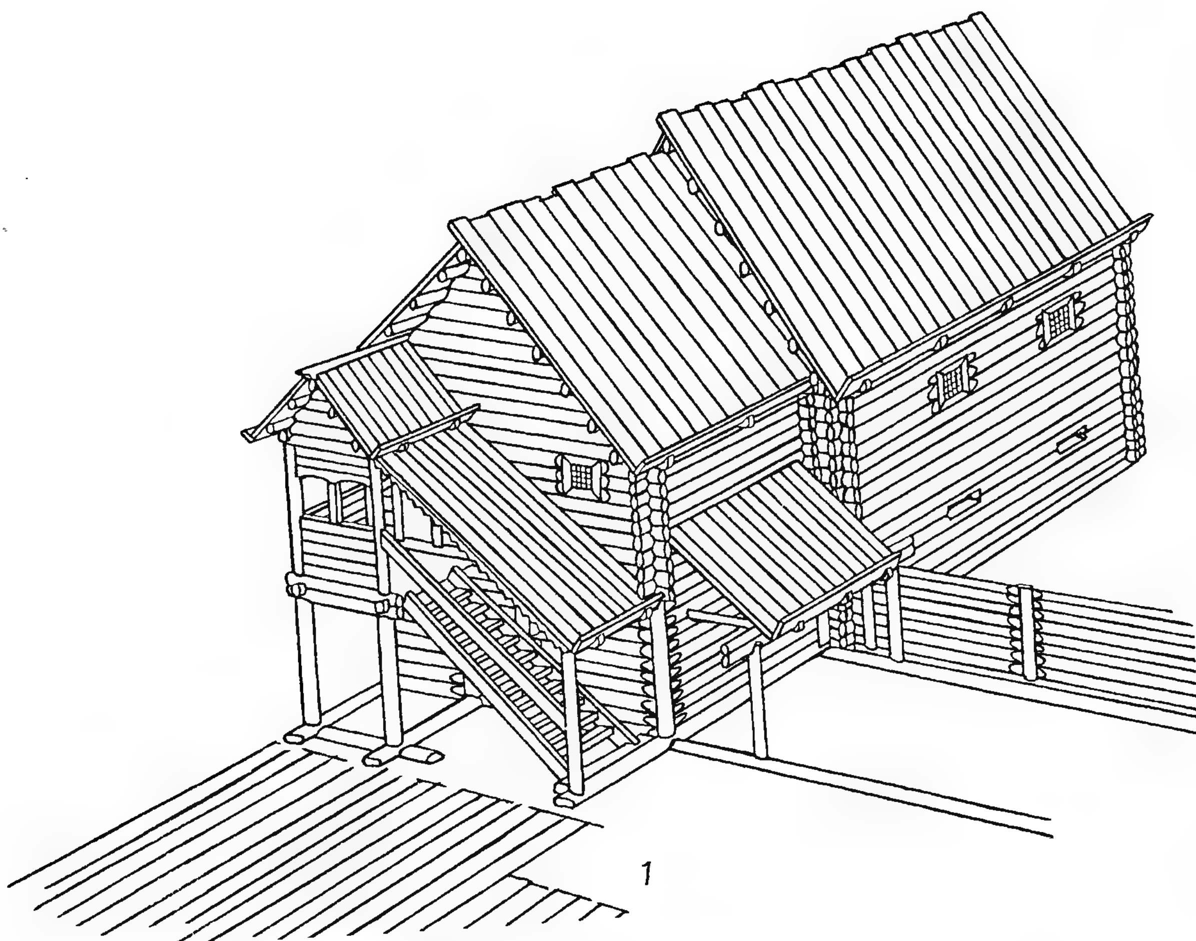
Мал. 36. Гродна, Стары замак. Дваравая вымастка, частакол XVII ст. (раскопкі А. А. Трусава і М. А. Ткачова)

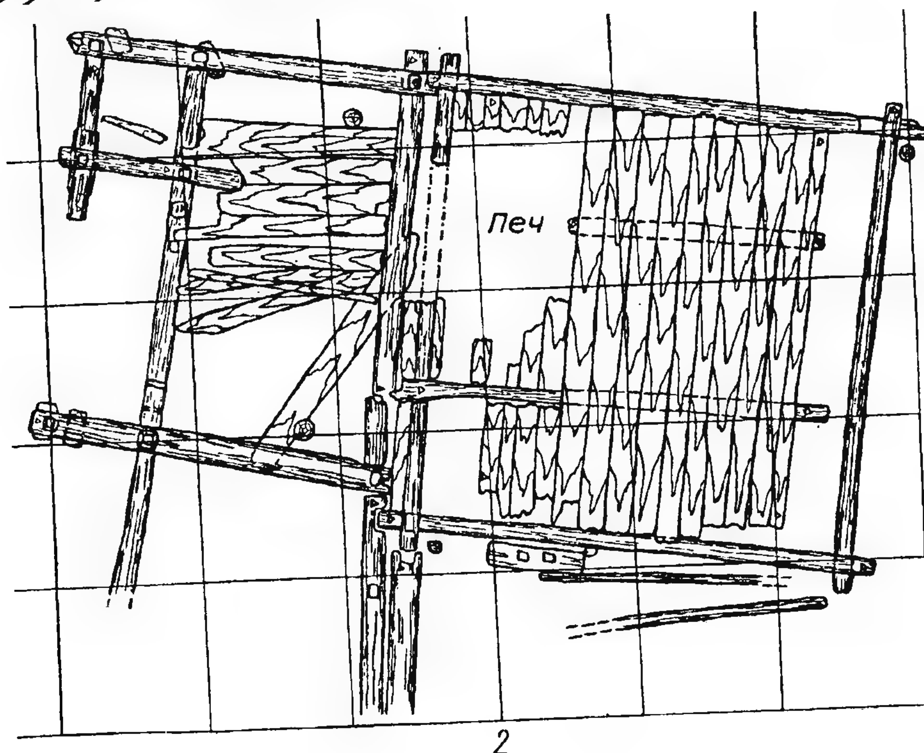

Мал. 37. Мінск. Насціл вул. Вялікай і «паркан» XVII ст. (рэканструкцыя П. А. Русава)

Мал. 38. Віцебск, Узгор'е. Рэшткі прычала XVI—XVII стст. каля р. Віцьба: 1 — верхні ярус, 2 — ніжні ярус (раскопкі В. М. Ляўко)

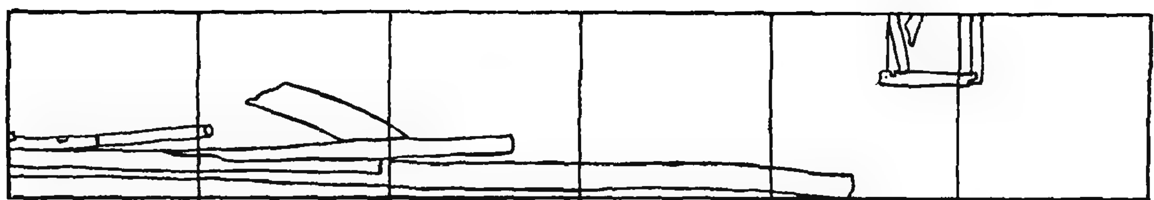

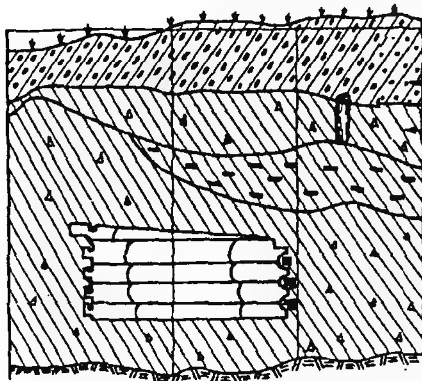

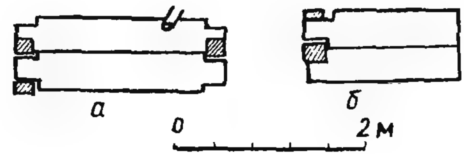
Мал. 39. Віцебск, Верхні замак. Жылы комплекс XIV ст. (1), рэшткі аснавання рамкава-каркаснай пабудовы і жылога зруба XIV ст. (2) (рэканструкцыя С. А. Сергачова, Л. У. Калядзінскага)

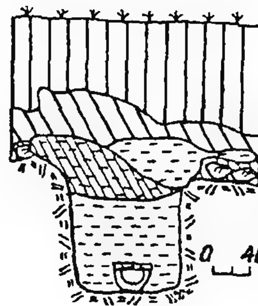

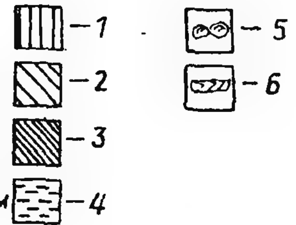
Мал. 40. Віцебск, XVII ст. Від ратушы з гасціным дваром і прычала каля р. Віцьба (малюнак мастака Б. Лалыка)

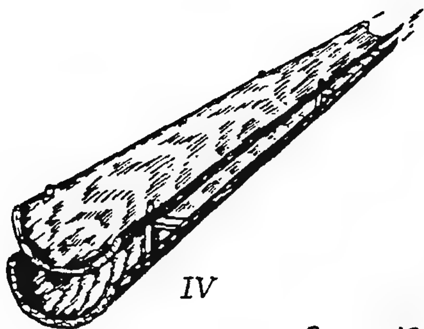

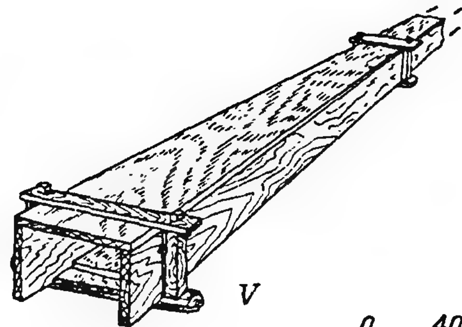

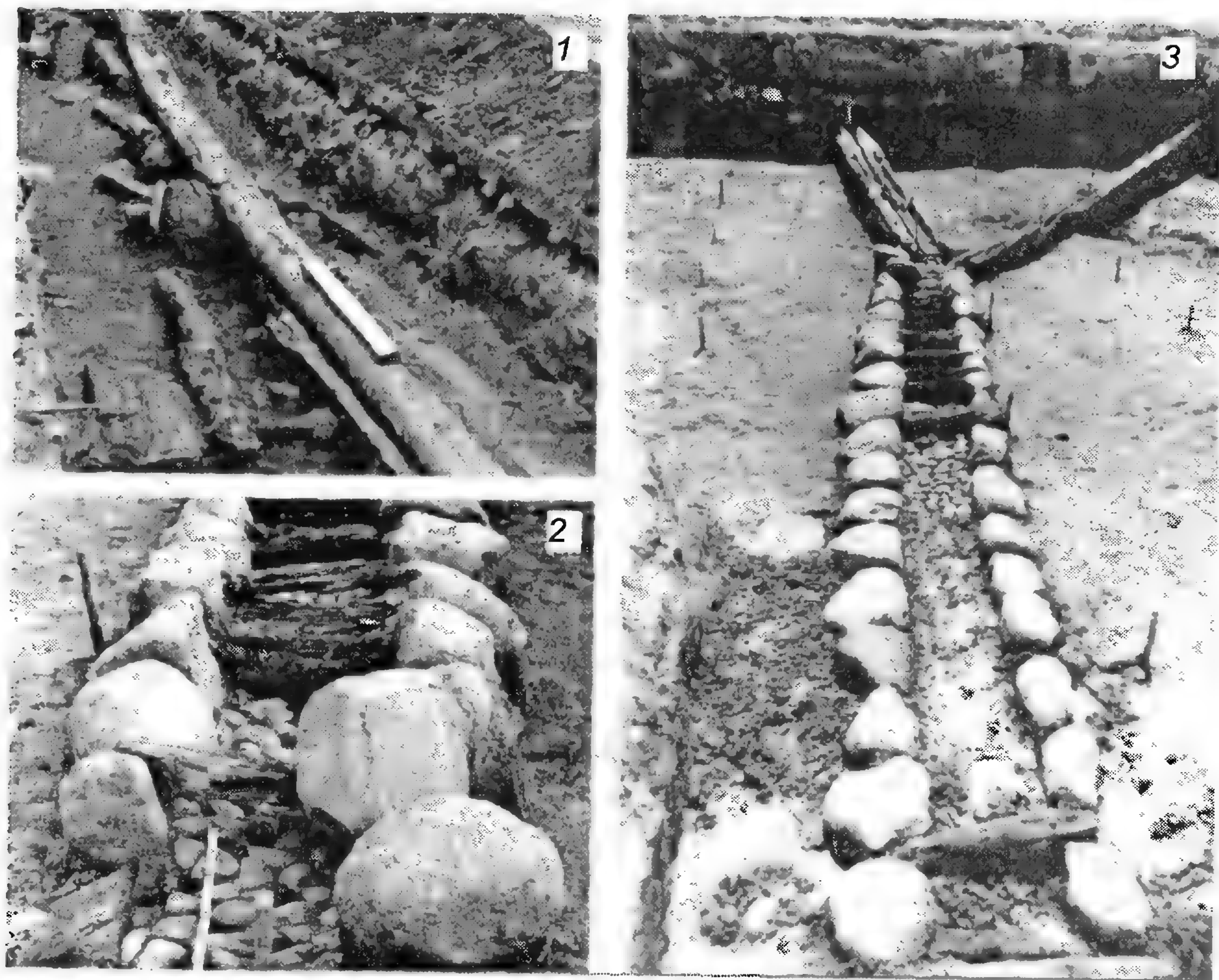
Мал. 41. Фрагменты водаадводаў XVII—XVIII стст.: I, II — Віцебск, Узгор'е, XVIII ст. (раскопкі В. М. Ляўко); III — Полацк, XVIII ст. (раскопкі П. А. Русава); IV—V — Мінск, XVII ст. (рэканструкцыя П. А. Русава)

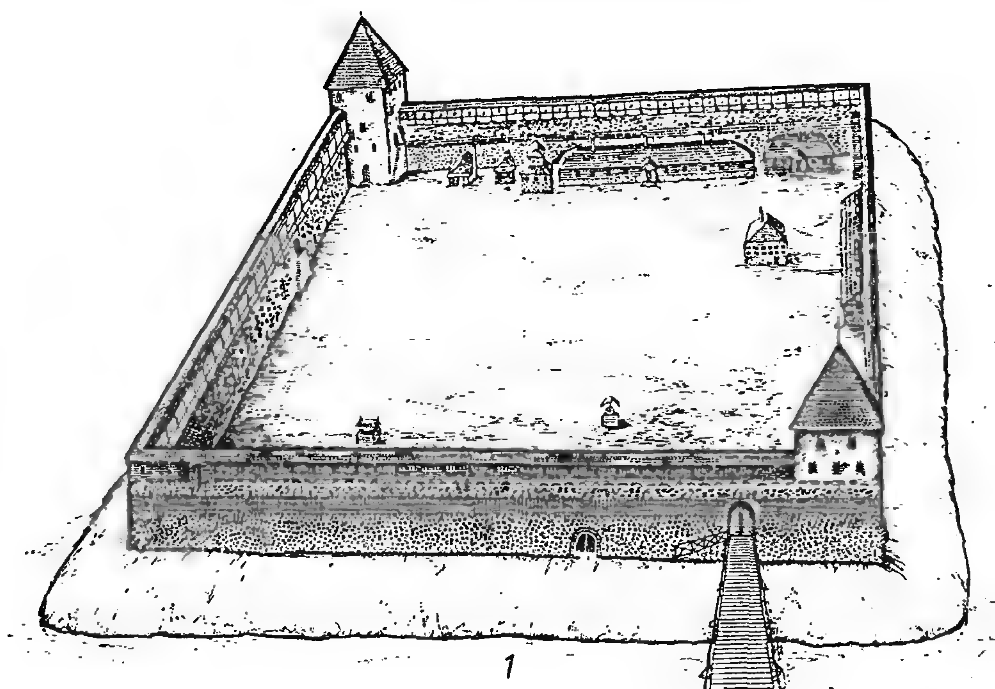
Мал. 42. Віцебск, Задунаўе. Дрэнаж XVII ст. (раскопкі В. М. Ляўко)

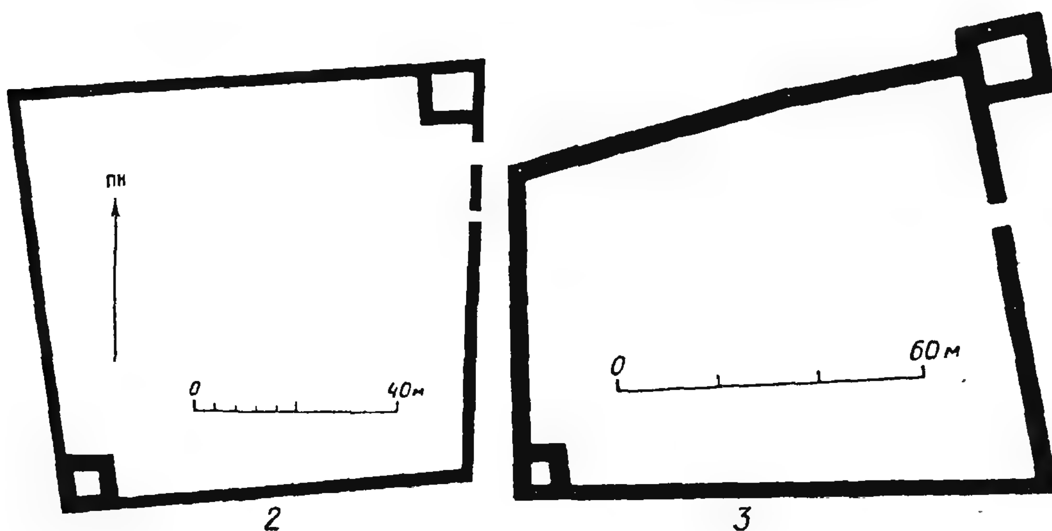

Мал. 43. Віцебск, Задунаўе. Рэшткі адстойніка XVII ст. (раскопкі В. М. Ляўко)

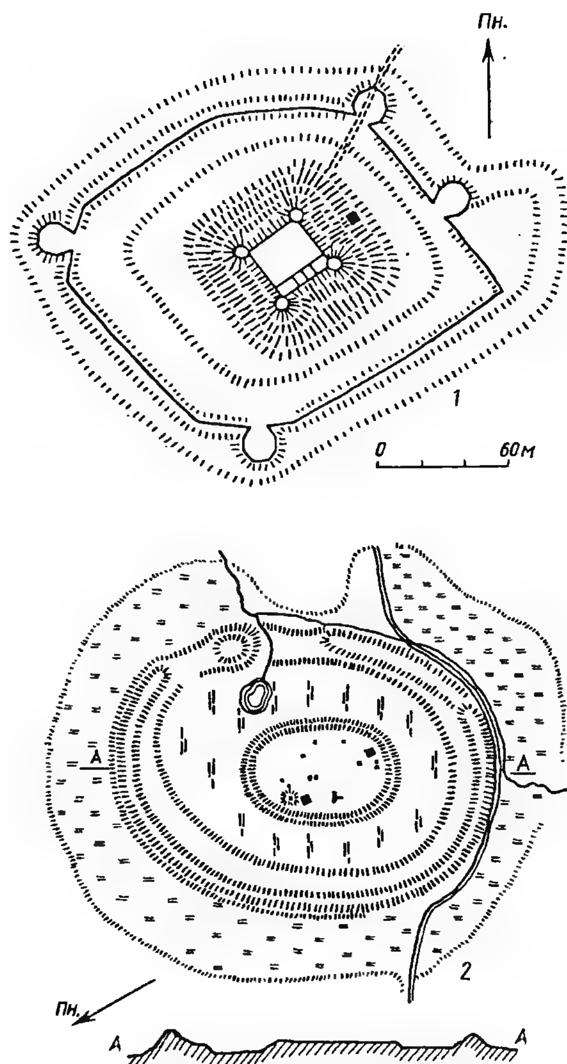

Мал. 44. Віцебскія водаадводы: 1 — Узгор'е, XVIII ст.; 2, 3 — Задунаўе, XVII ст. (раскопкі В. М. Ляўко)

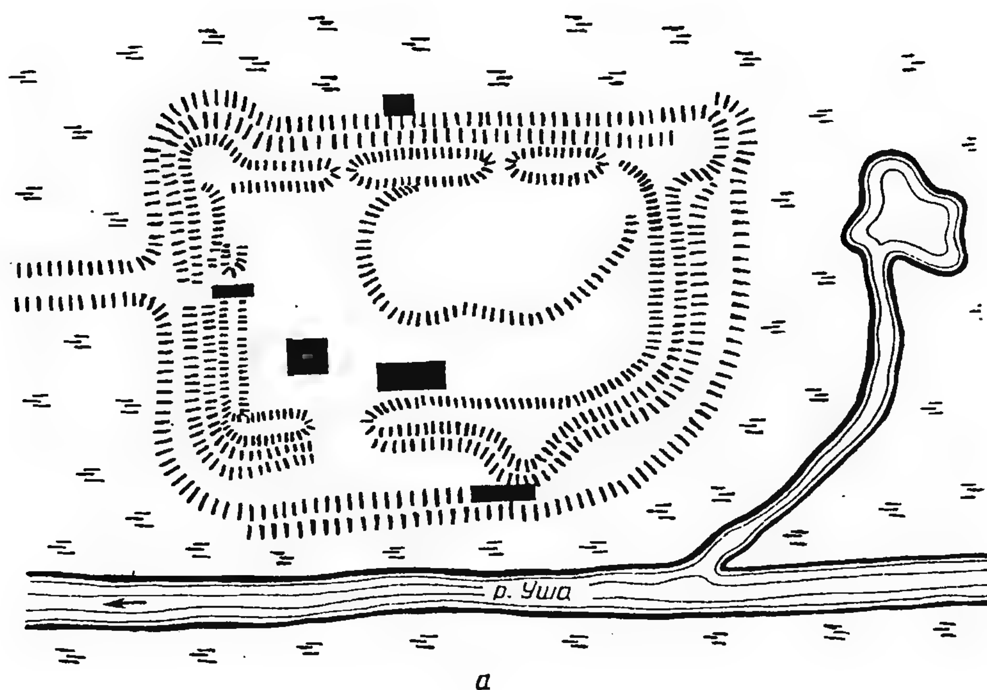

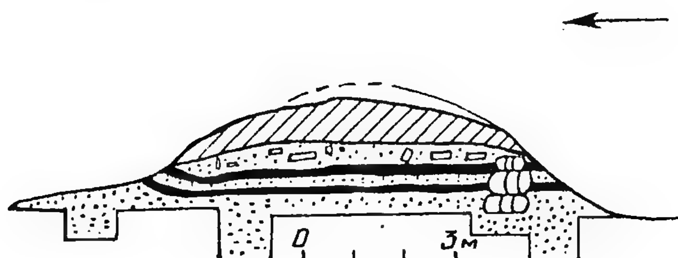

Мал. 45. Мураваныя замкі-кастэлі: 1 — Лідскі замак XV—XVI стст. (рэканструкцыя па матэрыялах раскопак. Аўтар А. Трусаў, мастак У. Кіслы); 2 — план Лідскага замка; 3 — план Крэўскага замка

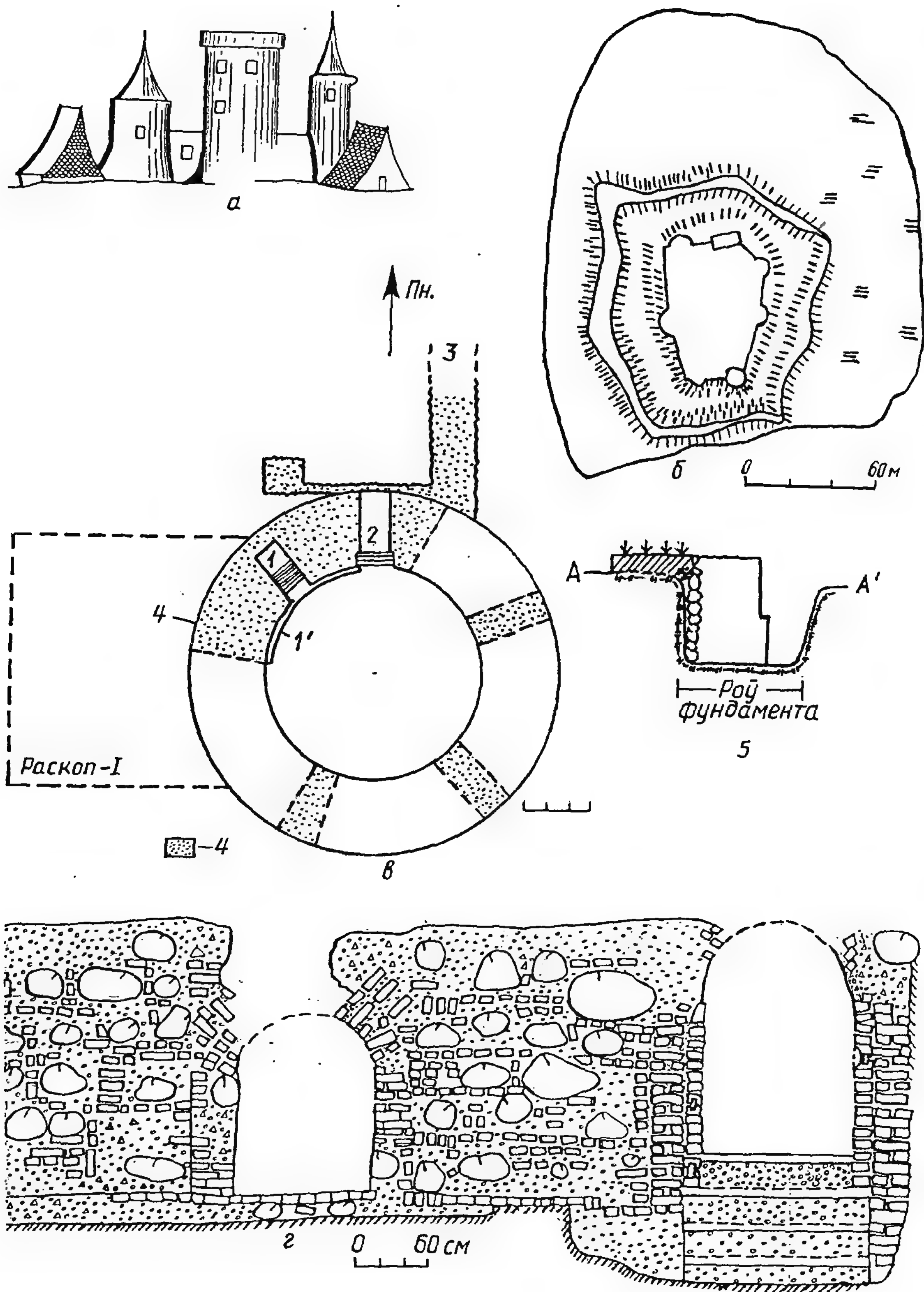

Мал. 46. Планы замкаў канца XV—XVI ст.: 1 — Геранёнскага (паводле М. А. Ткачова), 2 — Гарадоцкага (паводле Я. Г. Звяругі)

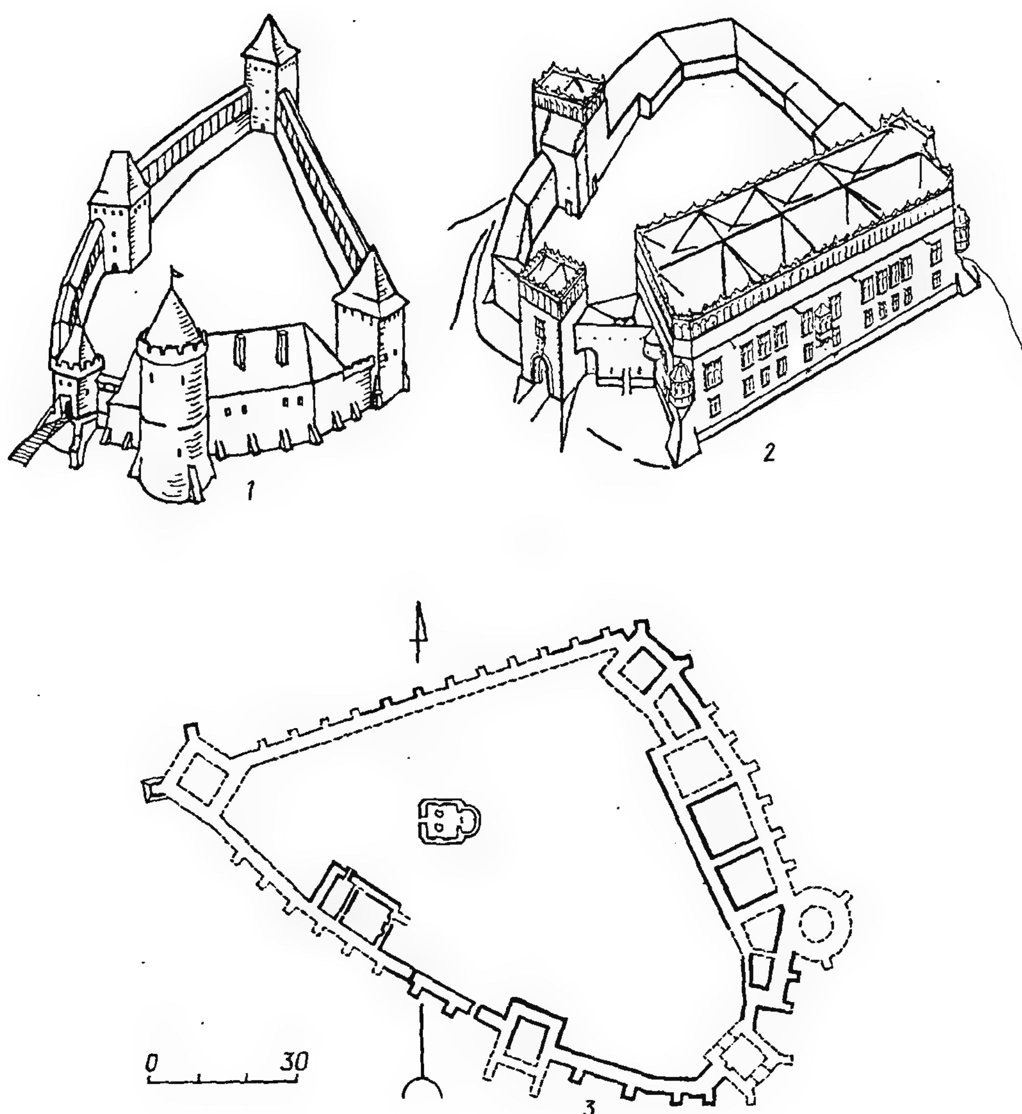

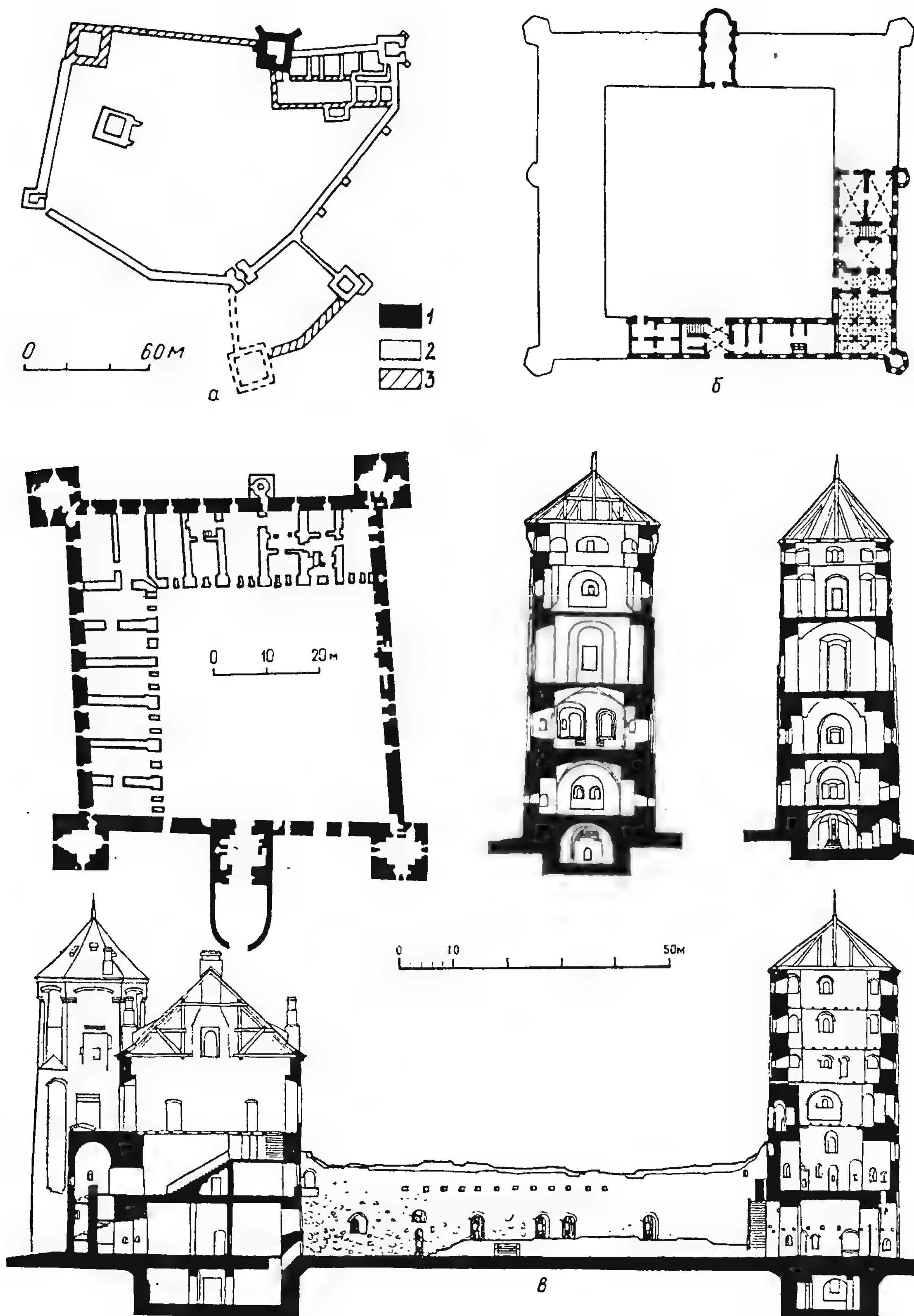
Мал. 47. Маладзечанскі замак (паводле М. А. Ткачова): а — план з карэкціроўкай накірунку ракі; б — профіль прарэзкі вала

Мал. 48. Мядзельскі замак: а — выява на карце пачатку XVII ст.; б — агульны план; в — план мураванай вежы XV ст. (1 — ніша светлавога праёму, 2 — дзвярны праём, 3 — сцяна палаца XVI ст., 4 — участкі вежы, даследаваныя раскопкамі, 5 — разрэз сцяны і фундаментнага рова); г — абмерны чарцёж раскапанага ўчастка сцяны вежы (б—г — паводле М. А. Ткачова)

Мал. 49. Гродзенскі Стары (Верхні) замак: 1, 3 — рэканструкцыя плана і знешняга выгляду на пачатак XV ст. (паводле Я. Вайцяхоўскага); 2 — рэканструкцыя знешняга выгляду на канец XVI ст. (паводле Я. Вайцяхоўскага). Малюнкі Т. Анжэячака

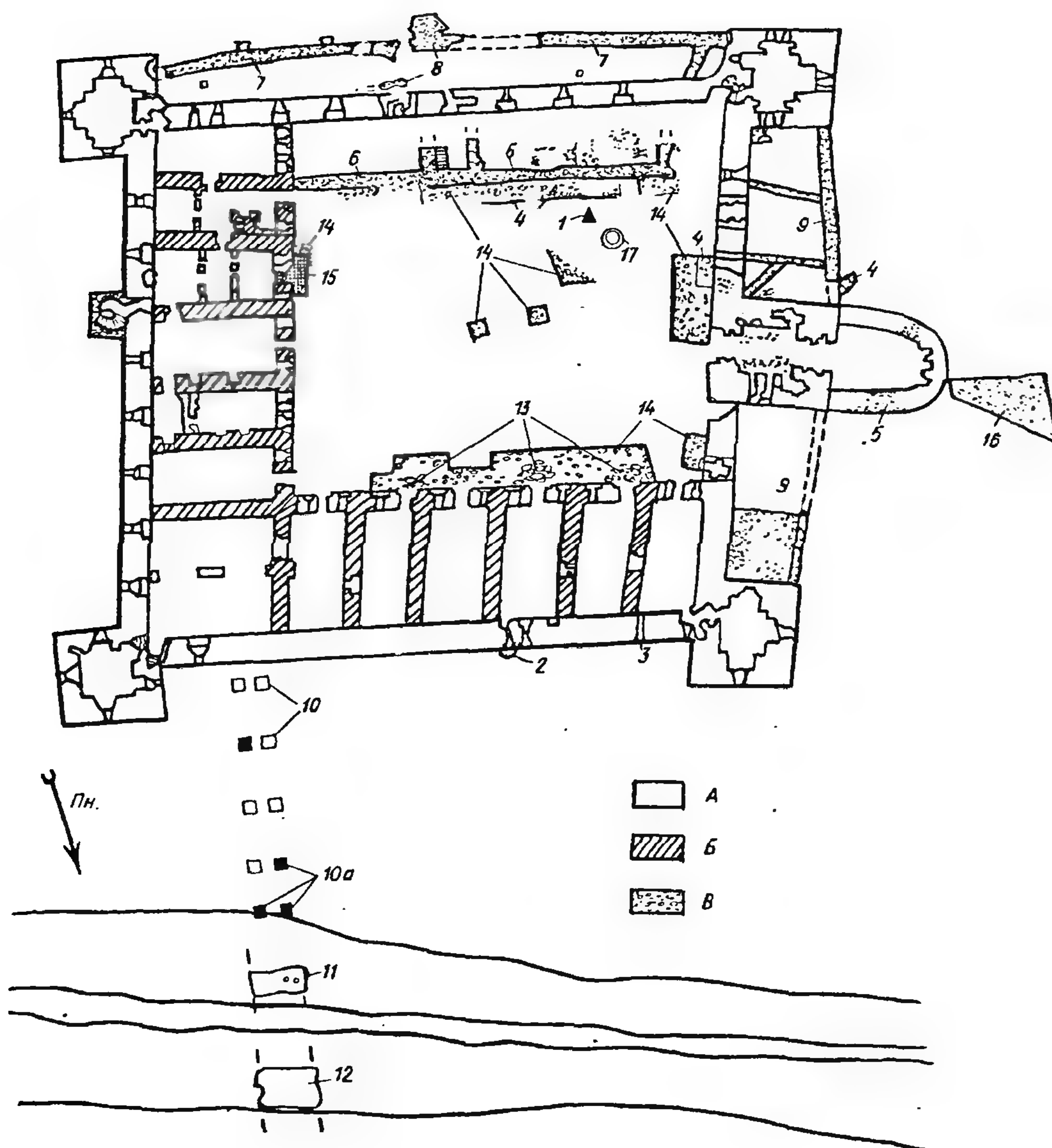
Мал. 50. Навагрудскі, Гальшанскі і Мірскі замкі: а — план Навагрудскага замка паводле М. А. Ткачова (1 — вежа Шчытоўка XIV ст.; 2 — умацаванні канца XIV—XV ст.: сцены і вежы Касцёльная, Малая брама, Пасадская, Калодзежная; 3 — умацаванні і палац пачатку XVI ст., штрыхамі пазначаны Меская вежа і прасла сцяны, якое злучала яе з Малой брамай); б — план Гальшанскага замка; в — план і абмерныя чарцяжы Мірскага замка (паводле А. Я. Міцяніна з удакладненнямі плана М. А. Ткачовым)

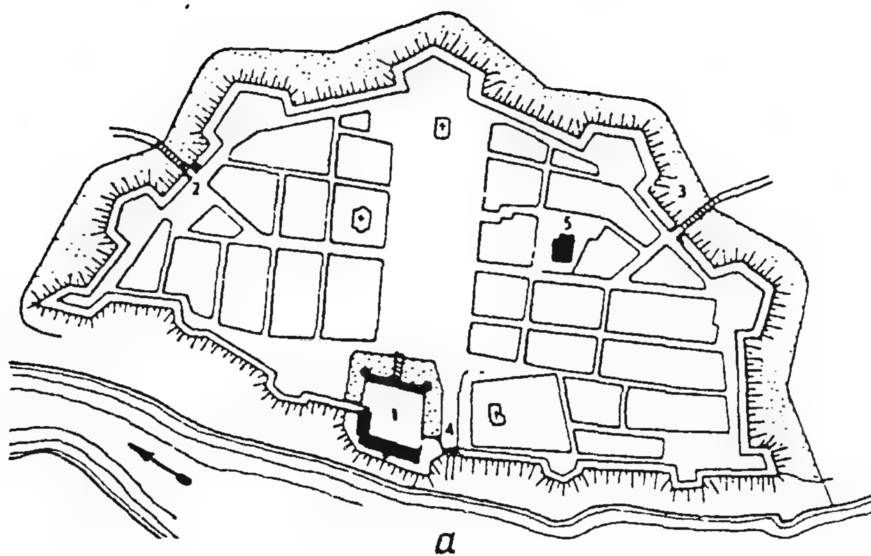
Мал. 51. Мірскі замак (раскопкі перадбрам'я М. А. Ткачова)

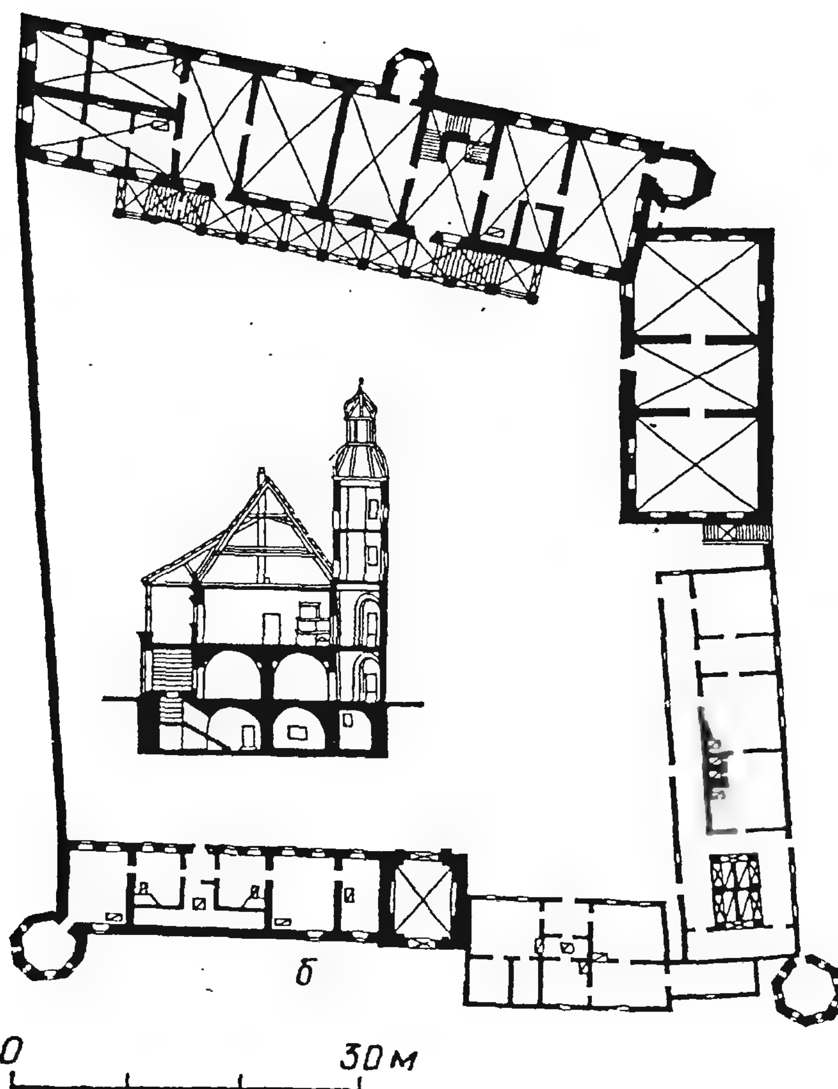

Мал. 52. Мядзельскі замак. Вежа XV ст. з прыступкамі ўнутранага перахода, які перакрыты сценкай палаца

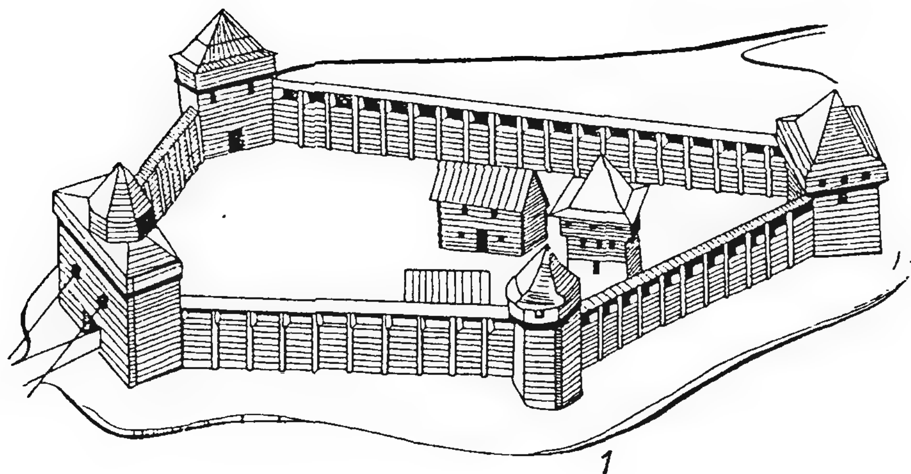

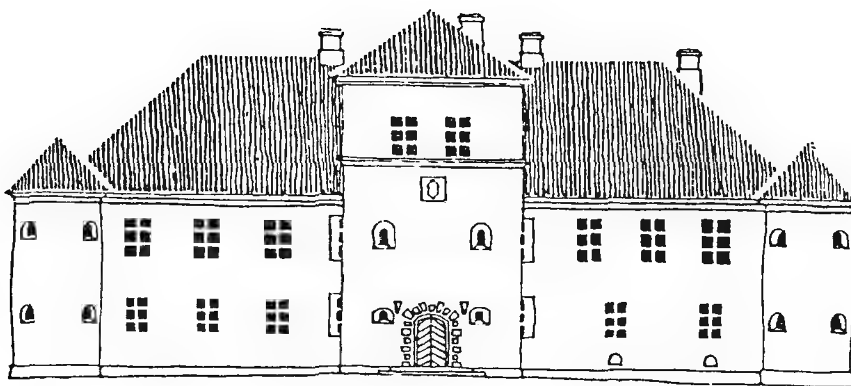
Мал. 53. План Мірскага замка з пазначэннем аб'ектаў, выяўленых пад час архітэктурна-археалагічных даследаванняў: 1 — развал кафлянай печы мяжы XV—XVI стст. з дазамкавага перыяду; 2 — сметніца канца XVI — пачатку XVII ст.; 3 — вадасцёк 20—30-х гадоў XX ст.; 4 — рэшткі вадасцёкаў XVI—XVII стст.; 5 — рэшткі перадбрам'я; 6 — рэшткі кухні XVII ст.; 7 — рэшткі стайні XVII ст.; 8 — фрагменты падмуркаў цаглянай вежачкі XVII ст. для захавання фуражу; 9 — рэшткі аднапавярховых гаспадарчых пабудоў XVII ст.; 10 — вылічаныя месцы размяшчэння цагляных слупоў-апор мастка, які злучаў палац з італьянскім садам; 10 а — выяўленыя падмуркі слупоў-апор таго ж мастка XVII ст.; 11 — падсыпка з бітай цэглы для апор мастка; 12 — выемка для апоры мастка на грэбені курціны; 13 — рэшткі ганкаў палаца пачатку XVII ст.; 14 — фрагменты першапачатковай брукоўкі; 15 — рэшткі машчэння з плітак; 16 — рэшткі брукаванай пад'язной дарогі; 17 — калодзеж. А — сцены пачатку XVI ст.; Б — сцены канца XVI — першай паловы XVII ст.; В — прыбудовы 20—30-х гадоў XX ст. (паводле А. А. Трусава)

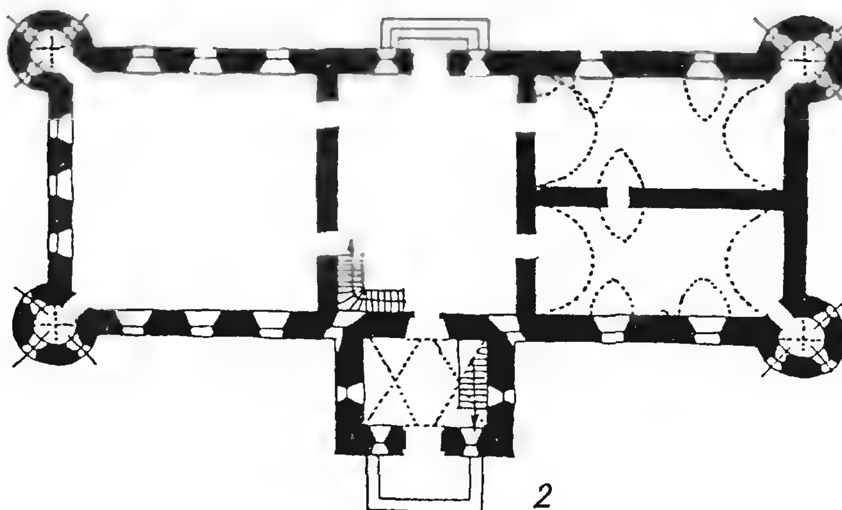

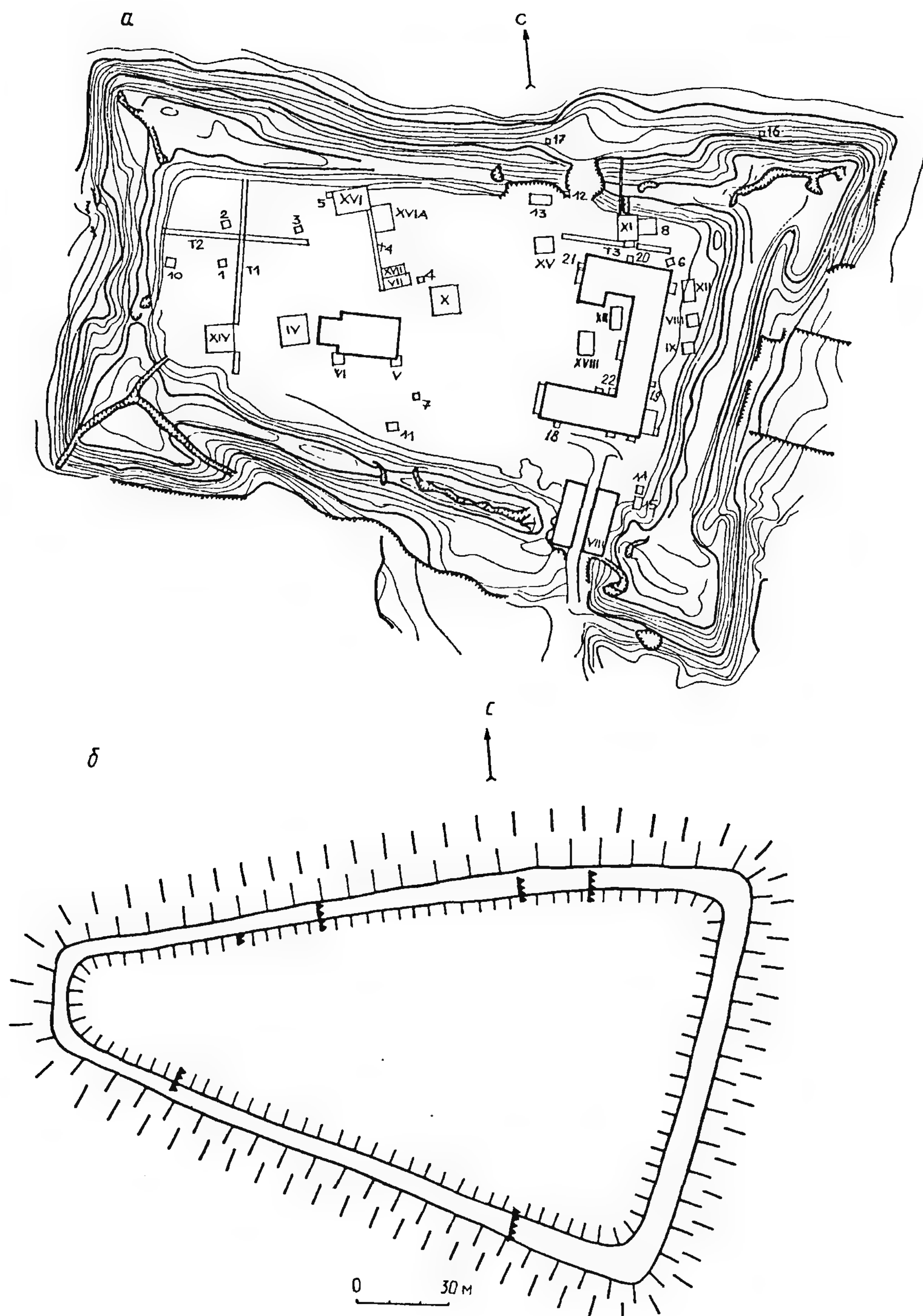
Мал. 54. Замак у Старым Быхаве (паводле У. Я. Чантуры): а — размяшчэнне замка ў сістэме гарадскіх умацаванняў (1 — замак, 2 — Рагачоўская брама, 3 — Магілёўская брама, 4 — Падольная брама); б — план замка і разрэз палацавай часткі

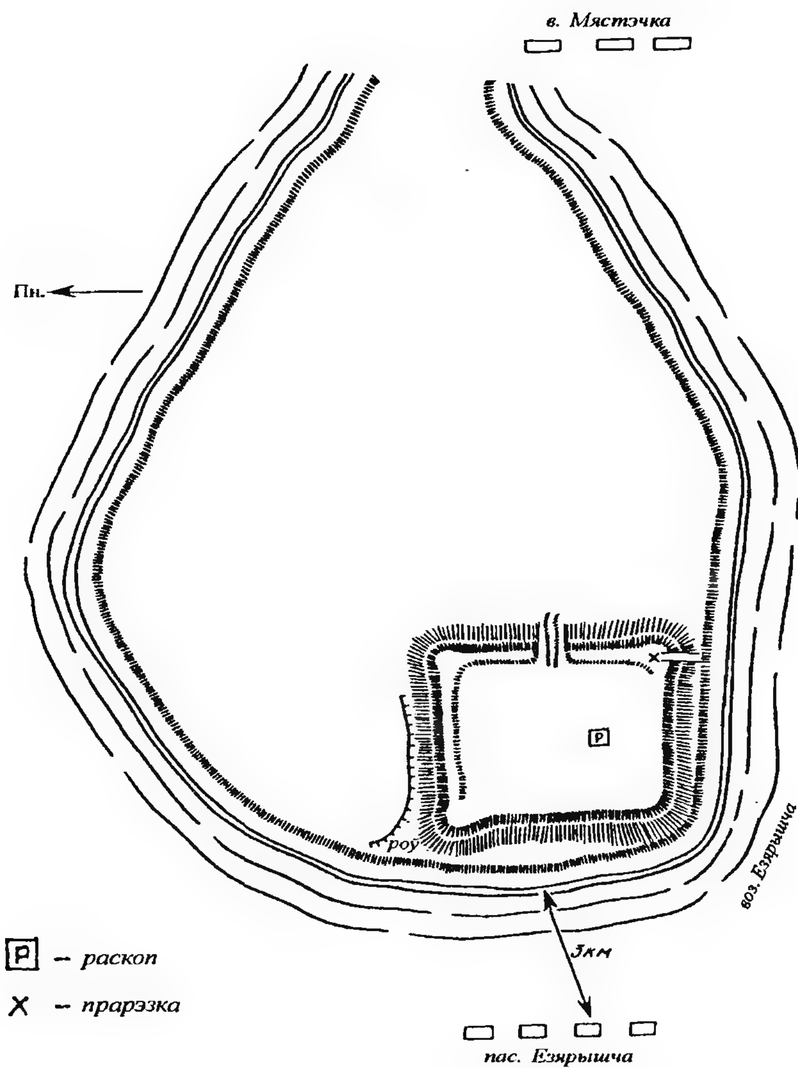

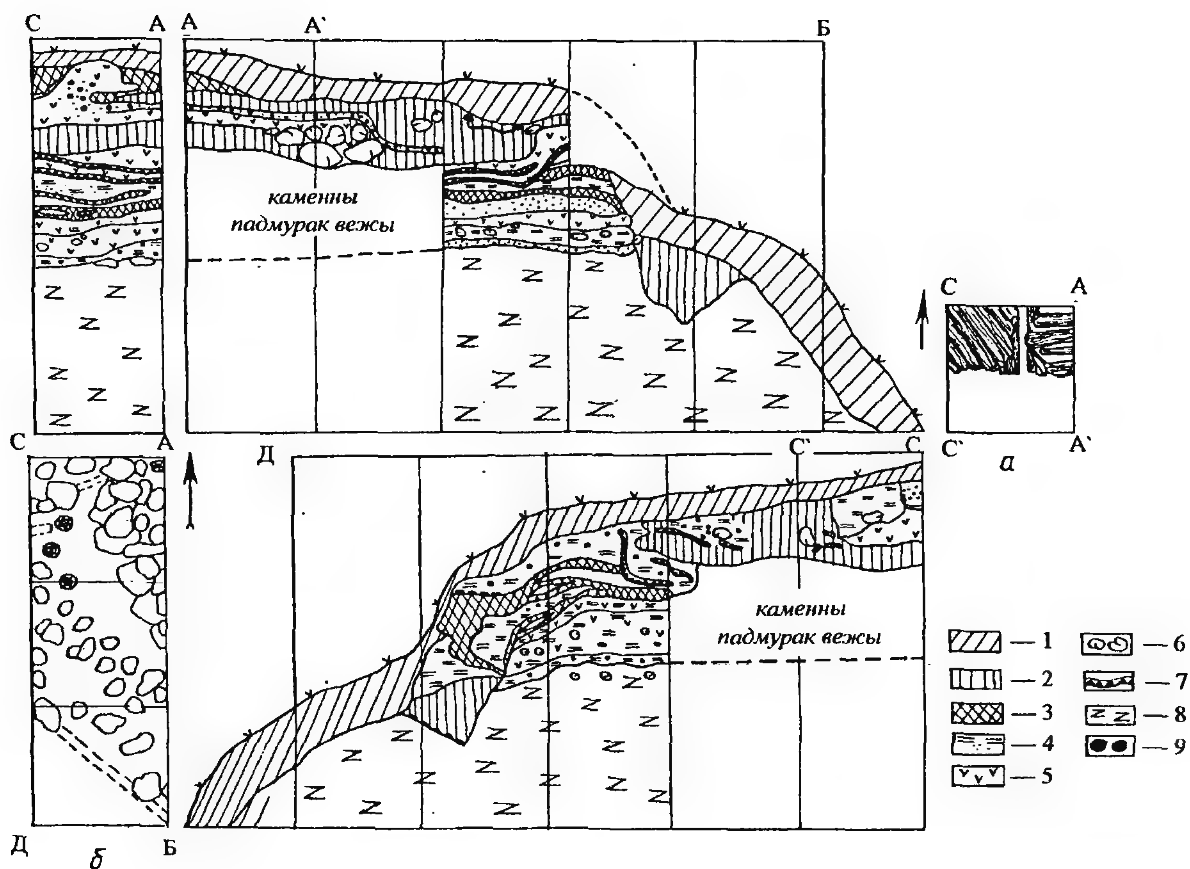
Мал. 55. Драўляны замак у Радашковічах (рэканструкцыя А. Я. Міцяніна (1); план і фасад замка (дома-крэпасці) у Гайцюнішках паводле У. Я. Чантурыі (2))

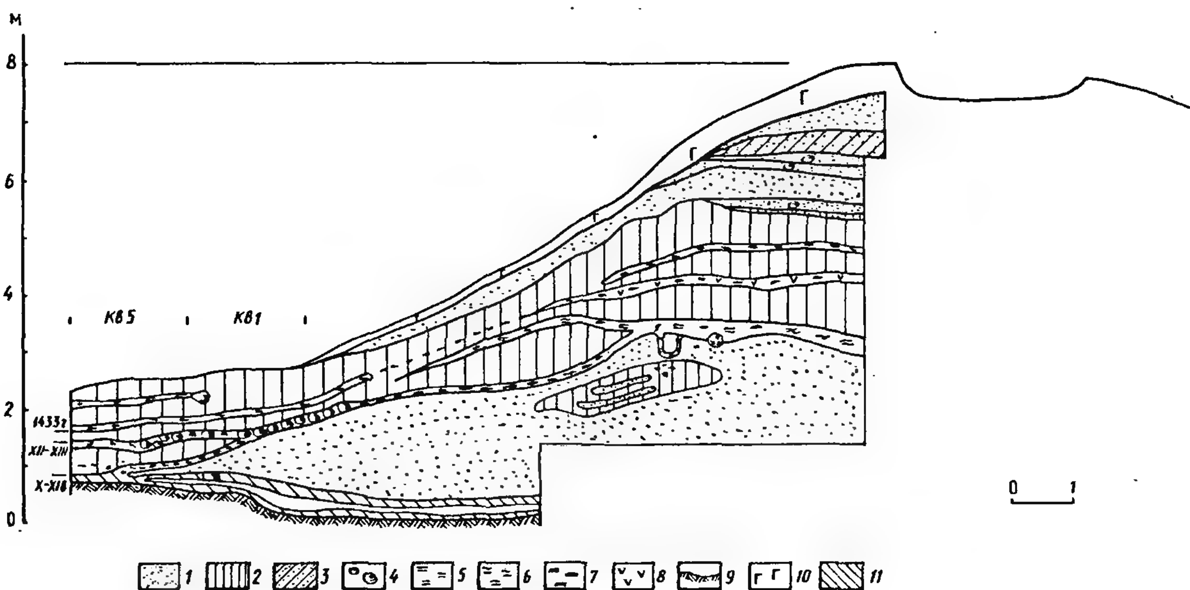
Мал. 56. План замка ў Заслаўі з вызначэннем раскопаў (IV—XIX), шурфоў (1—22), траншэяў (Т-1—Т-3) (а); канфігурацыя ўмацаванняў у XII—XVI стст. з фіксацыяй трасы першаснага вала (б) (паводле Ю. А. Заяца)

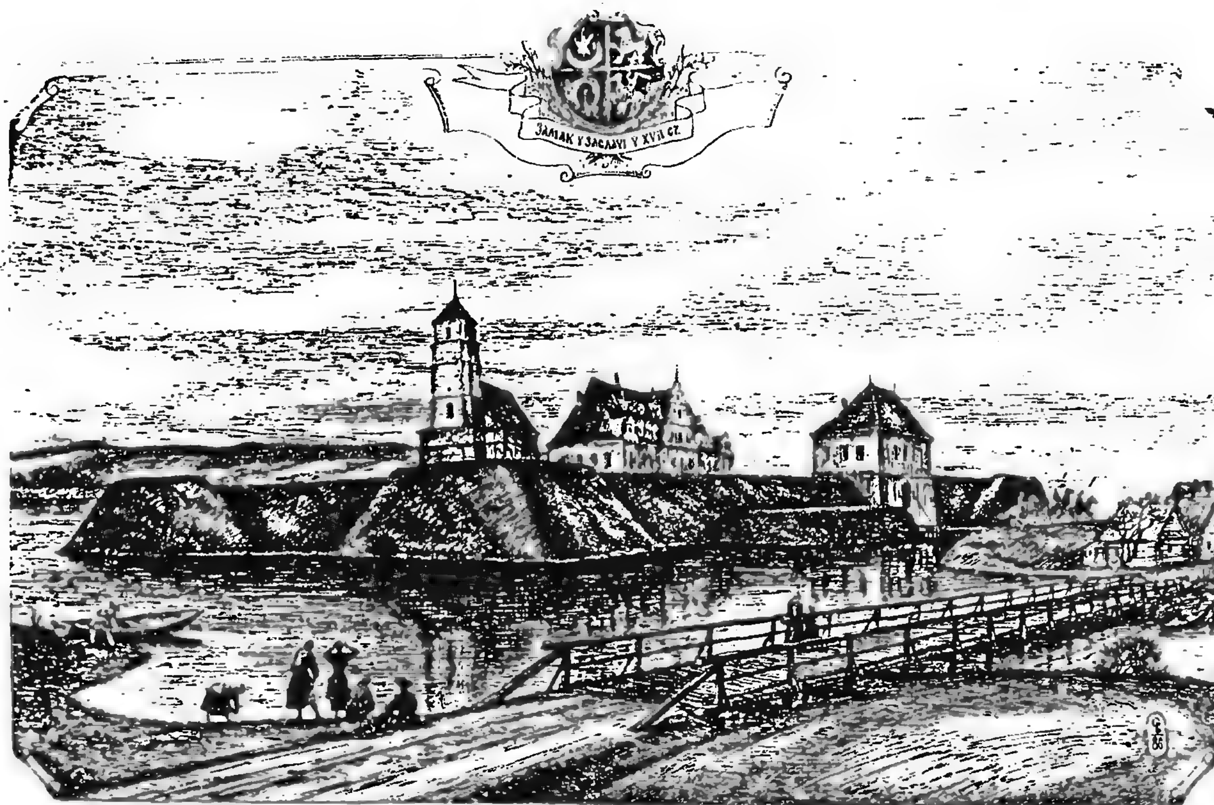
Мал. 57. План замка ў Езярышчы (зняты Г. В. Штыхавым) з пазначэннем раскопу і прарэзкі В. М. Ляўко (1979—1980 гг.)

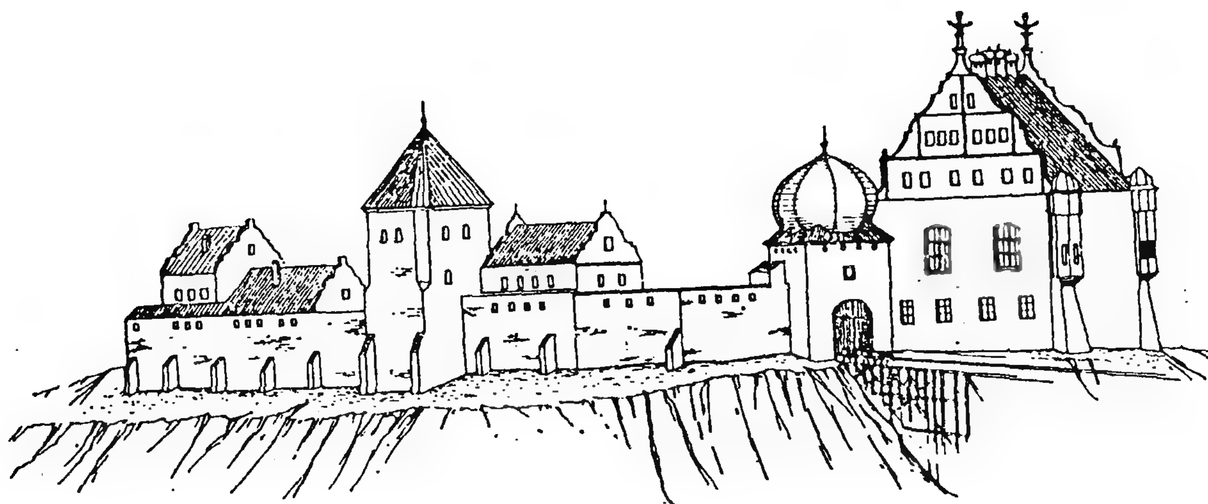
Мал. 58. *Прарэзка паўночнай вежы (XIV—XV стст.) на замку Езярышча: 1 — шэры слой; 2 — пылаваты попельны; 3 — цёмны з вуголлем; 4 — гліна з пяском; 5 — вапна; 6 — камяні; 7 — струхнелае дрэва; 8 — ядро насыпу; 9 — гарэлыя стаўбы; а — рэшткі драўлянай вежы; б — каменны падмурак вежы*

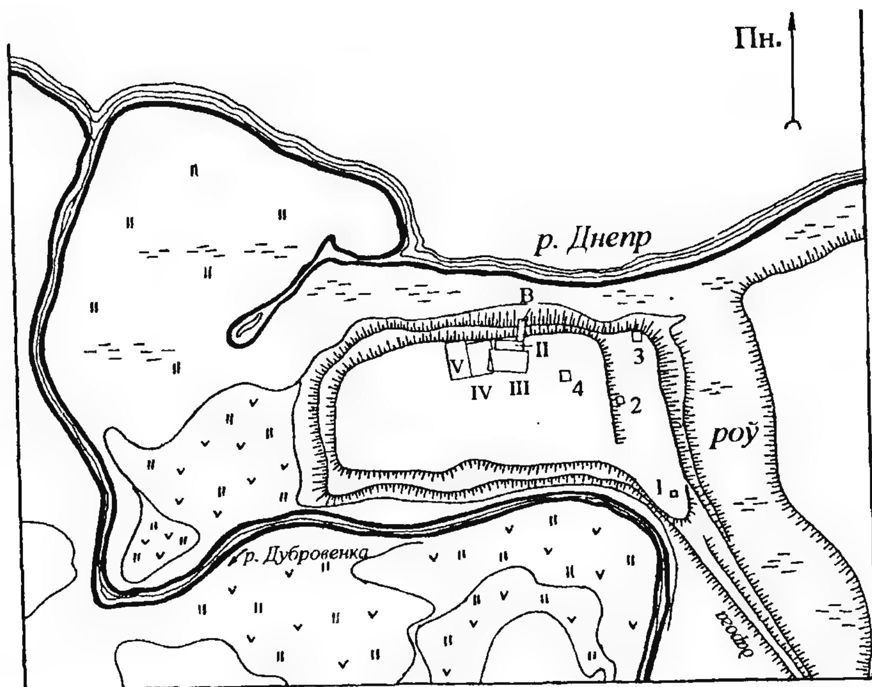
Мал. 59. *Профіль прарэзкі паўночнай курціны замка ў Заслаўі: 1 — пясок; 2 — слой чорнага колеру; 3 — слой шэрага колеру; 4 — камяні; 5 — гліна; 6 — струхнелае дрэва; 7 — вуголле; 8 — попел; 9 — мацярык; 10 — гумус; 11 — пахаваны культурны слой карычневага колеру (раскопкі Ю. Я. Заяца)*

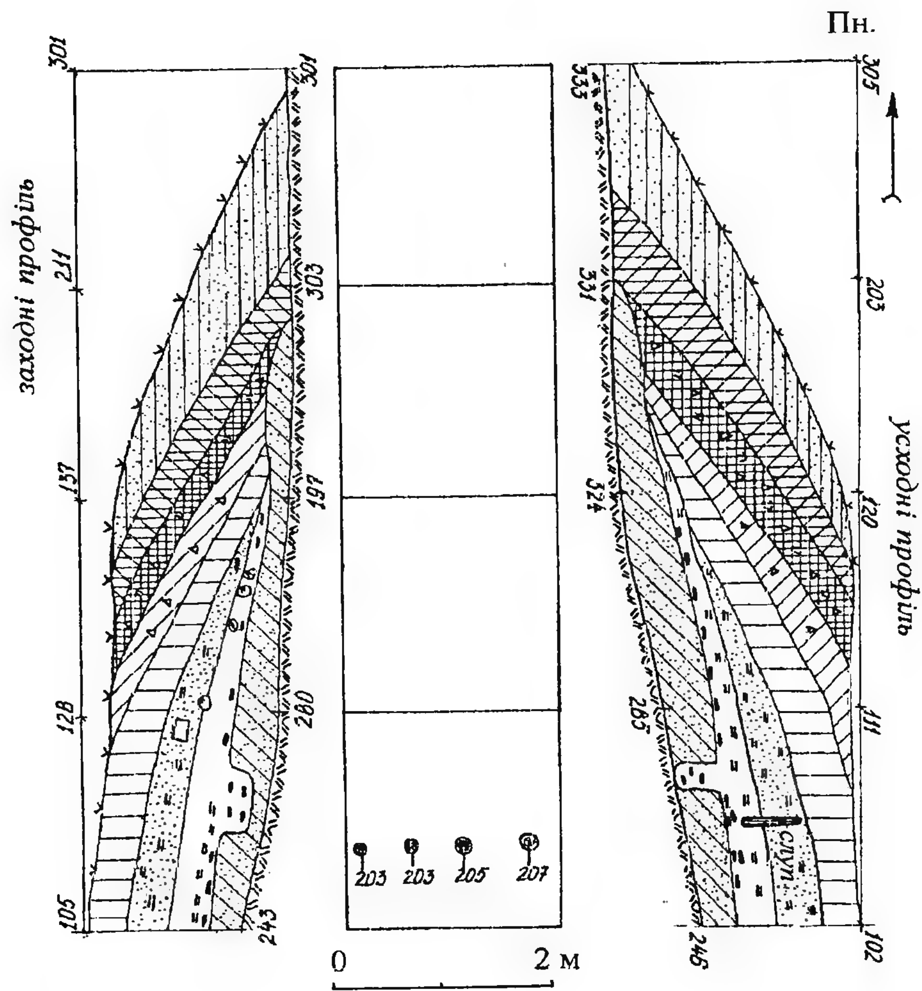
Мал. 60. Заслаўскі замак у пачатку XVII ст. (рэканструкцыя мастака У. П. Сташчанюка па матэрыялах Ю. А. Заяца)

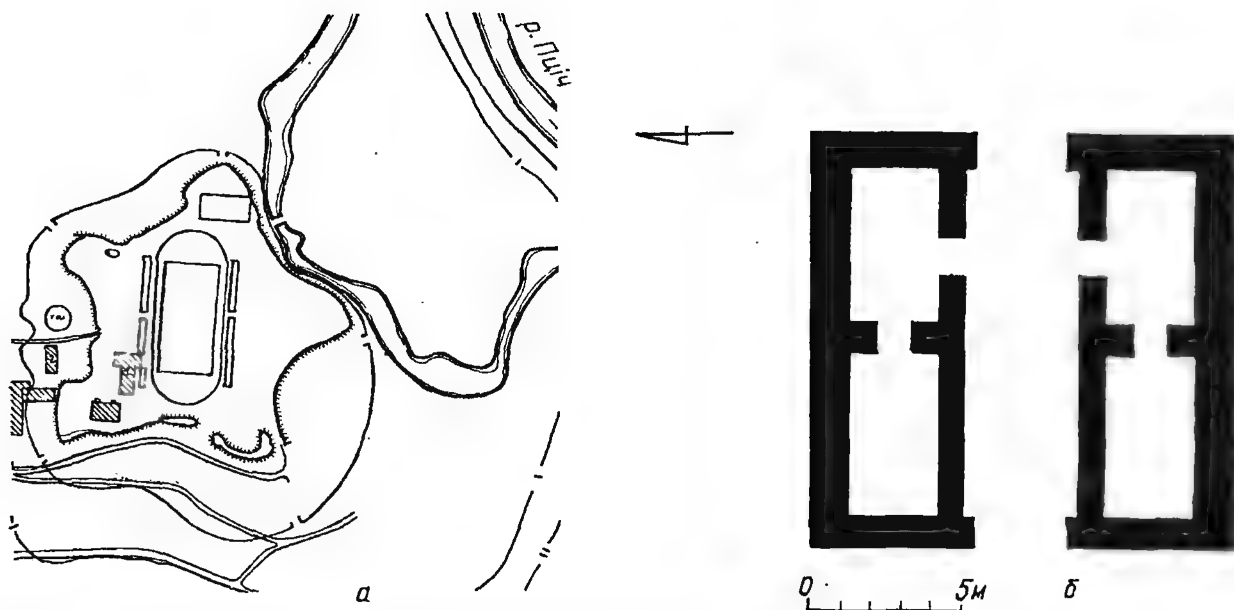
Мал. 61. Гродзенскі Стары замак у канцы XVI — пачатку XVII ст. (рэканструкцыя У. Старасціна)

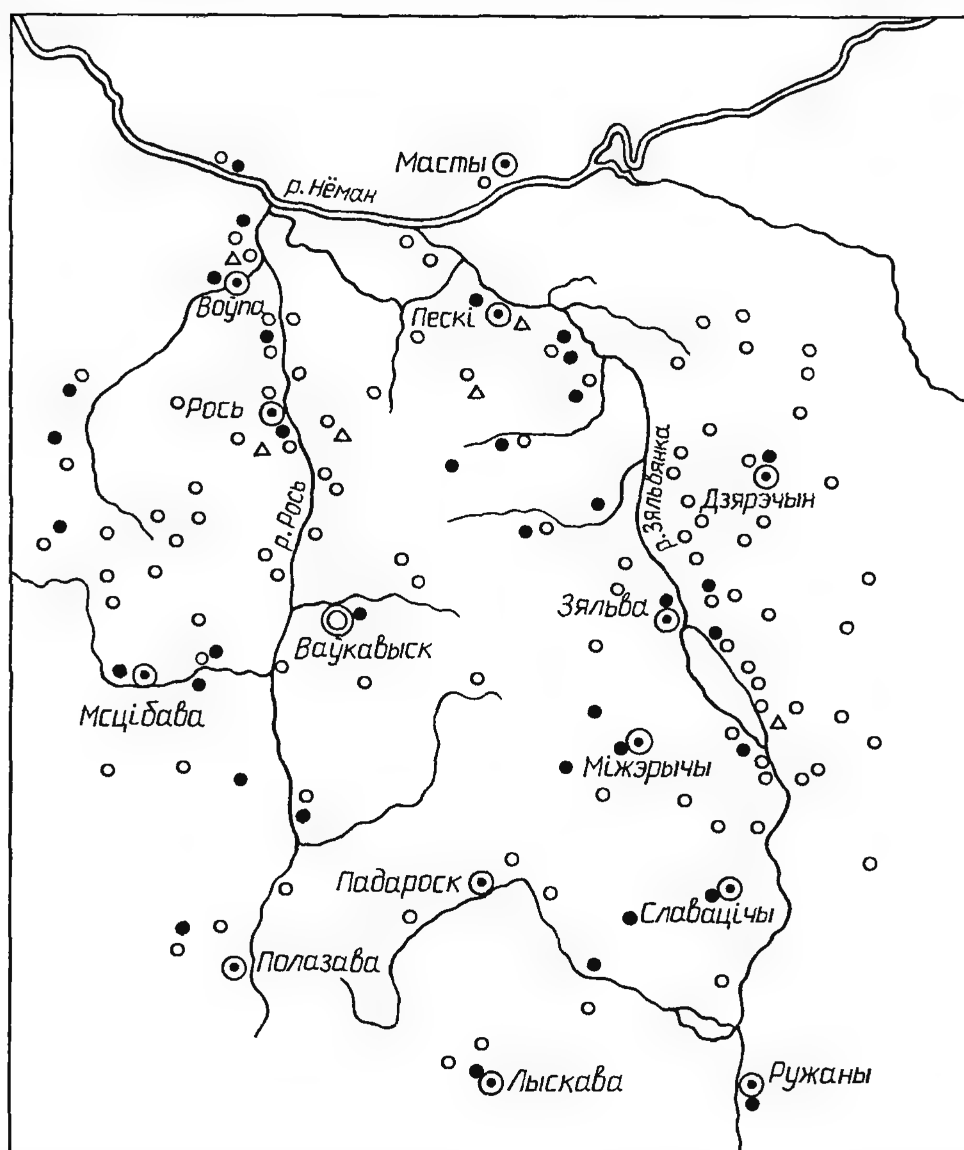
Мал. 62. План замка ў Дуброўна з пазначэннем раскопаў і прарэзкі (В. М. Ляўко, 1996—1997 гг.)

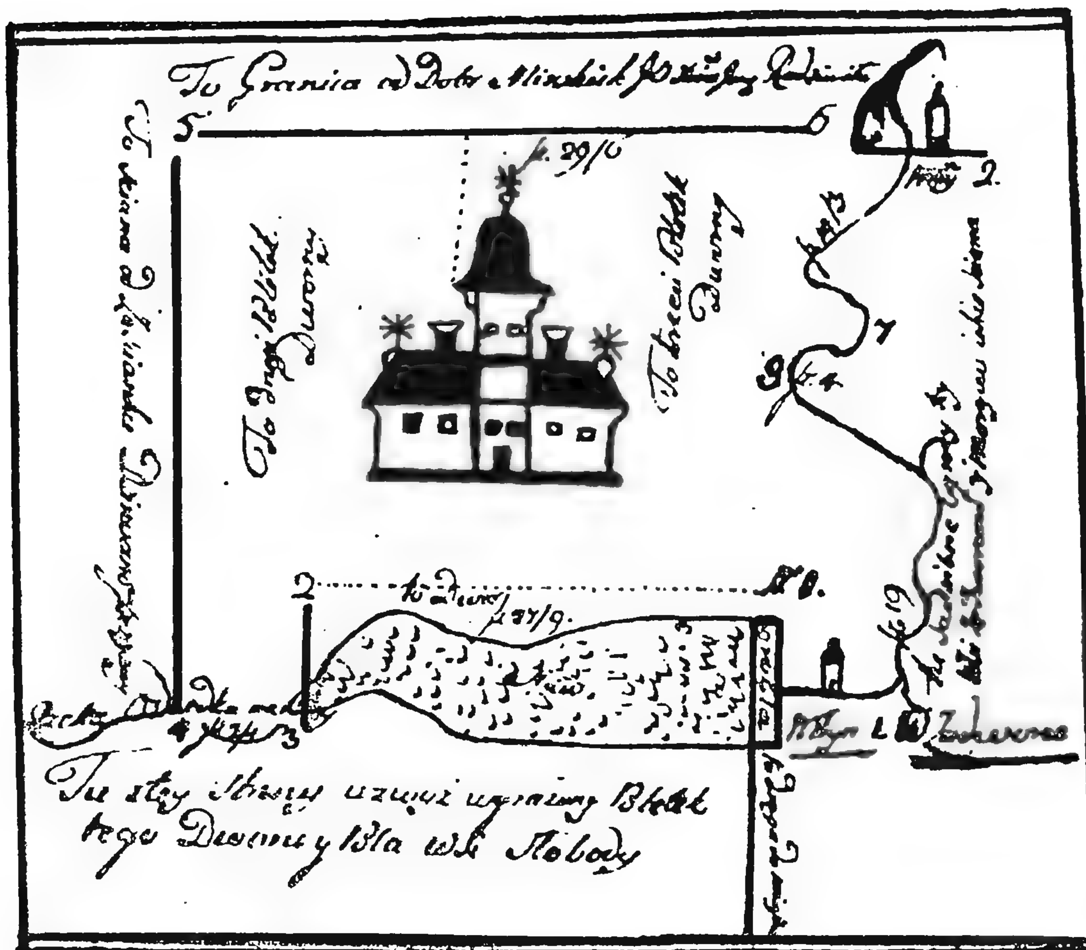
Мал. 63. Профілі прарэзкі схілу Дубровенскага замка (раскопкі В. М. Ляўко)

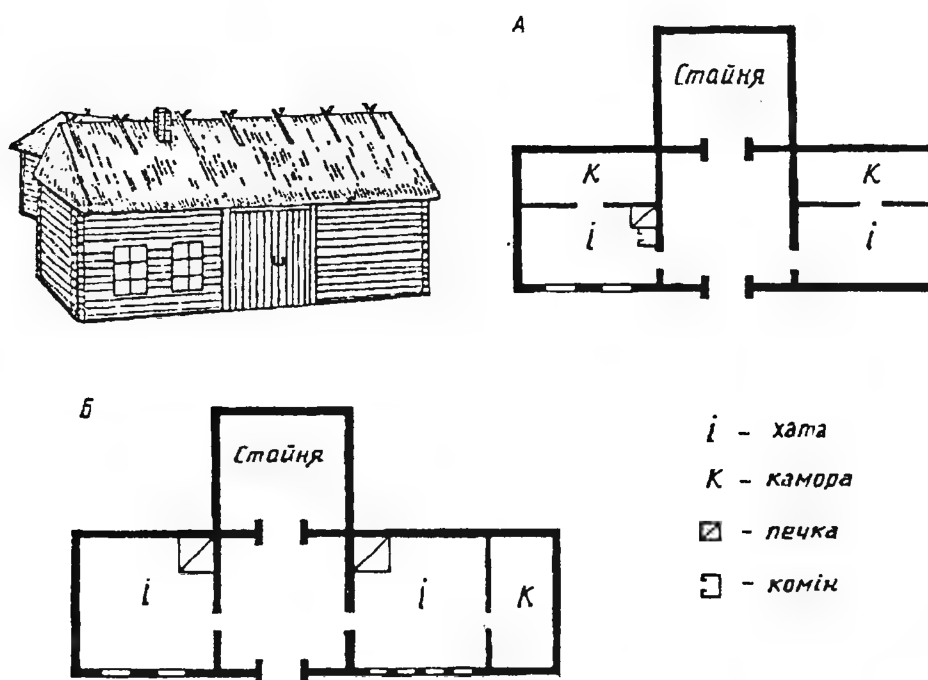
Мал. 64. Глускі замак: а — агульны план з пазначэннем месцаў раскопак (паводле І. У. Ганецкай); б — план першага паверха ўязной брамы (рэканструкцыя І. У. Ганецкай)

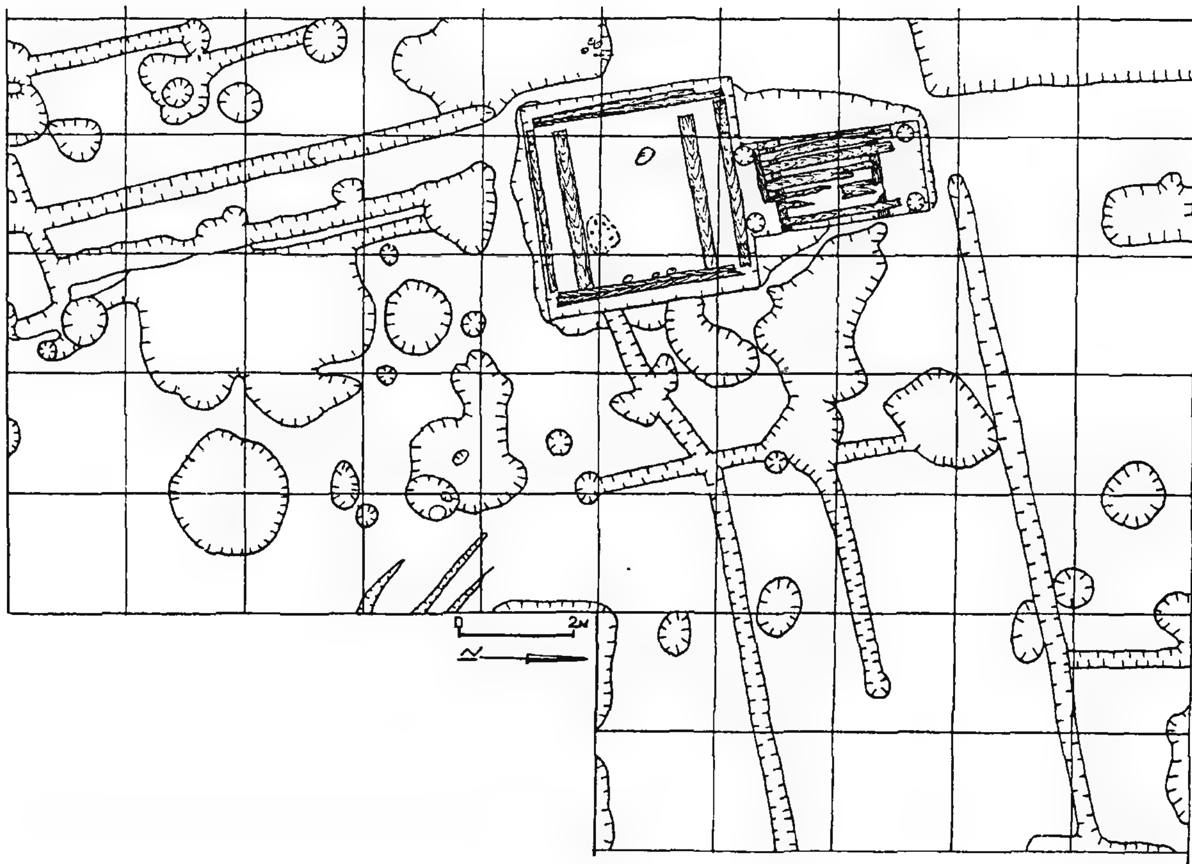
Мал. 65. Сельскія паселішчы XVI—XVII стст. у вадазборы рэк Зельвянка і Рось (паводле В. У. Шаблюка)

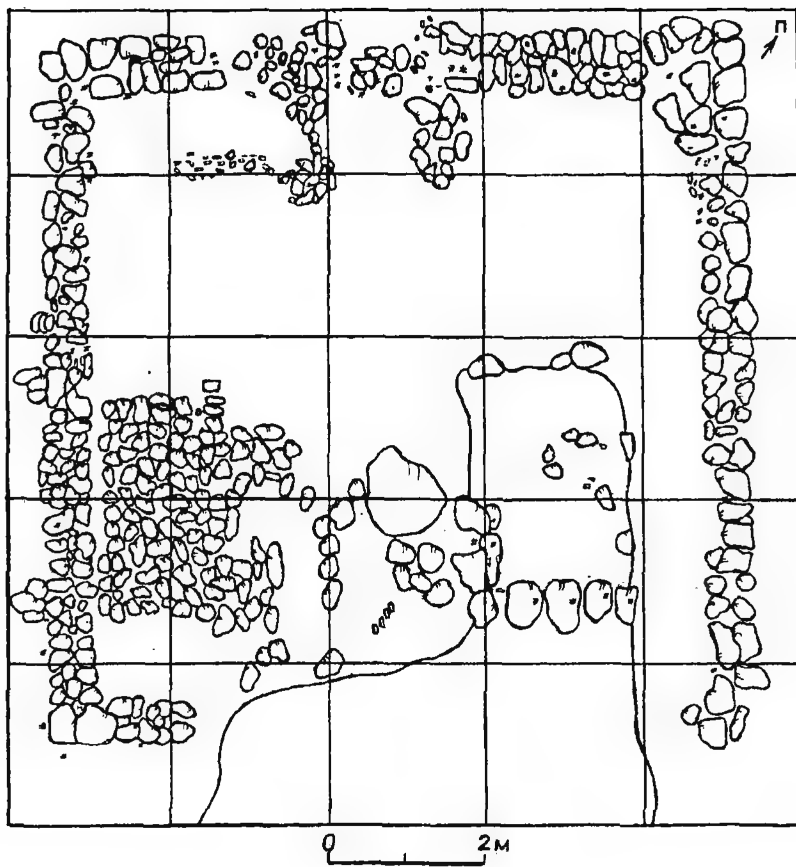
Мал. 66. План маёнтка Кавалеўшчына з выявай сядзібнага дома (першая чвэрць XVIII ст.)

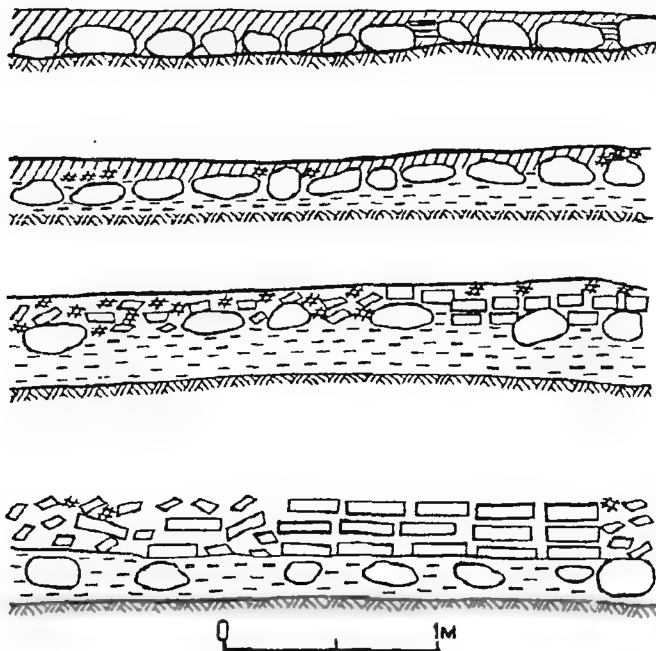
Мал. 67. Знешні выгляд і планы корчмаў XVII ст. (паводле архіўных крыніц)

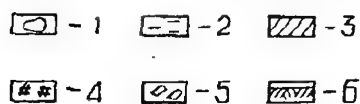

Мал. 68. План забудовы феадальнай сядзібы Лучын-1 на Полаччыне (раскопкі М. В. Клімава)

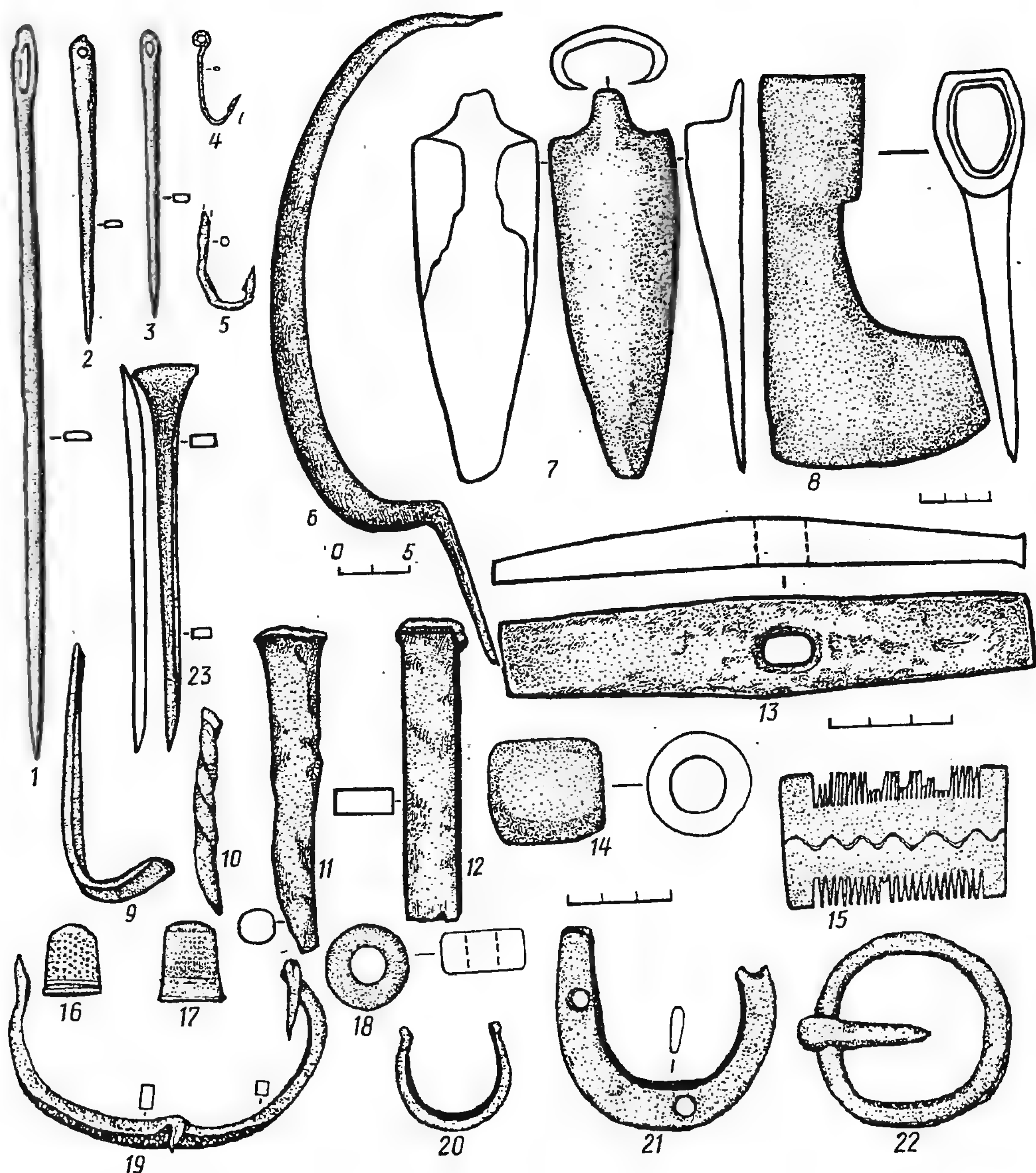

Мал. 69. Рэшткі падмуркаў кальвінскага збору каля в. Мачуліна (раскопкі В. У. Шаблюка)

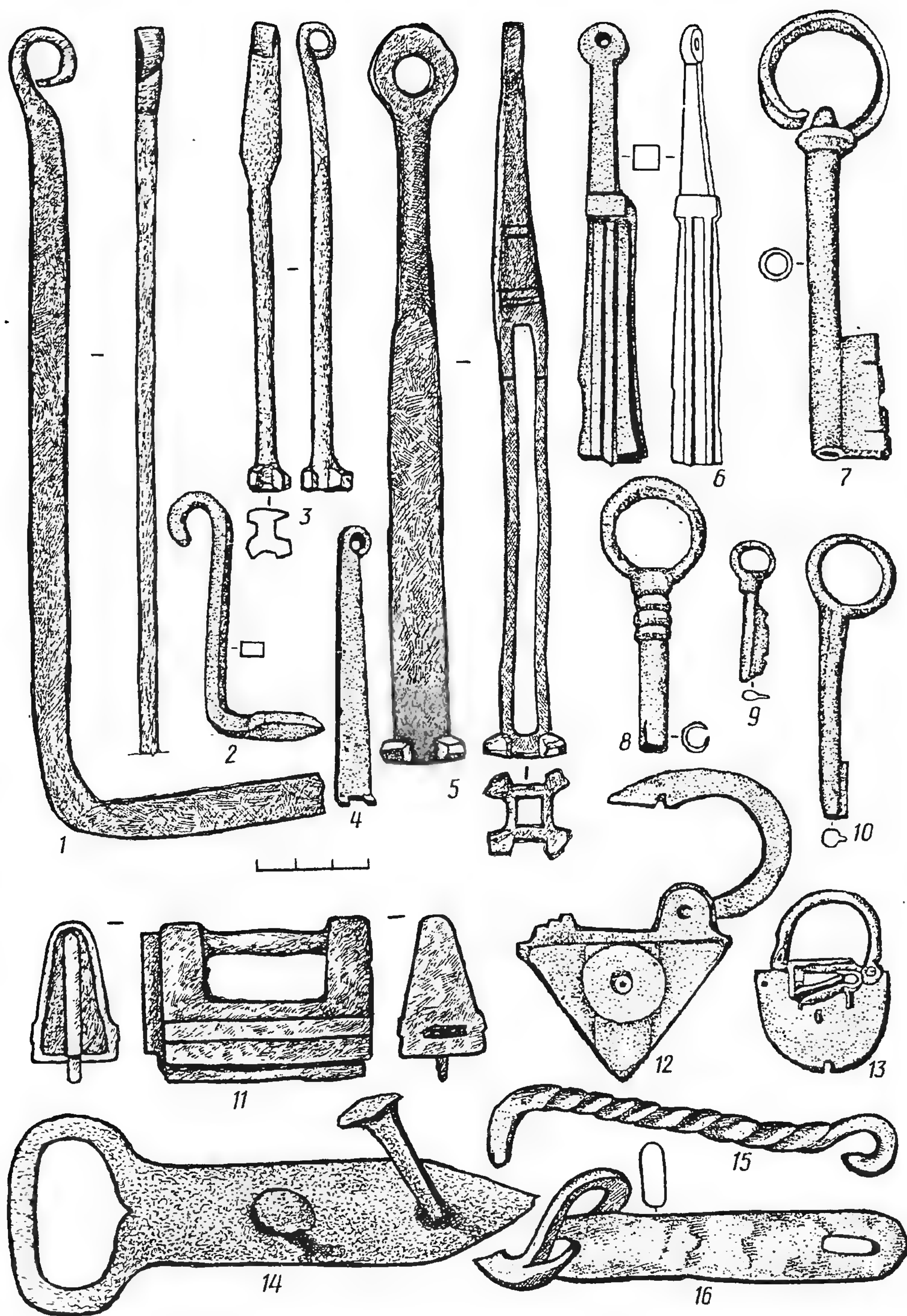

Мал. 70. Тыпы каменных фундаментаў феадальных сядзіб Панямоння: 1 — камяні; 2 — гліна; 3 — культурны слой; 4 — вапна; 5 — цэгла; 6 — мацярык

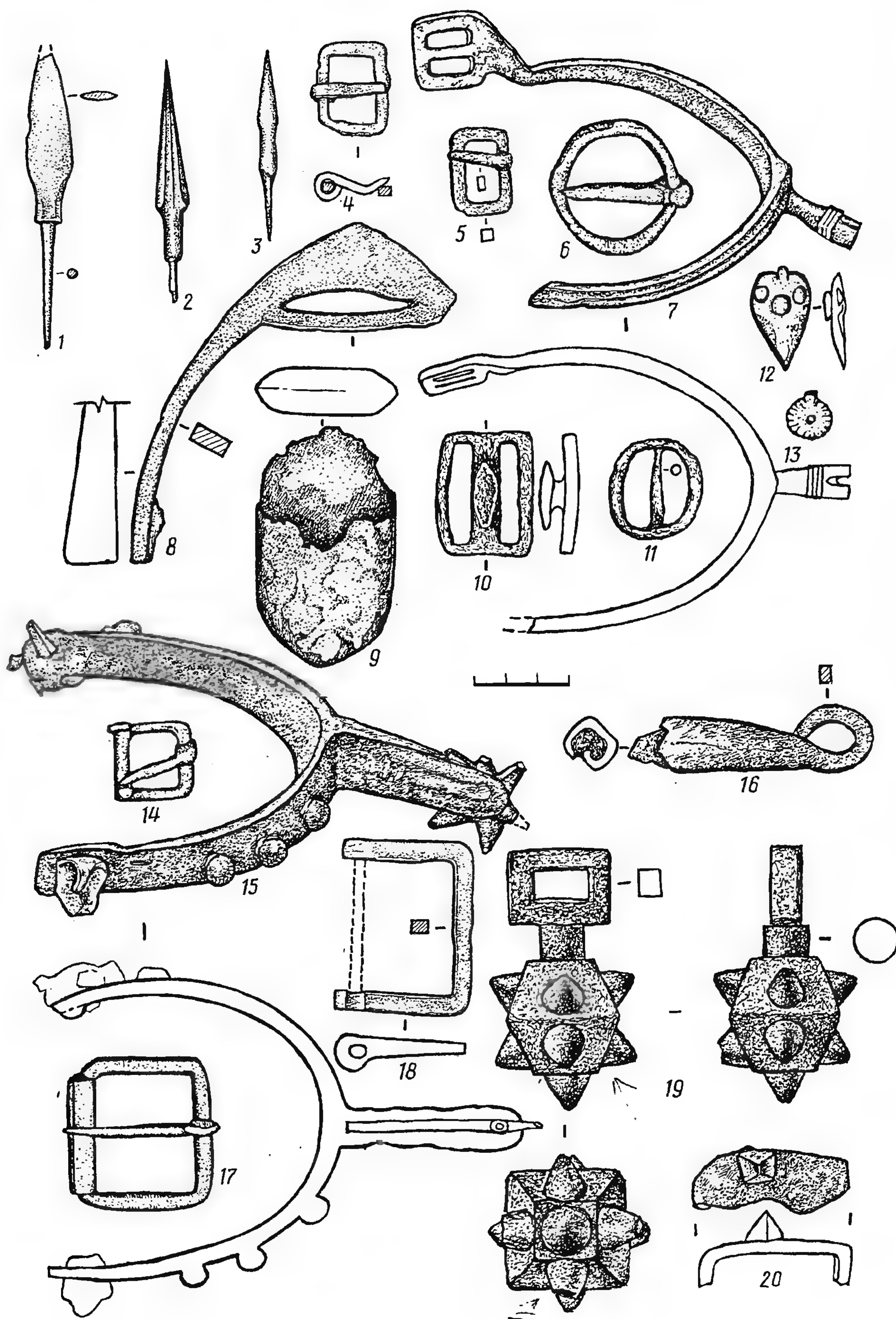

Мал. 71. Гаспадарчыя прылады і побытавыя рэчы з вёсак і феадальных сядзіб Панямоння (1—12, 14—23) і Лучны (13)

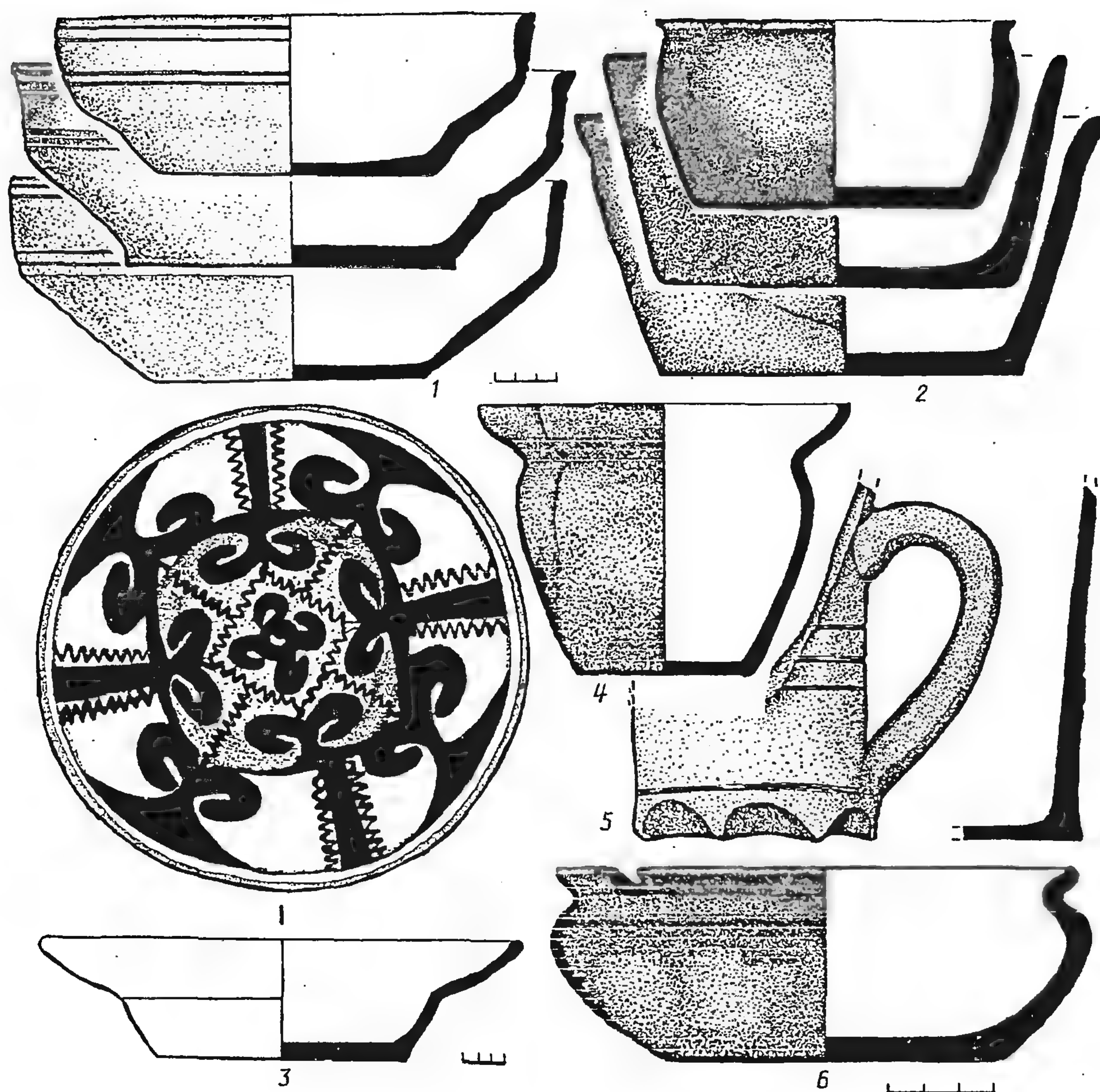

Мал. 72. Ключы, замкі, дзвярныя кручок і завесы XIV—XVIII стст. з феадальных сядзіб і вёсак: 1, 3, 5, 11, 14 — Лучна; 2, 4, 6—10, 12, 13, 15, 16 — Панямонне

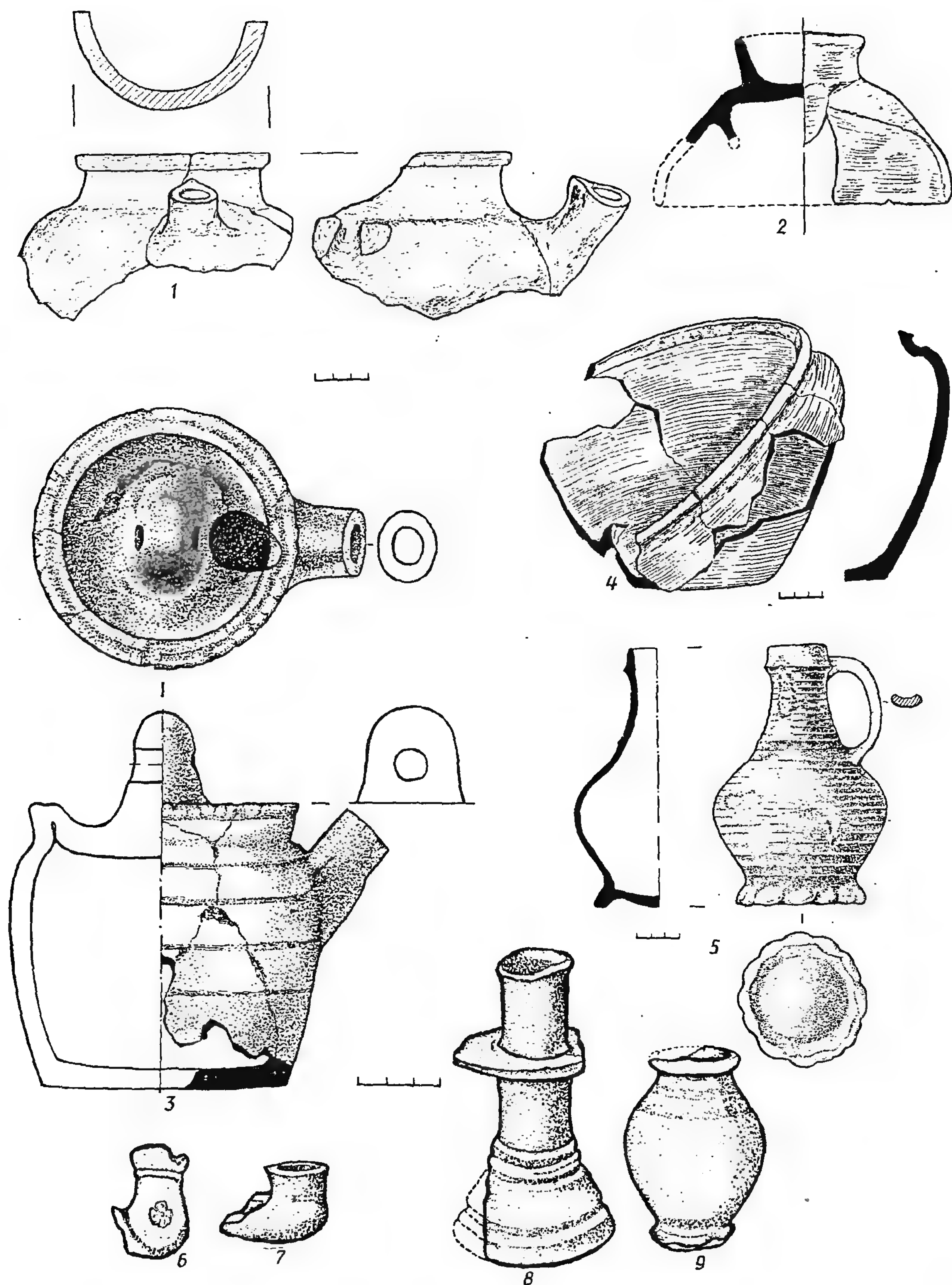
Зак 3713

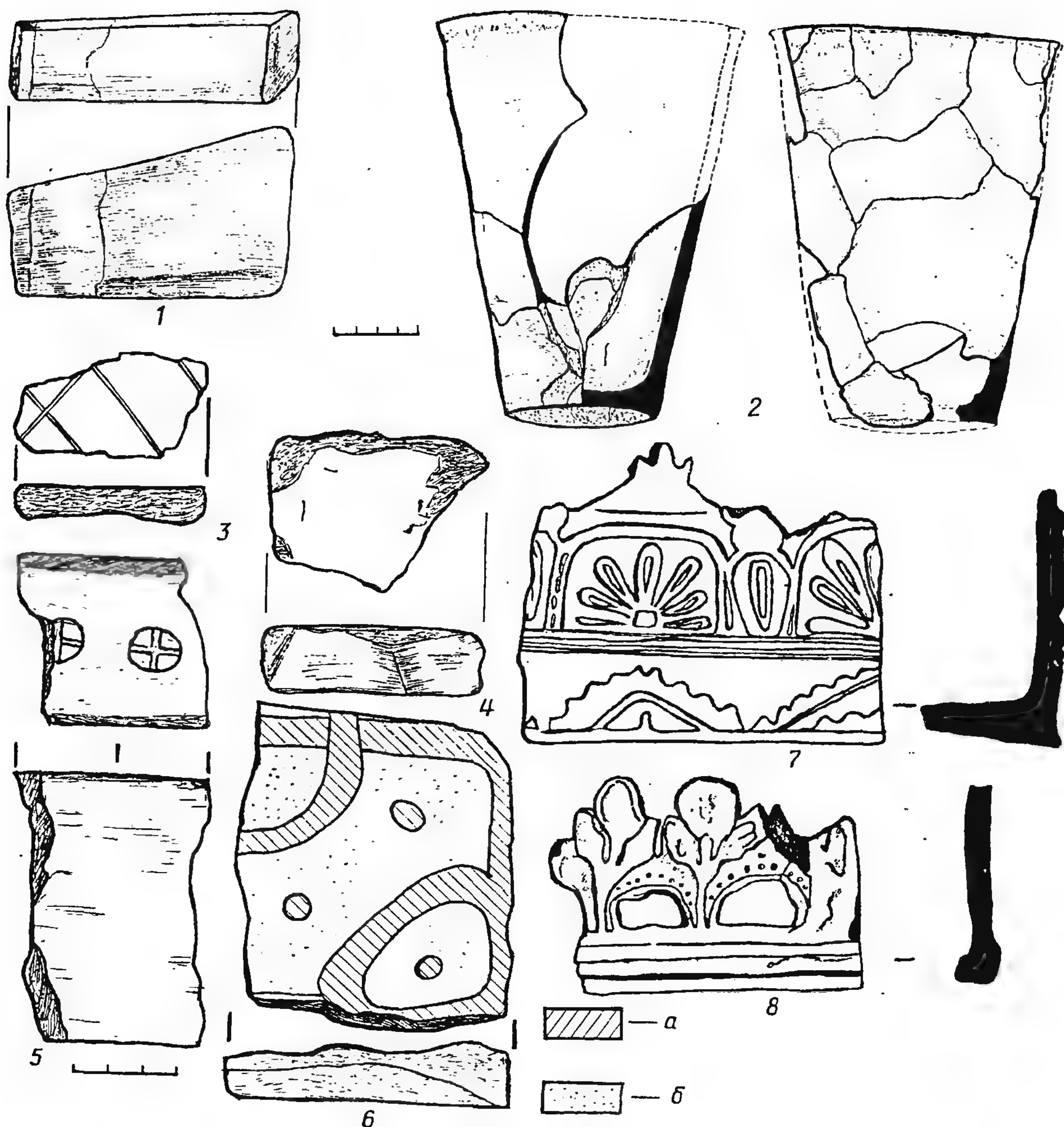
Мал. 73. Зброя, рыштунак вершніка і верхавога каня XIV—XVIII стст. з феадальных сядзіб: 1, 4, 7, 8, 10, 11, 15, 16, 18—20 — Лучна; 2, 3, 5, 6, 9, 12—14, 17 — Панямонне

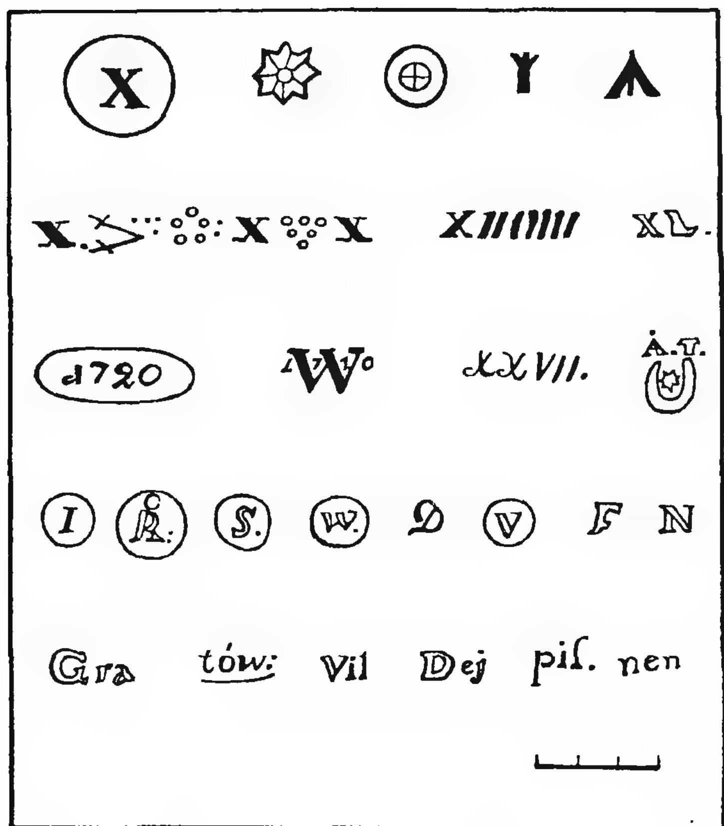
Мал. 74. Гліняны посуд з Панямоння XV—XVIII стст. (раскопкі В. У. Шаблюка): 1, 6 — міскі; 2 — латкі; 3 — талерка; 4 — гаршчок; 5 — кубак

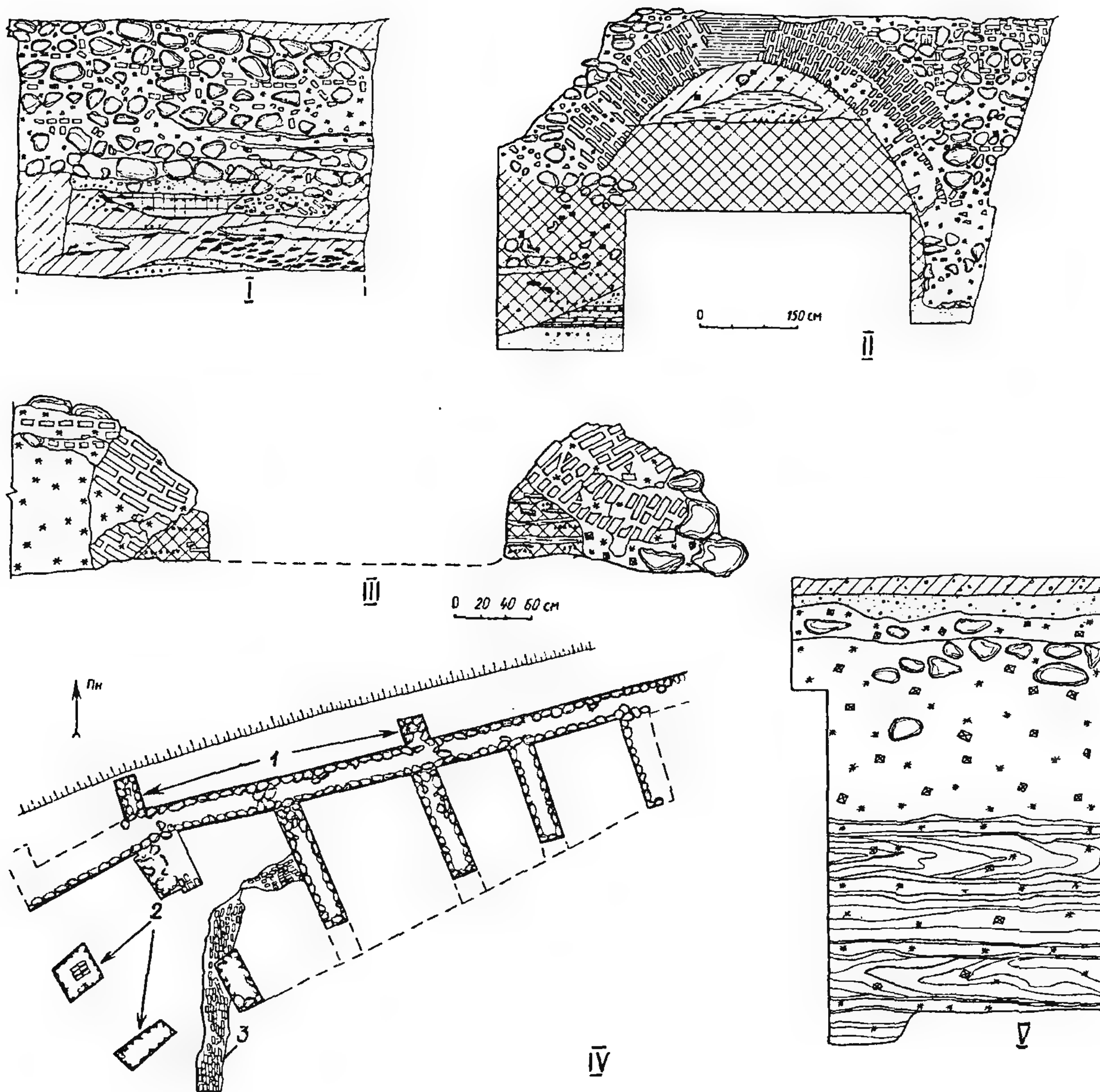
Мал. 75. Гліняныя вырабы з феадальных сядзіб: 1—5 — Лучна (1 — рукамый, 2 — накрыўка, 3 — заварнік, 4 — гаршчок, 5 — «каменны тавар»); 6—9 — Панямонне (6,7 — люлькі, 8 — падсвечнік, 9 — ваза)

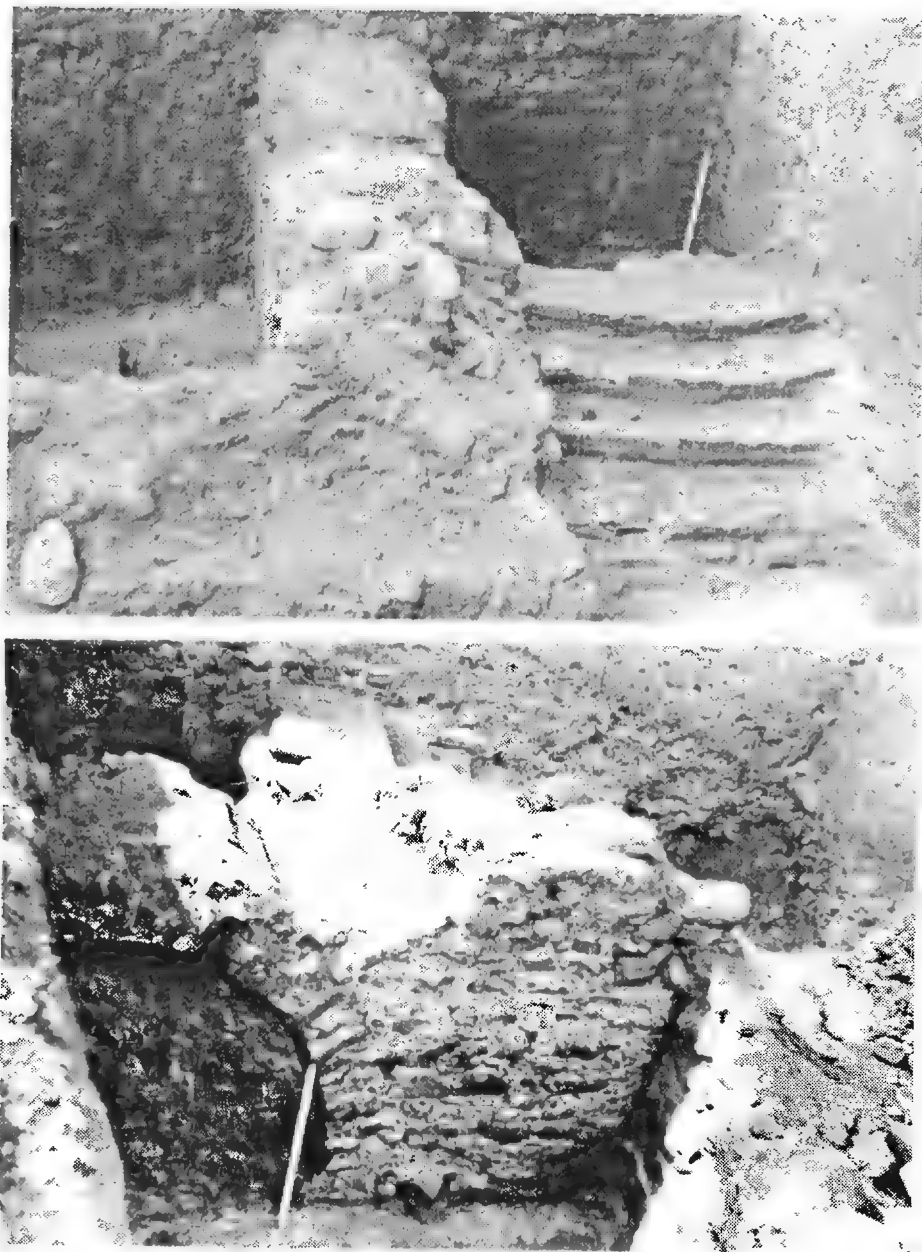
Мал. 76. Будаўнічыя і архітэктурна-дэкаратыўныя матэрыялы феадальных сядзіб XV—XVIII стст. (кафля, пліткі падлогі, фігурная цэгла, аздабленне пячнога скляпення): 1—6 — Лучна; 7—8 — Панямонне. А — белы ангоб, Б — брудна-ружовая паверхня

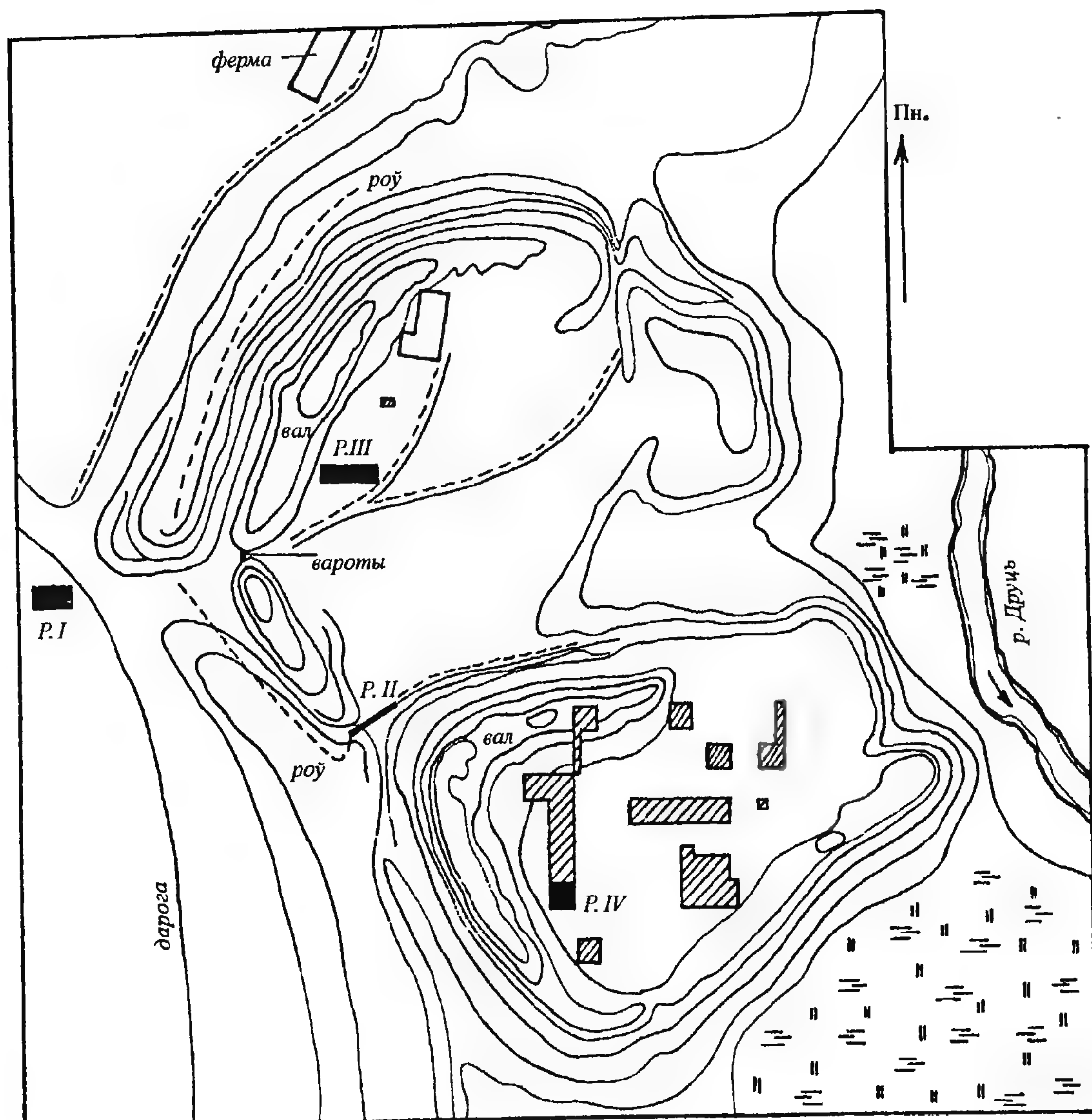
Мал. 77. Бортныя і межавыя знакі XVIII ст. (паводле пісьмовых крыніц)

Мал. 78. Муры XV—XVII стст. Гродзенскага Старога замка: I — падмурак сцяны XV—XVII стст.; II — арка каземата XVI—XVII стст.; III — пяты сутарэнняў вежы XV—XVI стст.; IV — рэшткі казематаў XVI—XVII стст. па матэрыялах раскопак 1981—1988 гг.: 1 — сцяна замка Вітаўта, 2 — рэшткі вежы XV—XVI стст., 3 — рэшткі сцяны XII ст.; V — падмурак палаца Ст. Баторыя XVI—XVII стст.

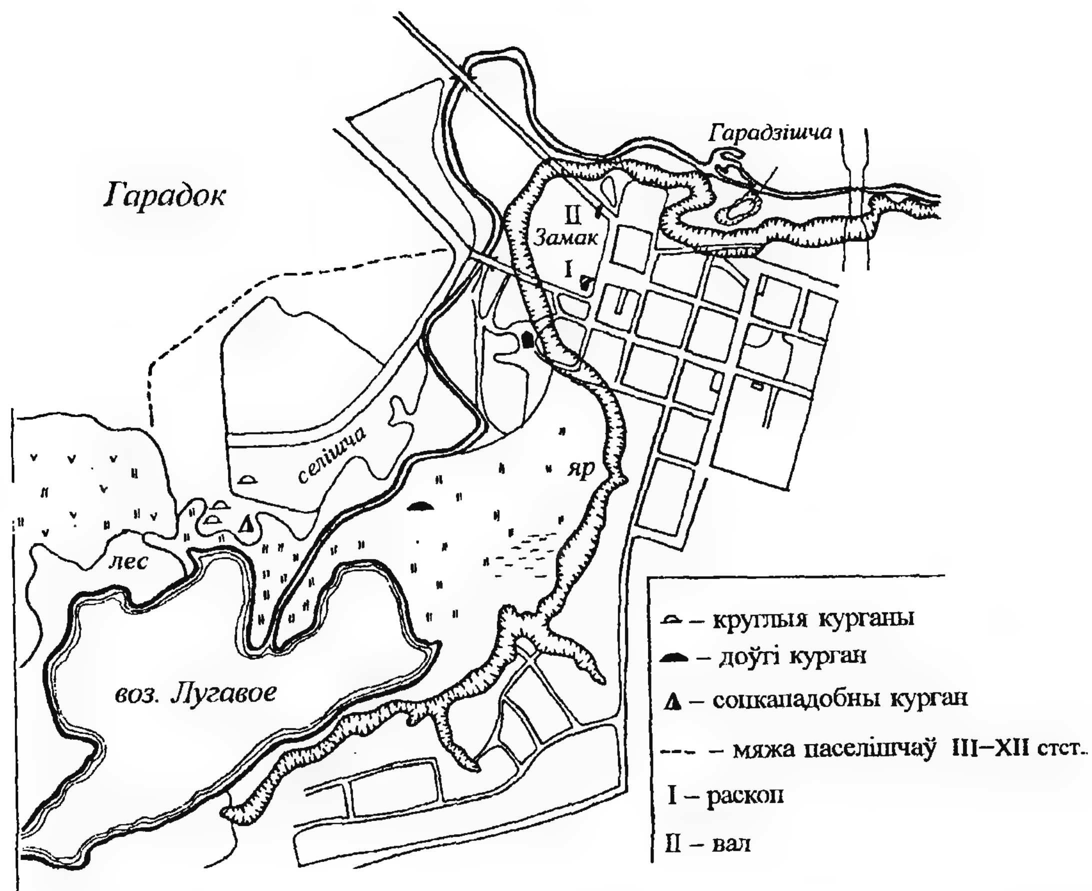

Мал. 79. Рэшткі палаца XVI ст. на тэрыторыі Заслаўскага замка (раскопкі Ю. А. Заяца)

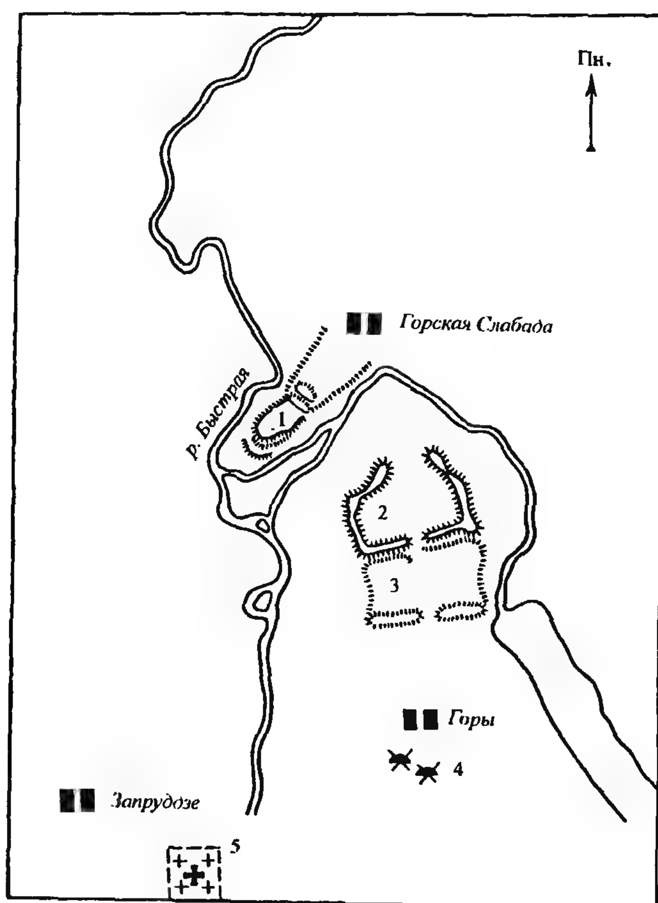

Мал. 80. Друцкі замак (план па Л. В. Аляксееву) з пазначанымі раскопамі (I—IV — раскопкі В. М. Ляўко 1999 г.)

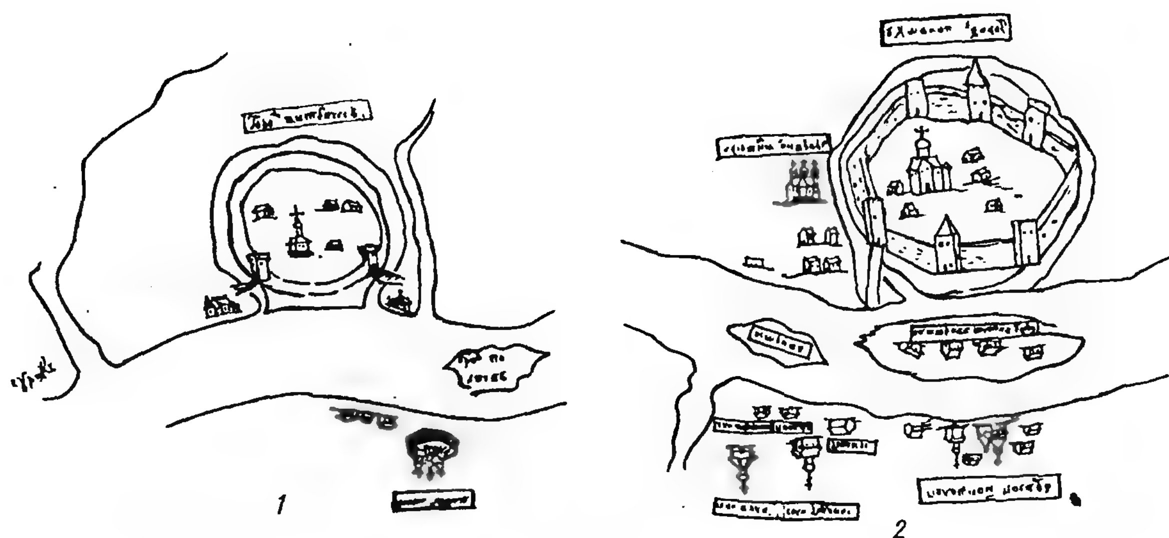
Мал. 81. План і профілі сутарэнняў пабудоў XIV—XVI стст. на тэрыторыі Дольняга (Вакольнага) горада Друцка (раскопкі В. М. Ляўко)

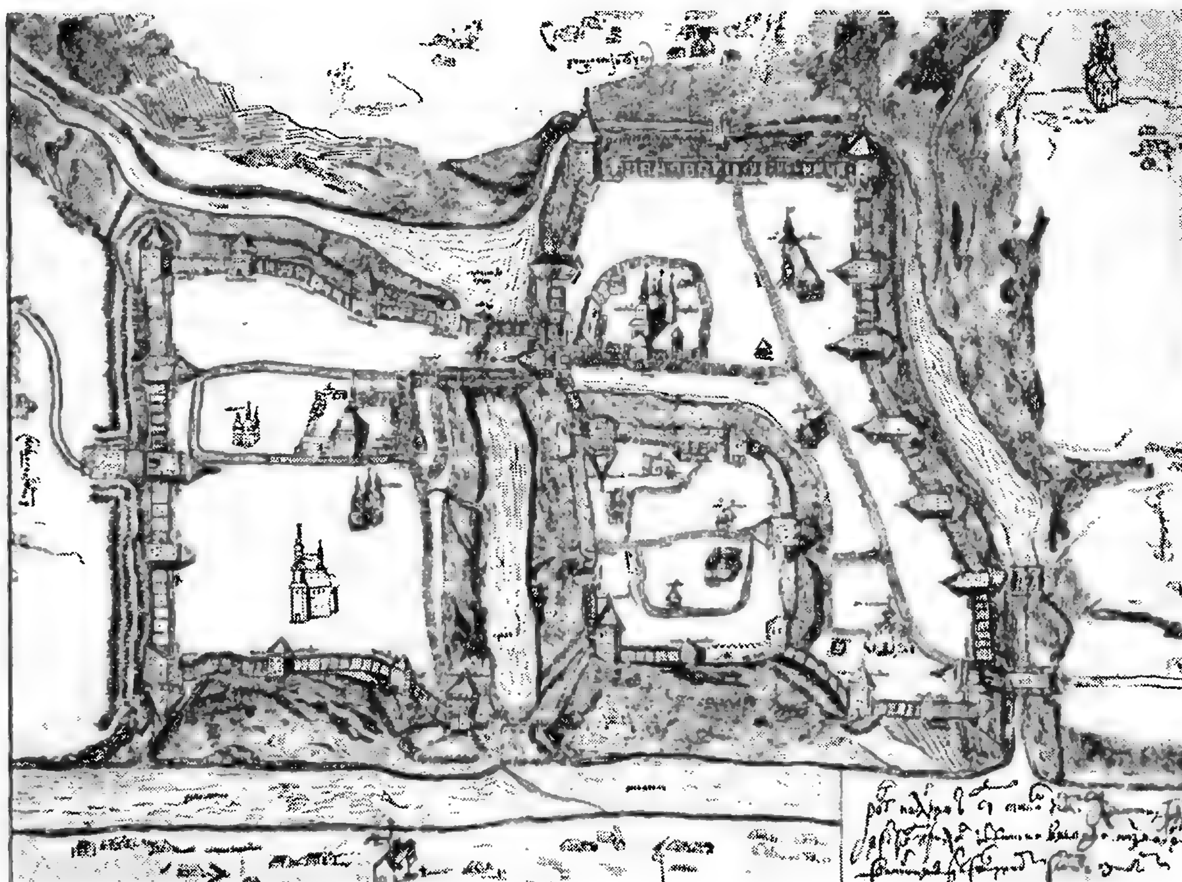
Мал. 82. Гарадок Віцебскай вобласці. Тапаграфічная структура. Пазначэнне раскопаў на тэрыторыі замка (даследаванні В. М. Ляўко)

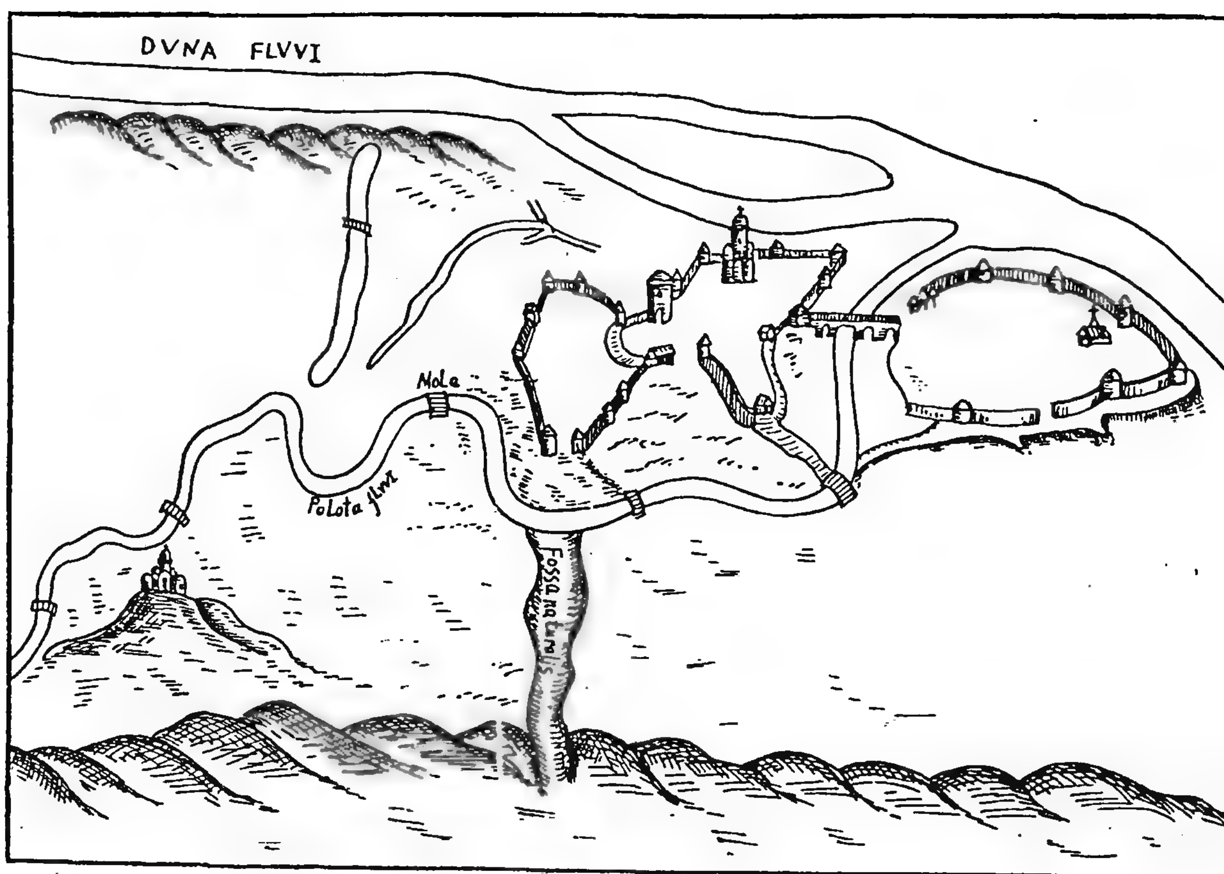
Мал. 83. План паселішчаў у Гарах (паводле Ш. І. Бекцінеева): 1 — гарадзішча (феадальная сядзіба канца XVI ст.); 2 — замак XVII ст.; 3 — перадграддзе XVIII ст.; 4 — былы курганны могільнік; 5 — каменныя крыжы на могілках

Мал. 84. Выява гарадоў Падзвіння на карце XVI ст.: 1 — Віцебск; 2 — Полацк

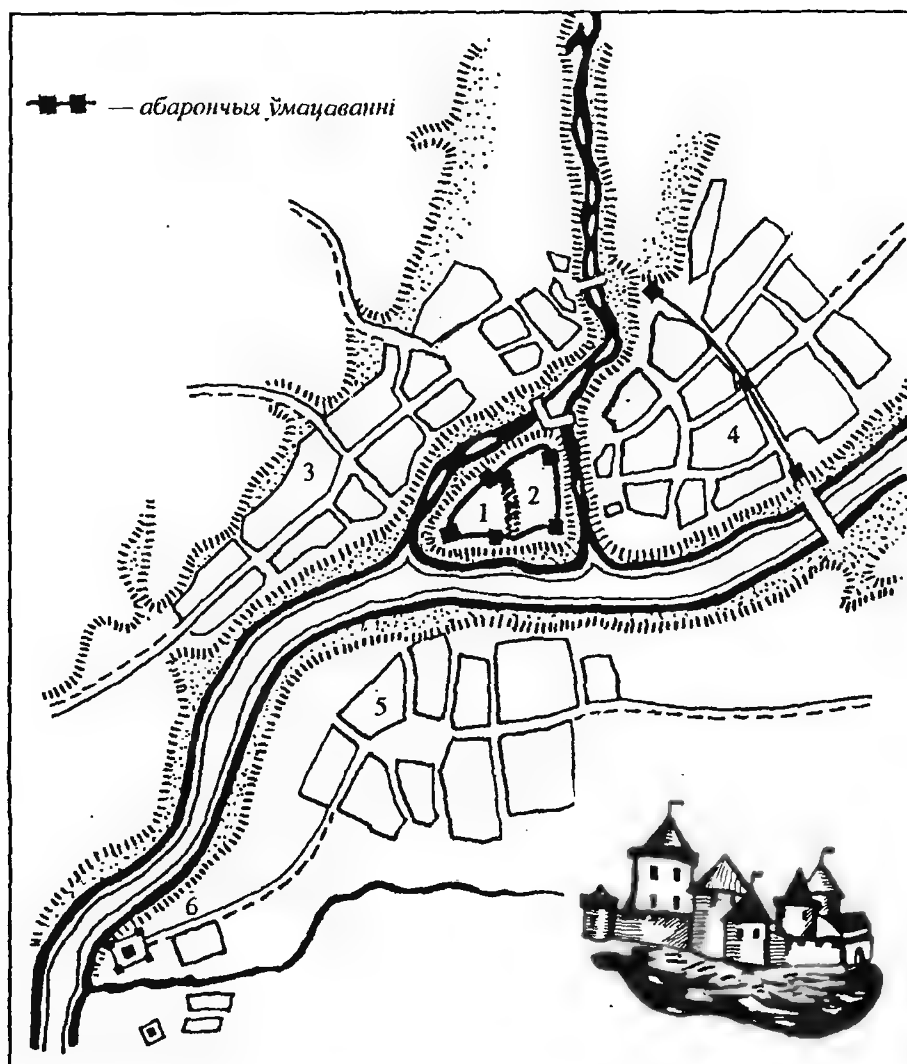
Мал. 85. «Чарцёж» места Віцебска 1664 г.

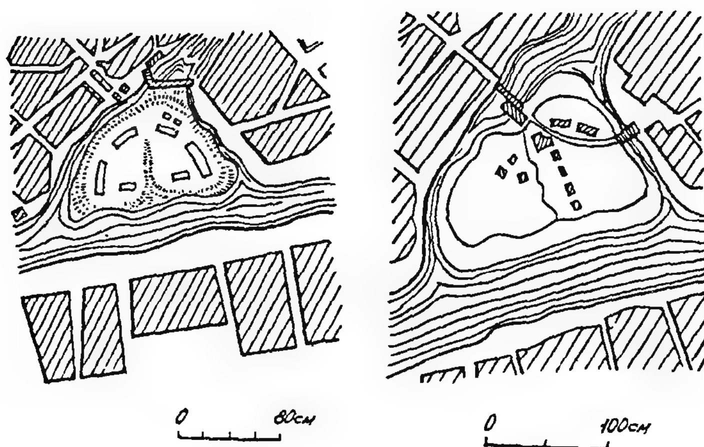

Мал. 86. Прарысоўка з плана С. Пахалавіцкага «Асада Полацка каралём Стэфанам Баторыем у 1579 г.»

Мал. 87. Прарысоўка ўмацаванай часткі Полацка з плана «Узяцце Полацка Ст. Баторыем у 1579 г.»

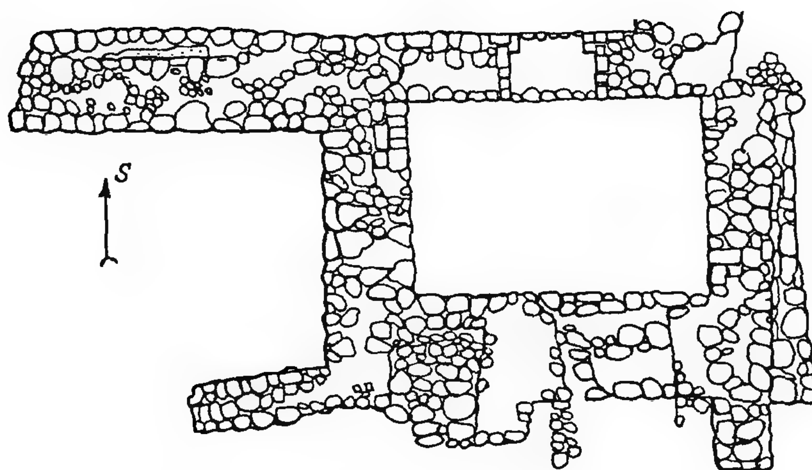
Мал. 88. Абарончыя збудаванні Оршы XVI—XVII стст. паводле пісьмовых крыніц з пазначэннем складаючых частак гарадской тэрыторыі: 1, 2 — замак; 3 — пасад Заршынны; 4 — пасад Надняпроўскі; 5 — слабада Ільіншчына; 6 — Куцеінская слабада

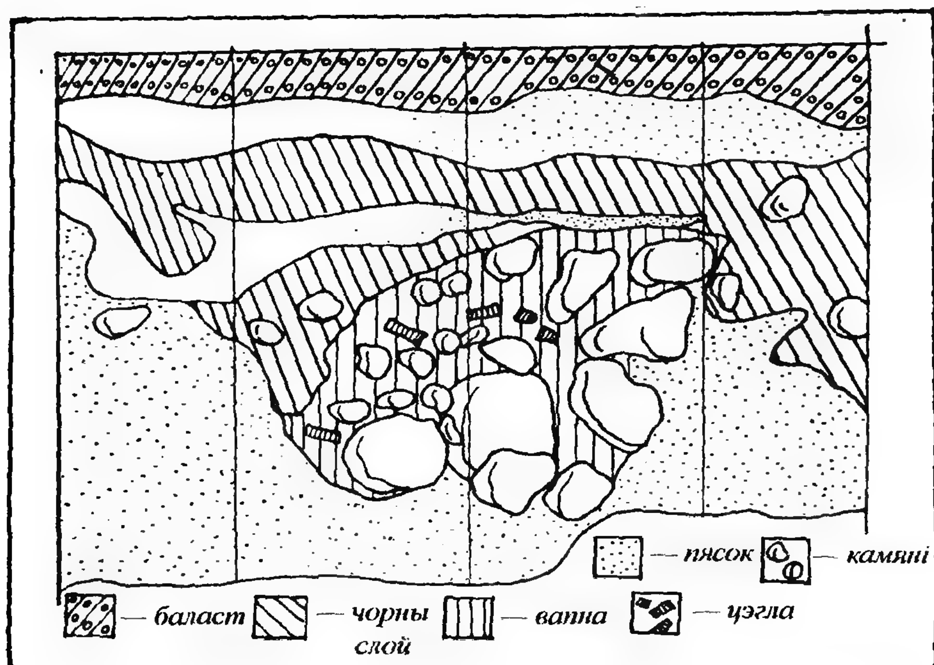
Мал. 89. Аршанскі замак на планах канца XVIII — пачатку XX ст. (паводле З. І. Даўгяла, А. М. Ляўданскага)

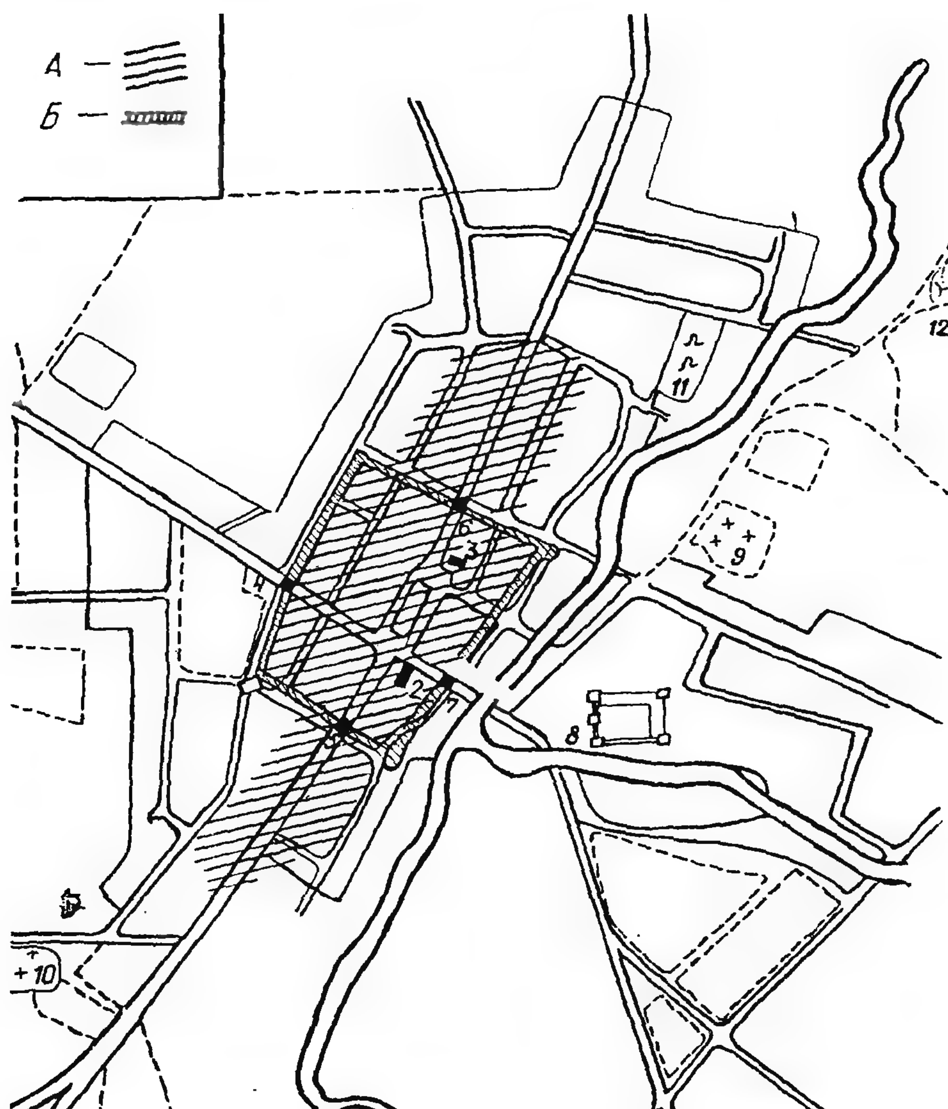
Мал. 90. Віцебск. Дольні замак. Рэшткі Нарожнай вежы (раскопкі М. А. Ткачова, Т. С. Бубенькі)

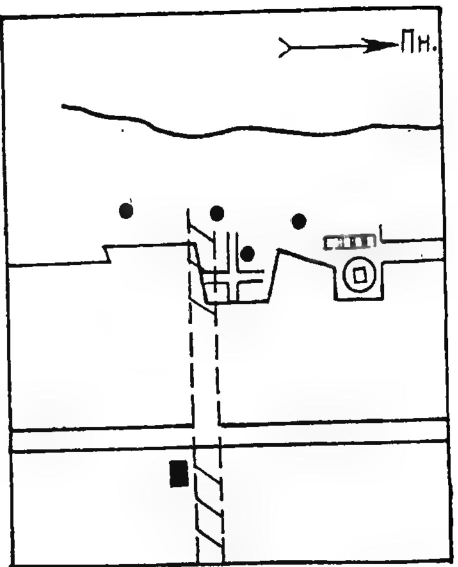
Мал. 91. Абмерны план Нарожнай вежы XIV ст. на Дольнім замку Віцебска

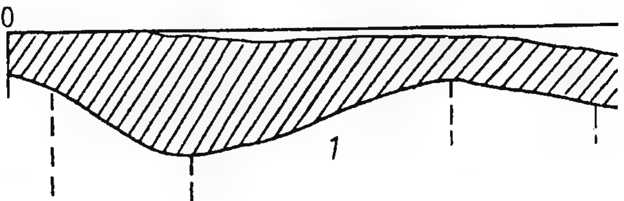

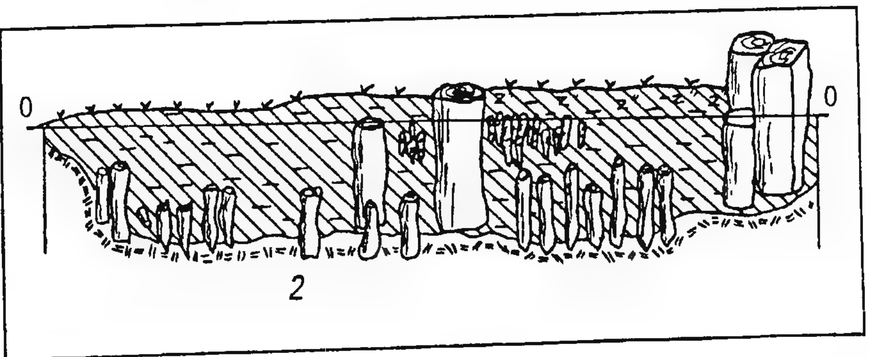
Мал. 92. Віцебск. Фрагмент каменнага муру Верхняга замка. Раскопкі 1977 г.

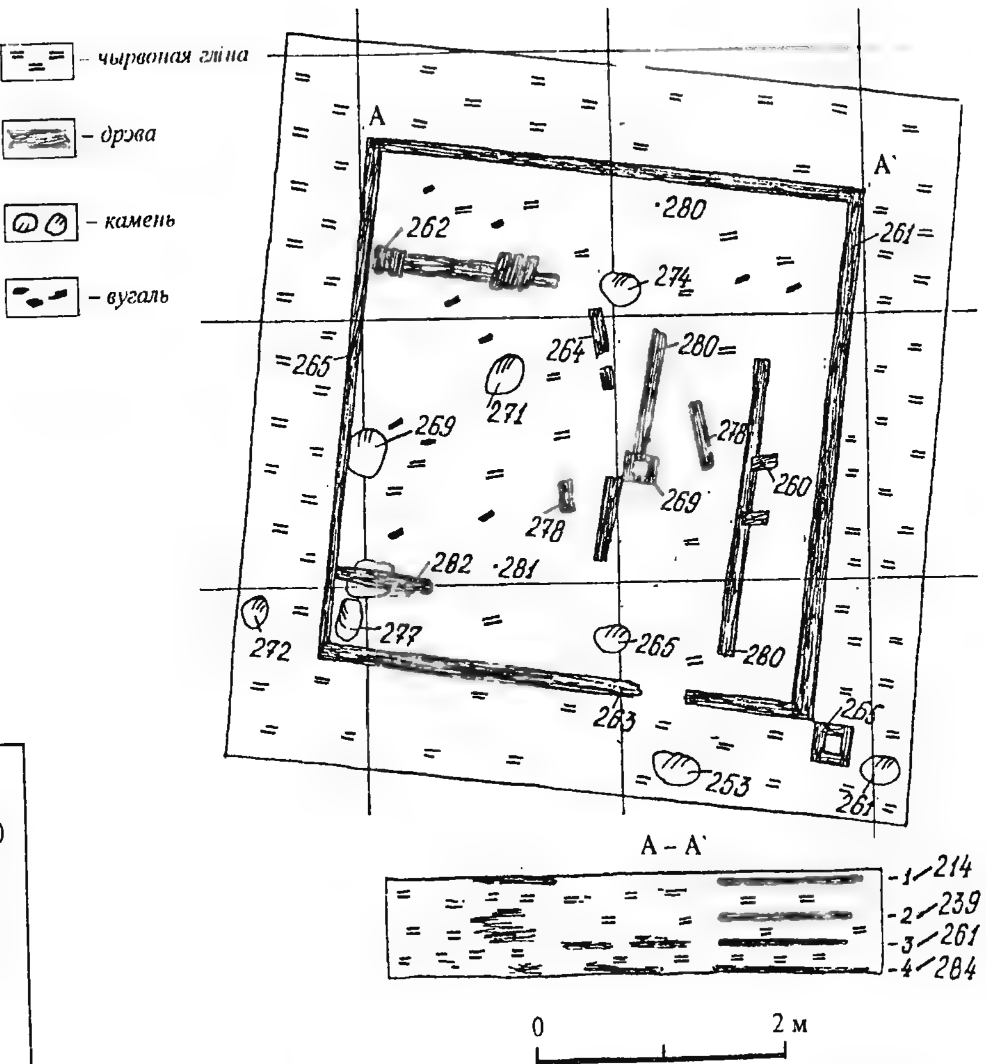
Мал. 93. Мір у XVII ст.: А — прыблізная тэрыторыя паселішча, Б — лінія гарадскіх умацаванняў; 1 — гандлёвая плошча, 2 — Мікалаеўскі касцёл, 3 — Траецкая царква, 4 — Віленская брама, 5 — Слонімская брама, 6 — Мінская брама, 7 — Нясвіжская брама, 8 — замак, 9—10 — хрысціянскія могілкі, 11 — жыдоўскія могілкі, 12 — татарскія могілкі

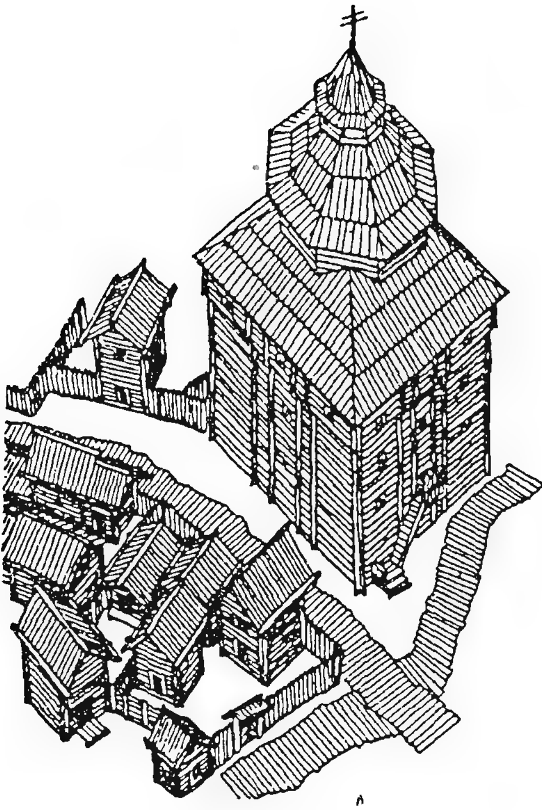

Мал. 94. *Віцебск, Узгор'е. Сітуацыйны профіль штучнага рова (1) па дадзеных буравых свідравін і фрагмент абарончых збудаванняў астрога XVII ст. (2). Раскопкі В. М. Ляўко*

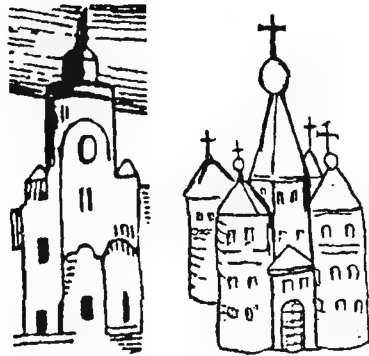

Мал. 95. План асновы вежы-данжона (1517 г.) з Дубровенскага замка (раскопкі В. М. Ляўко)

14 Зак. 3713

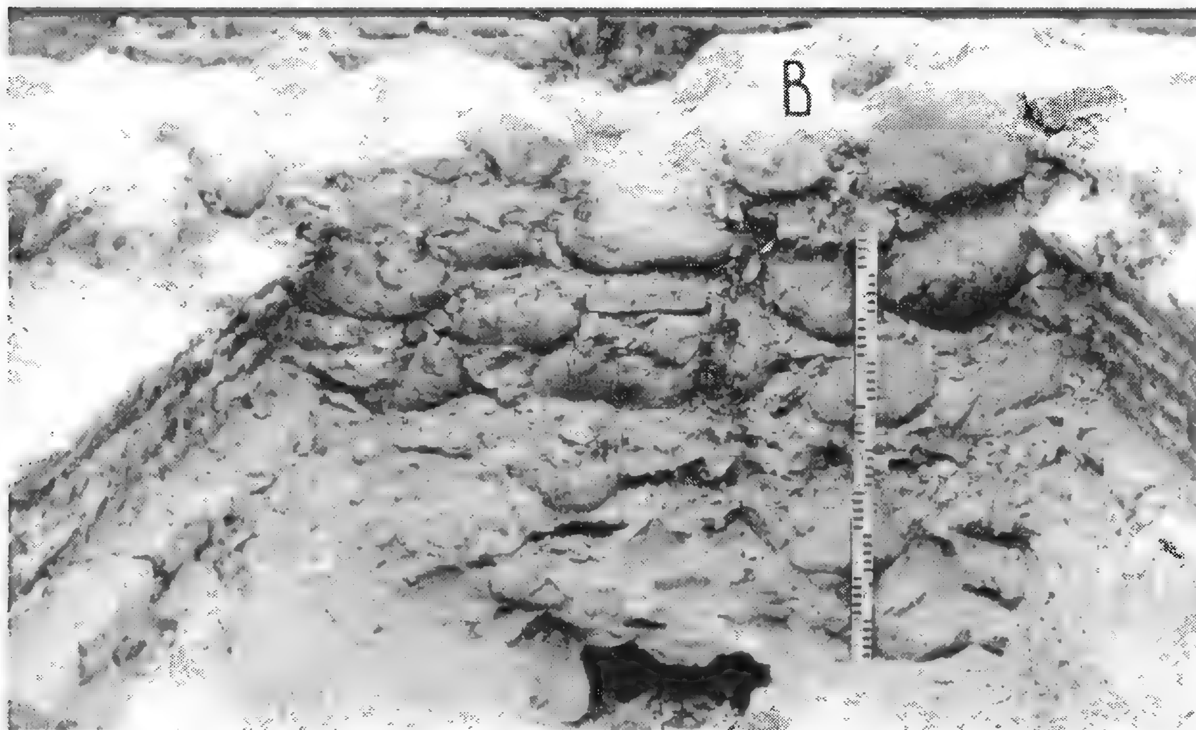
Мал. 96. Мсціслаў. Царква-данжон першай чвэрці XIV ст. (раскопкі і рэканструкцыя Л. В. Аляксеева)

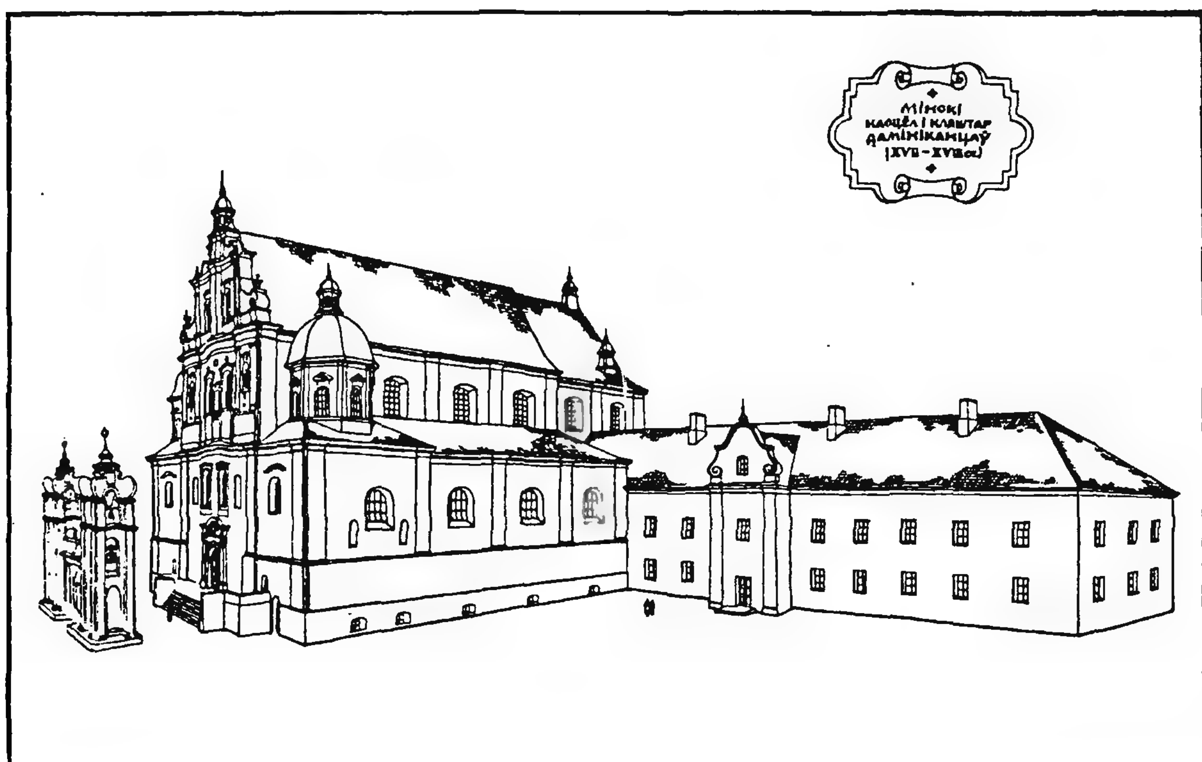
Мал. 97. Выгляд Сафіі Полацкай у XVI—XVIII стст.

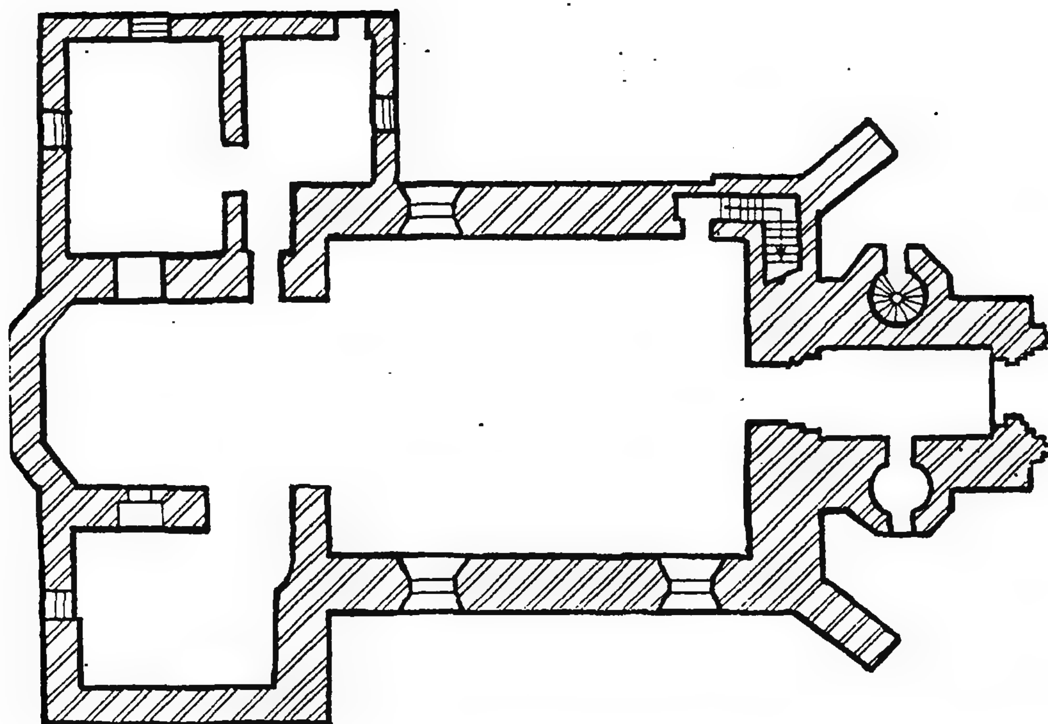
Мал. 98. Гродна. Фара Вітаўта. Канструкцыі пад апсіднай часткай (выламаная крыпта)

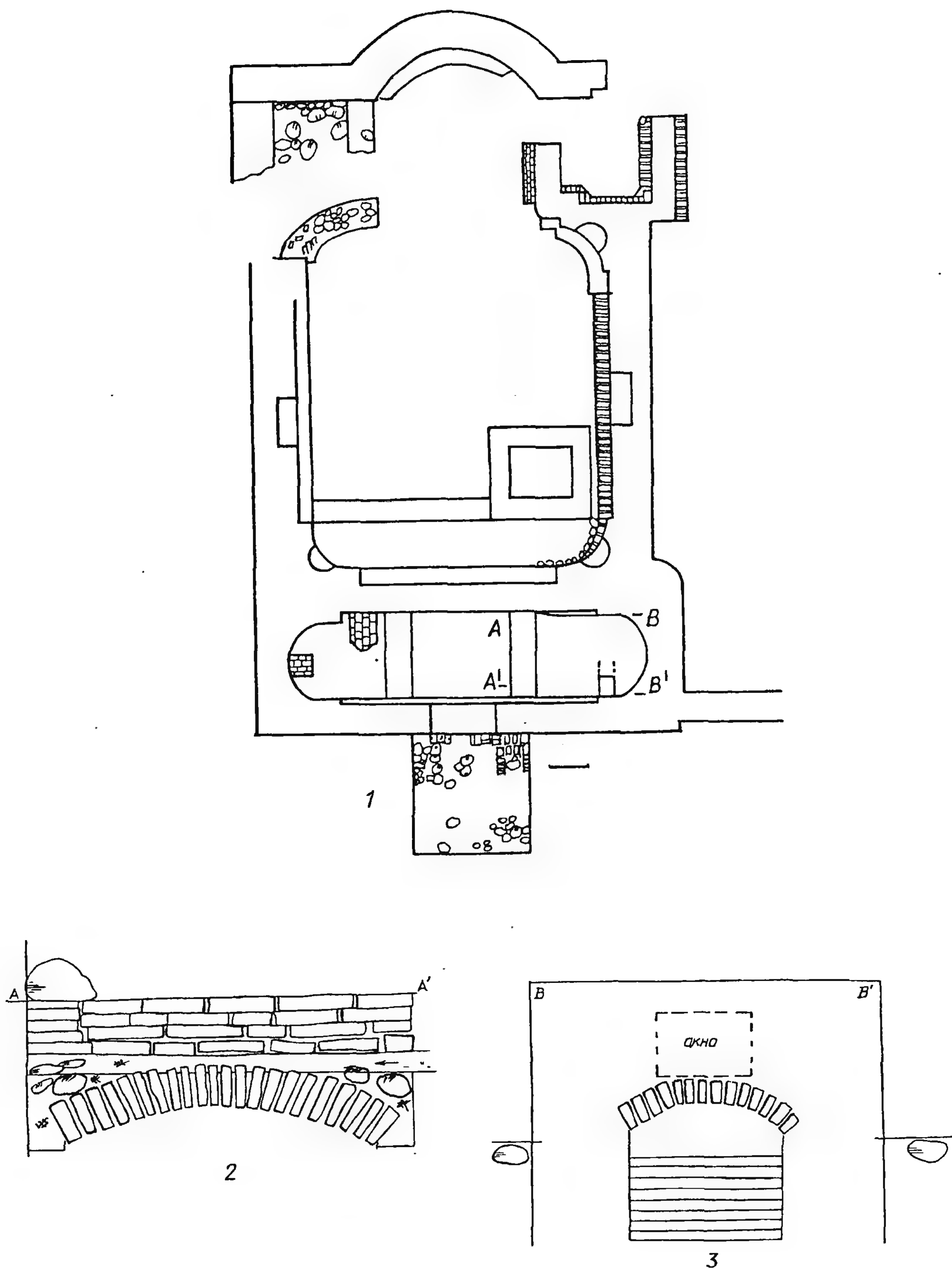
Мал. 99. Гродна. Фара Вітаўта. Канструкцыі перадпартальнай часткі

Мал. 100. Мінскі касцёл і кляштар дамініканцаў XVII—XVIII стст. (малюнак і рэканструкцыя В. Сташчанюка)

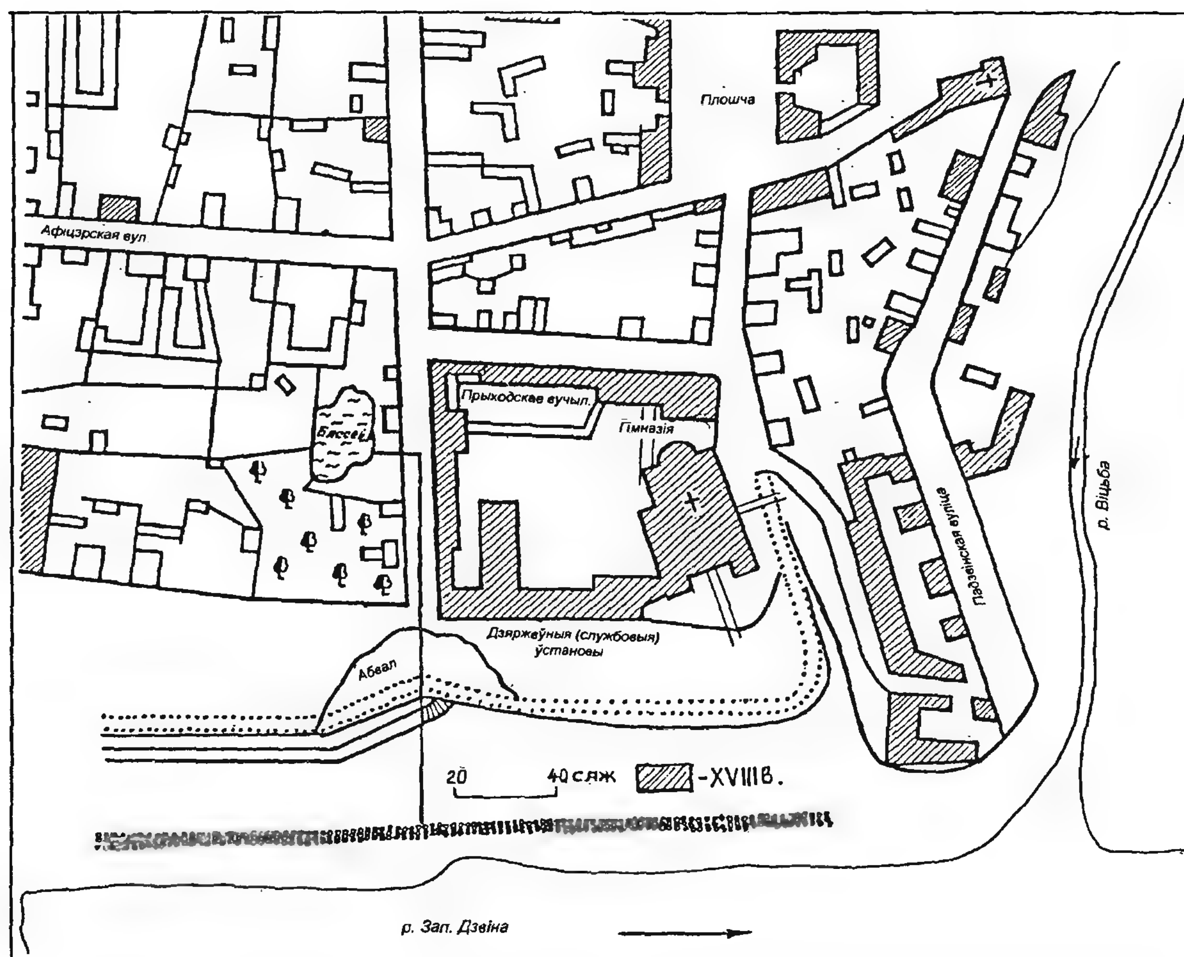
Мал. 101. Уселюбскі касцёл. План. Выканала група архітэктараў пад кіраўніцтвам В. Ткачова

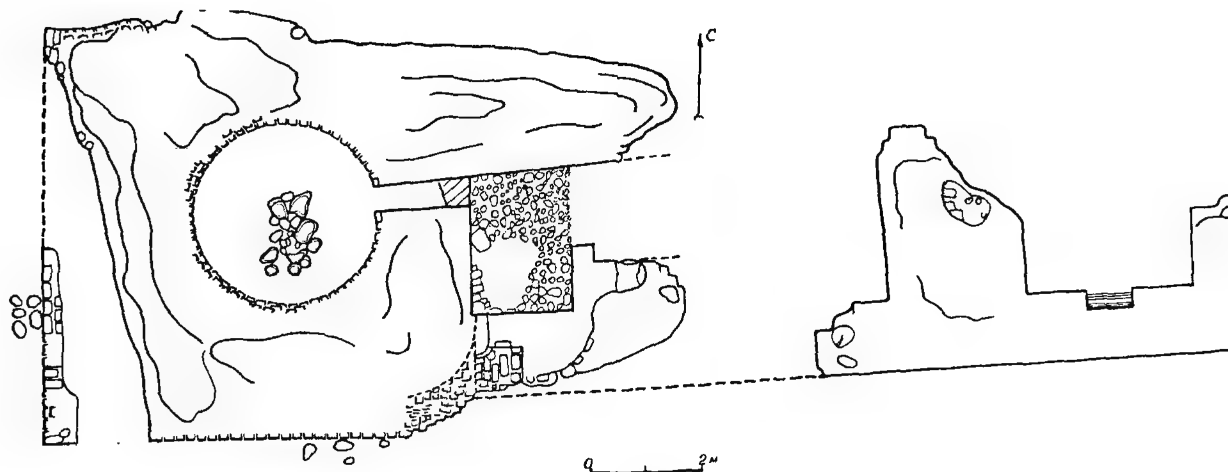
Мал. 102. Царква Раства Багародзіцы другой паловы XVII—XIX ст. у Оршы: 1 — план раскапанай часткі; 2 — апора пад падлогу; 3 — вентыляцыйнае акно (раскопкі В. М. Ляўко)

Мал. 103. Выгляд царквы Раства Багародзіцы ў Оршы ў канцы XIX ст.

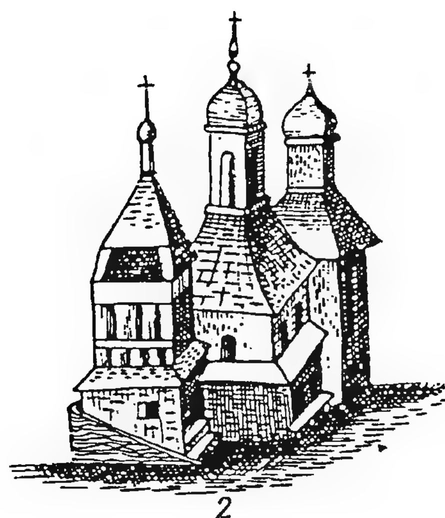

Мал. 104. План часткі г. Віцебска 1844—1847 гг. з выявай Успенскага сабора

Мал. 105. Падмурак паўднёва-заходняй вежы і часткі паўднёвай сцяны Успенскага сабора ў Віцебску (раскопкі В. М. Ляўко, 1998 г.)

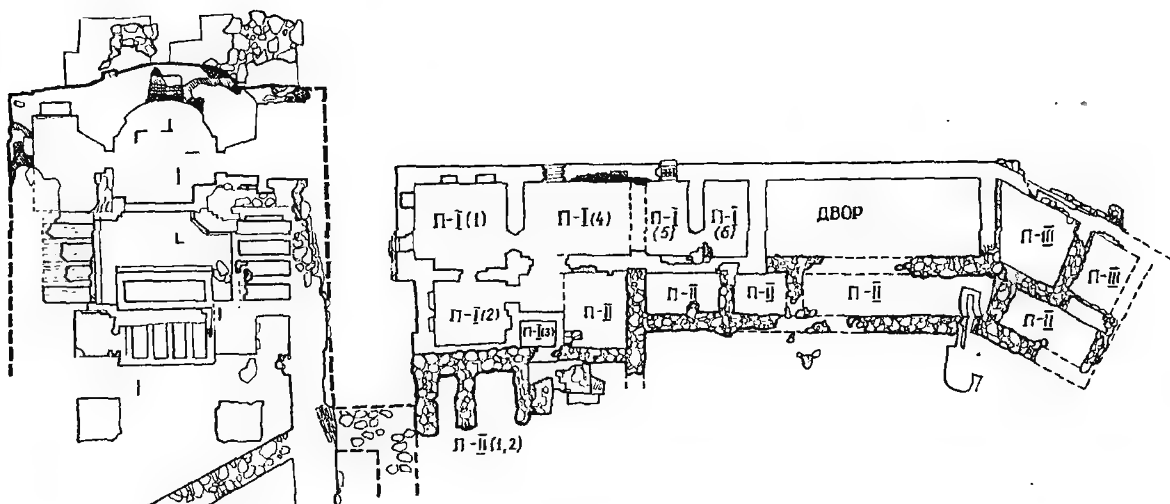

Мал. 106. Праваслаўныя храмы Віцебска: 1 — 3А — выявы з «Чарцяжа» 1664 г. (1 — Увядзенская царква, 2 — Уваскрэсенская царква, 3А — Свята-Духаўская царква); 3Б — выгляд Свята-Духаўскай царквы ў XIX ст.

Мал. 107. Абмерны чарцёж раскапаных каменных канструкцый Свята-Духаўскага манастыра з царквой у Віцебску (раскопкі В. М. Ляўко, 1986 г.)

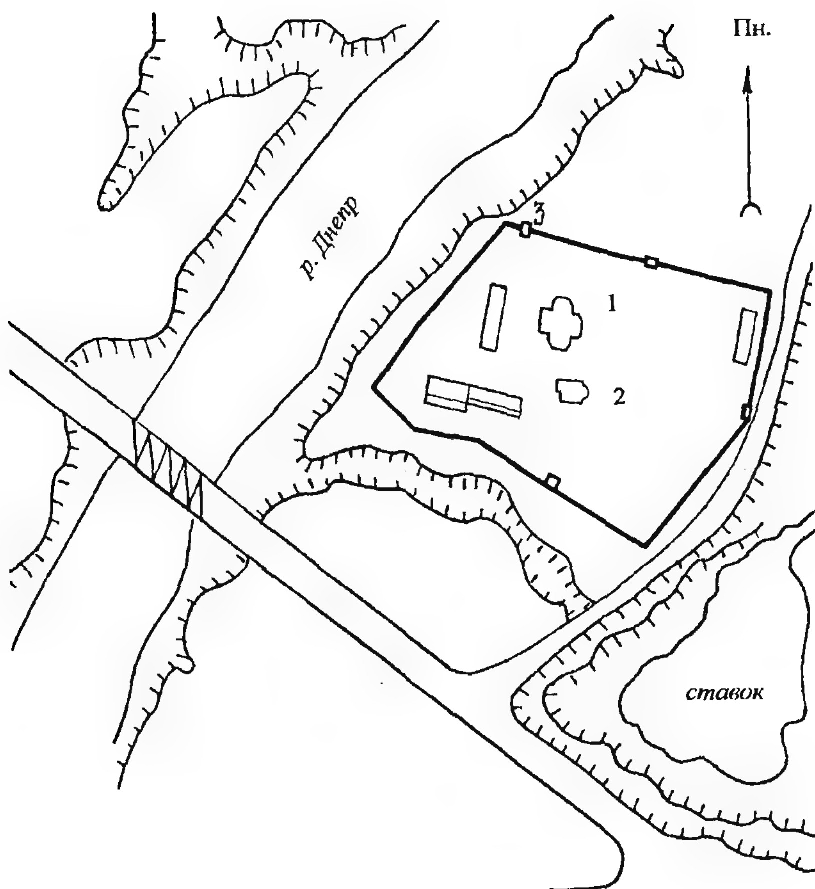
Мал. 108. Свята-Духаўская царква ў Віцебску. Пахавальныя нішы ў сутарэннях XVII—XVIII стст. (раскопкі В. М. Ляўко)

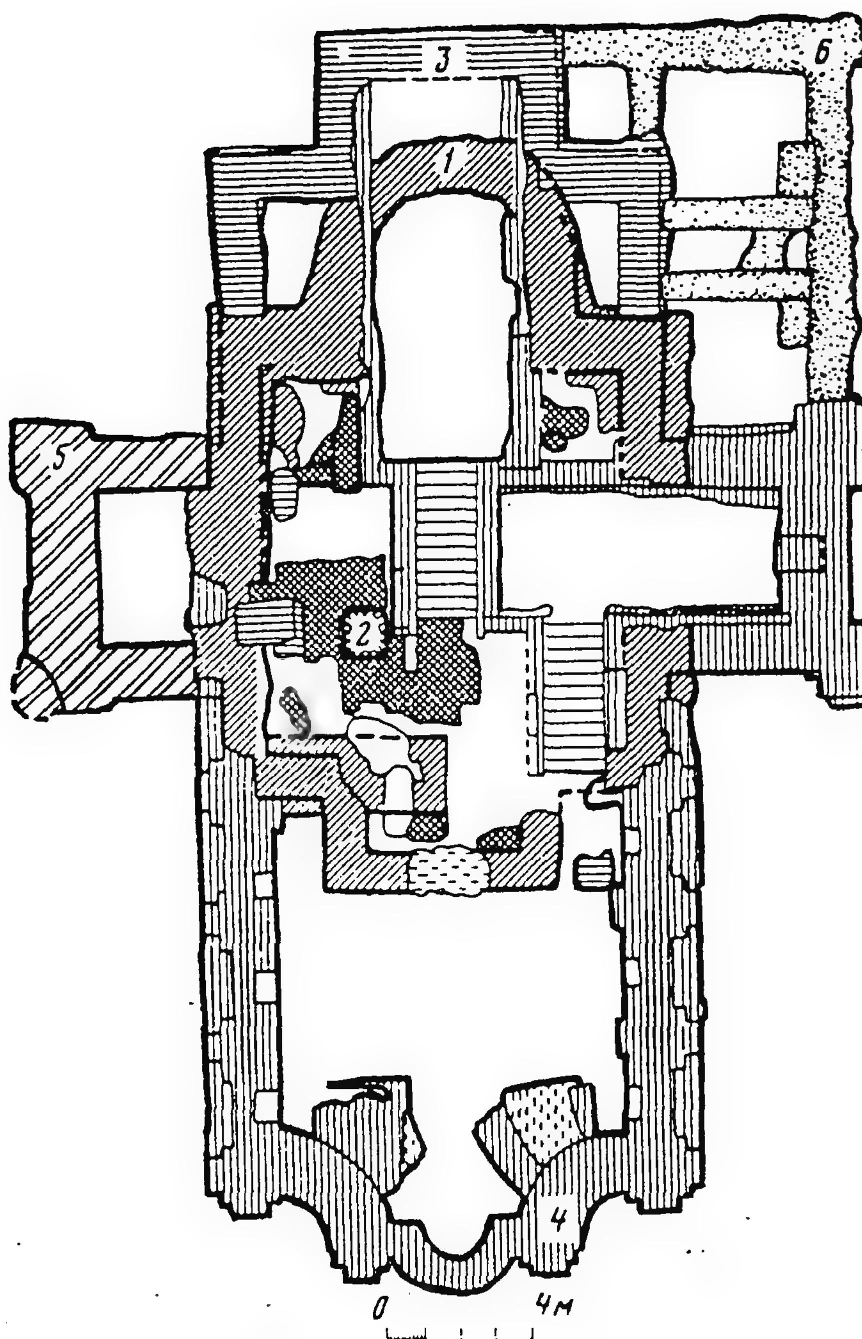
Мал. 109. Фрагмент падлогі ў сутарэннях Свята-Духаўскай царквы ў Віцебску (раскопкі В. М. Ляўко)

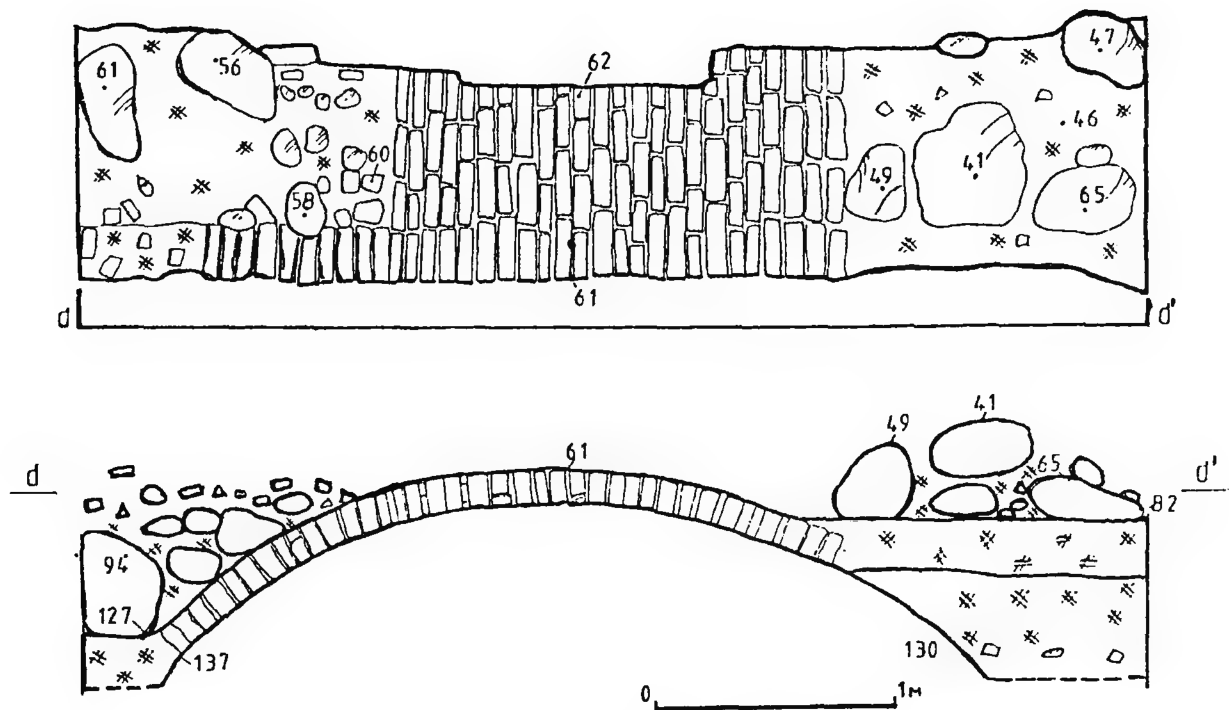
Мал. 110. Скляпенні ў алтарнай частцы сутарэнняў Свята-Духаўскай царквы ў Віцебску

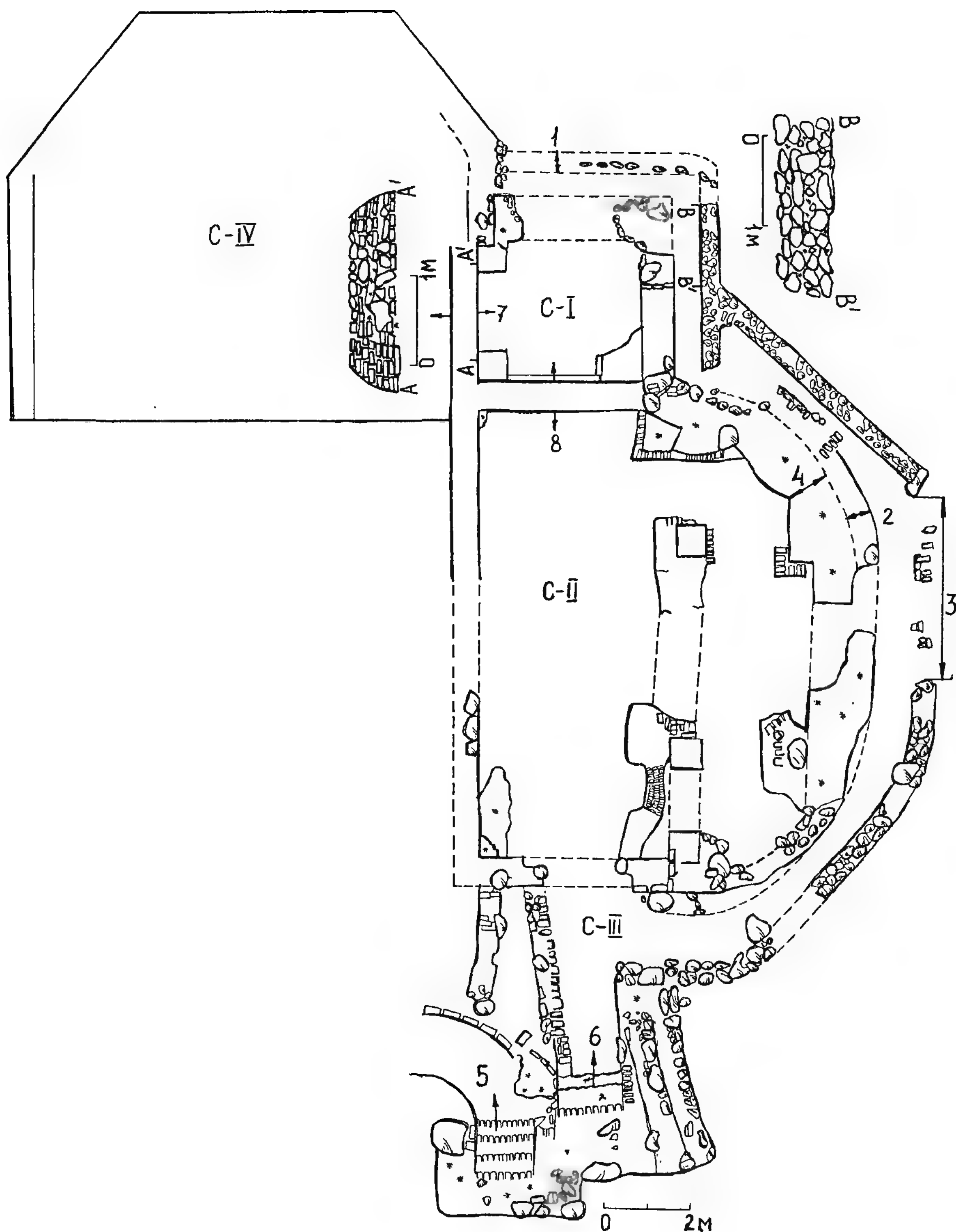
Мал. 111. Схематычны план тэрыторыі Куцеінскага Богаяўленскага манастыра і асноўных аб'ектаў даследавання: 1 — Богаяўленскі сабор; 2 — Свята-Духаўская царква; 3 — брама са званіцай і агароджа

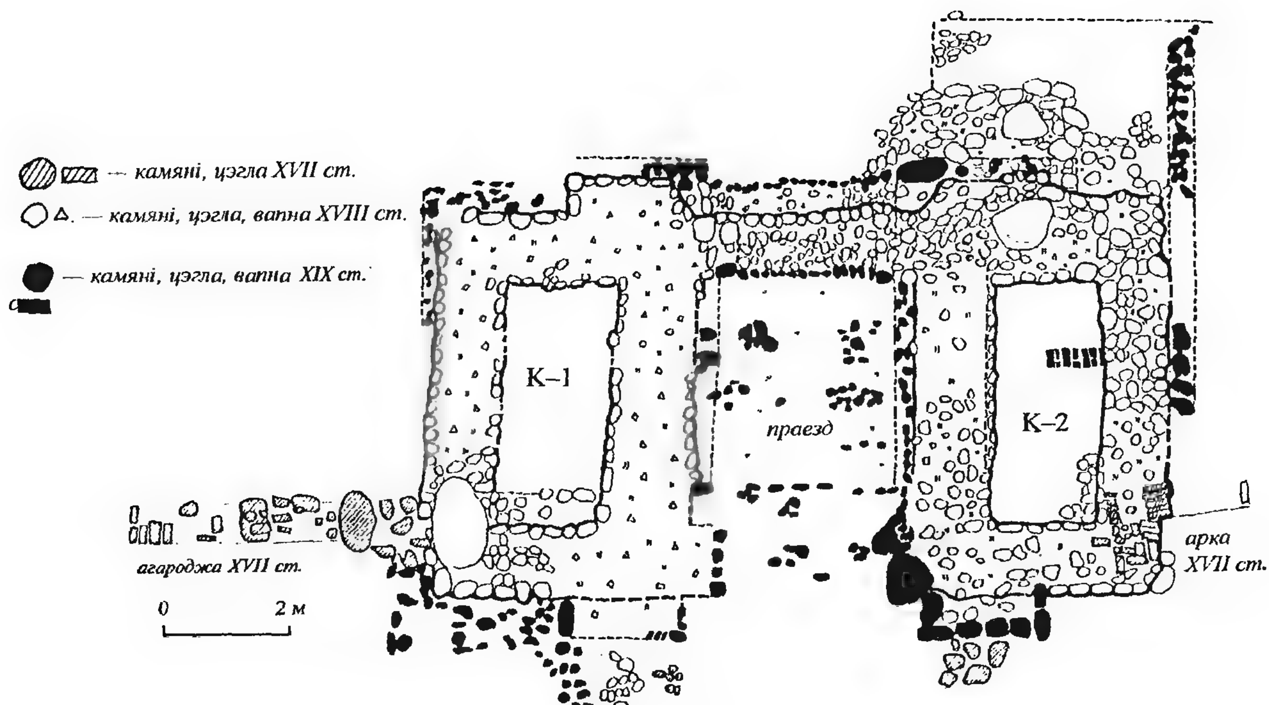
Мал. 112. Схематычны план розначасовых культавых пабудоў на дзядзінцы Навагрудка (паводле М. Малеўскай): 1 — царква пачатку XIV ст.; 2 — перабудова другой паловы XIV ст.; 3 — павелічэнне царквы ва ўсходнім накірунку ў канцы XV ці XVI ст.; 4 — пашырэнне царквы ў заходнім накірунку ў сярэдзіне XVII ст.; 5 — паўночная прыбудова XVI ст.; 6 — паўднёва-ўсходнія прыбудовы канца XVII — пачатку XVIII ст

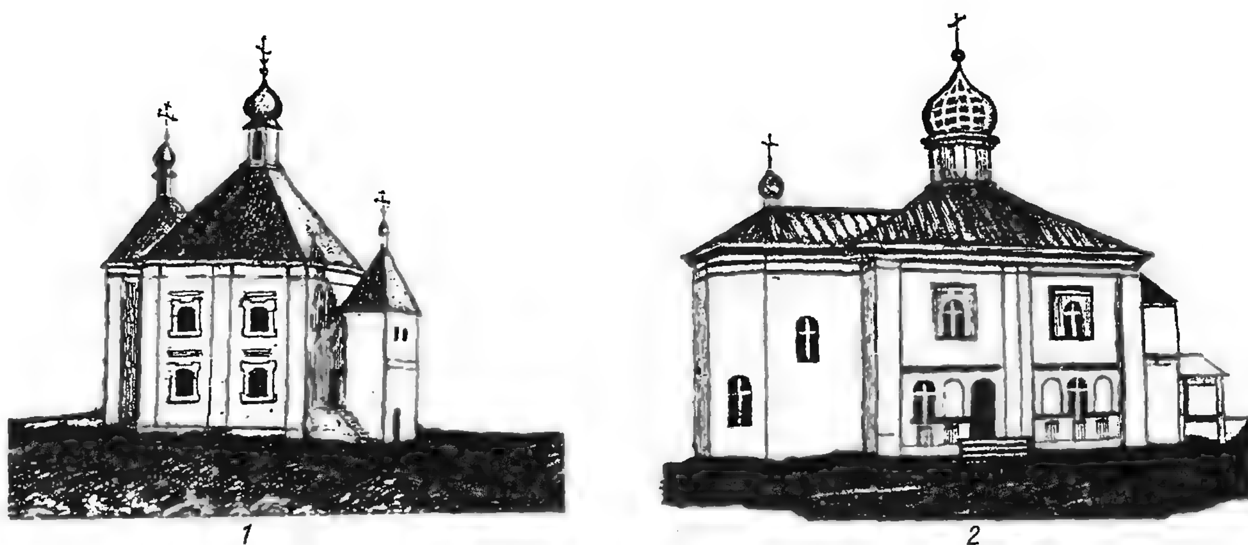
Мал. 113. Рэшткі падмурка агароджы XVII ст. Куцеінскага Богаяўленскага манастыра (раскопкі В. М. Ляўко)

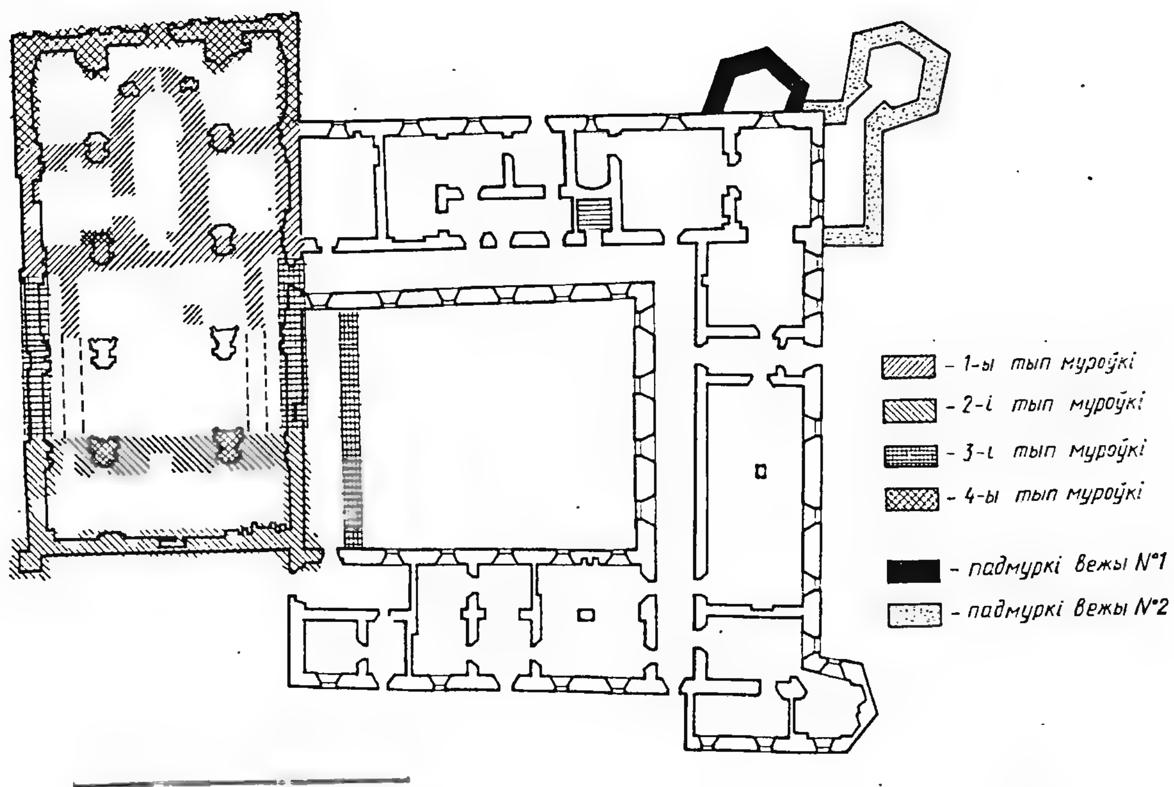
Мал. 114. Даследаванная частка сутарэнняў і падмуркаў Богаяўленскага сабора ў Куцеінскім манастыры (раскопкі В. М. Ляўко): 1 — абвадная галерэя XIX ст.; 2, 4 — падмуркі вонкавай сцяны храма; 3 — уваход ў галерэю з поўдня; 5, 6 — уваходы ў сутарэнне з захаду; 7 — месца праходу ў сутарэнне алтарнай часткі

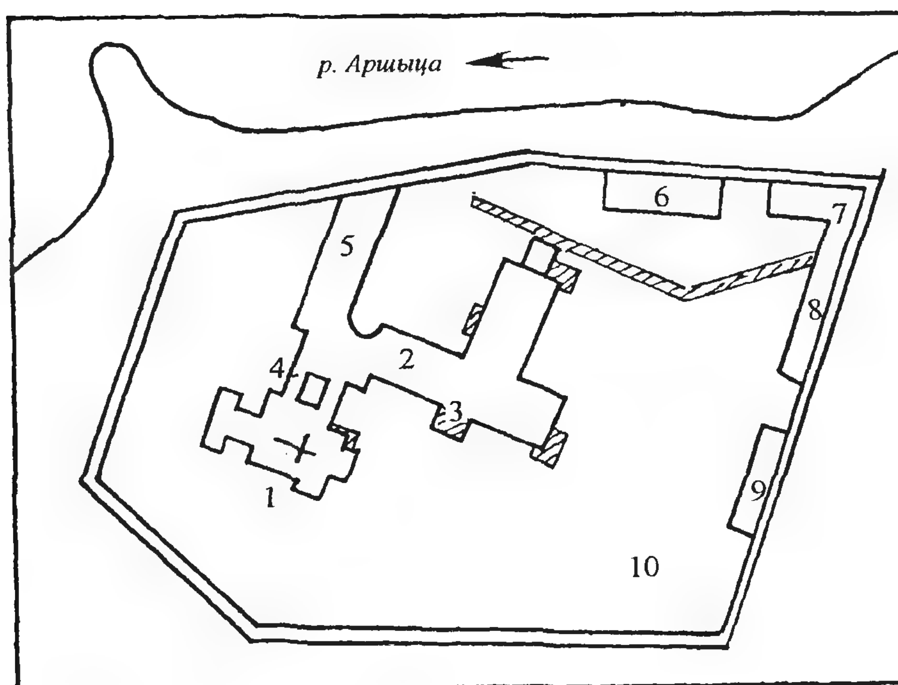
Мал. 115. План раскапаных памяшканняў брамы са званіцай у Куцеінскім Богаяўленскім манастыры (раскопкі В. М. Ляўко, 1997 г.)

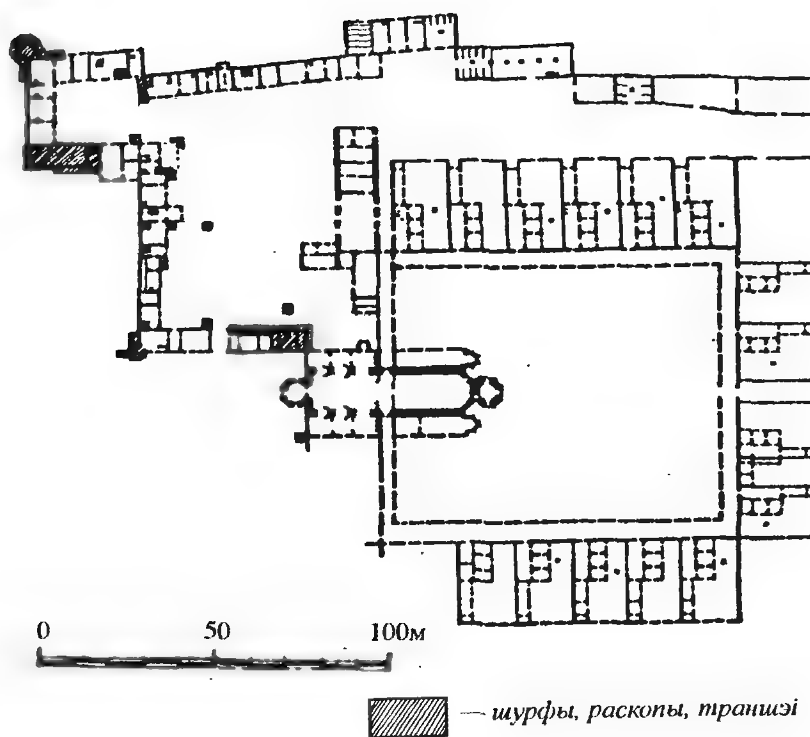
Мал. 116. Свята-Духаўская царква Куцеінскага Богаяўленскага манастыра: 1 — першапачатковы выгляд (XVII—XVIII стст.); 2 — пасля рэканструкцыі XIX ст.

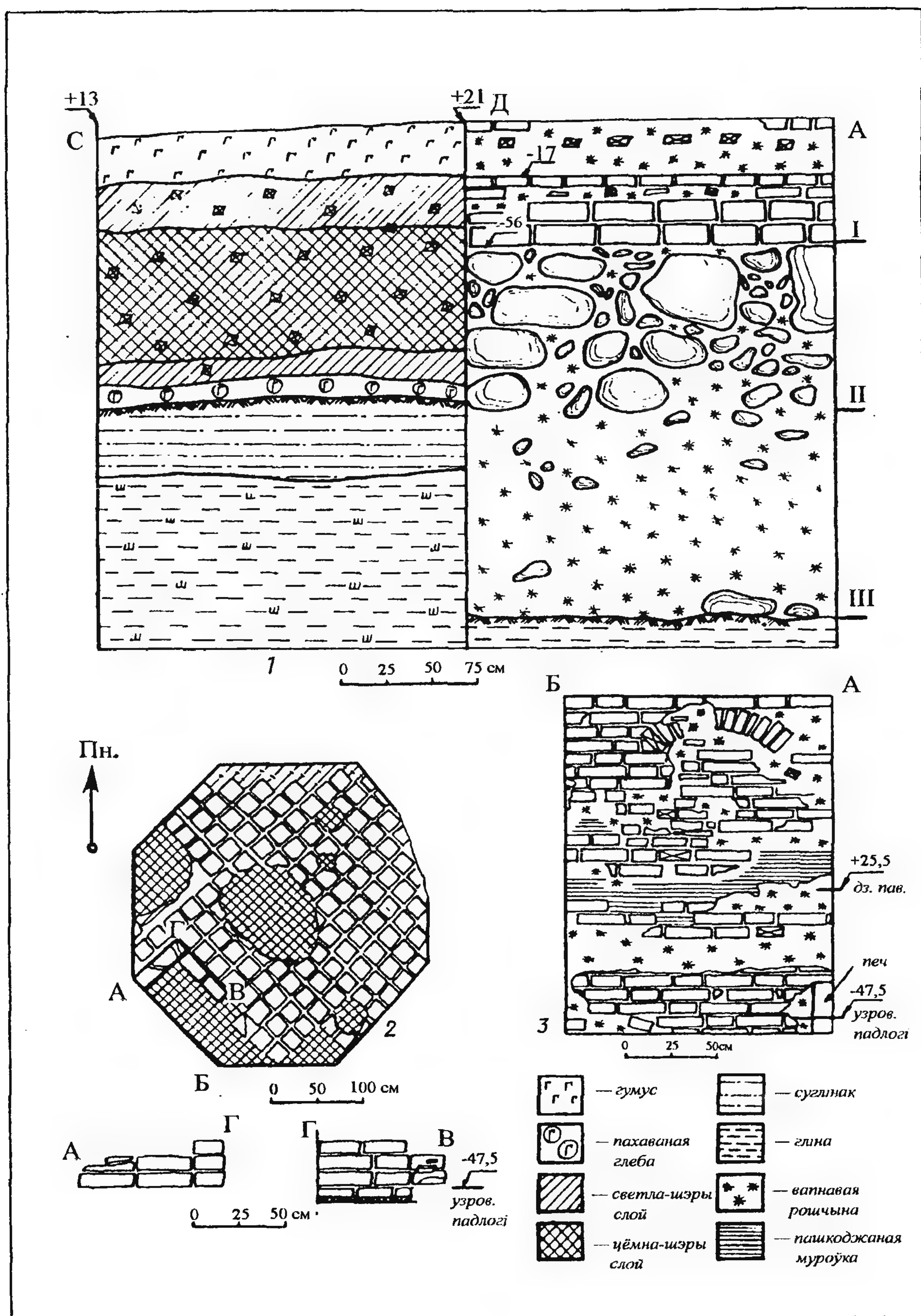
Мал. 117. Францысканскі кляштар у Гальшанах. Стратыграфія тыпаў муровак (выканаў У. Маскалёў)

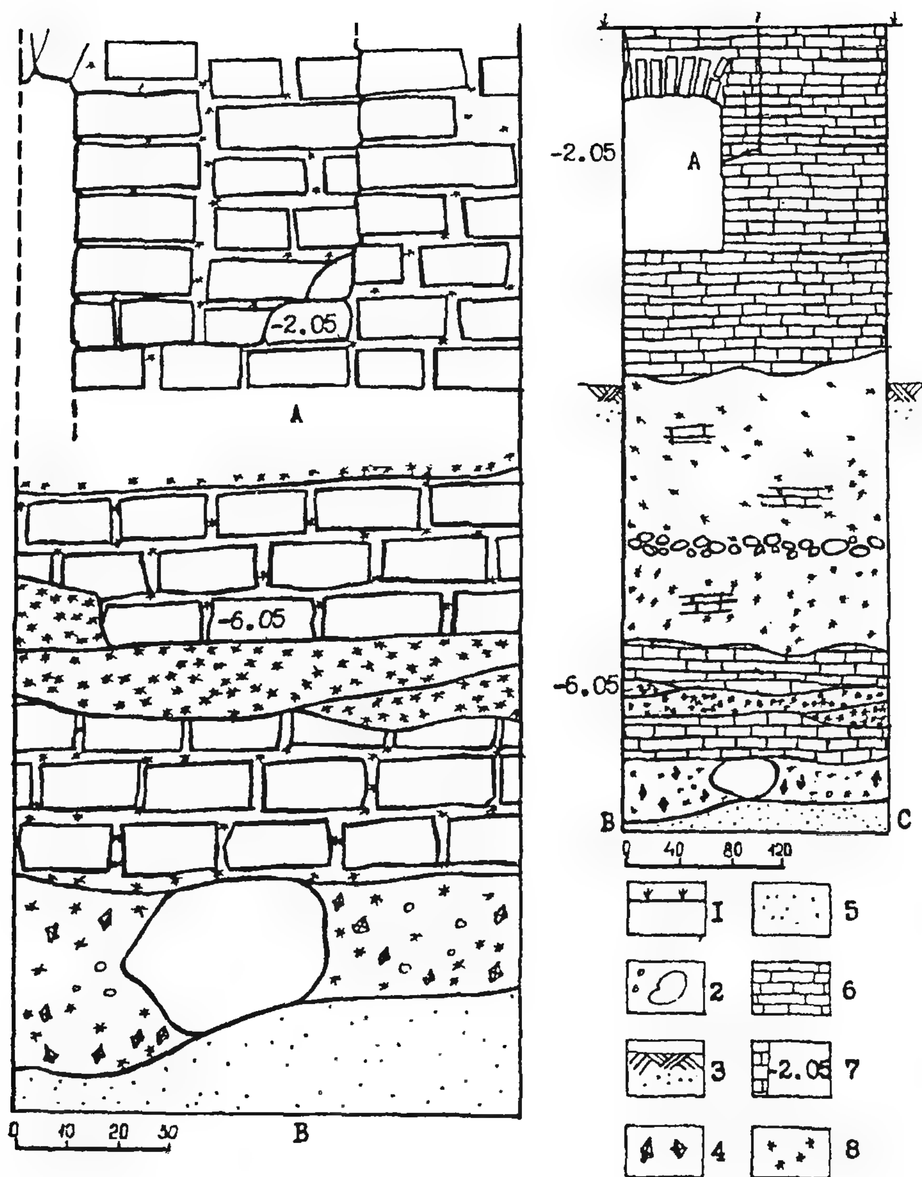
Мал. 118. Езуіцкі кляштар у Оршы. План тэрыторыі і пазначэнне месц археалагічных даследаванняў (В. М. Ляўко,1990—1991, 1996 гг.): 1 — касцёл Архангела Міхаіла; 2 — калегіум; 3 — трапезная; 4 — антагон; 5 — школа; 6—8 — гаспадарчыя пабудовы; 9 — аптэка; 10 — сад

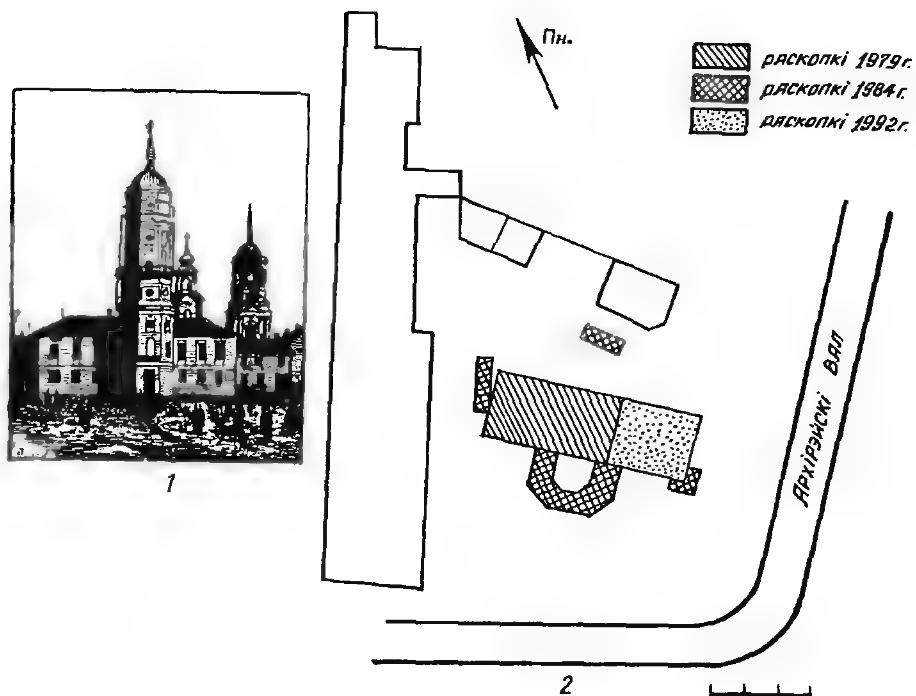
Мал. 119. План даследаванняў тэрыторыі картузіянскага кляштара ў Бярозе Брэсцкай вобласці (па А. Дзярновічу)

Мал. 120. Профіль падмуркавай ямы і падмурак (1), падлога ў вежы (2), печка (3) па раскопках картузіянскага кляштара

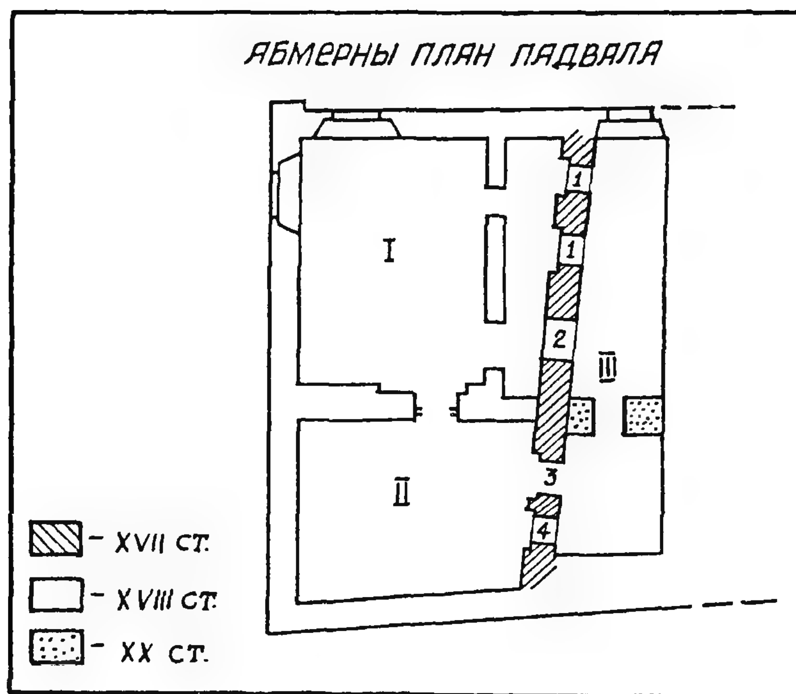
Мал. 121. Архітэктурна-археалагічнае даследаванне Пінскага калегіума. Фрагмент верхняй (А) і ніжняй (В) частак падмурка і агульная яго схема (раскопкі І. М. Чарняўскага): 1 — дзённая паверхня; 2 — камяні; 3 — мацярык; 4 — цагляныя абломкі; 5 — пясок; 6 — цагляная кладка; 7 — нівеліровачныя адзнакі; 8 — вапна

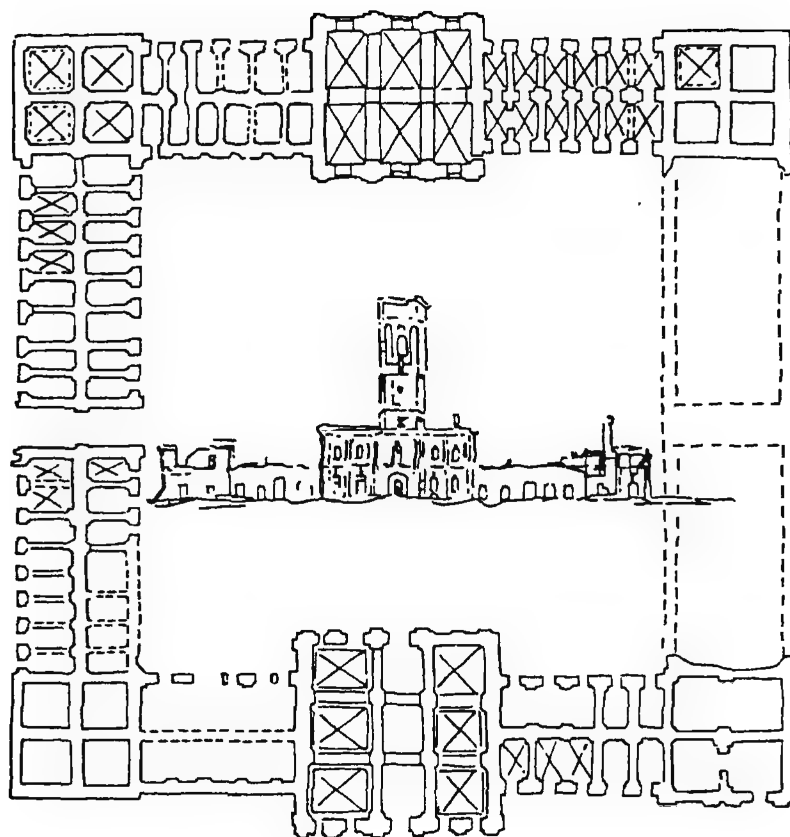
Мал. 122. Магілёўская ратуша: 1 — літаграфія XIX ст. з архіва М. С. Кацара; 2 — археалагічнае даследаванне

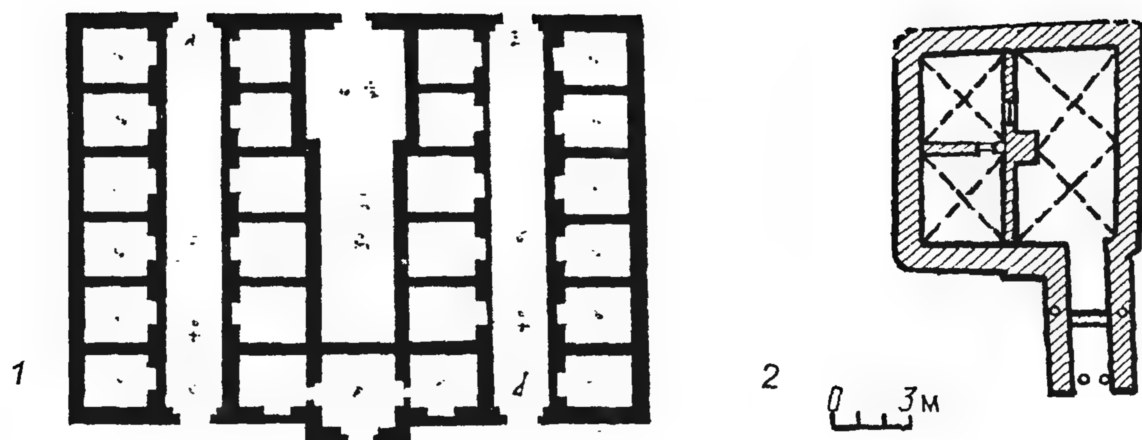
Мал. 123. Віцебская ратуша ў 1982 г.(да аднаўлення прыбудоў). Фота М. Седача

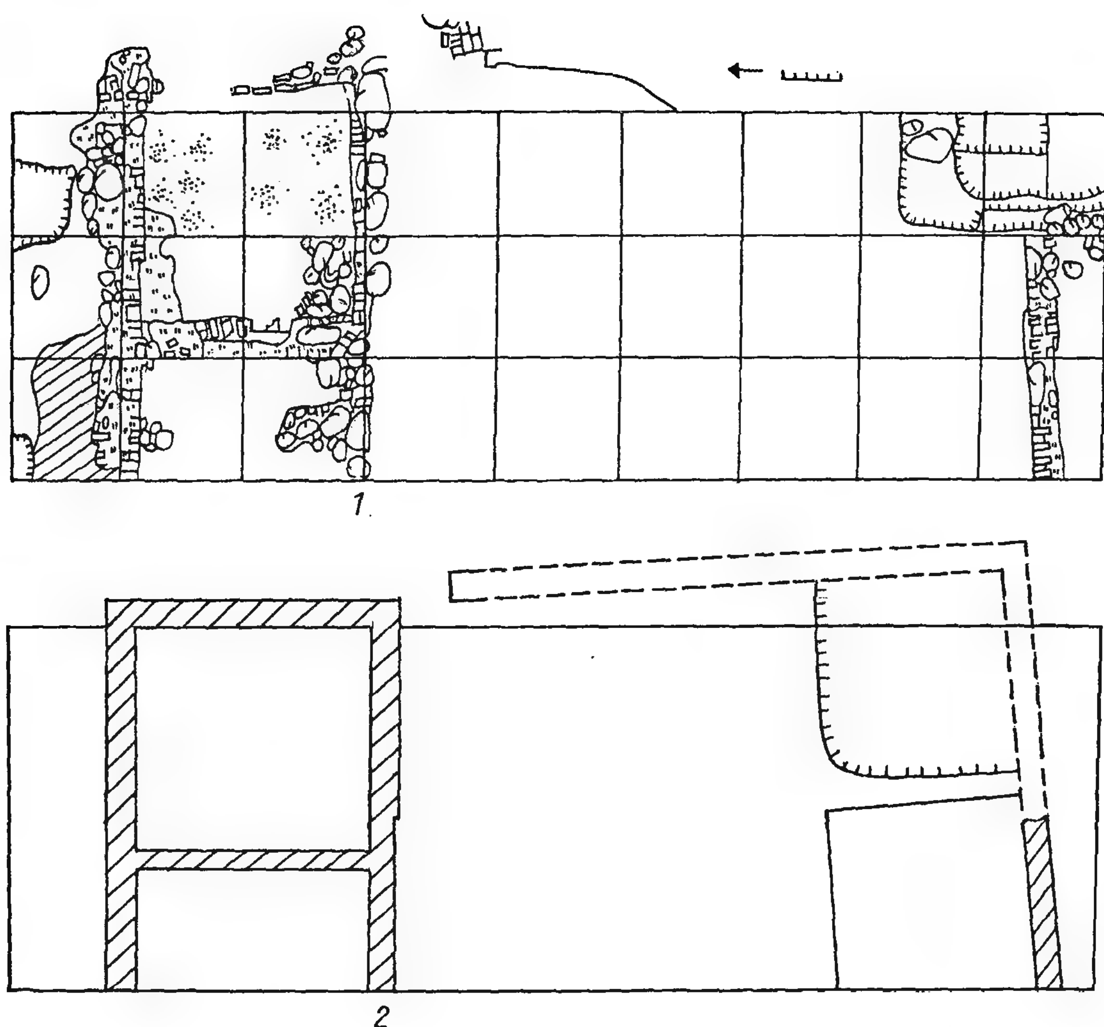
Мал. 124. Усходняя частка Віцебскай ратушы. Архітэктурна-археалагічныя даследаванні падвала (І. М. Чарняўскі, І. А. Цішкін)

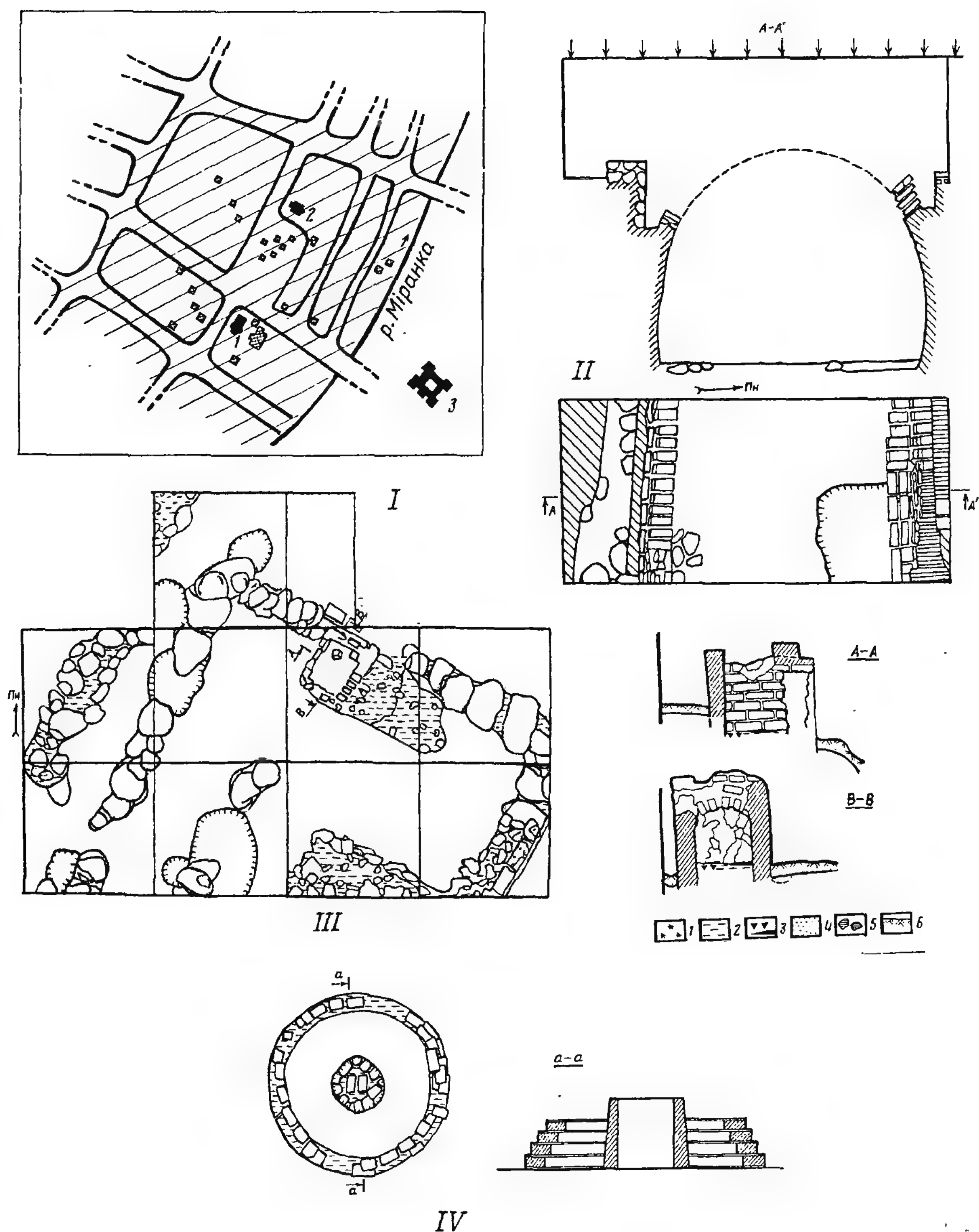
Мал. 125. Шклоўская ратуша XVIII ст. з гандлёвымі радамі (па архіўных дадзеных)

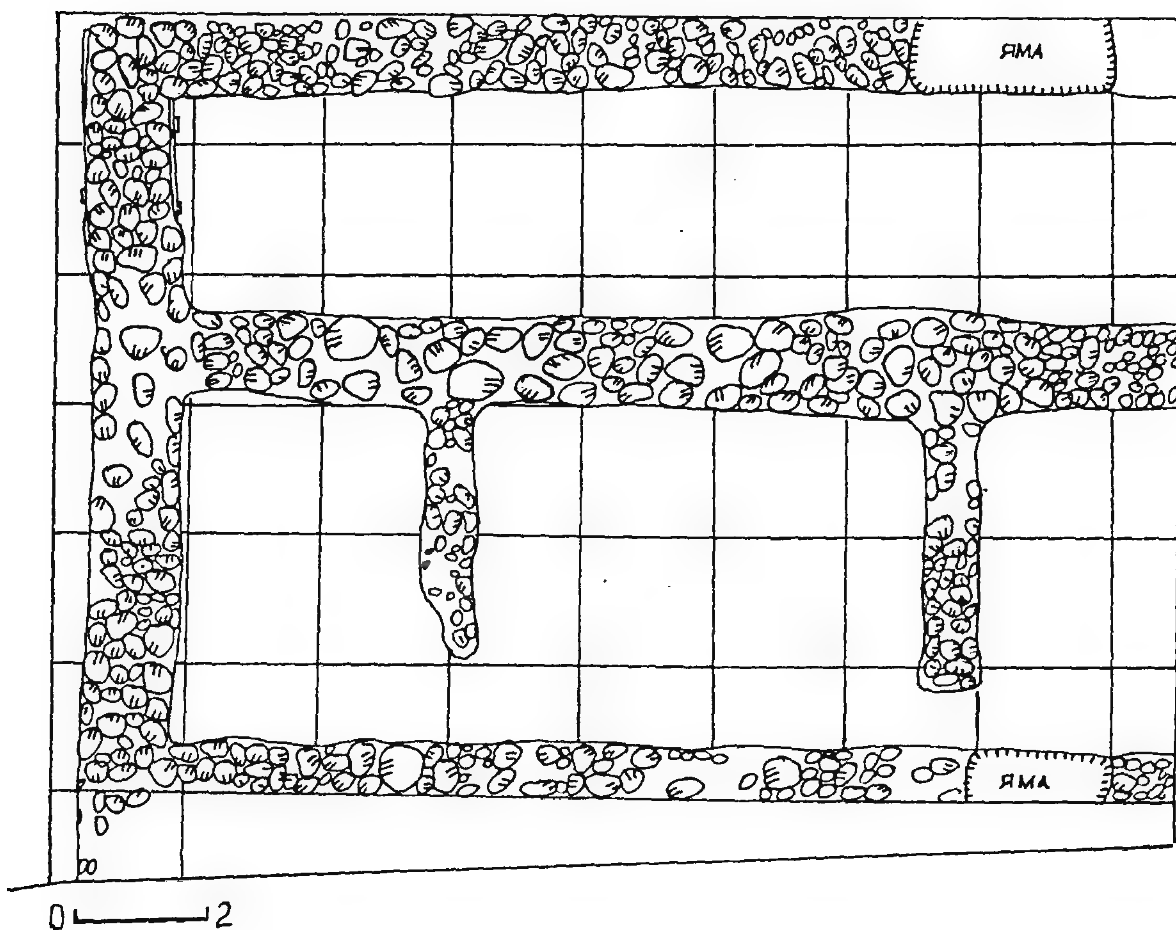
Мал. 126. План Нясвіжскай ратушы з крамамі з чарцяжа канца XVI ст. (архіў) — 1; каменная грамадзянская пабудова з Навагрудскага дзядзінца (другая палова XIV ст.) — 2

Мал. 127. Сядзіба канца XVI ст. у Мінску: 1 — рэшткі сядзібы, выяўленыя ў раскопках; 2 — рэканструкцыя сядзібы І. У. Ганецкай

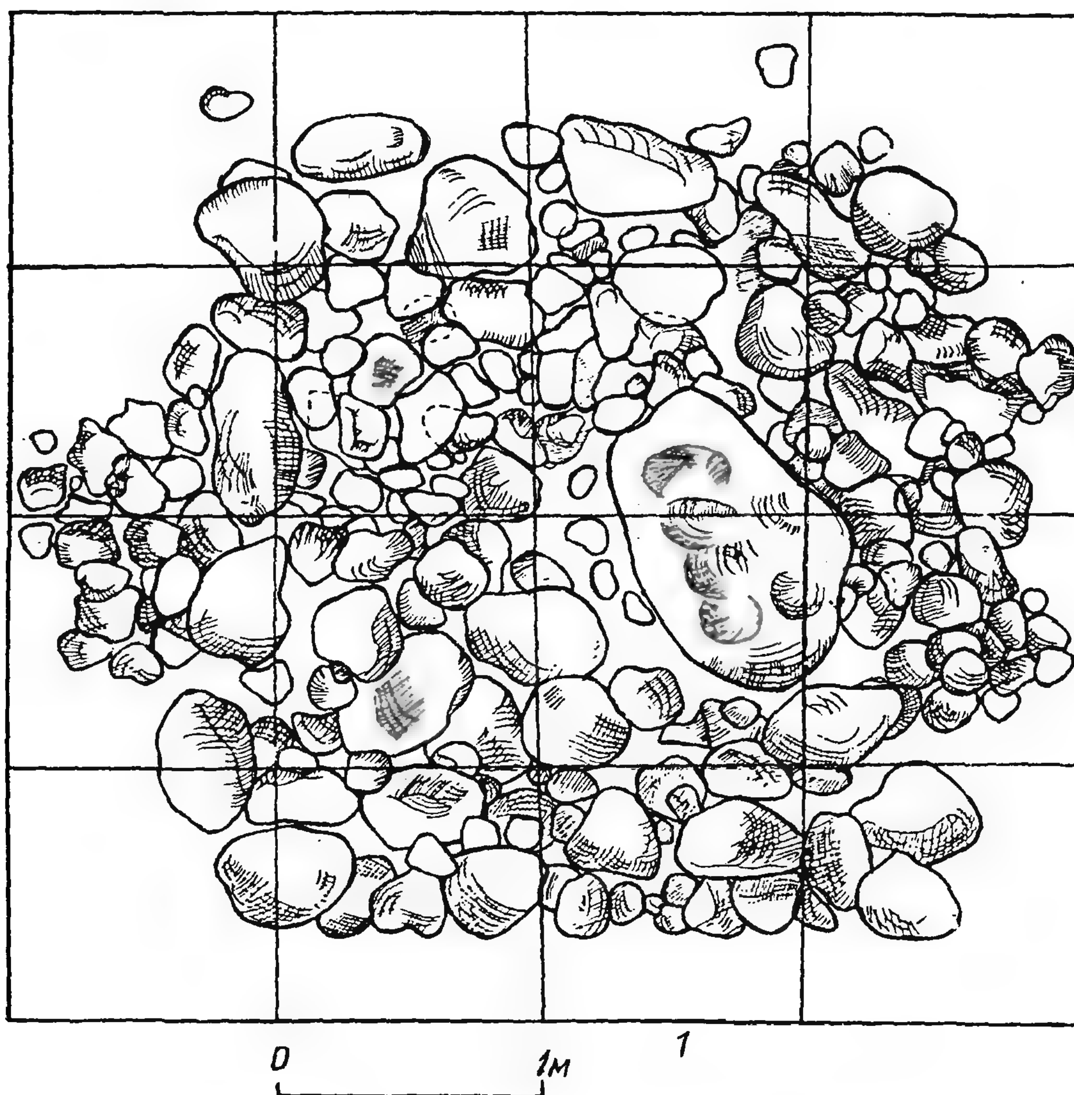
Мал. 128. Мір XVII ст.: I — сітуацыйны план цэнтра горада (1 — касцёл, 2 — царква, 3 — замак); II — рэшткі мураванага будынка каля ўсходняга краю плошчы; III — план рэшткаў будынка другой паловы XVII ст. з кафлянай печкай (А—А, В—В — разрэзы печы, 1 — вапна, 2 — гліна, 3 — вуголле, 4 — пясок, 5 — пячная кладка, 6 — мацярык); IV — план і разрэз горна другой паловы XVII ст. для абпалу керамікі (раскопкі А. К. Краўцэвіча)

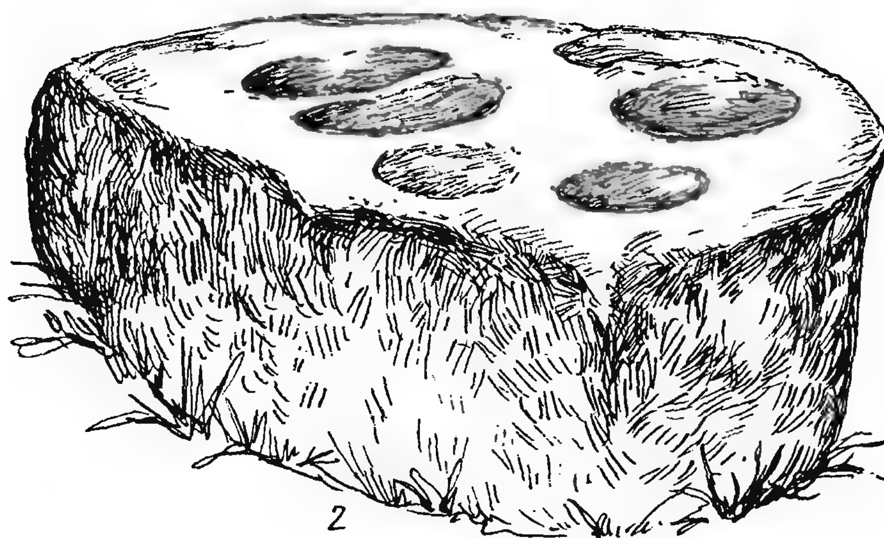

Мал. 129. Фундамент грамадзянскай пабудовы XVIII ст. па вул. Талстога (Падзвінскай) у Віцебску (раскопкі В. М. Ляўко, 1998 г.)

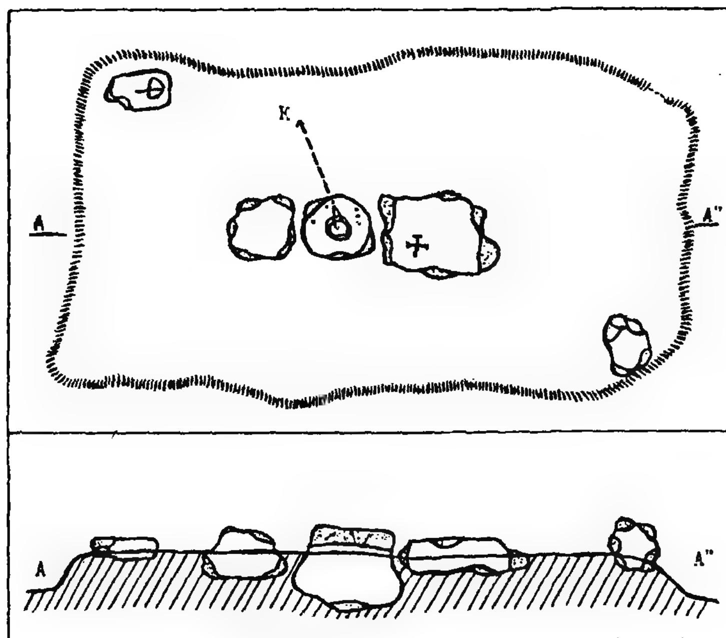

Мал. 130. Фрагмент муроўкі і выбрукоўкі падвор'я XVIII ст. Віцебск, вул. Талстога,15 (раскопкі В. М. Ляўко, 1988 г.)

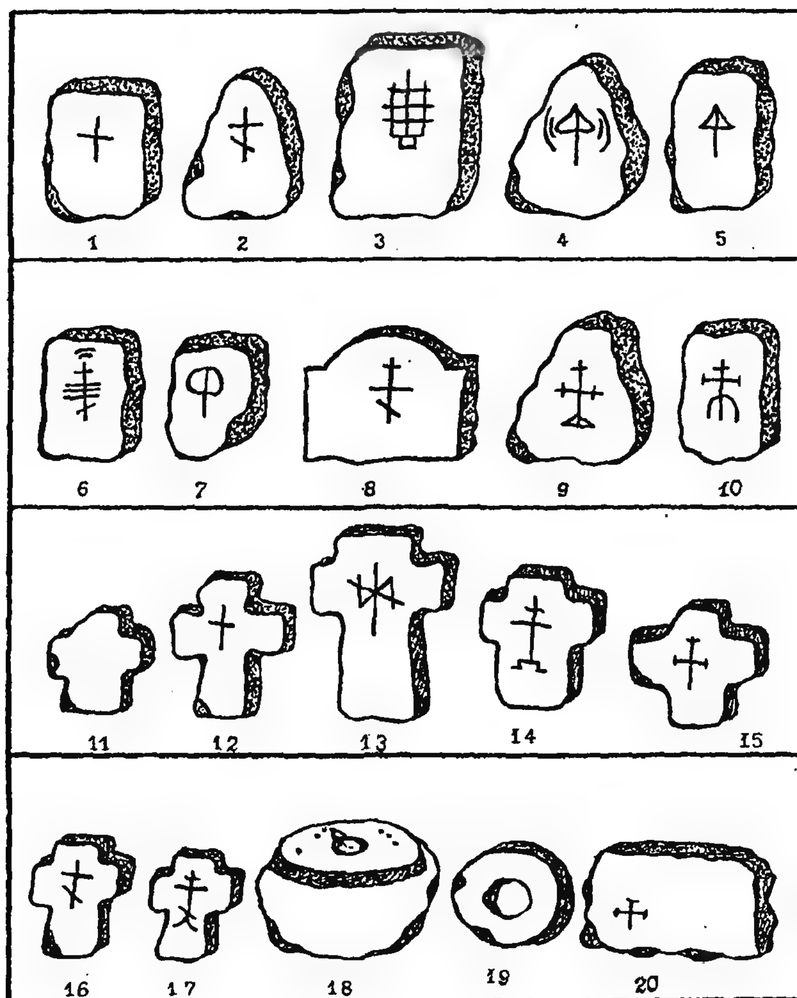

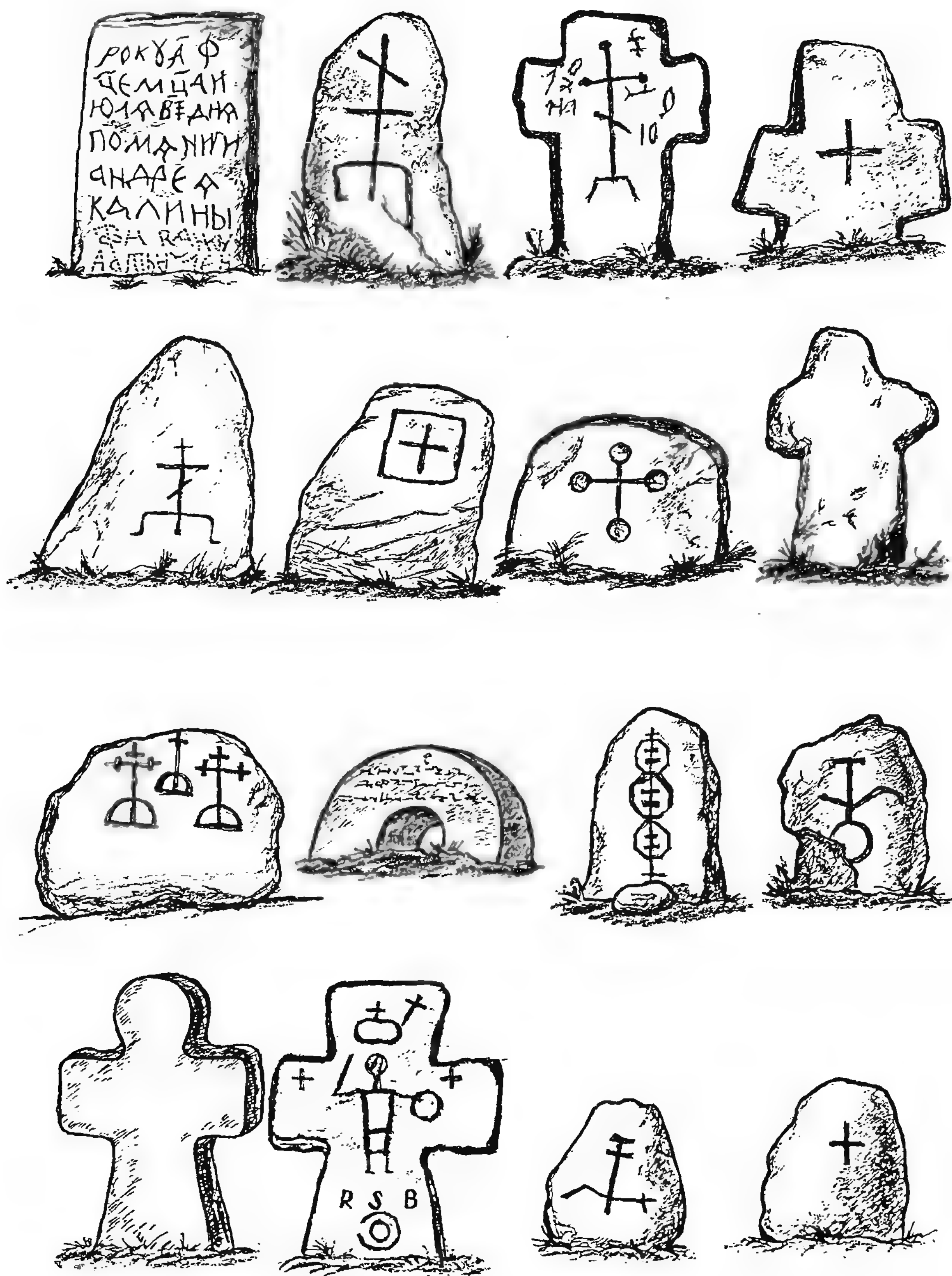
Мал. 131. Раскопкі культавага помніка каля в. Крамянец Лагойскага раёна (1); «Дажбогаў» камень (Святы) пасля раскопак (2) (даследаванні Э. М. Зайкоўскага)

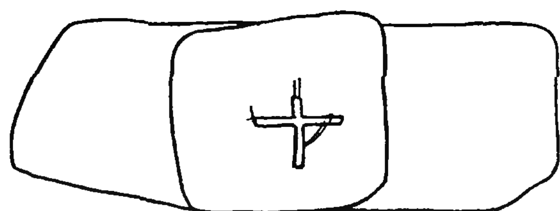
Мал. 132. Культавая пляцоўка каля в. Гацькаўшчына Аршанскага раёна (паводле А. Шынкевіча)

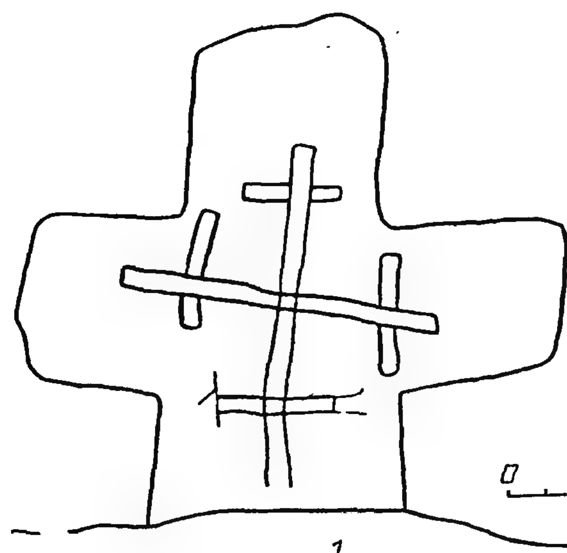

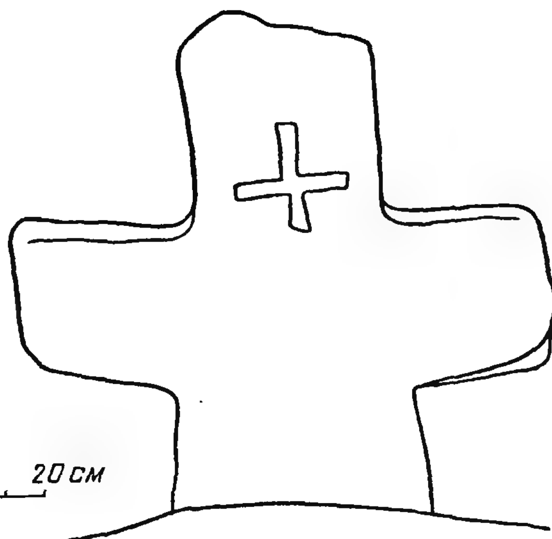
Мал. 133. Варыяцыі старажытных надмагілляў і выявы крыжа на іх у Аршанскім Падняпроўі (паводле А. Шынкевіча): 1 — Гараны; 2 — Лешча; 3, 16 — Кобызева; 4, 7, 18, 20 — Гацькаўшчына; 5 — Люціны; 6, 8, 10, 17 — Паддубцы; 9 — Сіракі; 11, 12 — Хлюсціна; 13,15 — Рагозіна; 14 — Казечкі; 19 — паміж Пішчалава і Граднёй

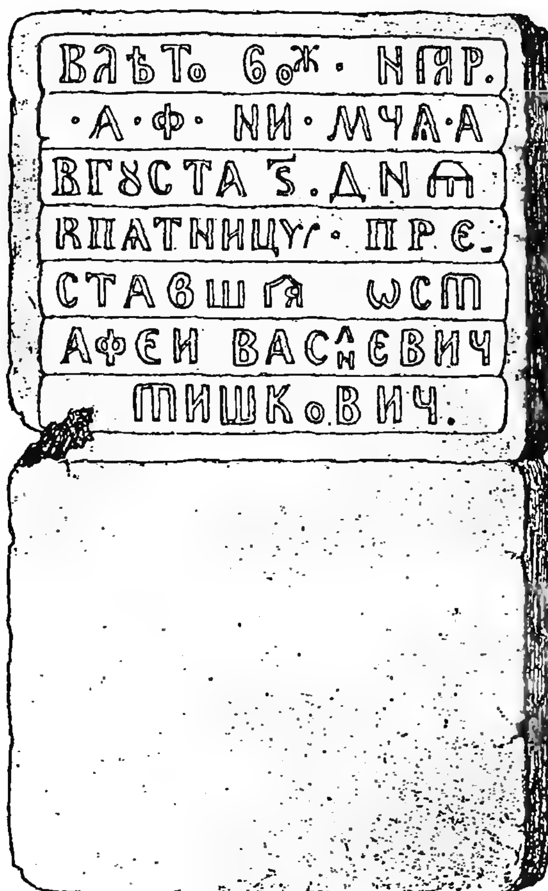

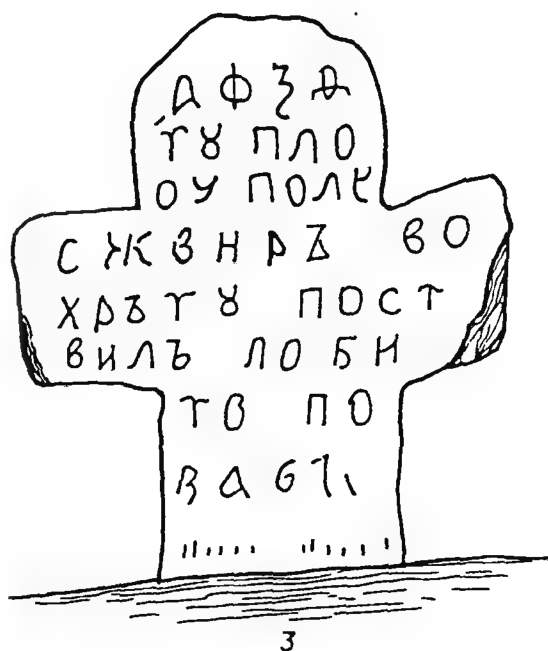
Мал. 134. Каменныя надмагіллі ў заходняй і цэнтральнай Беларусі (паводле Л. У. Дучыц)

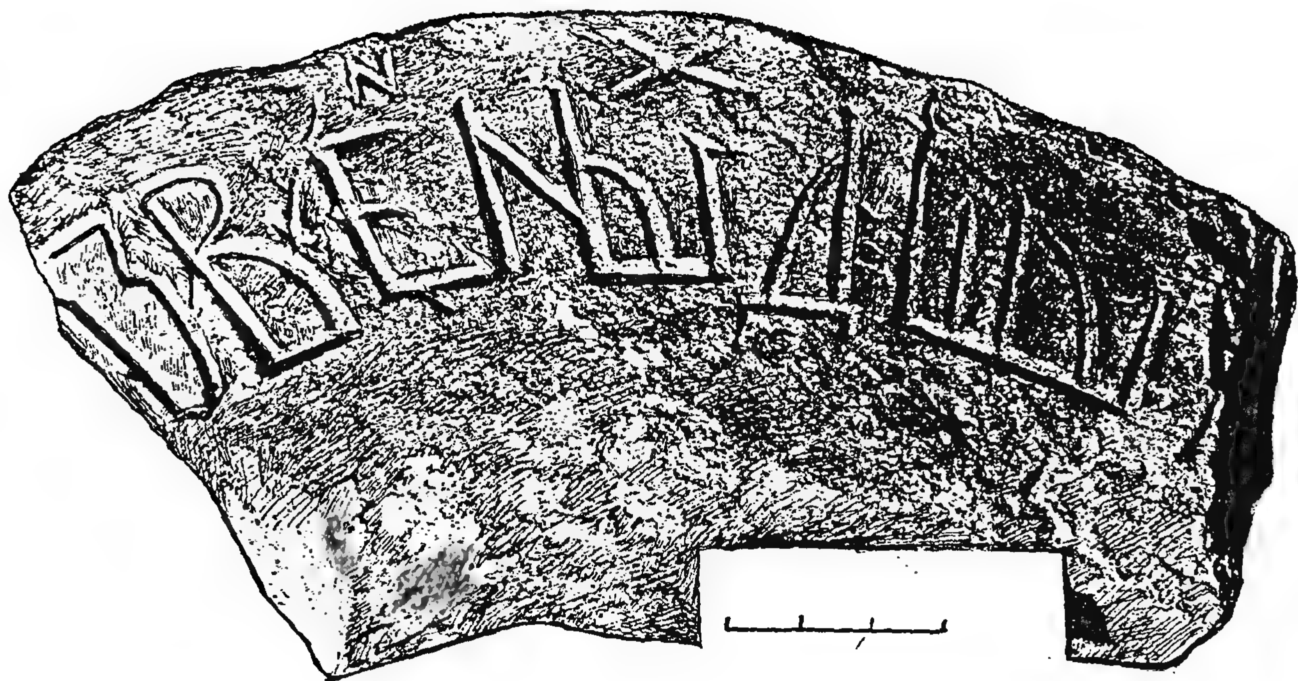

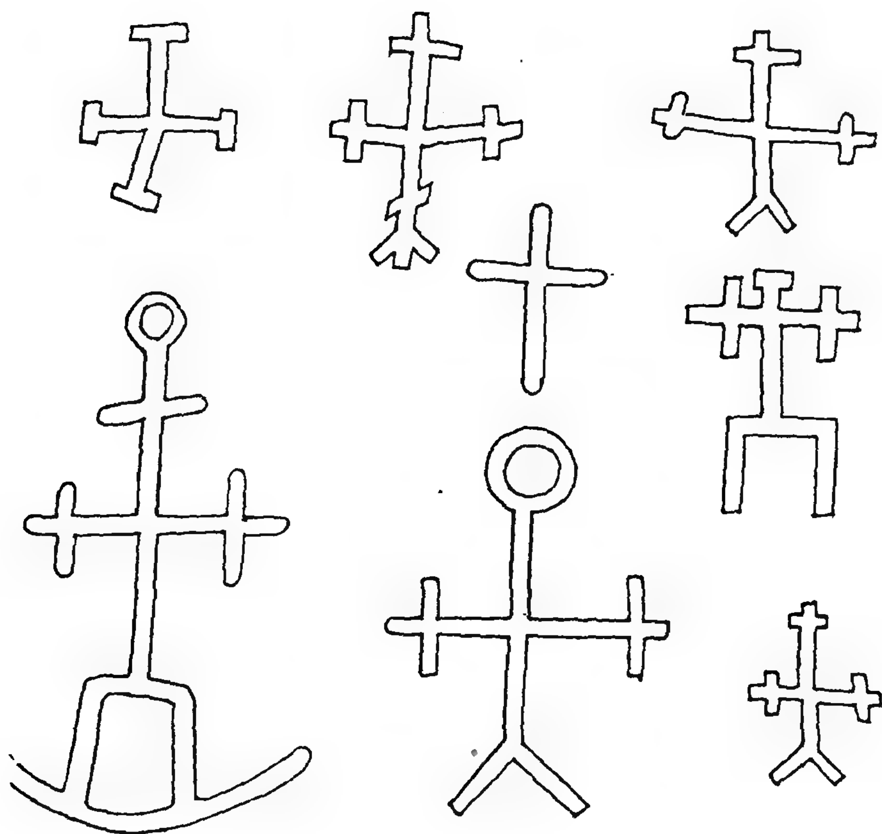

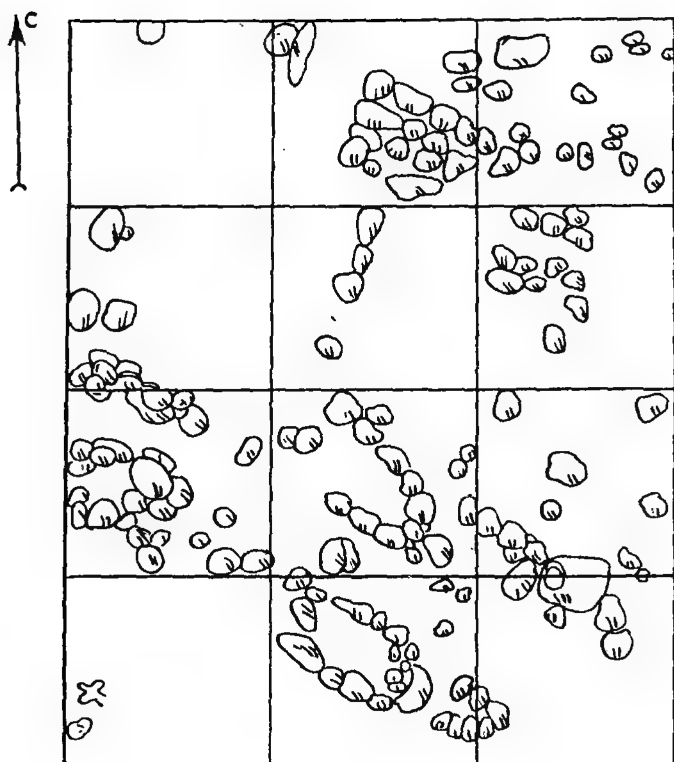
Мал. 135. Каменныя крыжы (надмагіллі): 1 — крыж каля в. Горы Горацкага раёна; 2 — надмагілле Астафія Васілевіча Тышкевіча 1559 г. (Лагойск); 3 — каменны крыж каля в. Сокарава Бешанковіцкага раёна

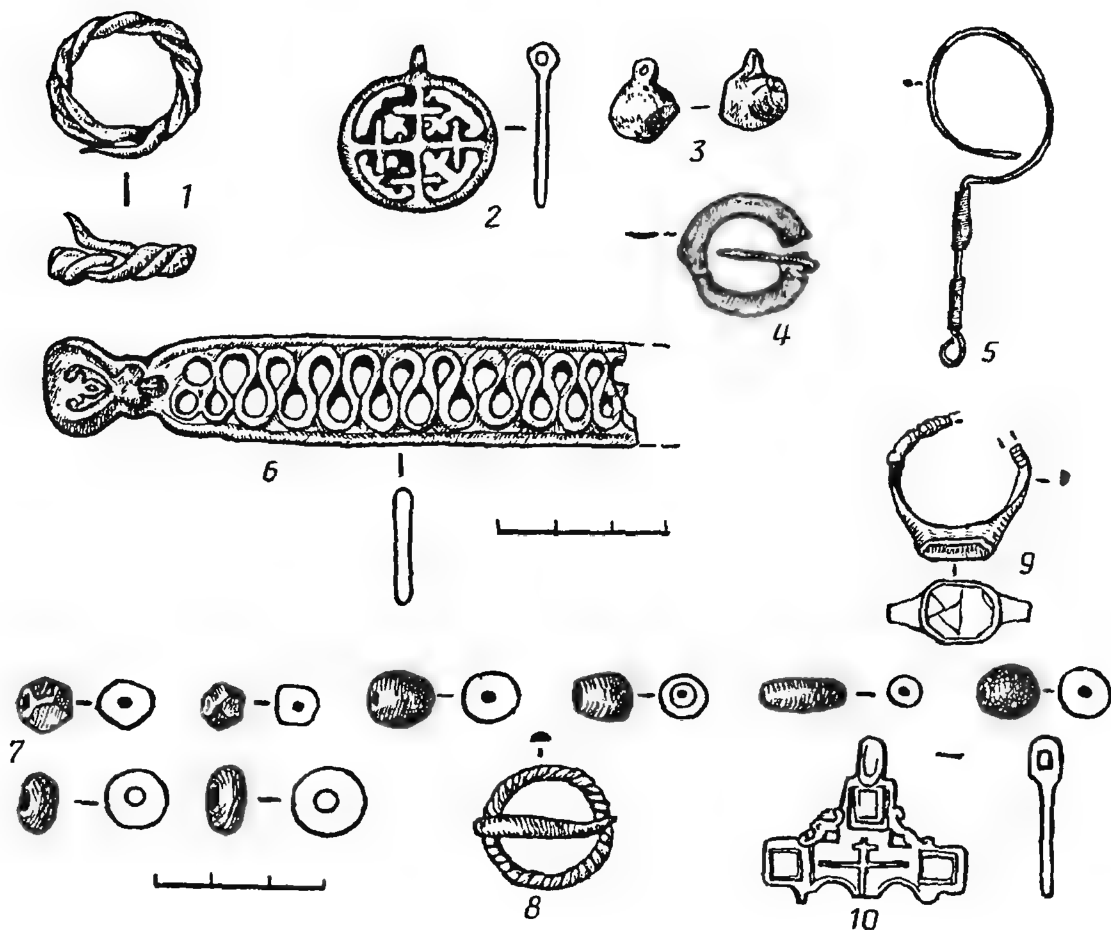
Мал. 136. Каменнае надмагілле ў сутарэннях Свята-Духаўскай царквы ў Віцебску (раскопкі В. М. Ляўко)

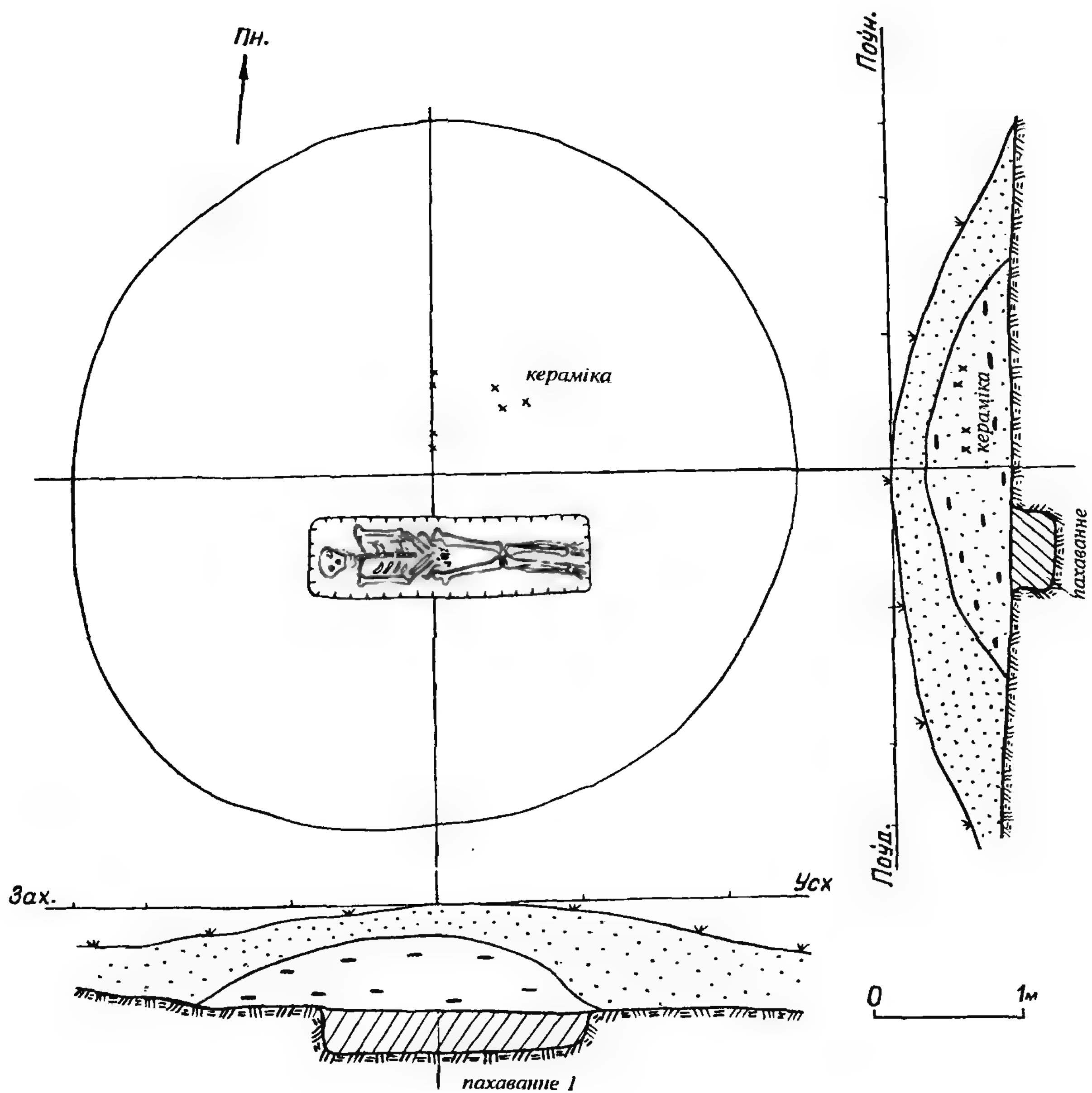
Мал. 137. Знакі на вясковых надмагіллях XIV—XV стст. у в. Гаравец (паводле Л. У. Дучыц)

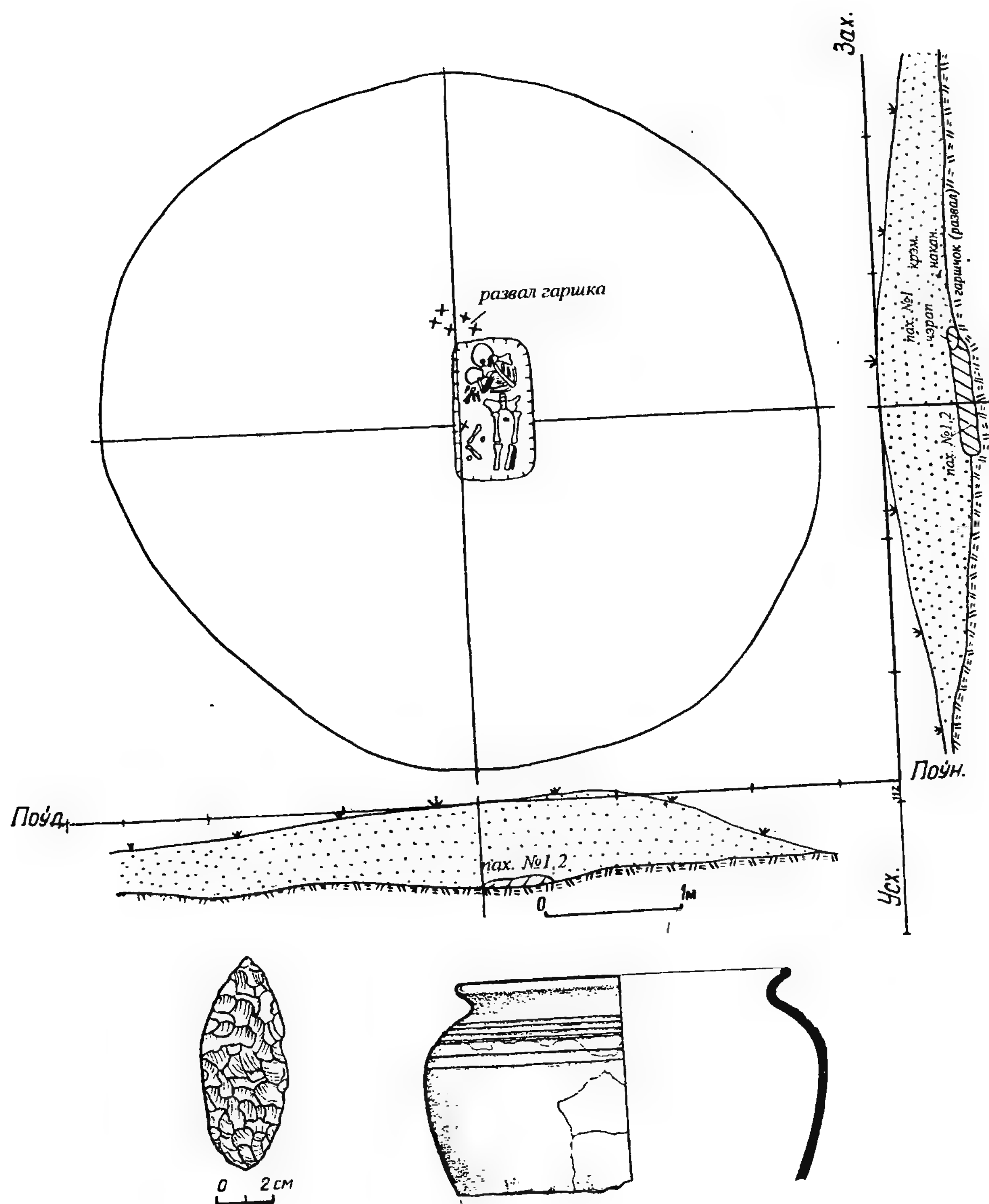
Мал. 138. Новы Болецк. Могільнік з каменнымі агароджамі XIV—XV стст. (раскопкі В. М. Ляўко)

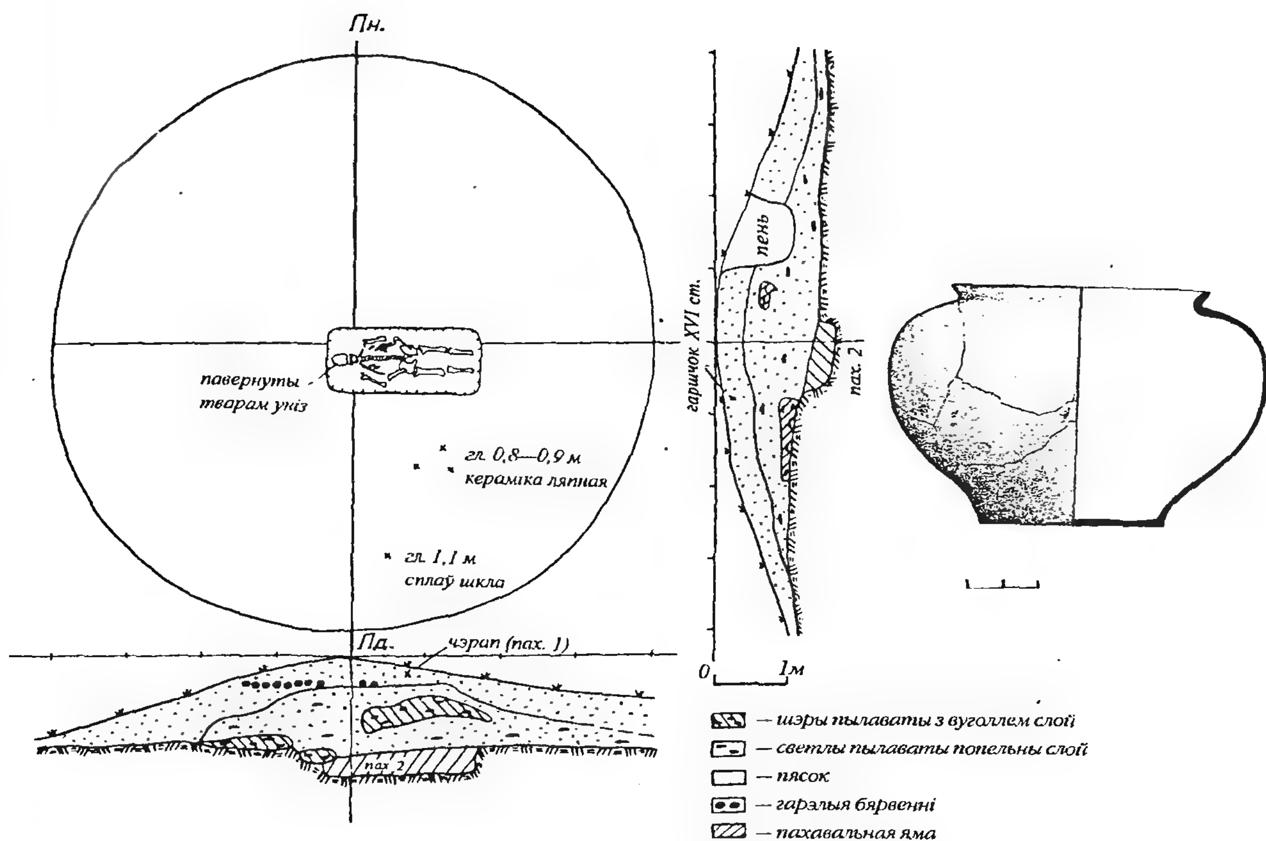
Мал. 139. Рэчы з пахаванняў у Новым Болецку XIV—XV стст. (1—6) і Гарадку XV—XVI стст. (7—10) (раскопкі В. М. Ляўко)

Мал. 140. Пахаванне XIV ст. каля в. Крапіўна Аршанскага раёна (раскопкі В. М. Ляўко)

Мал. 141. Пахаванне жанчыны з немаўлём каля в. Крапіўна Аршанскага раёна

Мал. 142. Пахаванне са слядамі трызны XVII ст. каля в. Крапіўна Аршанскага раёна

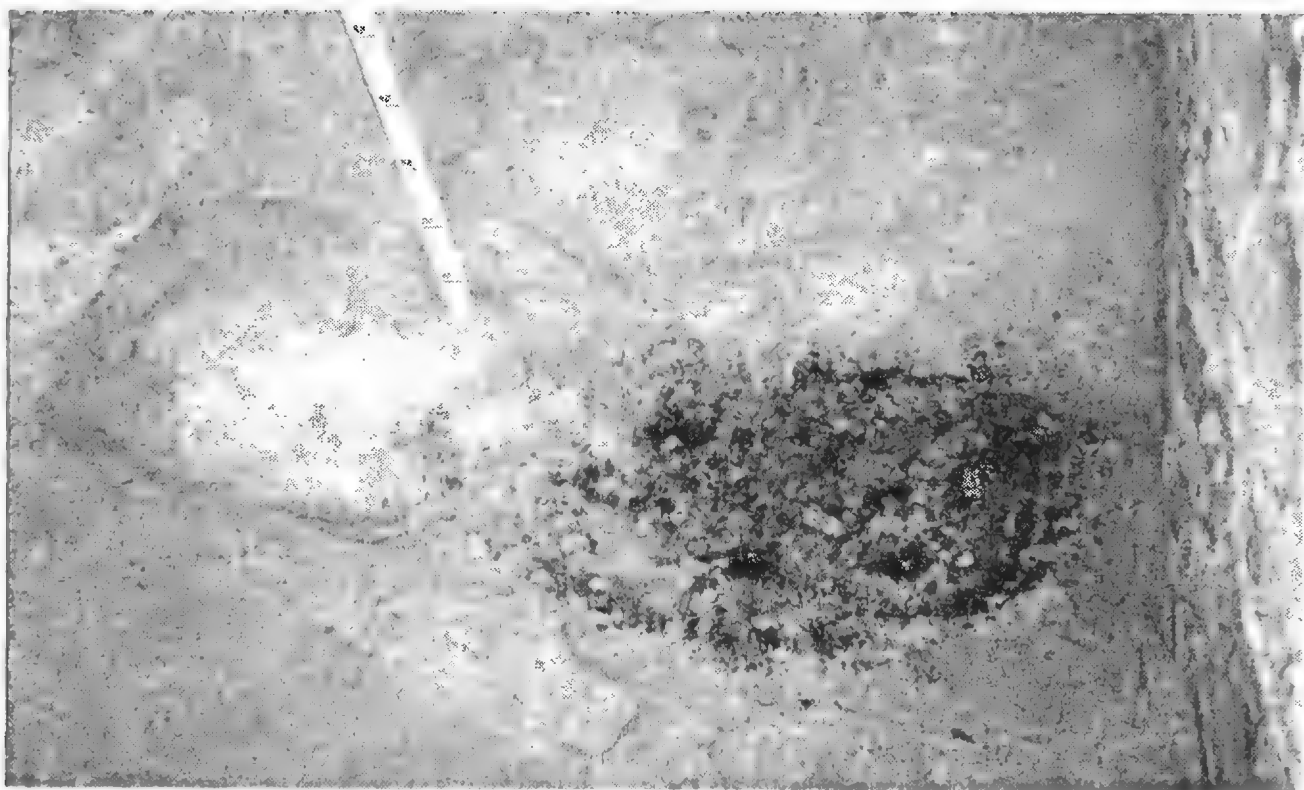
Мал. 143. Выгляд каменнай агароджы на могільніку ў Новым Болецку (раскопкі В. М. Ляўко, 1989 г.)

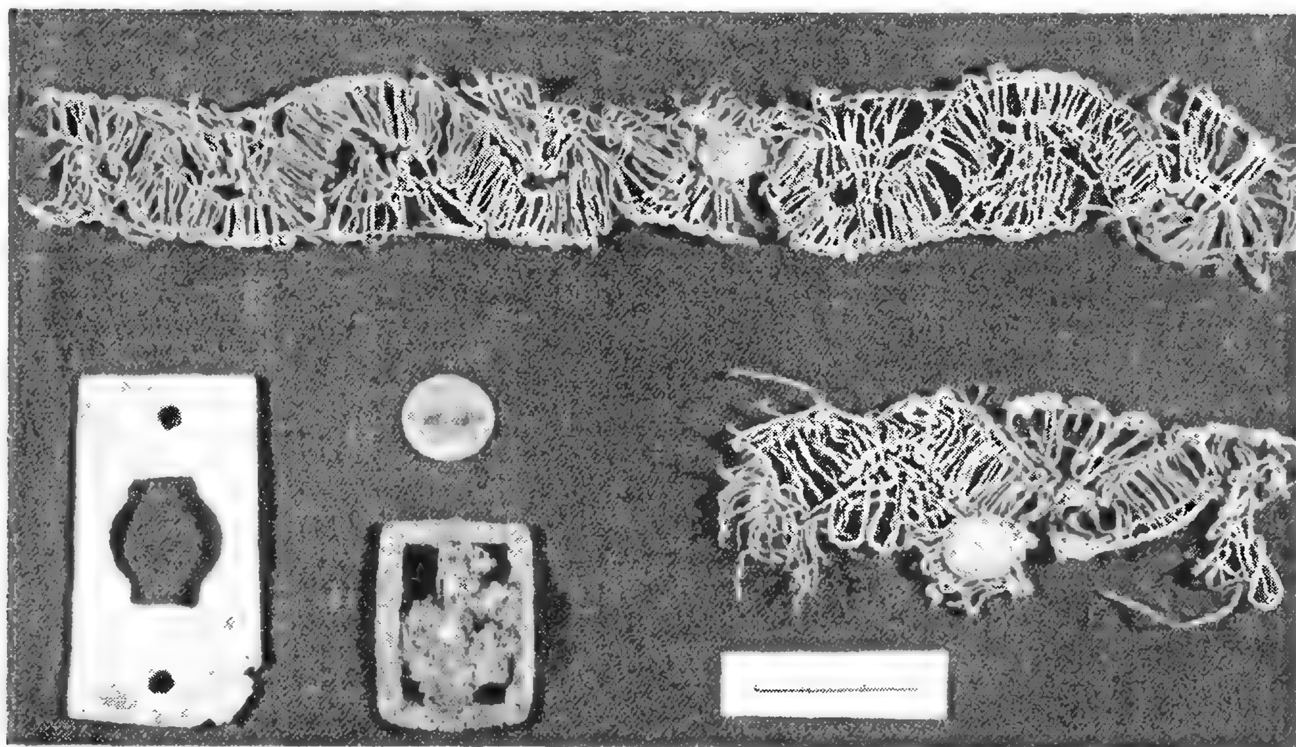

Мал. 144. Пахаванне жанчыны з немаўлём (XV ст.) каля в. Крапіўна

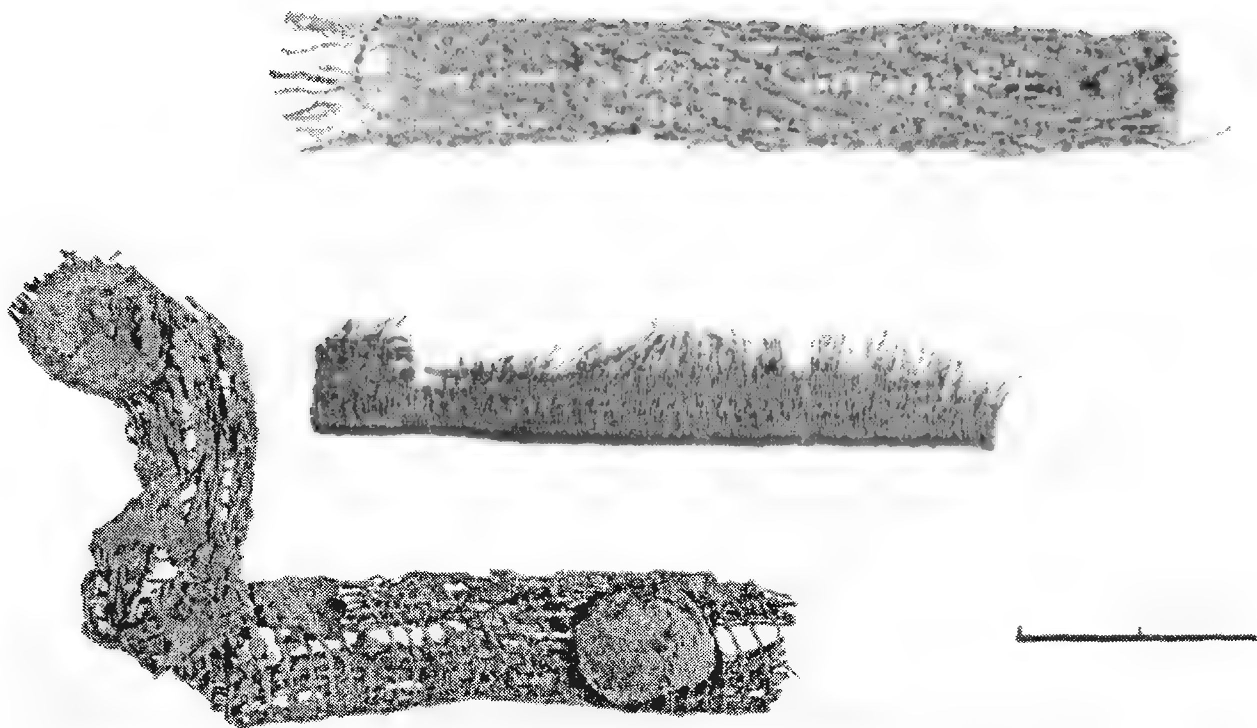
Мал. 145. Гродна. Фара Вітаўта. Пахаванне ў саркафагу першай паловы XVII ст.

Мал. 146. Глускі замак. Сляды кастрышча ў пахаванні XVII ст. (раскопкі І. У. Ганецкай)

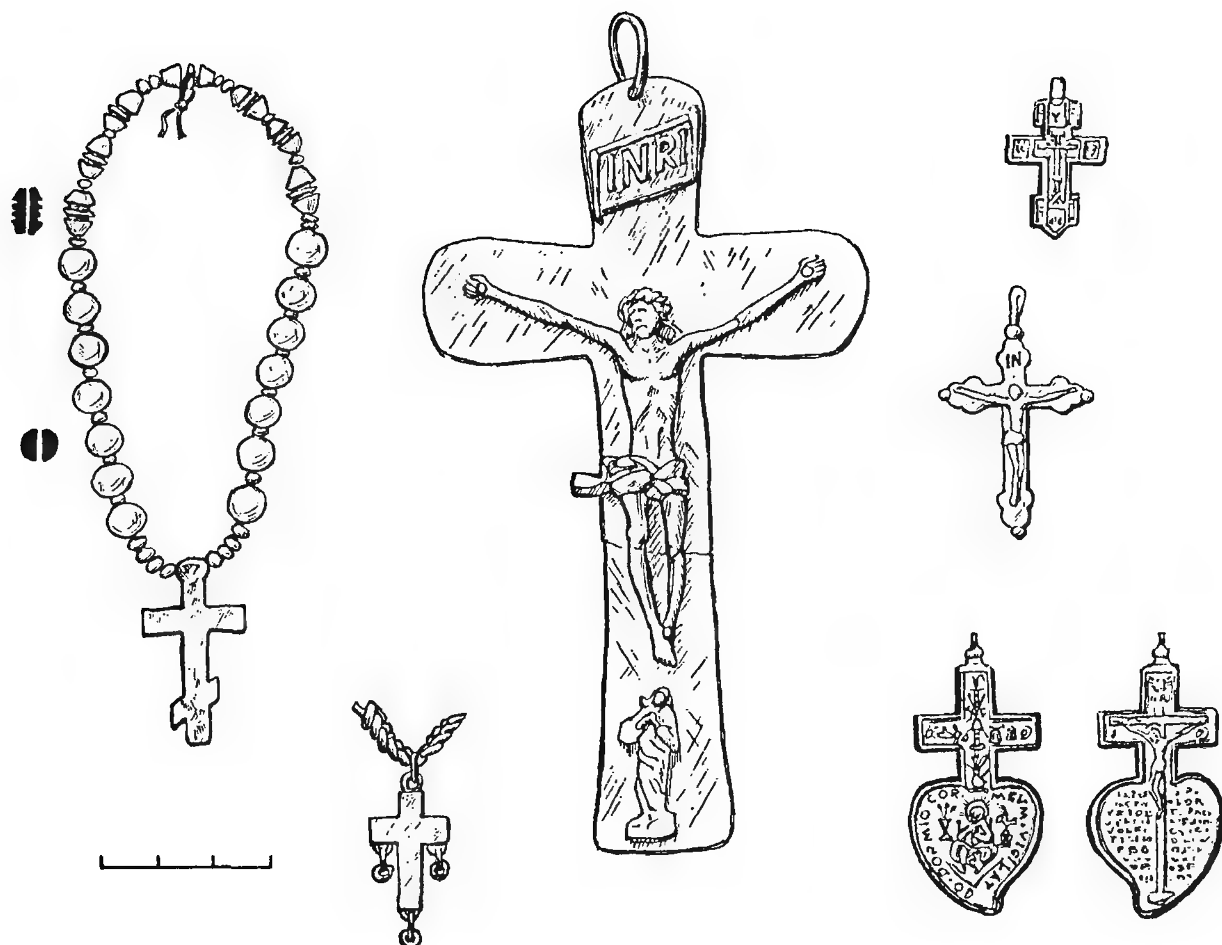

Мал. 147. Рэчы з пахаванняў у Свята-Духаўскай царкве (Віцебск, 1986 г.) : абшыўка трун, бронзавыя цвікі, спражка, лічына

Мал. 148. Рэшткі абшыўкі трун з пахаванняў у Свята-Духаўскай царкве (Віцебск, 1986 г.)

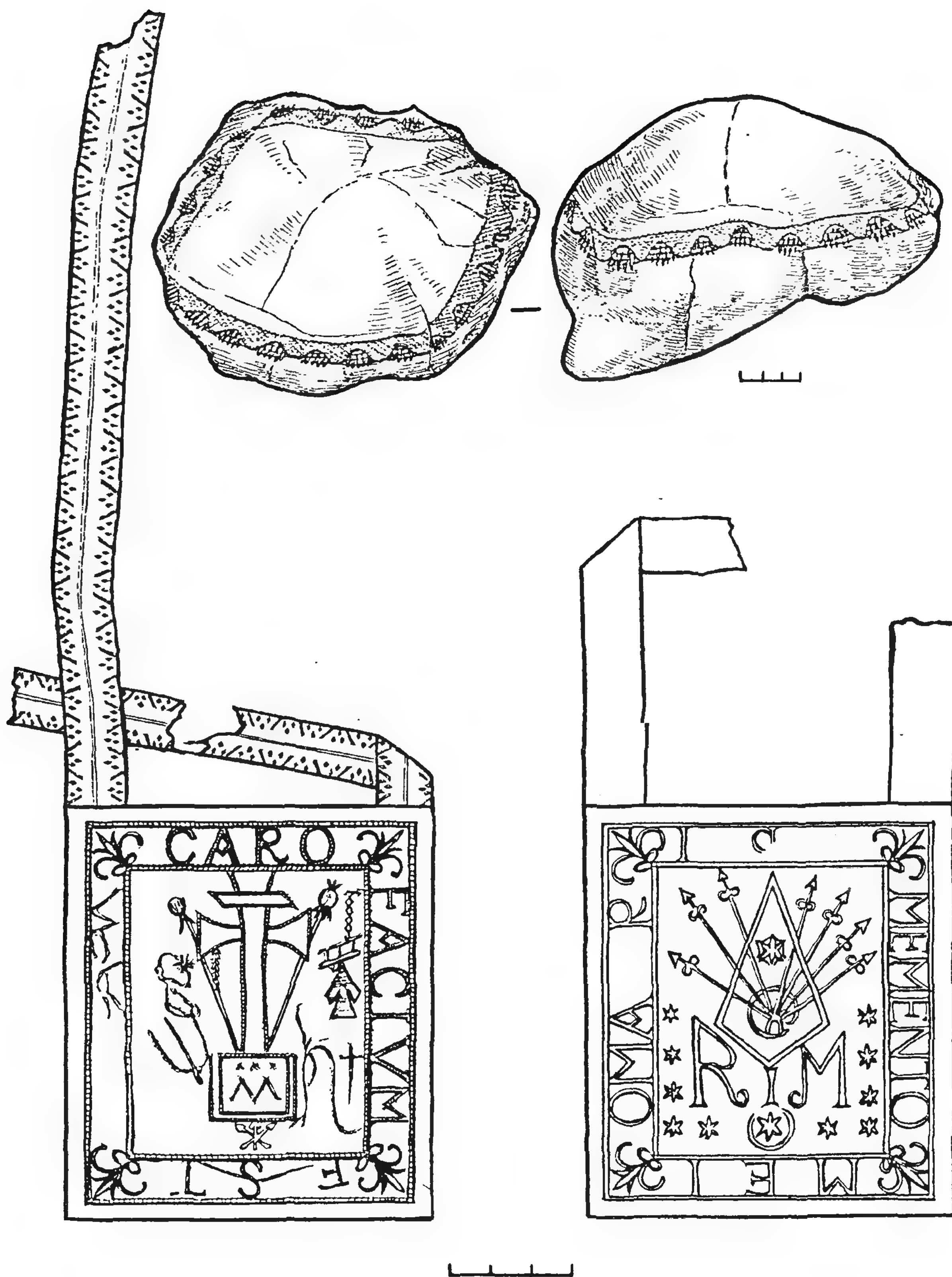
Мал. 149. Рэчы з пахаванняў XVI—XVII стст. Дольняга замка Віцебска (раскопкі Т. С. Бубенькі): 1—7, 9, 10, 12, 13 — у царкве Благавешчання; 8, 11 — на могілках каля царквы

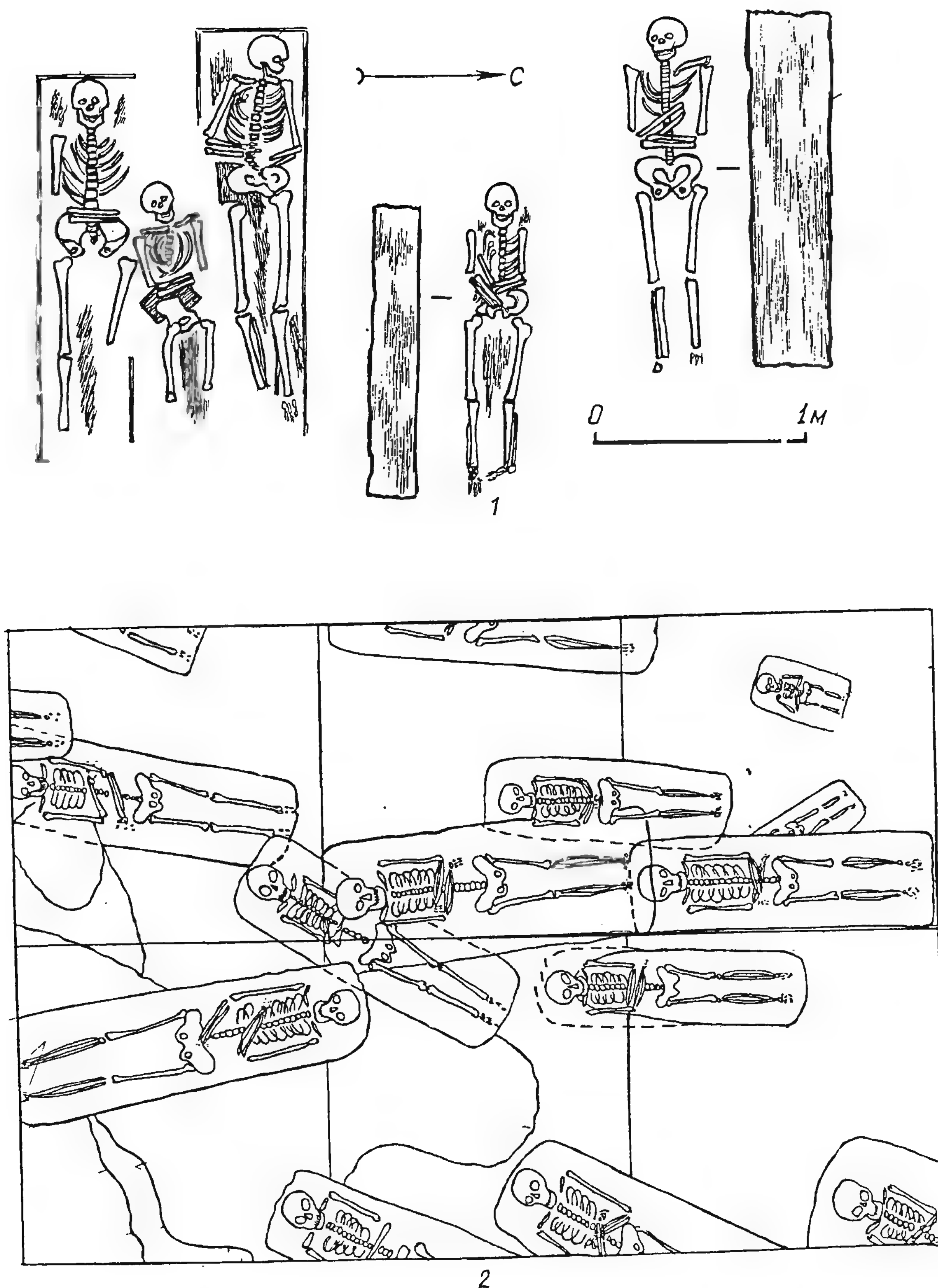
Мал. 150. Упрыгожанні і прадметы культу з пахаванняў у царкве Благавешчання XVI—XVII стст. (Віцебск, Дольні замак, раскопкі Т. С. Бубенькі)

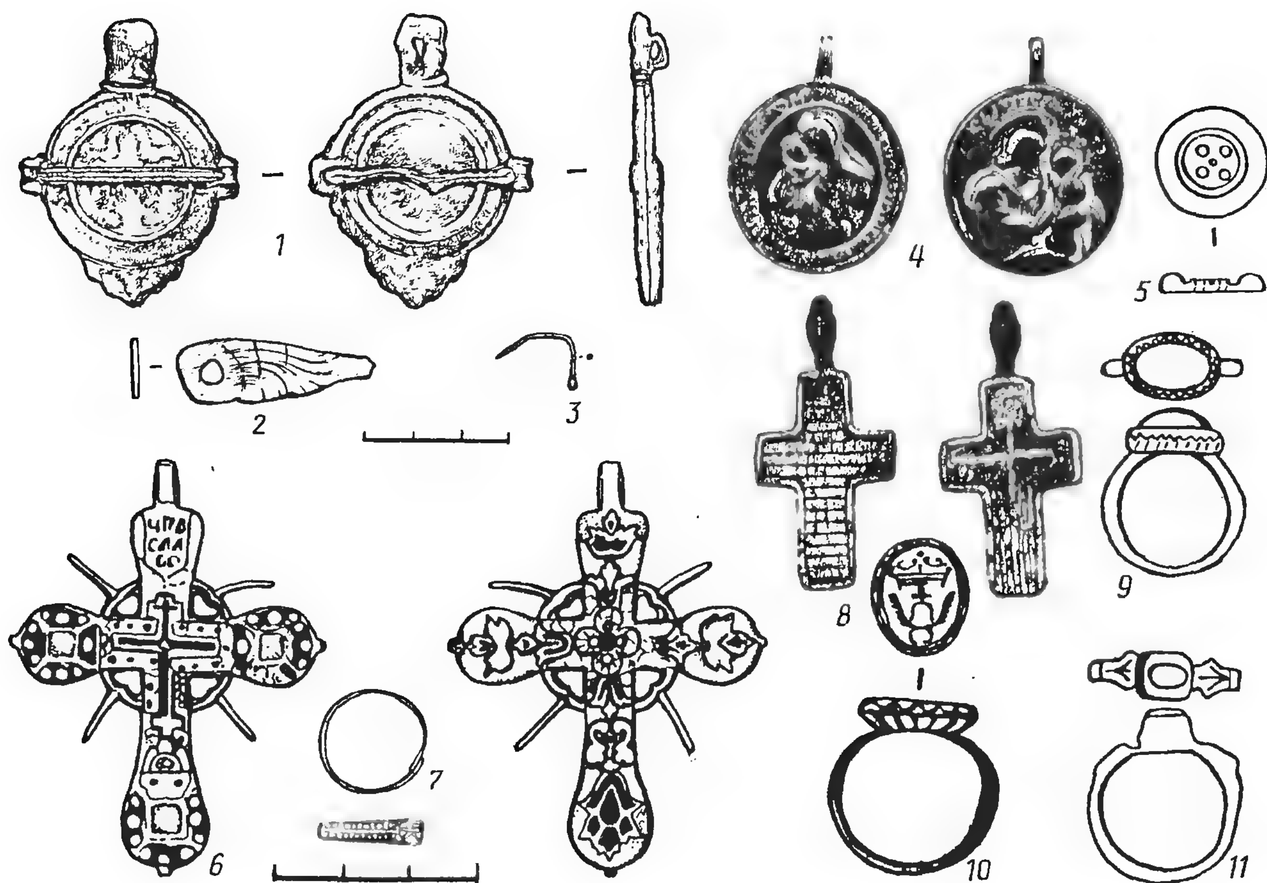
Мал. 151. Бронзавы кубак XVII ст. з пахавання ў царкве Благавешчання (раскопкі Т. С. Бубенькі)

Мал. 152. Рэчы з пахавання манаха XVIII ст. у Дамініканскім манастыры Заслаўя (раскопкі Ю. А. Заяца)

Мал. 153. Пахаванні XIV—XVIII стст. на прыхадскіх могілках: 1 — у Оршы каля царквы Раства Багародзіцы (раскопкі В. М. Ляўко); 2 — у Снядзіне (раскопкі А. В. Іова)

Мал. 154. Рэчы з пахаванняў: 1—3 — магілкі каля царквы Раства Багародзіцы ў Оршы; 4—11 — магілкі ў Снядзіне

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

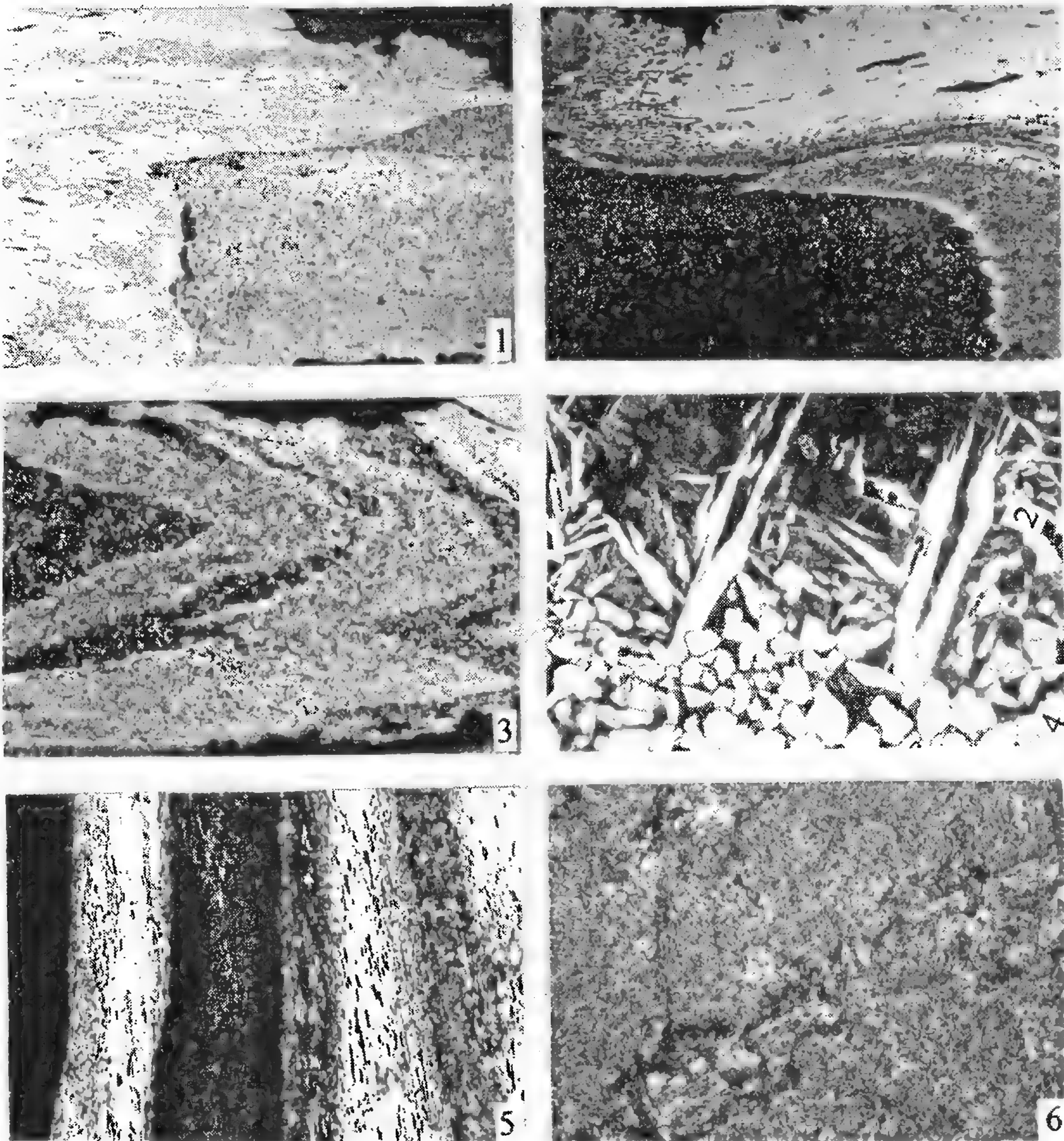
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

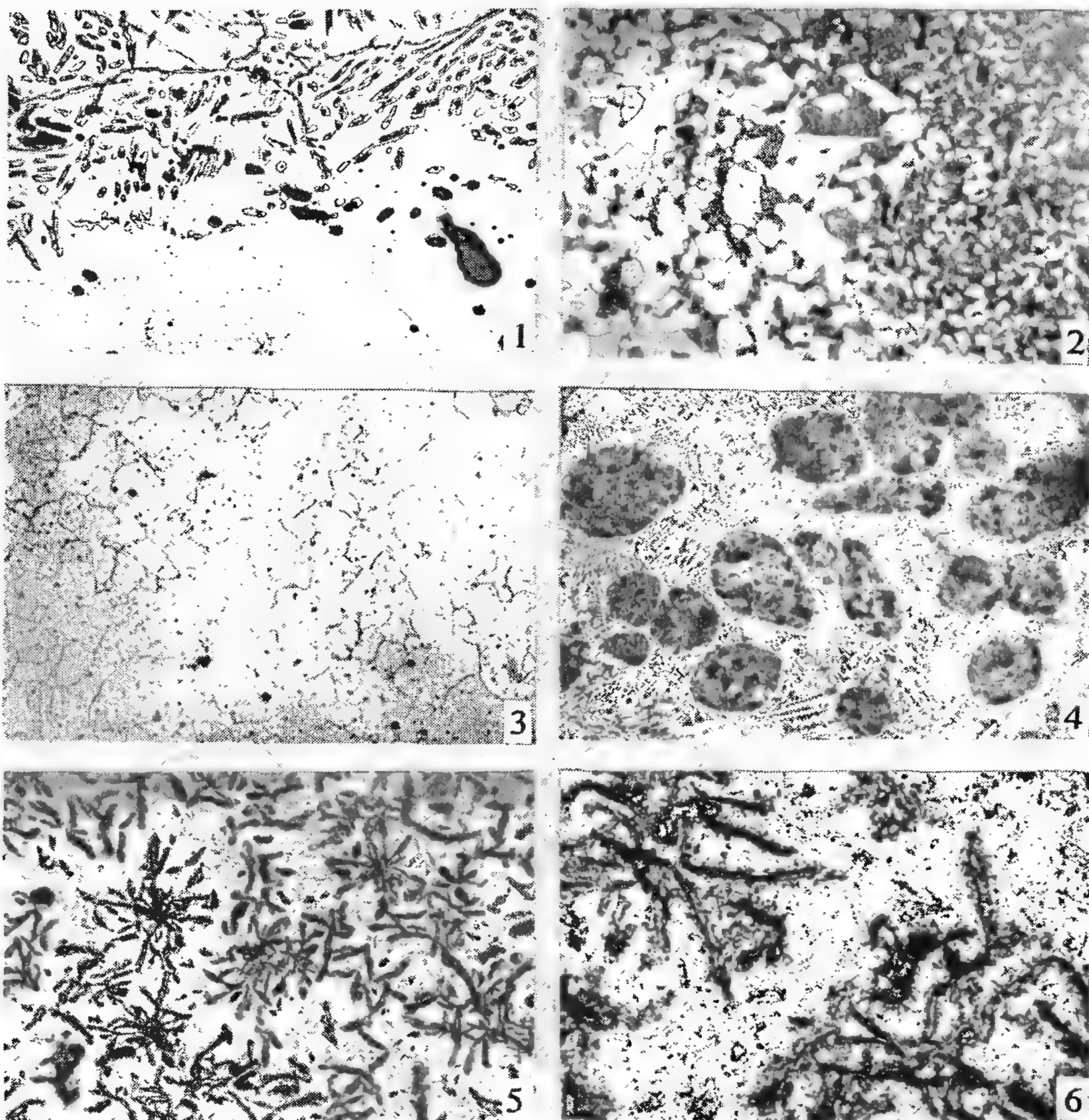
1

ЧАСТКА

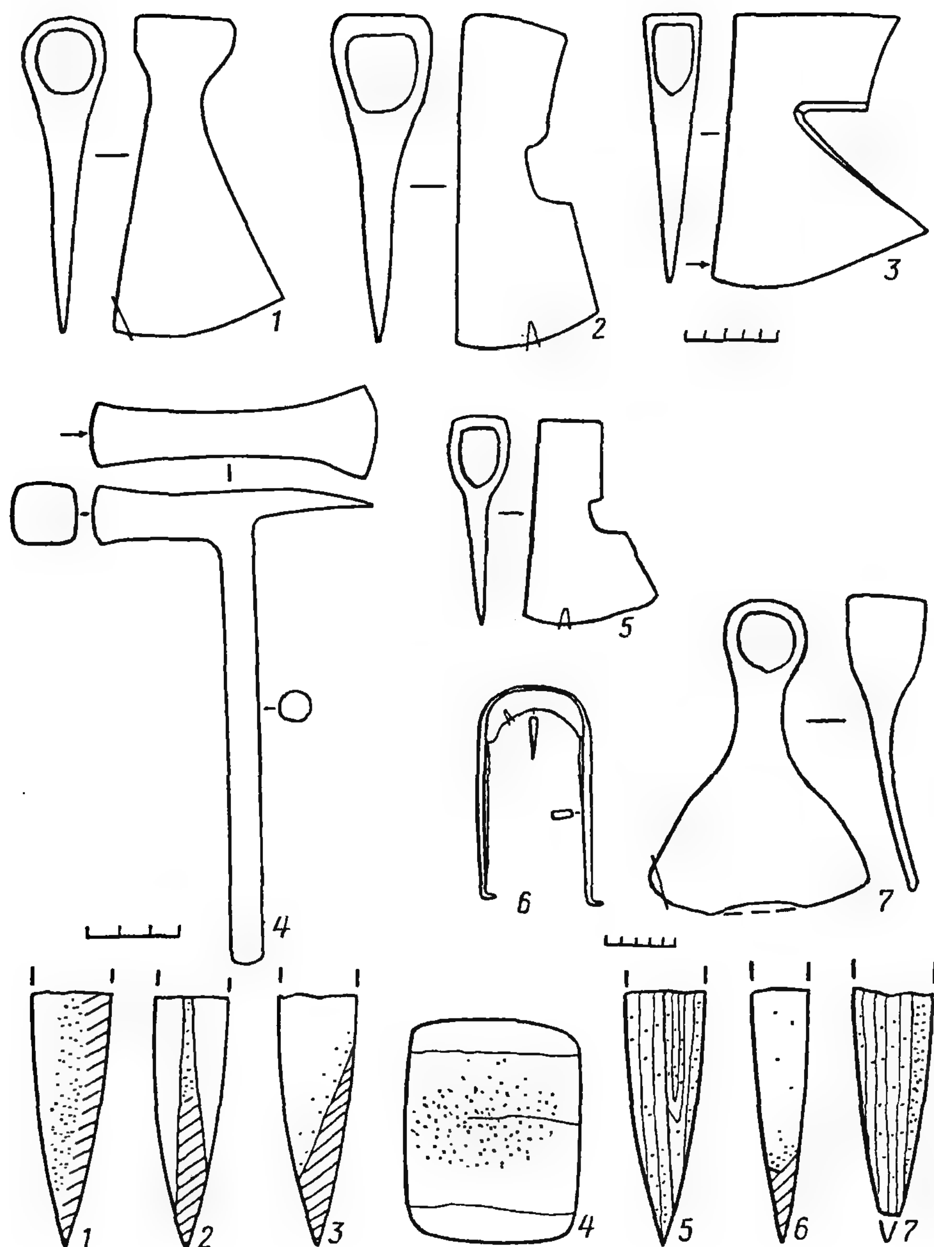
ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

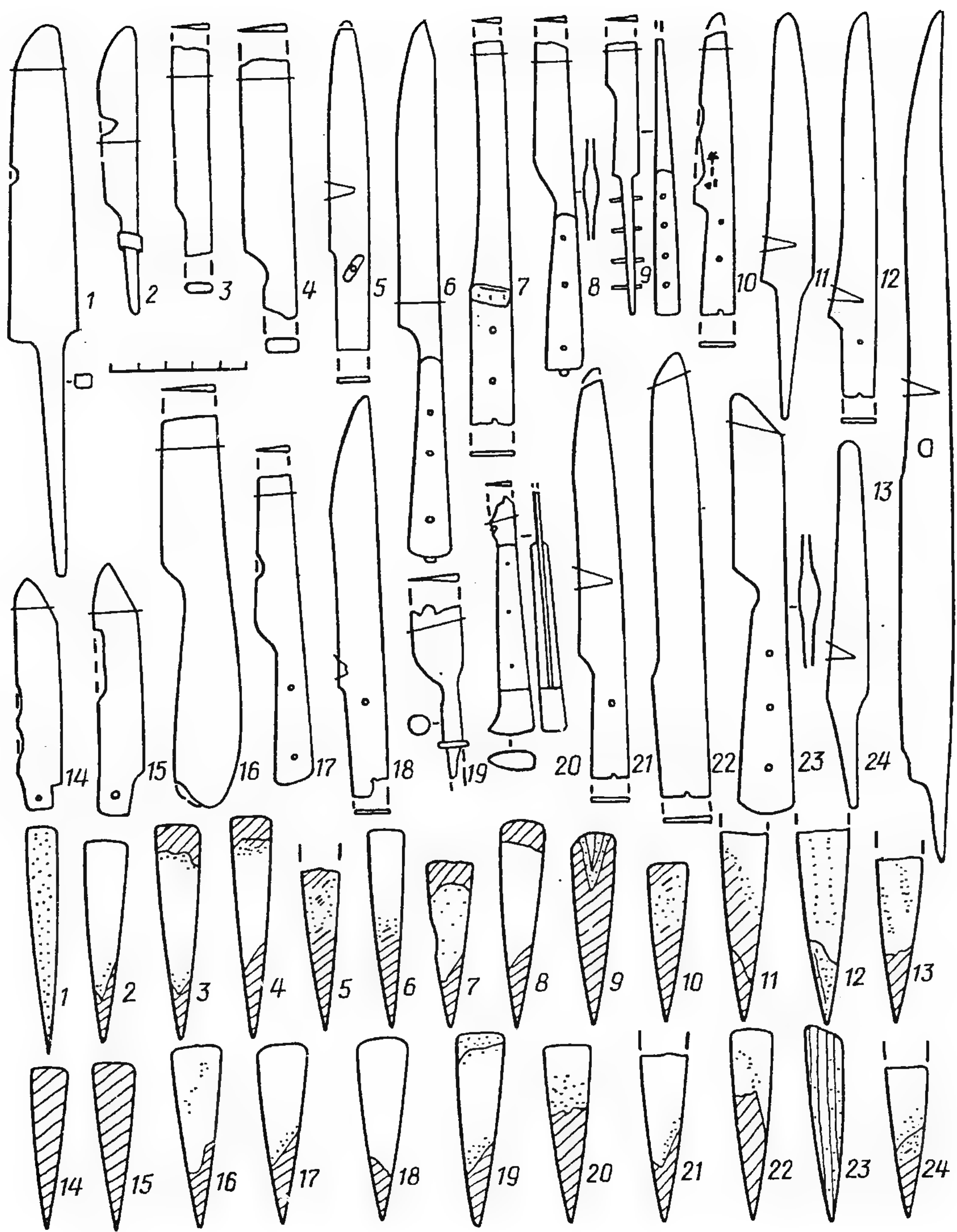
Мал. 156. Мікраструктуры кавальскіх вырабаў XIV—XVIII стст.: 1 — Ільнозавод, нож, зона зваркі, х 100; 2 — Горы, каса, зона зваркі, х 40; 3 — Чэрнічы, серп, узорыстая структура, х 70; 4 — Нісімкавічы, нож, відманштэтава структура, х 200; 5 — Чэрнічы, сякера, паласатая структура, х 50; 6 — Мінск, сякера, мартэнсіт і траастыт у наваранай рабочай частцы, х 500

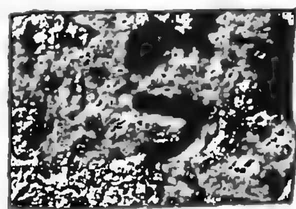
Мал. 157. Мікраструктуры металу боепрыпасаў для агнястрэльнай зброі XVI—XVII стст.: 1 — ядро № 1 з Дольняга замка ў Віцебску, ферыт, перліт, х 100; 2 — ядро № 2 з Дольняга замка ў Віцебску, ферыт, перліт, х 100; 3 — куля з Мінска, ферыт, х 200; 4 — ядро з Міра, перліт, ледзебурыт, х 200; 5, 6 — ядро з Першамайска, ледзебурыт, графіт, павелічэнне (5 — х 50; 6 — х 200)

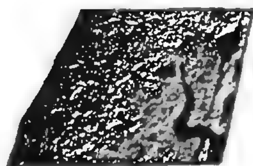

Мал. 158. Прылады працы XIV—XVIII стст. і тэхналагічныя схемы выканання іх рабочых частак: 1—4 — сякеры і малаток з Віцебска; 5, 6 — сякера і скобля з Крычава; 7 — матыка з Заслаўя

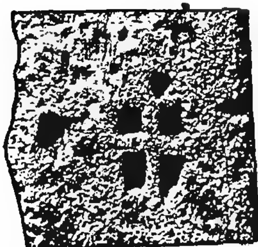

Мал. 159. Нажы XIV—XVIII стст. і тэхналагічныя схемы іх выканання: 1—5 — Мінск; 6—10 — Віцебск; 11—13 — Заслаўе; 14 — Камень; 15—18 — Чэрнічы; 19 — Мсціслаў; 20 — Мір; 21 — Нісімкавічы; 22 — Ільнозавод; 23 — Леніна; 24 — Ліда

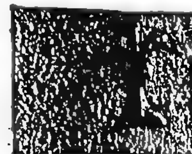

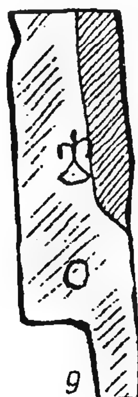

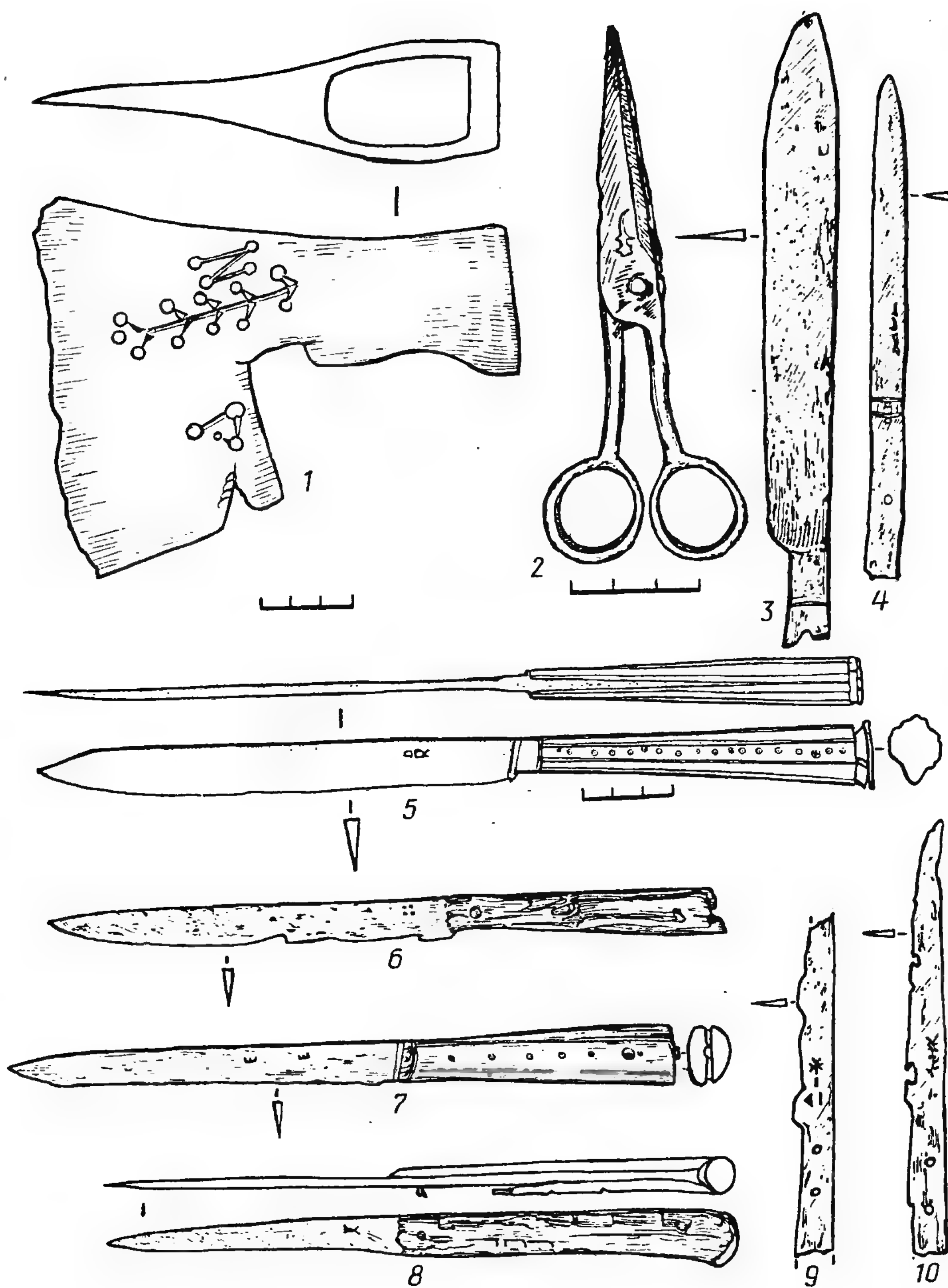

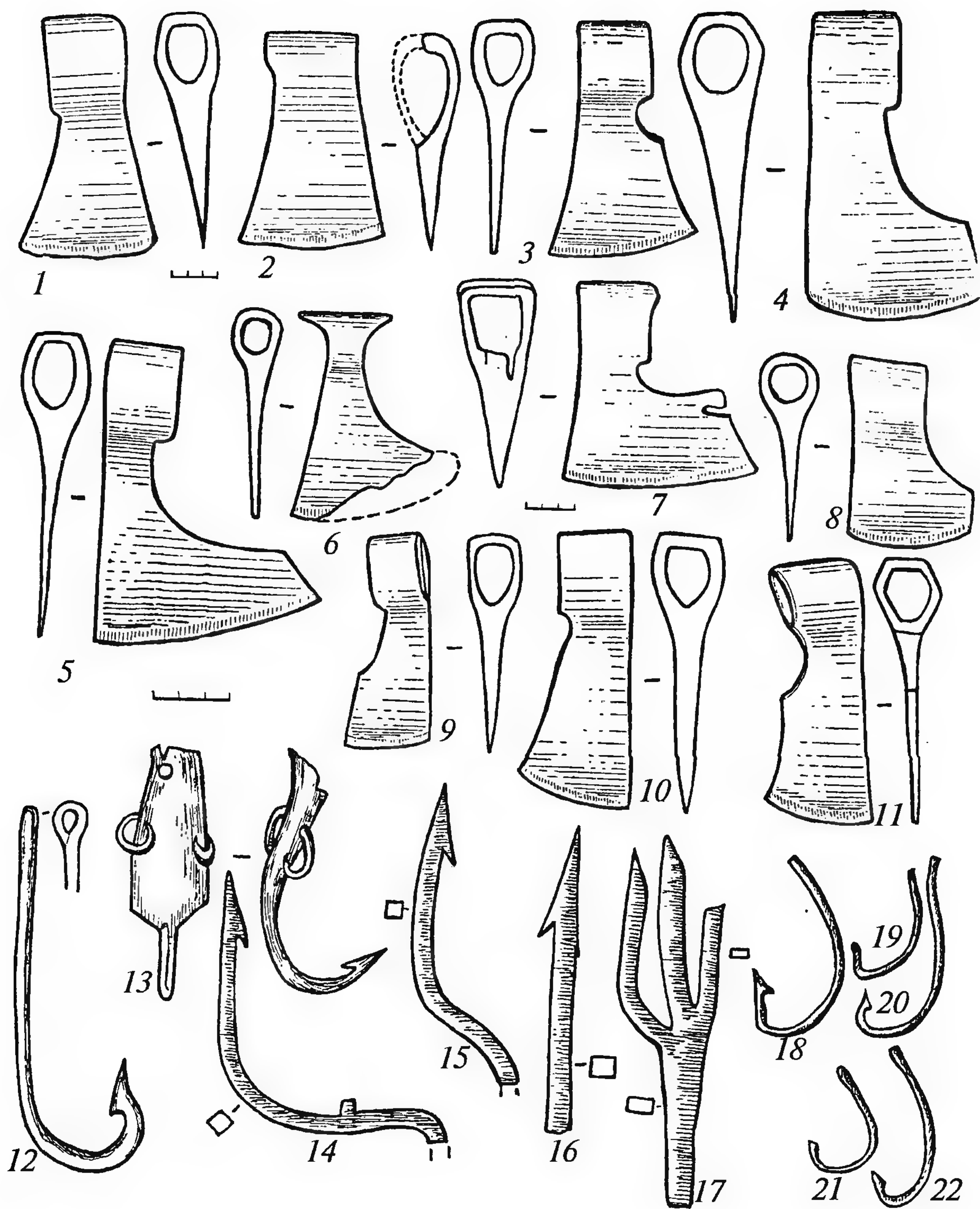

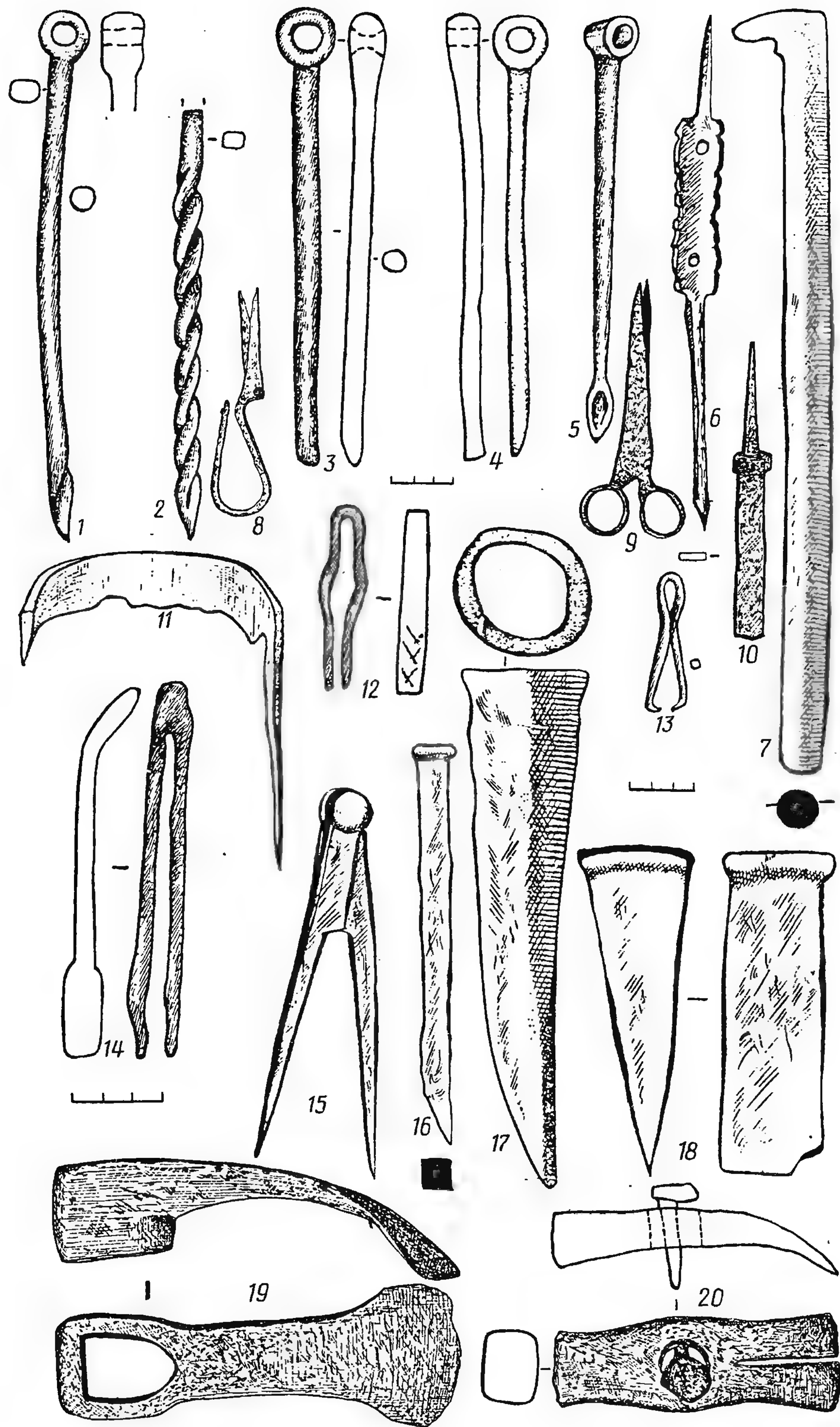
Мал. 160. Клеймы на металічных вырабах XV—XVI стст. з Віцебска (раскопкі Л. У. Калядзінскага): 1—8, 10 — нажы; 9 — нажніцы

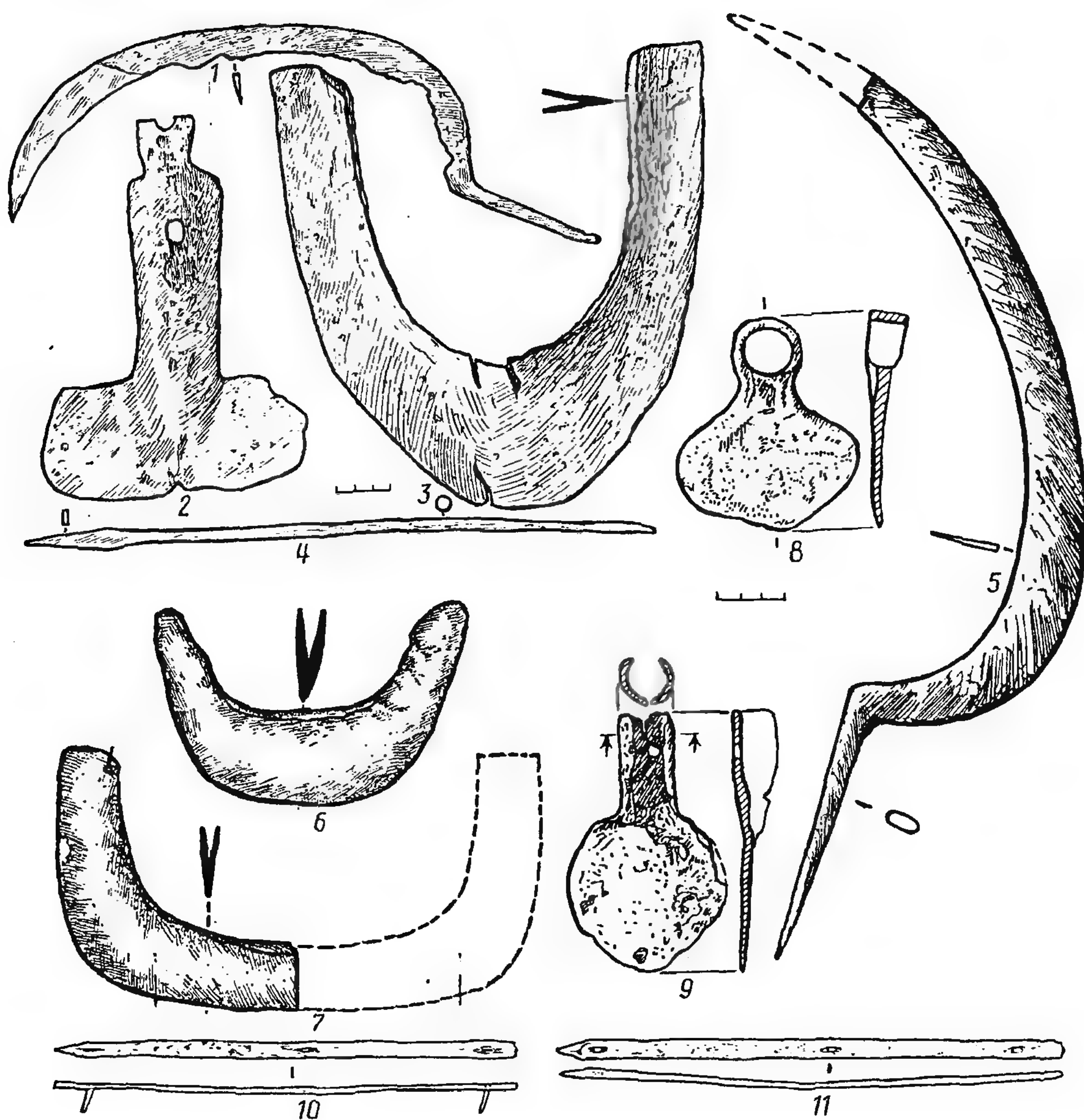
Мал. 161. Вырабы з жалеза з кляймом (XV—XVII стст.): 1 — Заслаўе; 2 — Капыль; 3, 4, 6—10 — Віцебск; 5 — Мінск

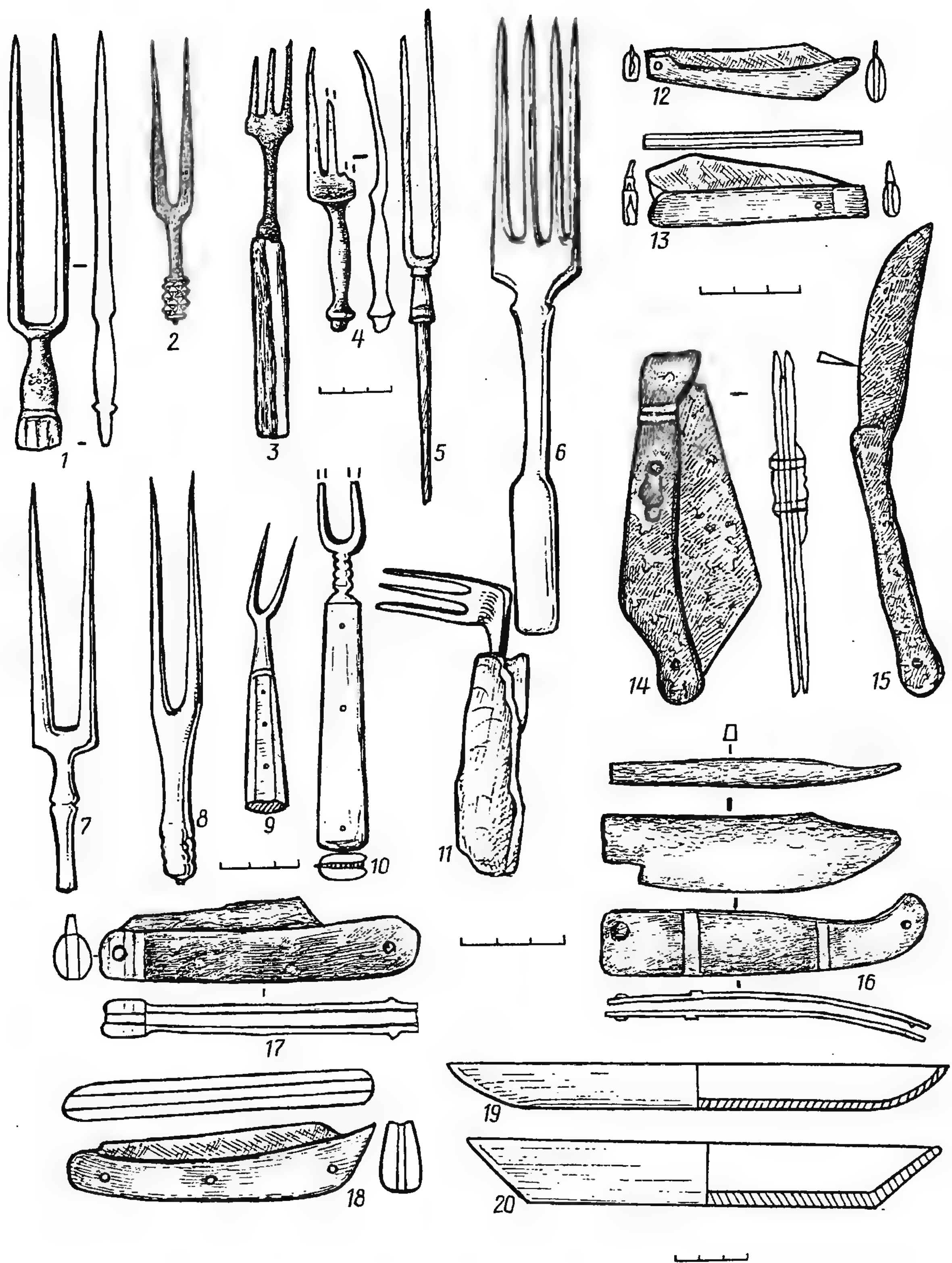
Мал. 162. Сякеры XV—XVIII стст.; рыбалоўныя прылады XIV—XVII стст. (Віцебск, Мінск, Ліда, Чачэрск, Крычаў, Сураж, Слаўгарад)

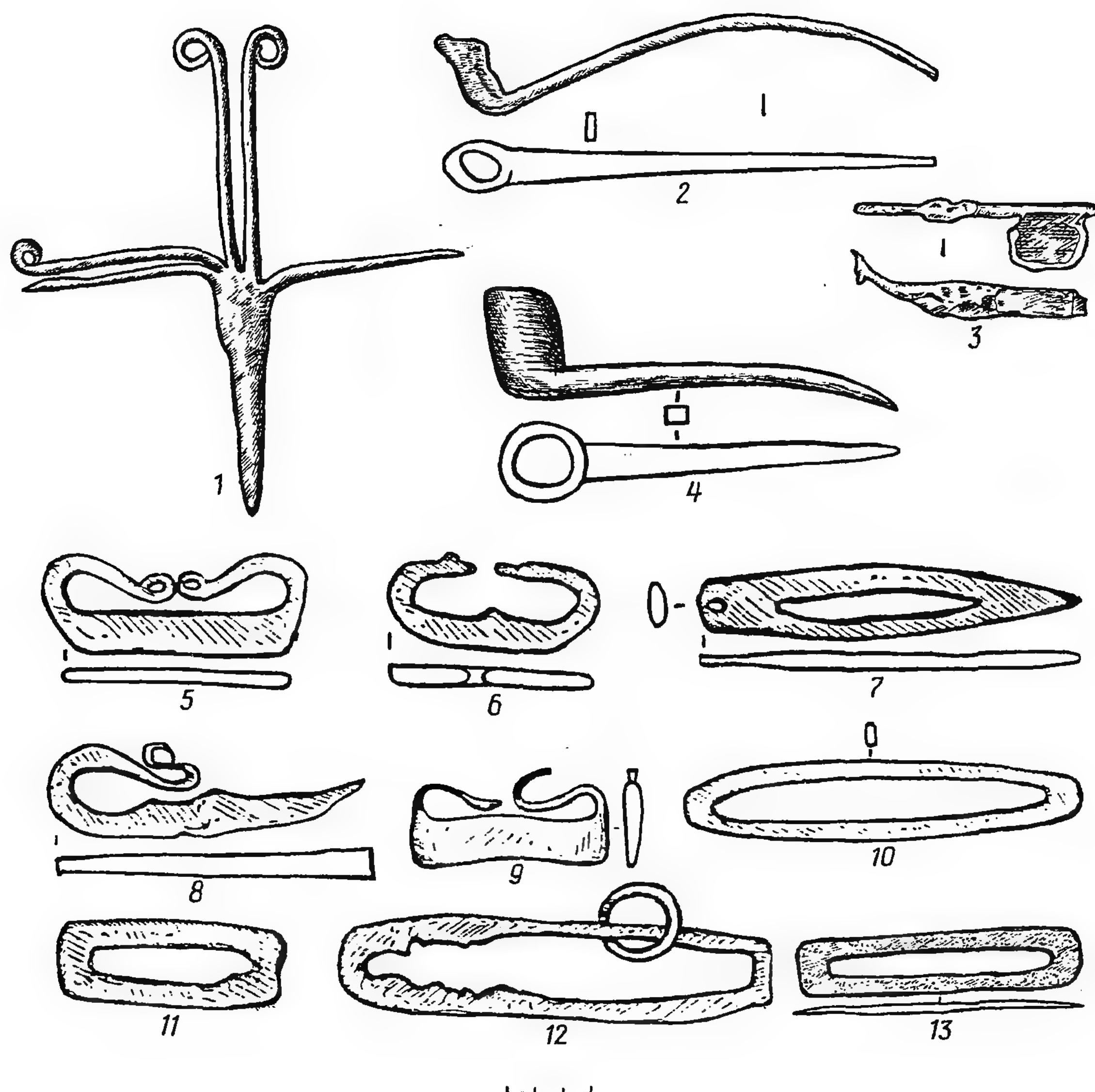
Мал. 163. Прылады працы XVI—XVIII стст.: 1, 4, 5, 7, 11, 15—18 — Віцебск; 2 — Чачэрск; 3, 14 — Крычаў; 6 — Капыль; 8—10, 19, 20 — Заслаўе; 12 — Мінск; 13 — Горы

Мал. 164. Сельскагаспадарчыя прылады XVI — першай паловы XIX ст. (сякач, матыкі, сярпы, акоўкі рыдлёвак, шыла, падвосіны да воза) : 1—4, 10, 11 — Віцебск; 5 — Гродна; 6, 7 — Магілёў; 8, 9 — Бяроза

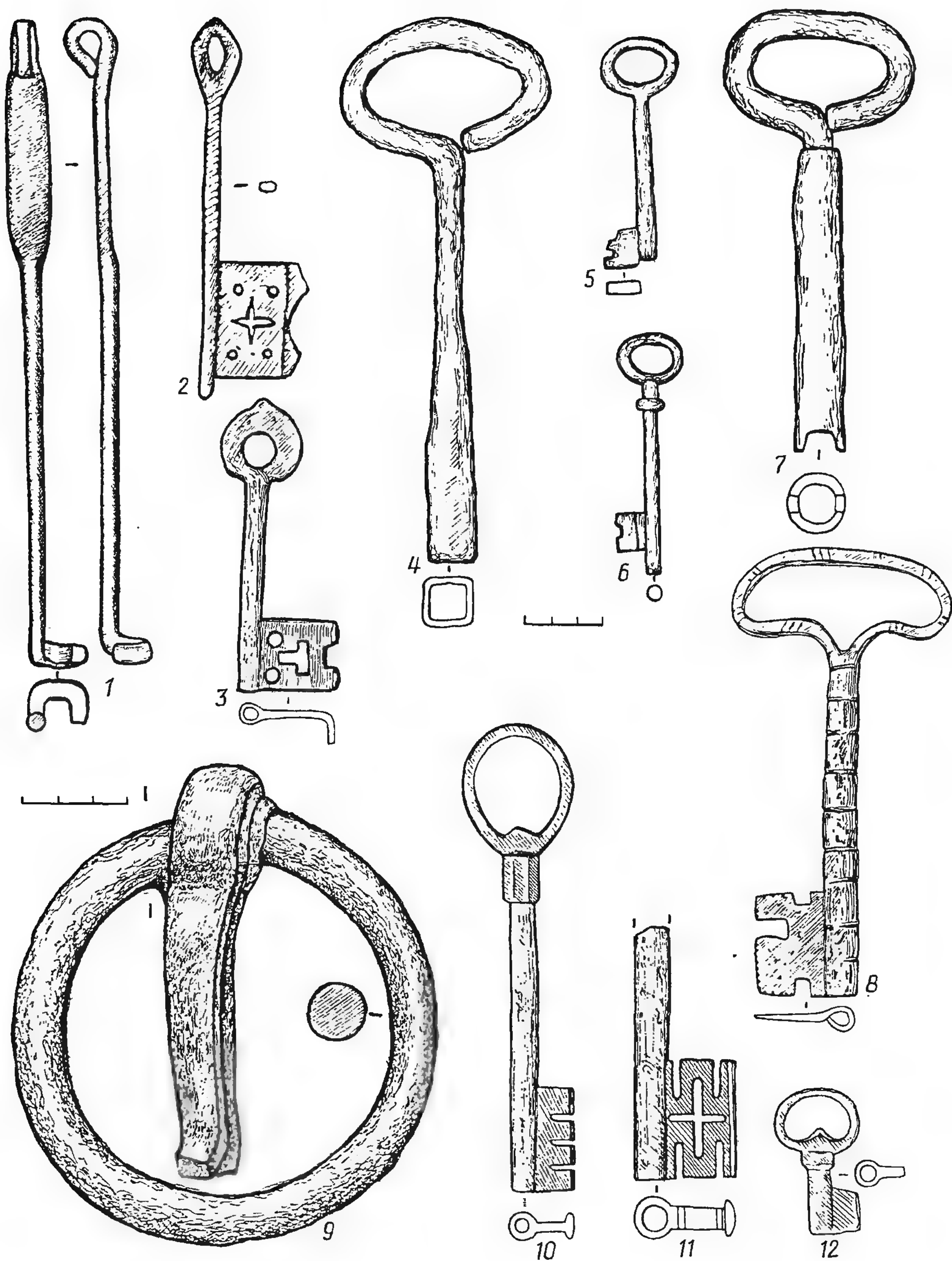
Мал. 165. Відэльцы, нажы-сцізорыкі, патэльні XVI—XVIII стст.: 1, 16, 17 — Дуброўна; 2, 12 — Мір; 3, 5—7, 9, 11 — Віцебск; 4 — Орша; 8, 19 — Мсціслаў; 10 — Ліда; 13 — Чачэрск; 14, 15 — Панямонне; 18 — Крычаў; 20 — Ракаў

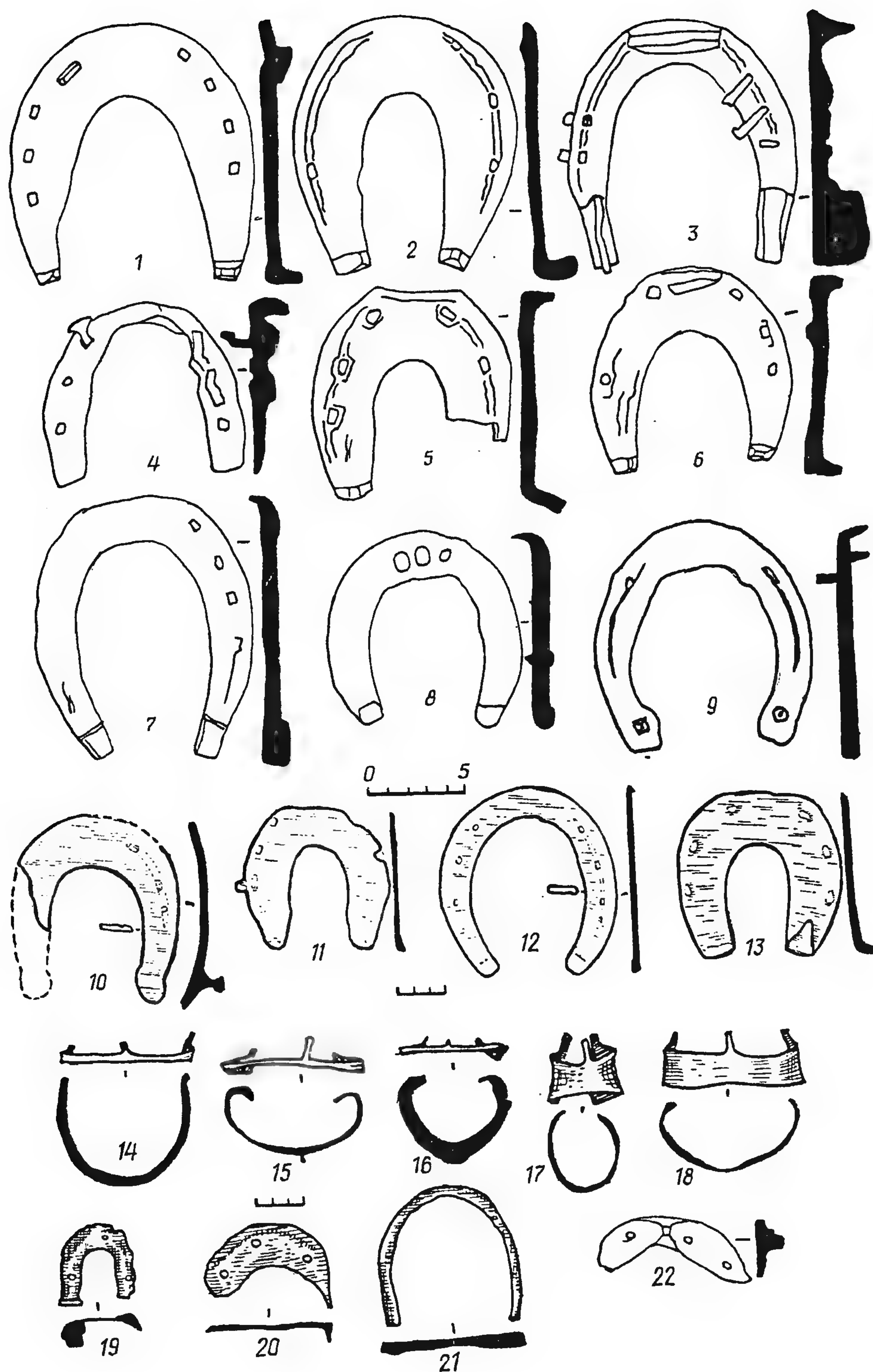
Мал. 166. Светцы і крэсівы XIV—XVII стст.: 1, 3 — Віцебск; 2, 8 — Мсціслаў; 4 — Мінск; 5 — Ваўкавыск; 6 — Пінск; 7, 10 — Ліда; 9 — Крычаў; 11 — Крэва; 12 — Чачэрск, 13 — Орша

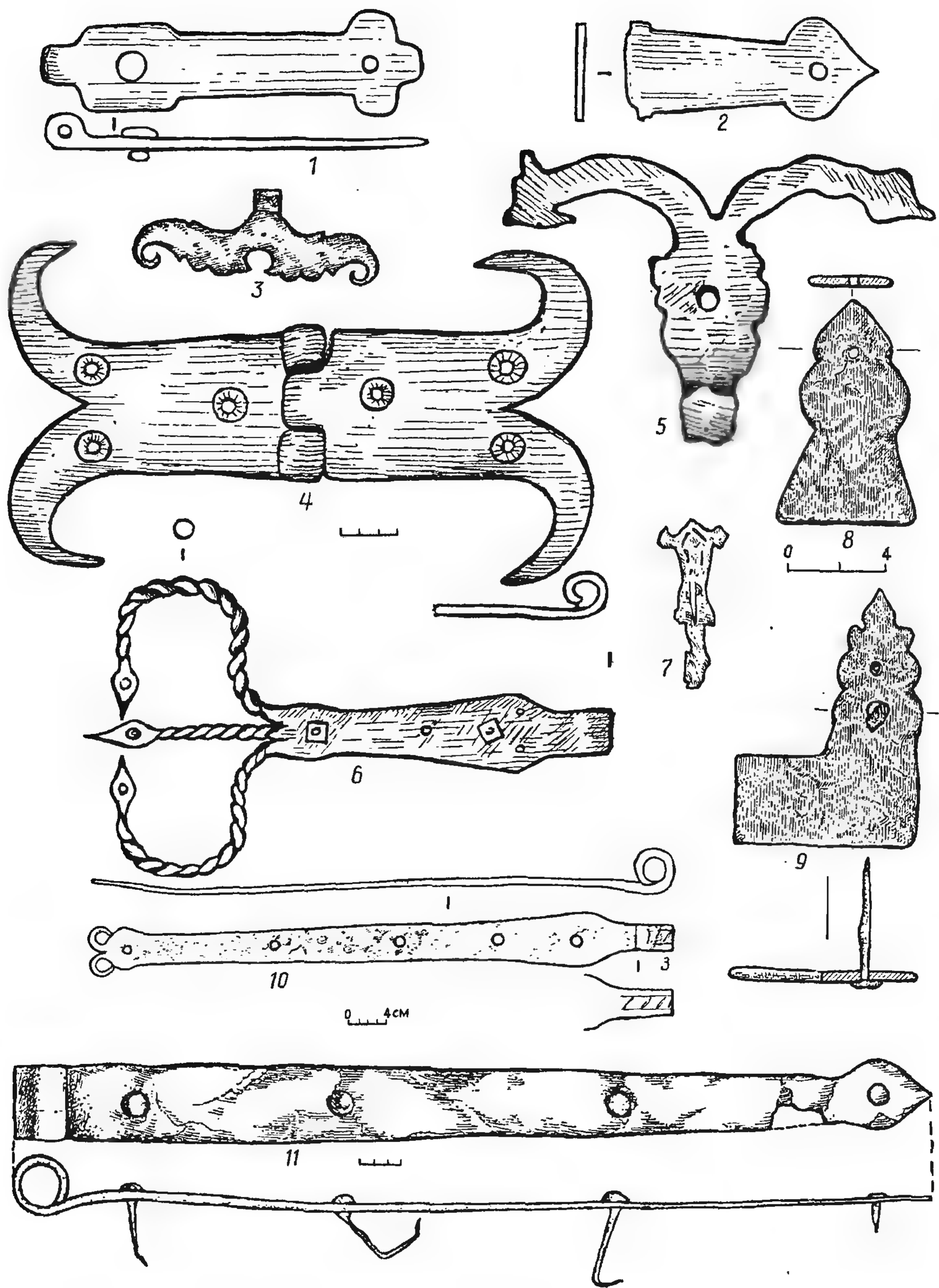
Мал. 167. Замкі XIV—XVIII стст.: 1, 2, 5 — Вусце; 3, 4, 6, 7, 11, 12 — Віцебск; 8 — Мсціслаў; 9 — Дуброўна; 10 — Слуцк; 13 — Гродна; 14—15 — Орша

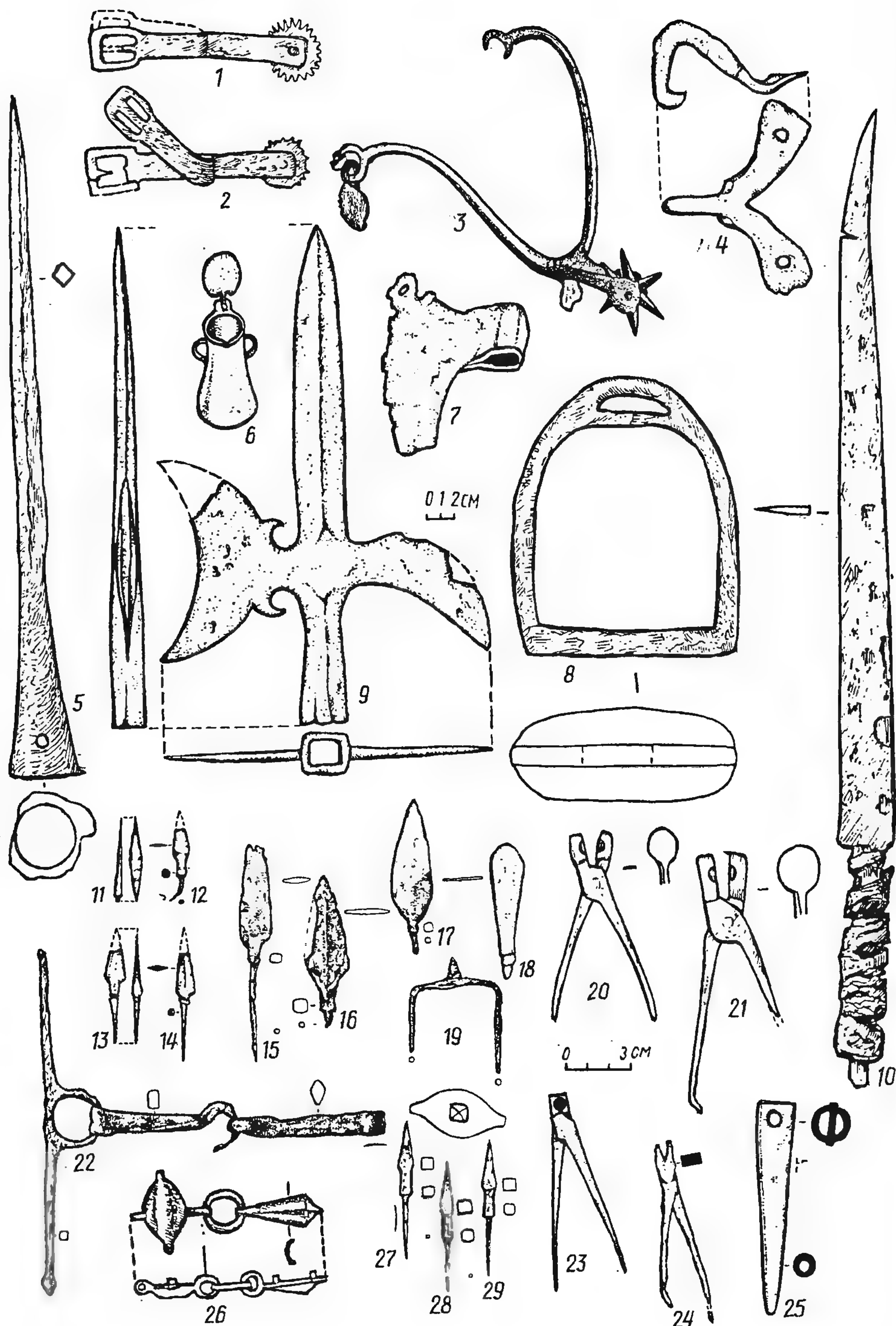
Мал. 168. Ключы да замкоў і дзвярное кольца жылых і гаспадарчых пабудоў XIV—XVIII стст.: 1, 9 — Дуброўна; 2 — Мсціслаў; 3—8, 10—12 — Віцебск

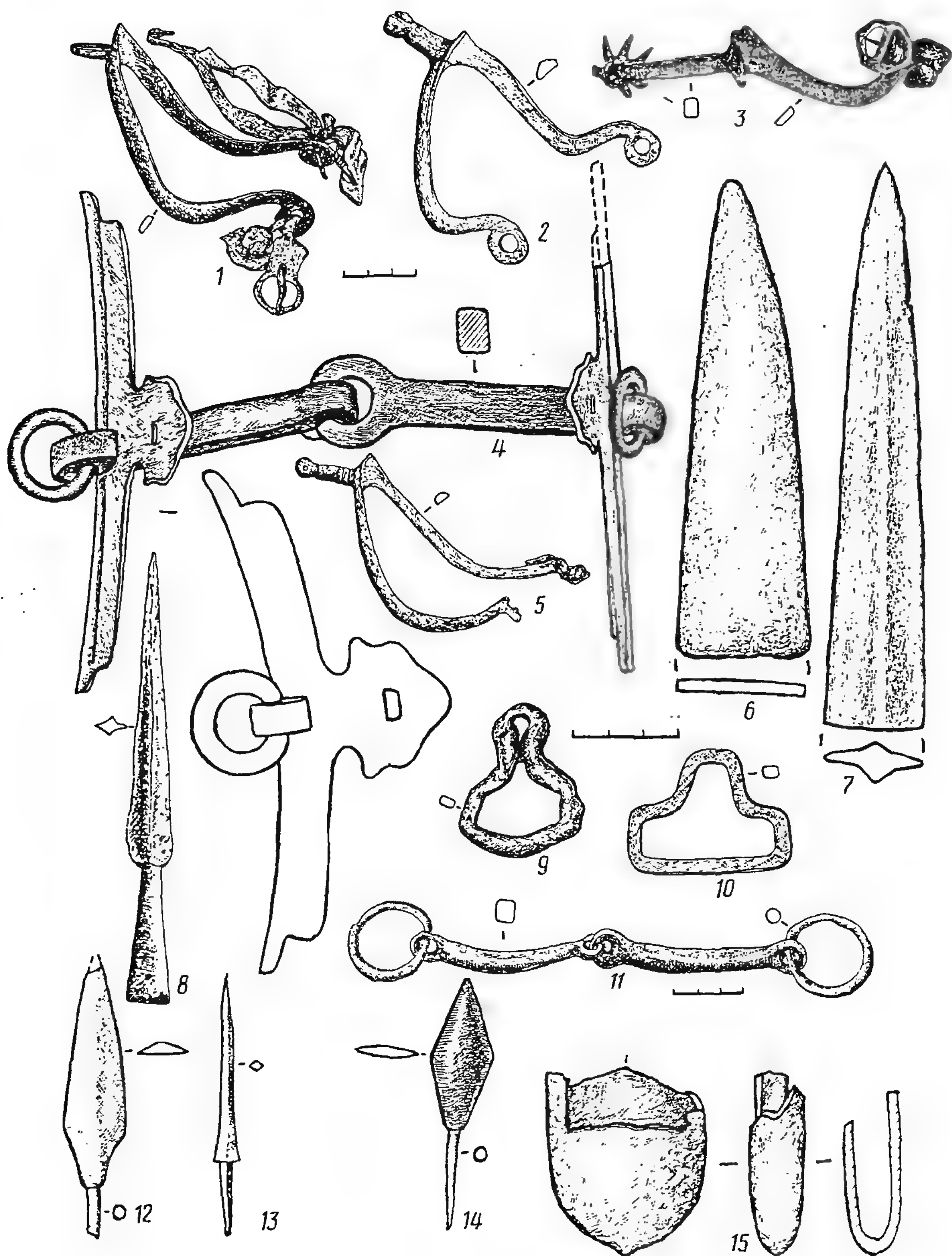
Мал. 169. Падковы і жалезныя абцасы XVI—XVII стст.: 1—7, 14—21 — Віцебск; 8 — Панямонне; 9 — Гродна; 10 — Полацк; 11 — Мір; 12 — Ліда; 13 — Крэва; 22 — Дуброўна

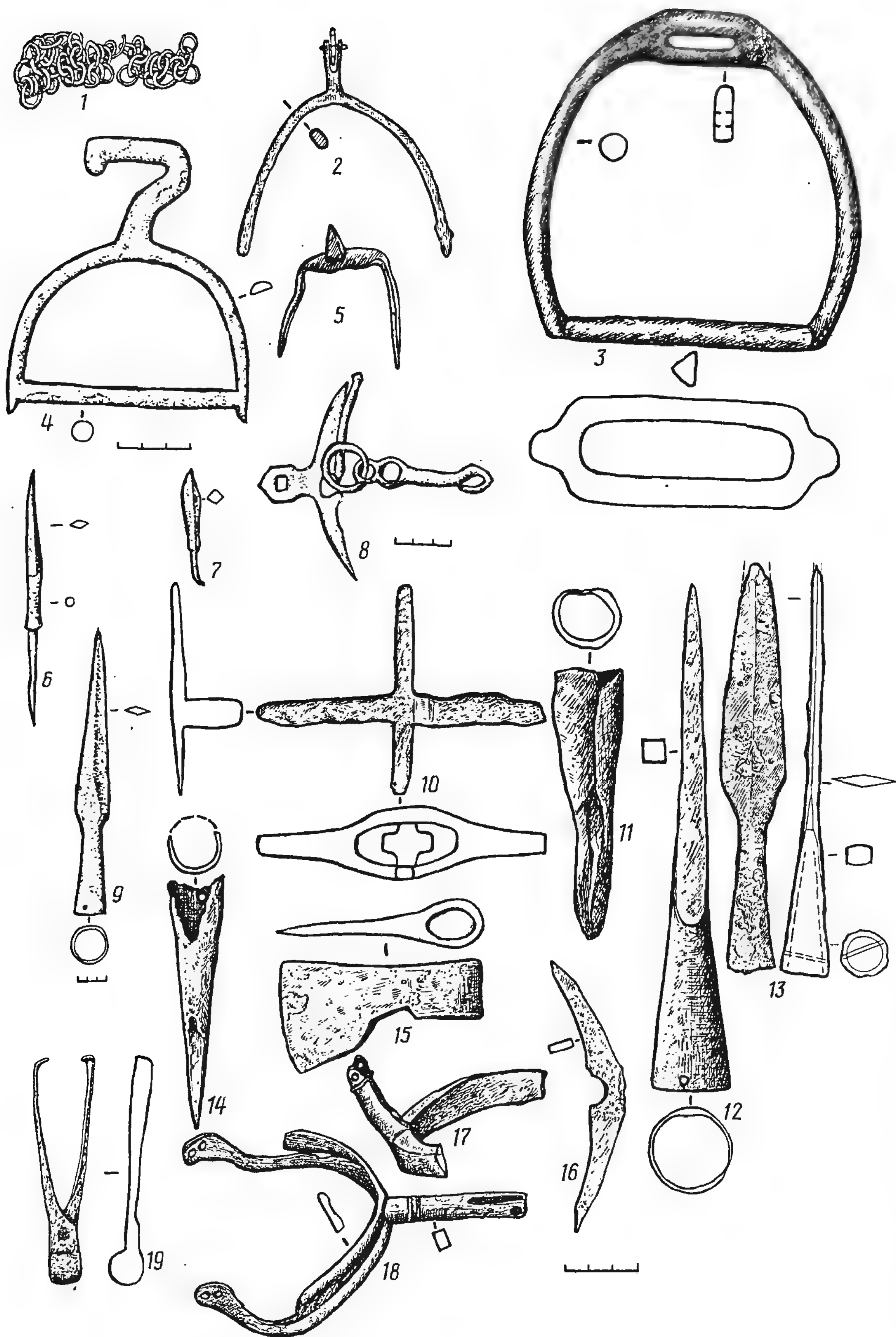
Мал. 170. Дзвярныя петлі і лічыны (накладкі) XIV—XVIII стст.: 1, 7, 10 —Віцебск; 2, 8, 9 — Мір; 3, 4, 11 — Магілёў; 5 — Дзісна; 6 — Ліда

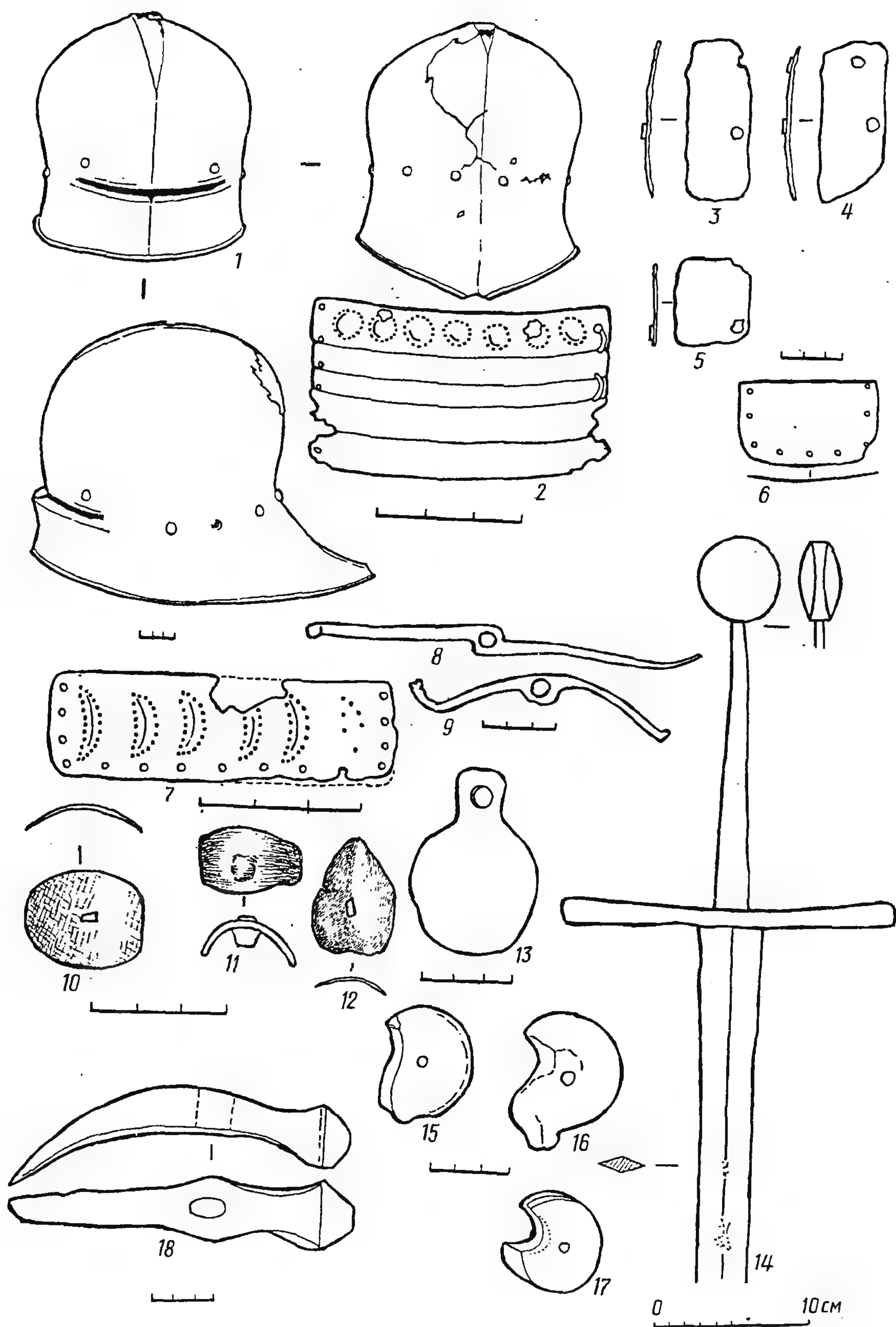
Мал. 171. Зброя, рыштунак вершніка і верхавога каня, кулелячкі XIV—XVII стст.: 1—3, 5, 8, 10, 20, 21 — Віцебск; 4, 6, 11—14, 23—25 — Лідскі замак; 7 — Мір; 9 — Гродна; 15—19, 22, 27—29 — Навагрудак; 26 — Магілёў

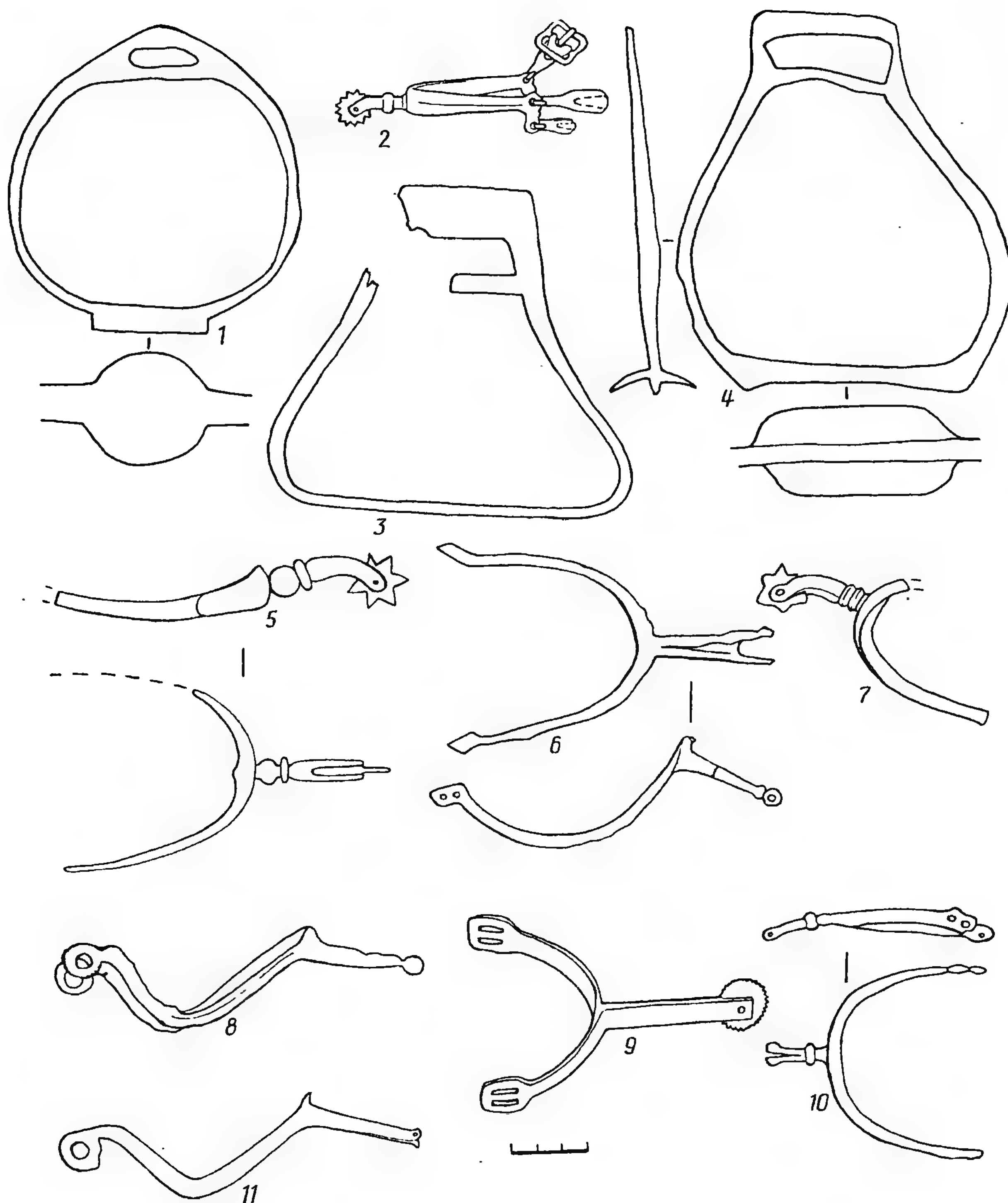
Мал. 172. Зброя, рыштунак вершніка і верхавога каня XV—XVIII стст.: 1—3, 5, 8—11 — Заслаўе; 4 — Друцк; 6, 7, 12 — 15 — Дуброўна

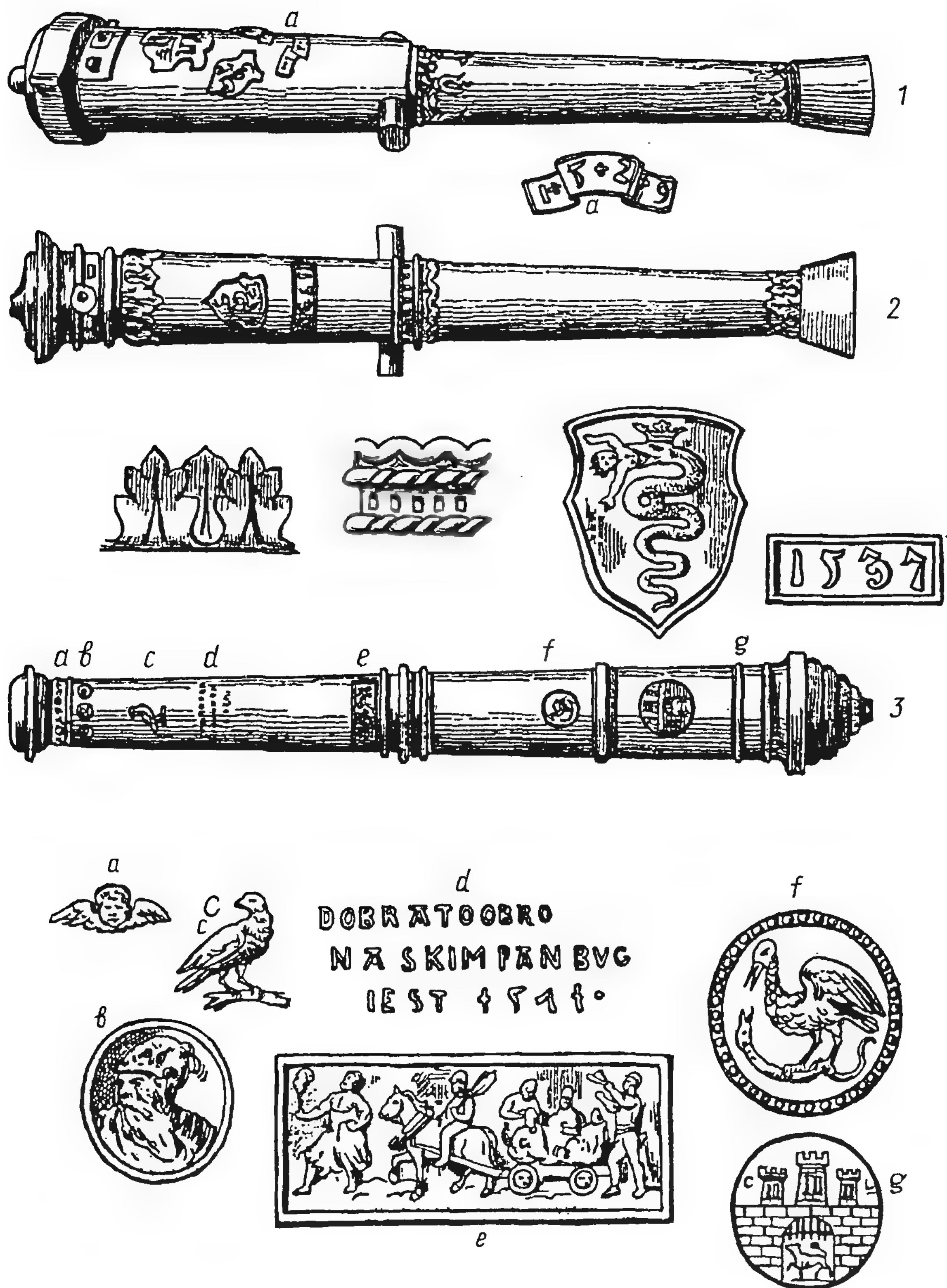
Мал. 173. Зброя, рыштунак вершніка і верхавога каня, кулелячка XVI—XVIII стст.: 1, 4, 6—12, 14—18 — Мінск; 2 — Мір; 3, 19 — Орша; 5 — Віцебск; 13 — Горы

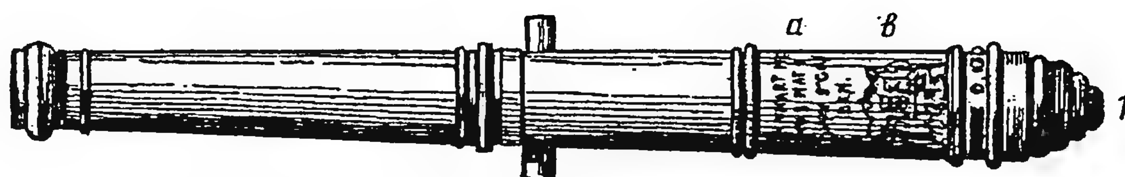
Мал. 174. Зброя і даспехі XIV—XVII стст.: 1 — шлем «салада» — Мсціслаў (XV ст.); 2, 6, 7 — даспешныя пласцінкі — Друцк; 3 — 5 — пласцінкі платаў — Гродна (першая палова XV ст.); 8, 9 — арбалетныя спускавыя куркі — Мсціслаў (XIV—XV стст.); 10—12 — лускавыя пласцінкі на пальцы рукавіц — Дуброўна, Орша, комплекс на Менцы (першая палова XVII ст.); 13 — кісцень (косць) — Гродна (XIV ст.); 14 — меч — Старыя Дарогі (XIV—XV стст.); 15—17 — арбалетныя арэхі (косць) — Брэст (XIV—XV стст.);18 — клевец — Крычаў (XVI—XVII стст.)

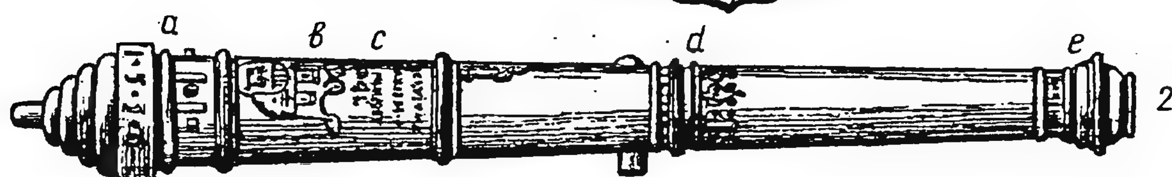
Мал. 175. Шпоры і страмёны XIV—XVII стст.: 1, 4, 7, 9 — Крычаў; 2 — Віцебск; 3, 6, 8 — Гродна; 5 — Ліда; 10 — Крэва; 11 — Вензаўшчына

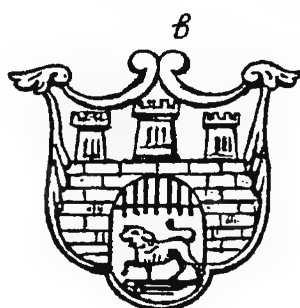

Мал. 176. Гарматы першай паловы XVI ст. з Нясвіжа

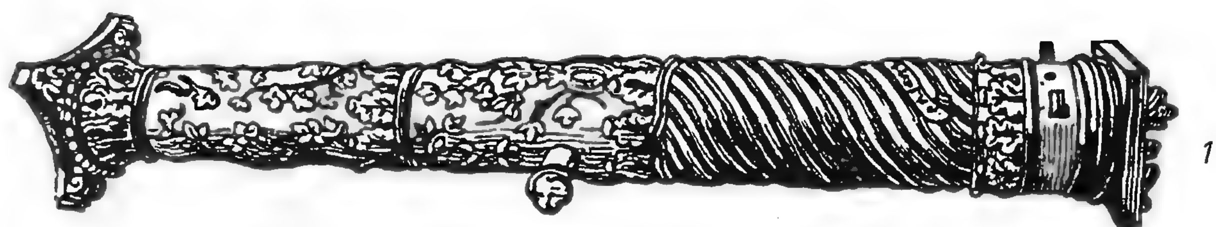

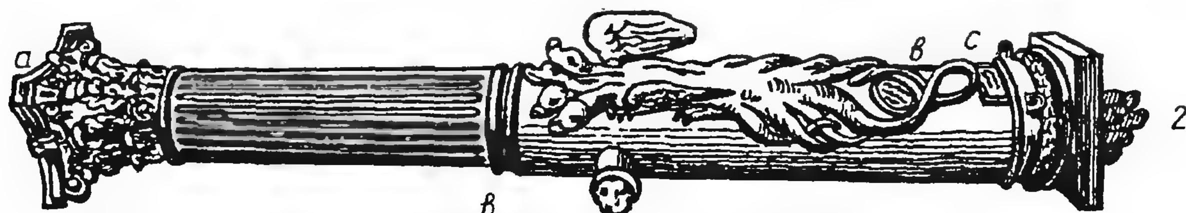

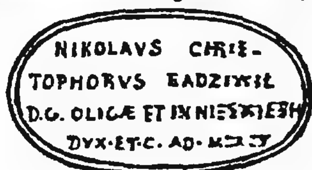
Мал. 177. Гарматы другой паловы XVI ст. з Нясвіжа

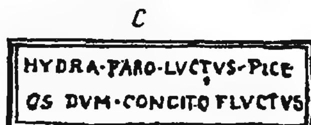

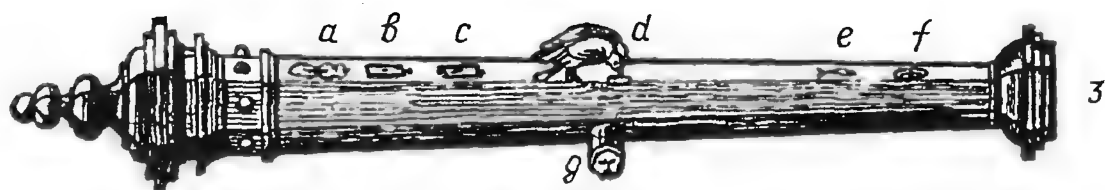
1

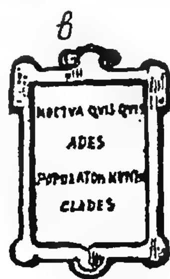

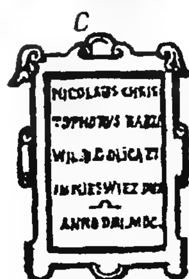

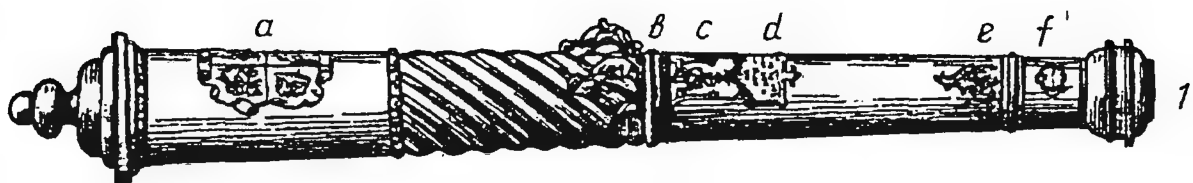

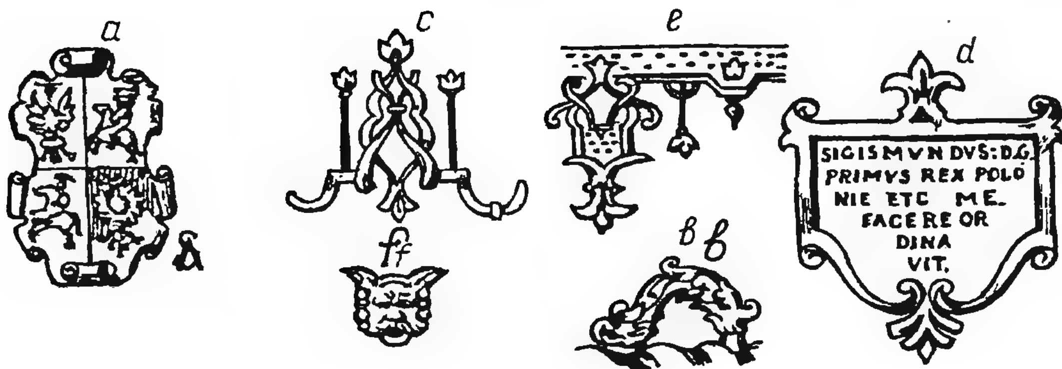

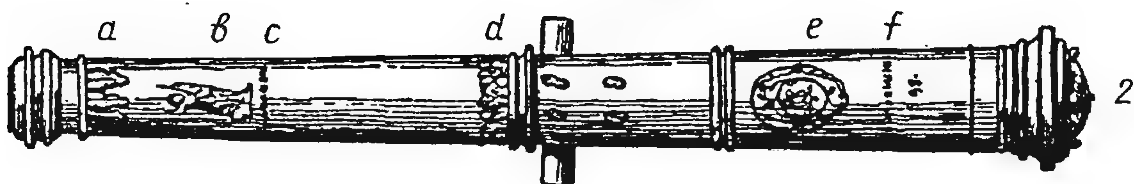

Мал. 178. Гарматы XVI ст. з Нясвіжа

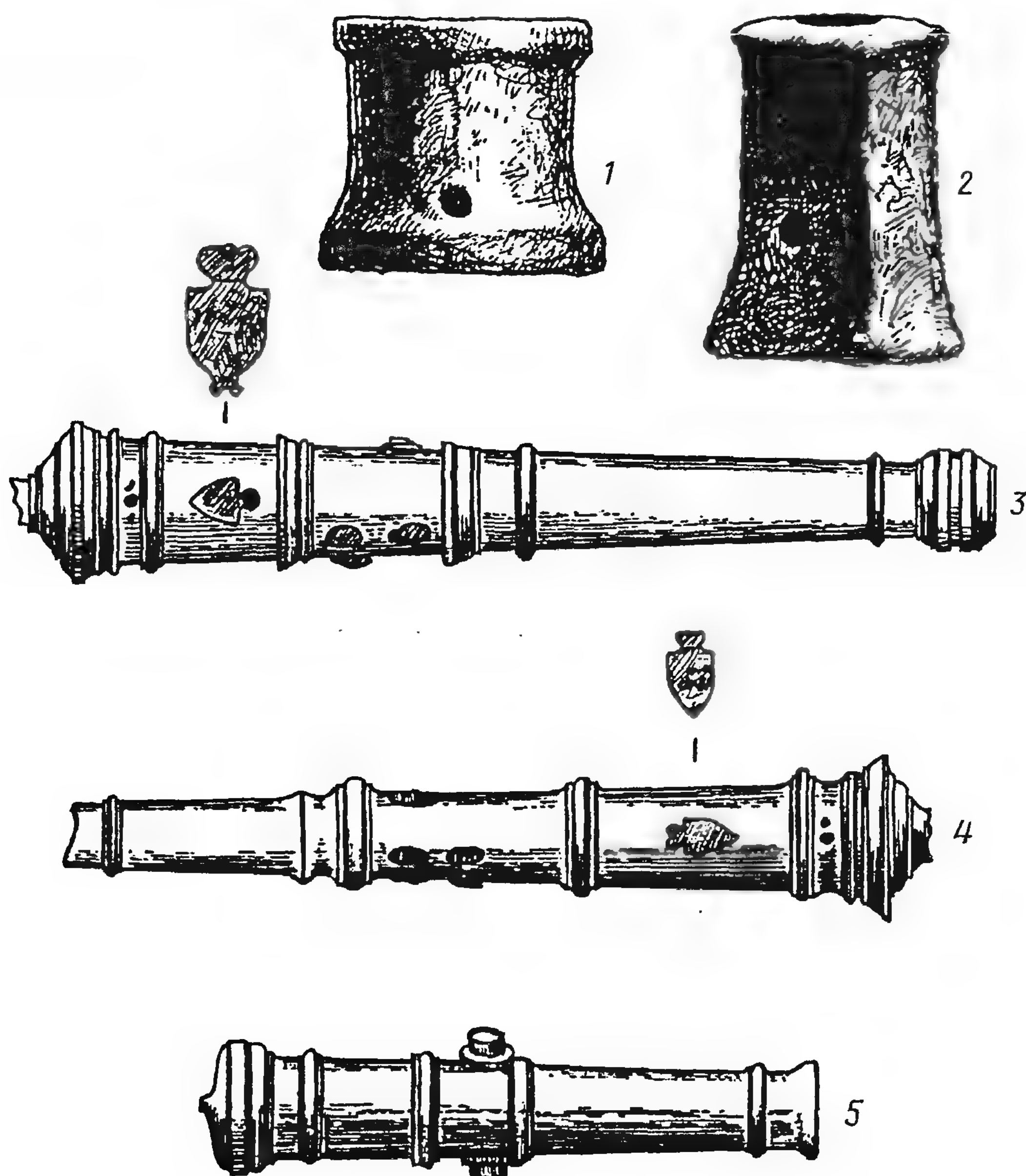

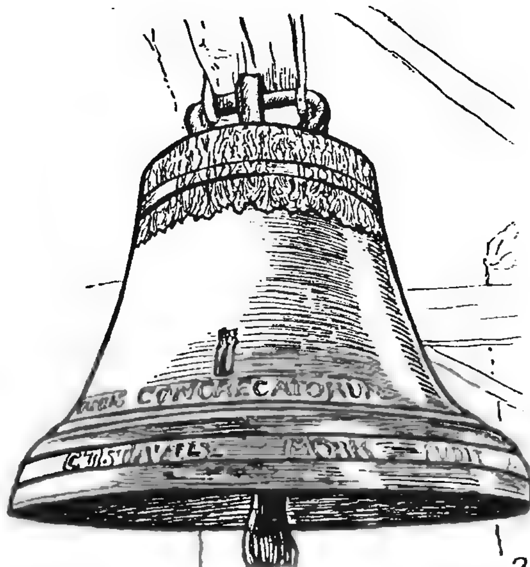

Мал. 179. Гарматы XVI (1) і XVII (2) стст. з Нясвіжа

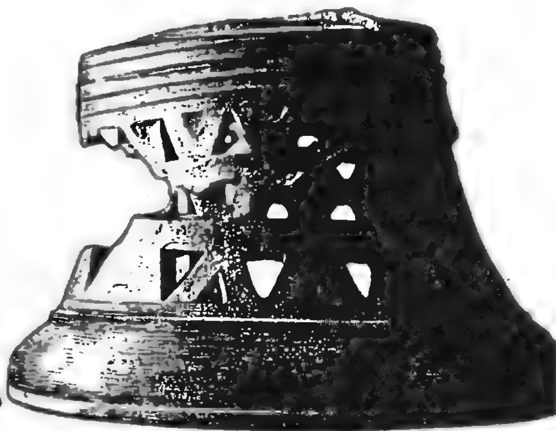

Мал. 180. Мартыры XVI ст. (1,2) і гарматы XVII ст. са Слуцка

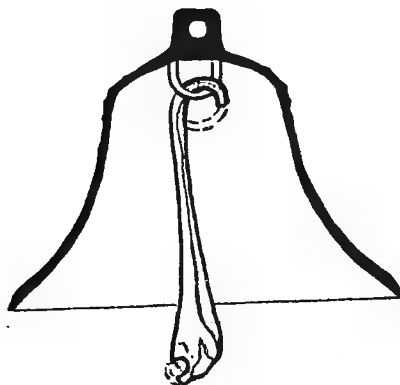

Мал. 181. Званы: 1 — Невадніца (1420 г.); 2 — Гродна, касцёл бернардзінцаў; 3, 4 — Нясвіж (1598 г.); 5 — Віцебск, царква Благавешчання (раскопкі Т. С. Бубенькі)

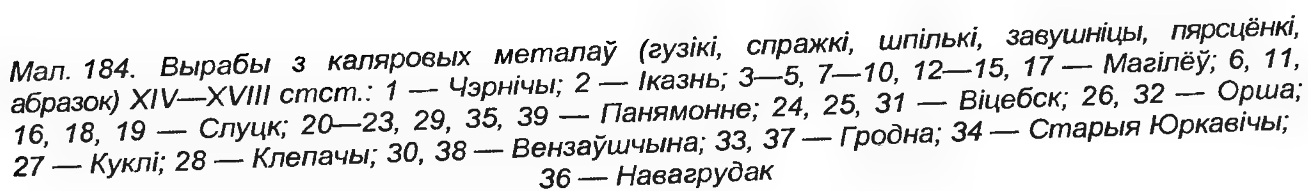
Мал. 182. Формачка для адліўкі абразка. Копысь, XV ст. (раскопкі В. М. Ляўко)

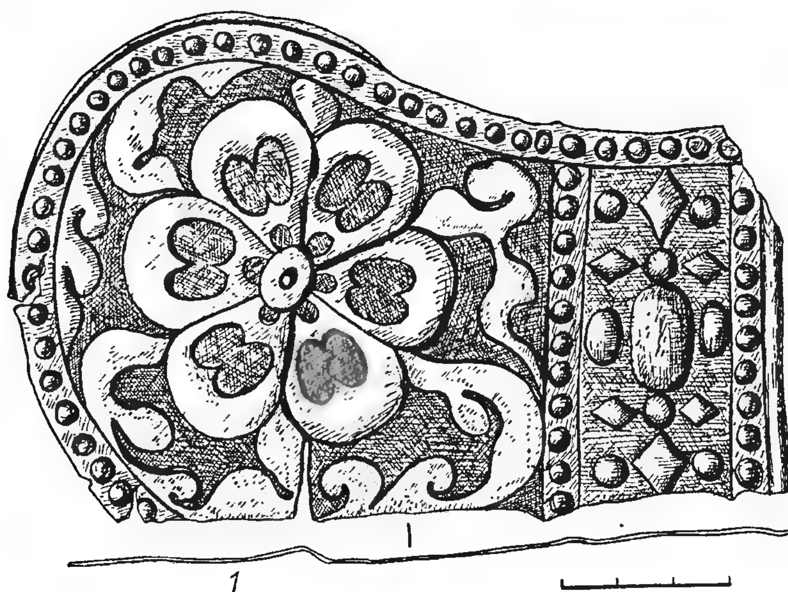

1 2

Мал. 183. Латунны медальён другой паловы XVII ст. з пахавання ў Фары Вітаўта (Гродна, раскопкі А. А. Трусава і І. У. Ганецкай): 1 — ліцавы, 2 — адваротны бакі

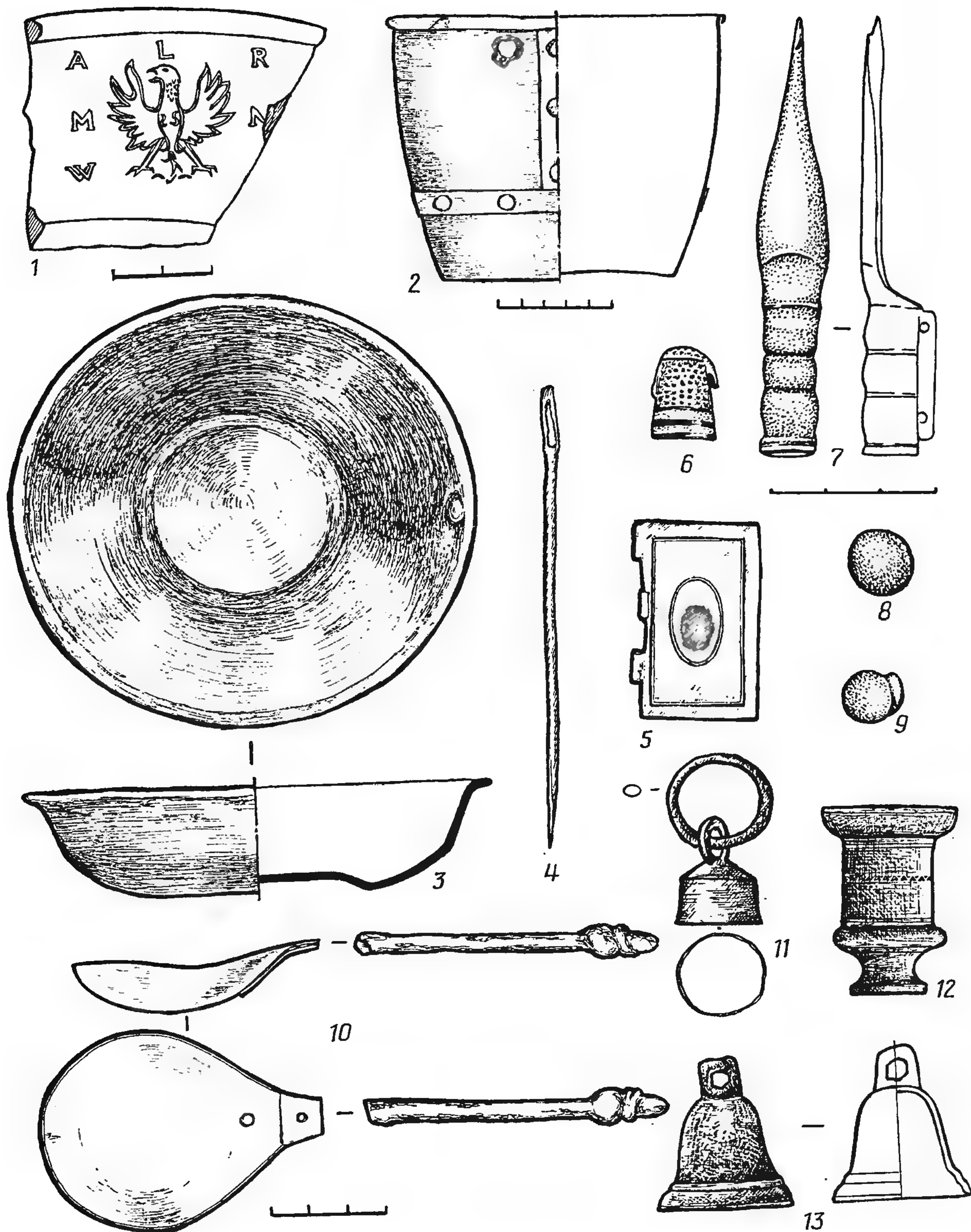

Мал. 184. Вырабы з каляровых металаў (гузікі, спражкі, шпількі, завушніцы, пярсцёнкі, абразок) XIV—XVIII стст.: 1 — Чэрнічы; 2 — Іказнь; 3—5, 7—10, 12—15, 17 — Магілёў; 6, 11, 16, 18, 19 — Слуцк; 20—23, 29, 35, 39 — Панямонне; 24, 25, 31 — Віцебск; 26, 32 — Орша; 27 — Куклі; 28 — Клепачы; 30, 38 — Вензаўшчына; 33, 37 — Гродна; 34 — Старыя Юркавічы; 36 — Навагрудак

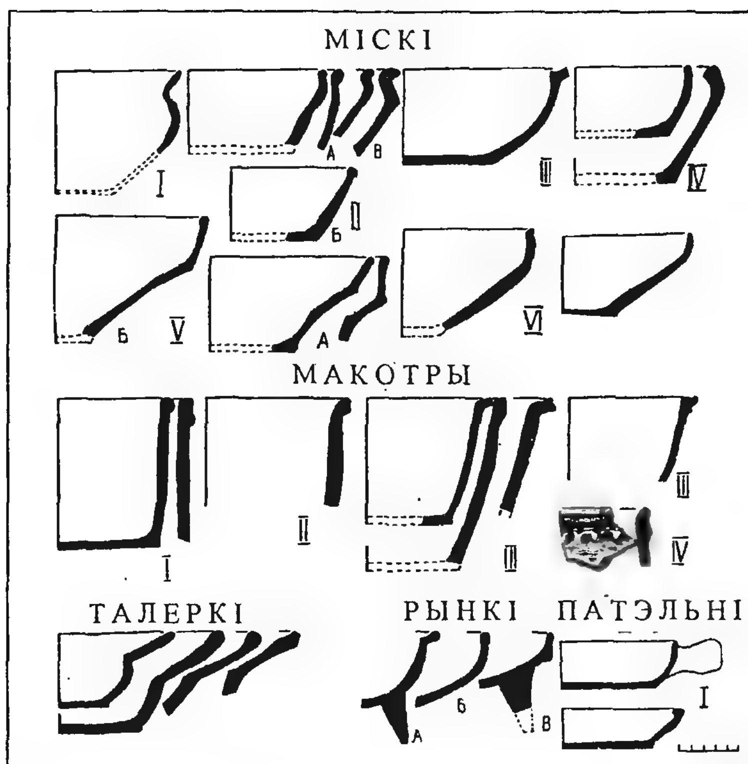

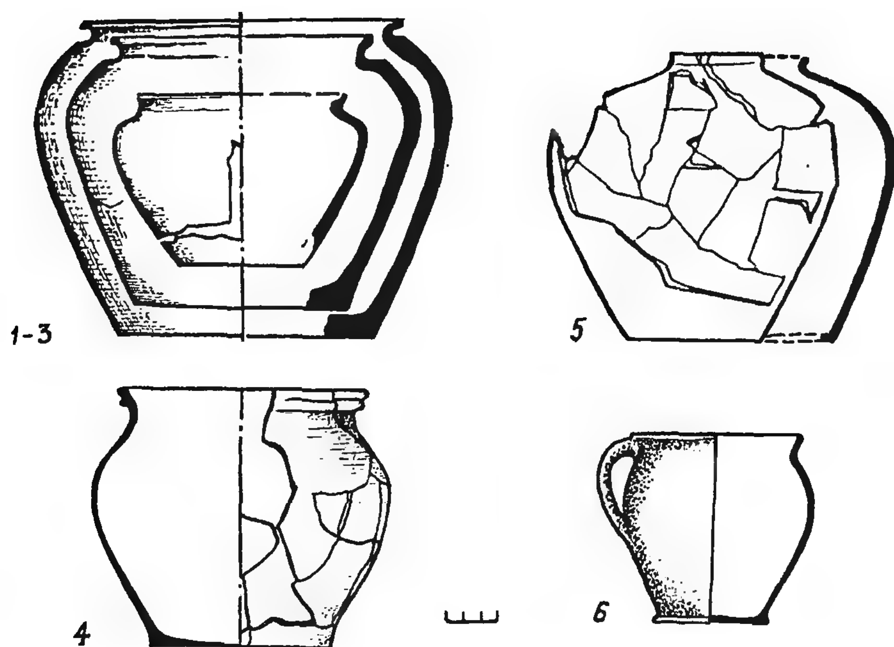
Мал. 185. Накладкі з каляровых металаў XVII ст. з Куцеінскага манастыра (раскопкі В. М. Ляўко): 1 — пласцінка для аздаблення драўляных паверхняў; 2 — накладка на евангелле

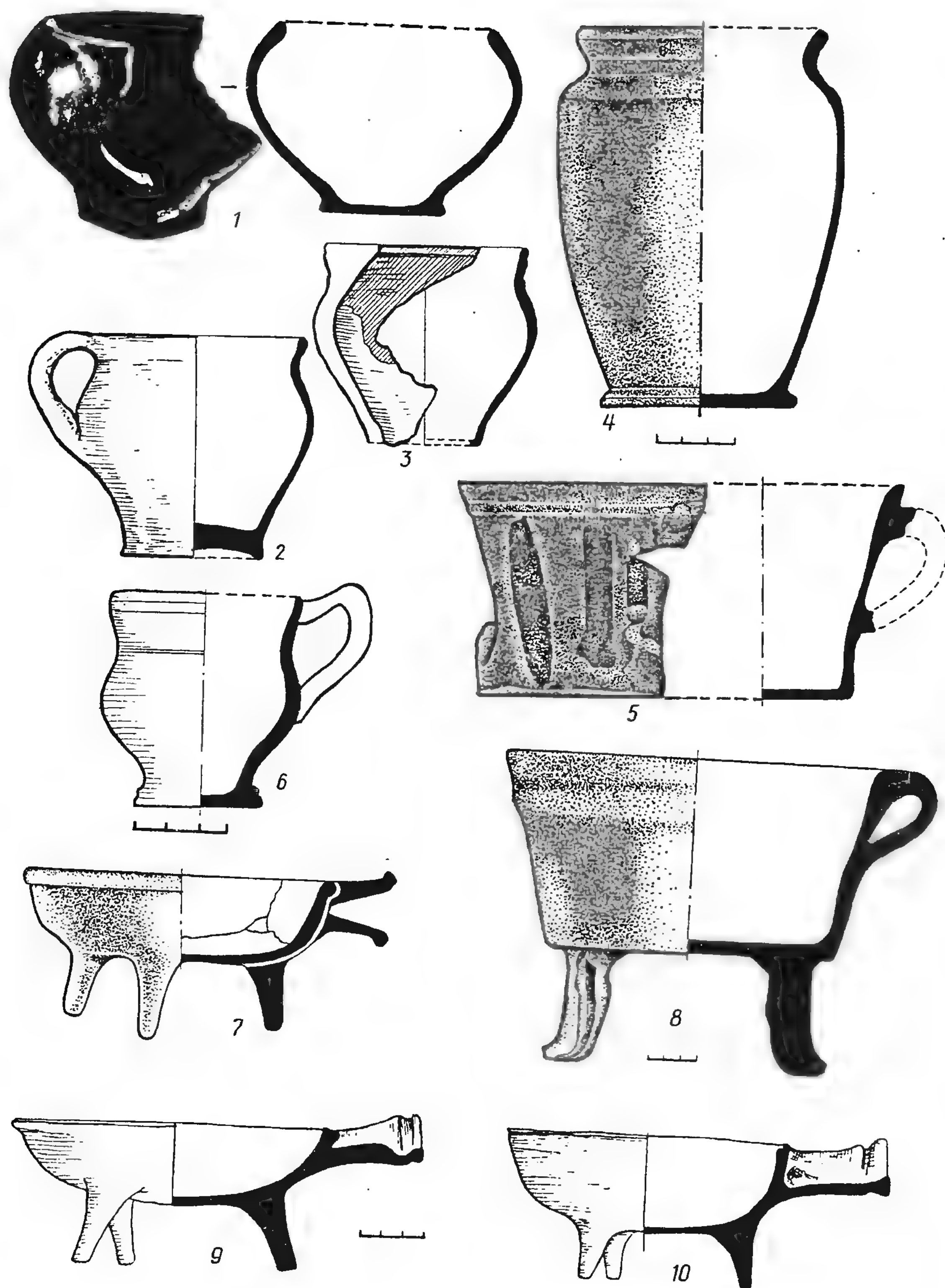
Мал. 186. Вырабы з каляровых металаў XVI—XVII *стст.*: 1 — Мір; 2 — Друцк; 3—5 — Дуброўна; 6 — 9 — Слуцк; 10 — Мінск; 11 — Віцебск; 12—13 — Заслаўе

Мал. 187. Тыпалогія місак, макотраў, талерак, рынак, патэльняў XIV—XVIII стст. з Заслаўя (паводле Ю. А. Заяца)

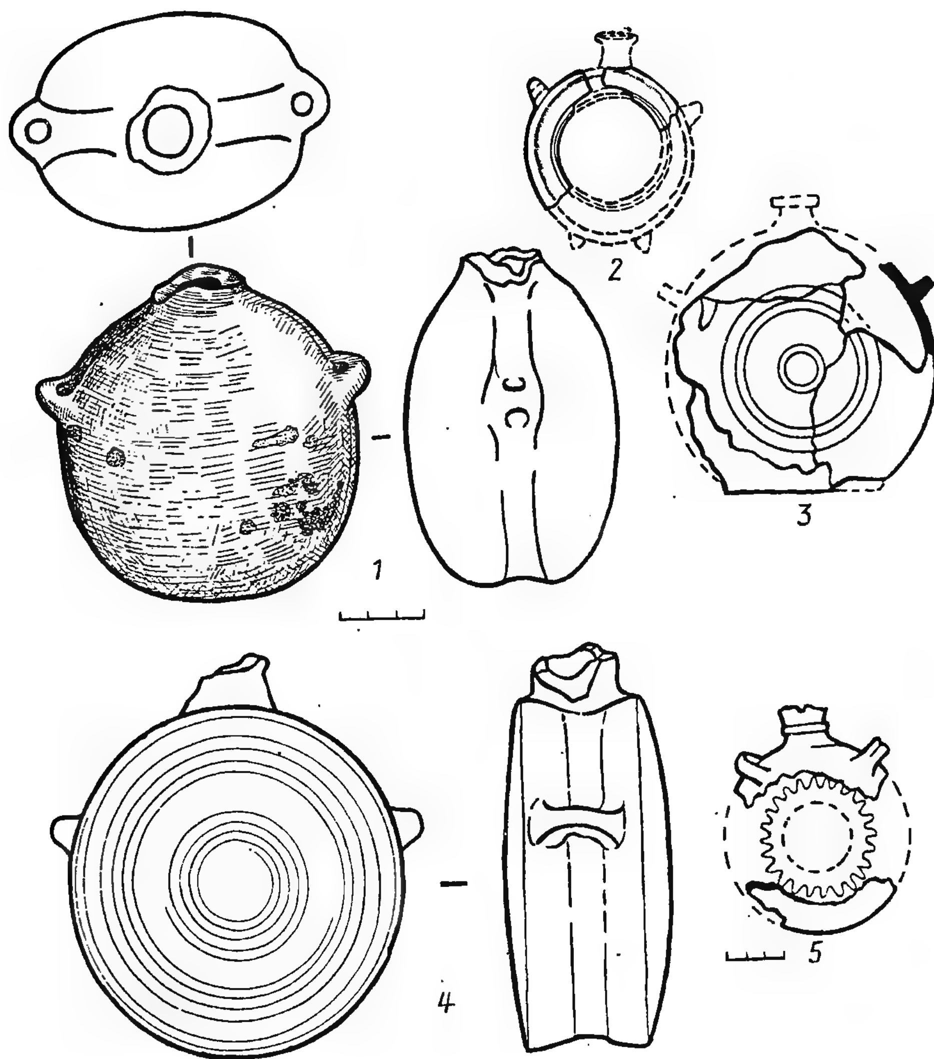
Мал. 188. Гаршкі канца XV—XVIII стст.: 1—3 — Мірскі замак, 4 — Полацк, 5 — м. Мір, 6 — Слонім

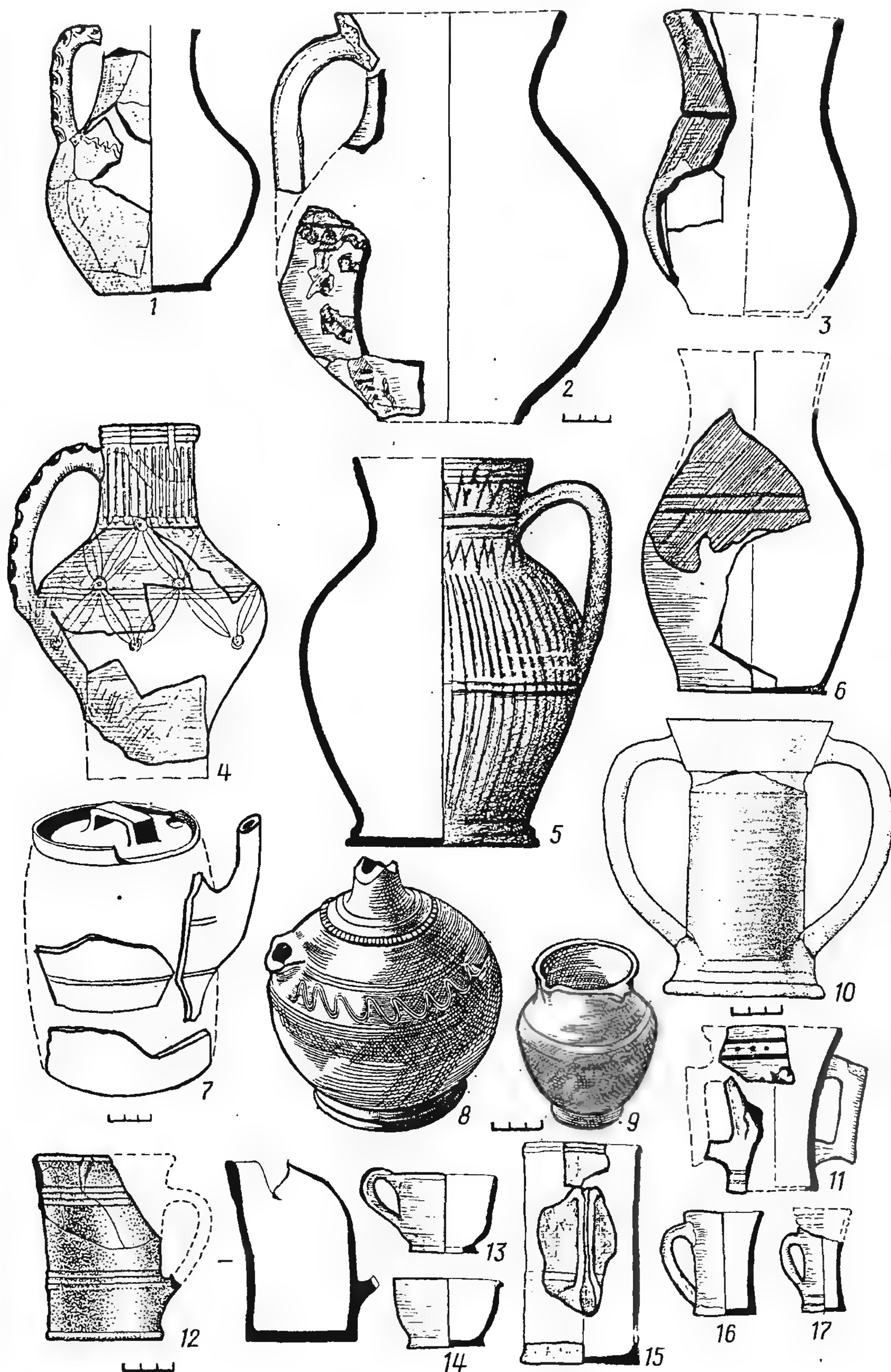
Мал. 189. Гаршкі, слоік, бабачніца, рынкі XVI—XVIII стст.: 1—3, 9, 10 — Віцебск; 4, 5 — Полацк; 6 — Заходні рэгіён; 7, 8 — Мсціслаў

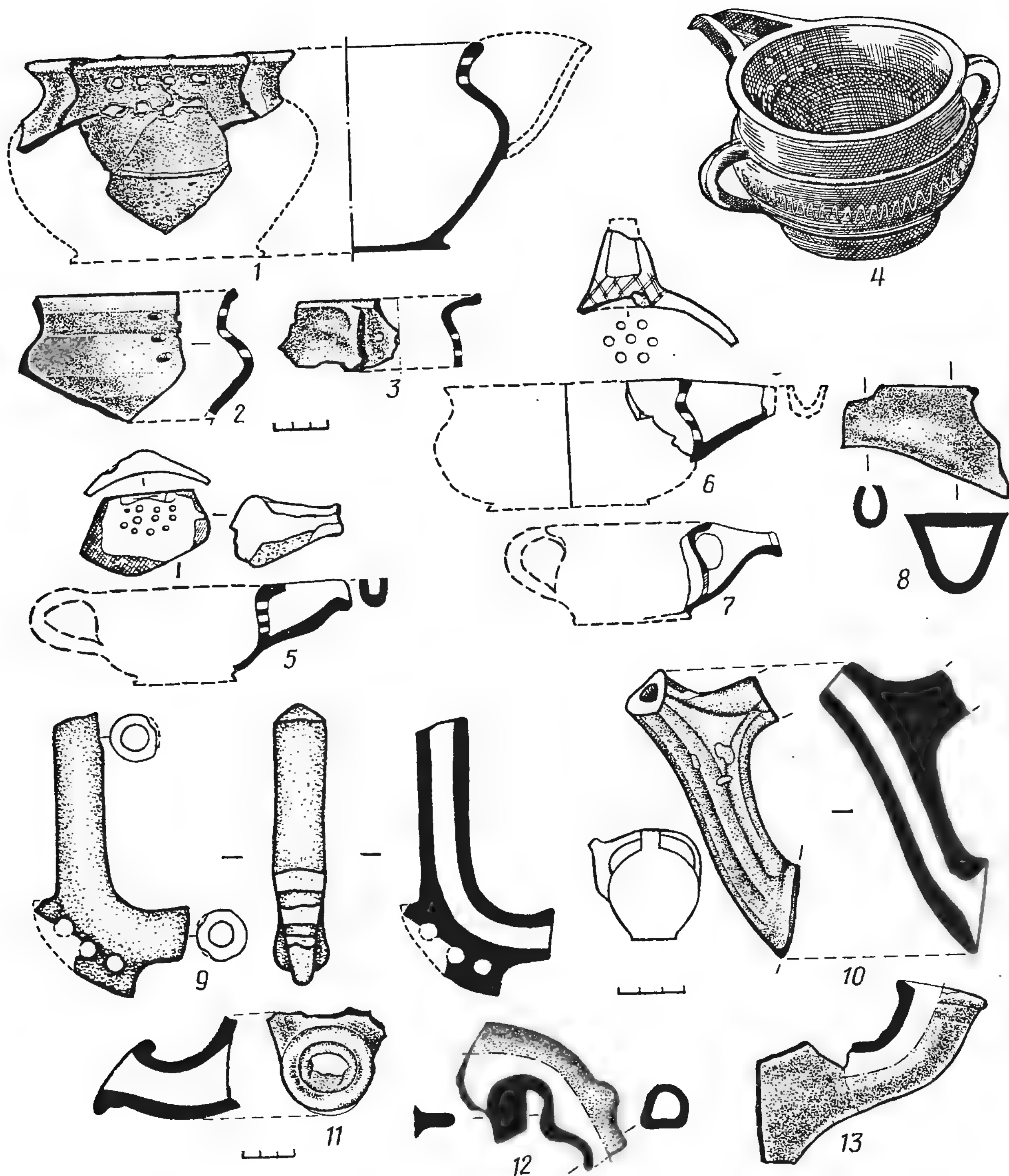
Мал. 190. Міскі і макотры XV—XVIII стст.: 1, 2 — Магілёў; 3, 6, 9 — Дуброўна; 4, 7 — Заслаўе; 5, 8, 10 — Віцебск

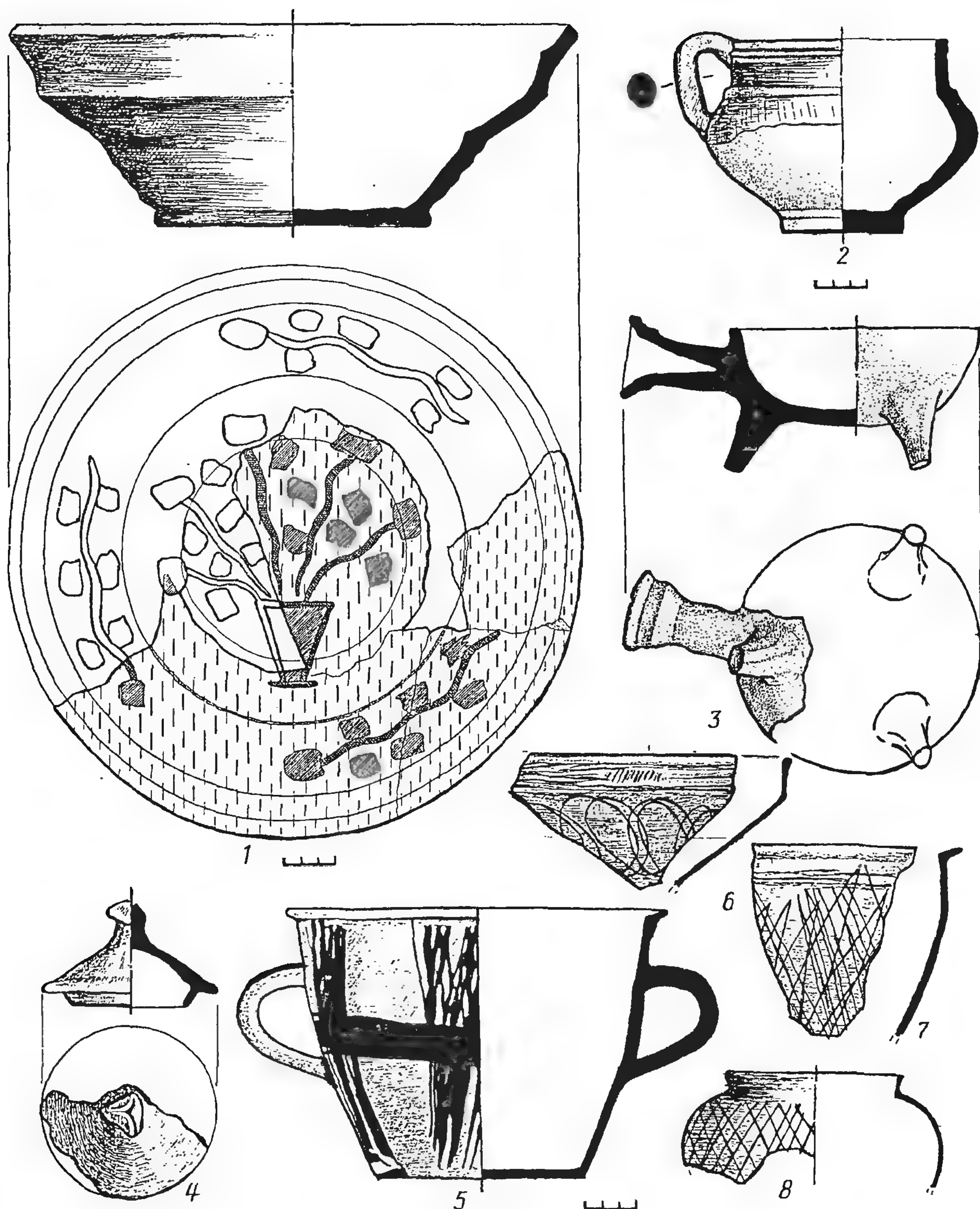
Мал. 191. Біклагі XIV—XVII стст.: 1 — Орша (XIII—XIV стст.); 2 — Віцебск (XVII ст.); 3, 5 — Крэва (XVI — першая палова XVII ст.); 4 — Орша (XVII ст.)

Мал. 192. Гліняны посуд для вадкасцей і піцця XVI—XVIII стст.: 1—6 — збаны (1, 4 — Орша, 2, 3, 6 — Віцебск, 5 — Гродна); 7 — заварнік (Віцебск); 8 — гляк (Віцебск); 9 — збанок (Віцебск); 10—12, 15 — куфлі (10 — Мінск, 11 — Орша, 12 — Магілёў, 15 — Віцебск); 13, 14, 16, 17 — кружкі (Віцебск)

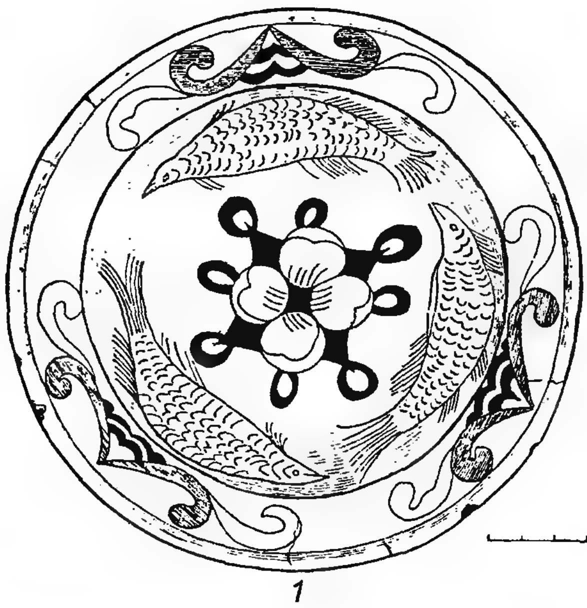

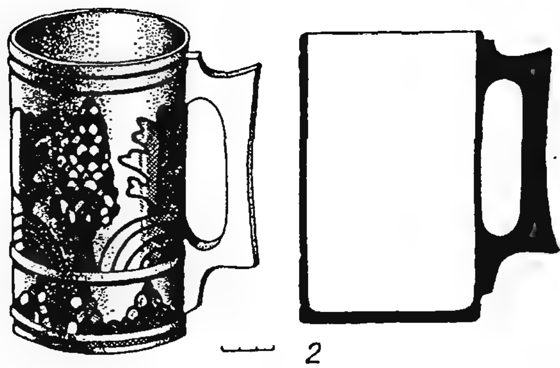
Мал. 193. Паліваныя рукамыі XVII ст. і насы-злівы: 1—3, 8, 11—13 — Полацк; 4—7, 9—10 — Віцебск

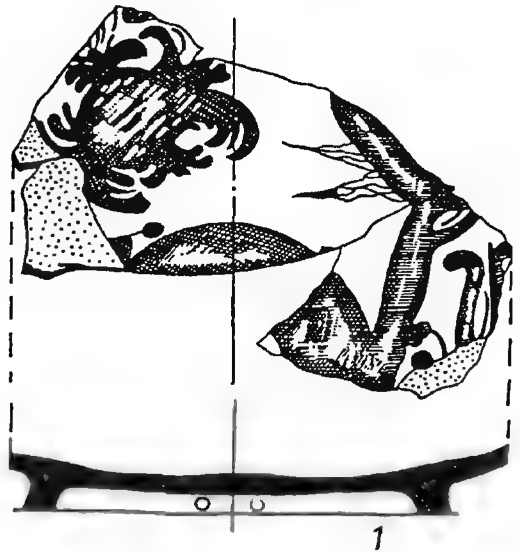

Мал. 194. Начынне XVII—XVIII стст. з манастыра картузаў у Бярозе: 1 — міска; 2 — кубак; 3 — рынка; 4 — накрыўка; 5 — макотра; 6—8 — посуд з глянцаваным арнаментам (па А. Дзярновічу)

Мал. 195. Распісны посуд XVII—XVIII стст.: 1 — Віцебск (раскопкі Т. С. Бубенькі), 2 — Крэўскі замак

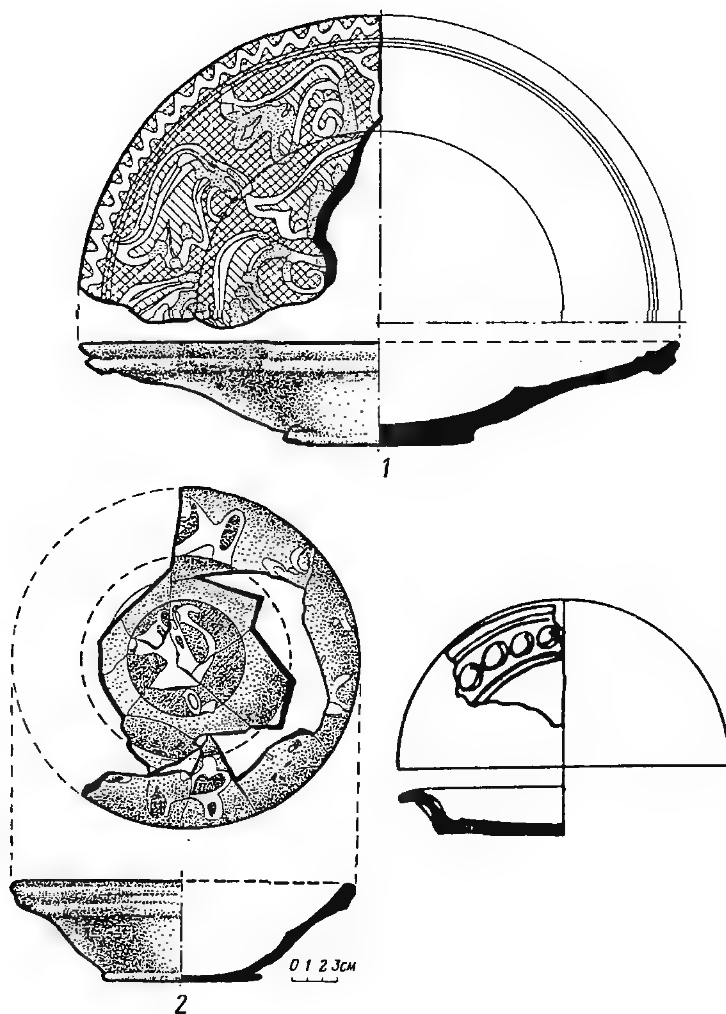

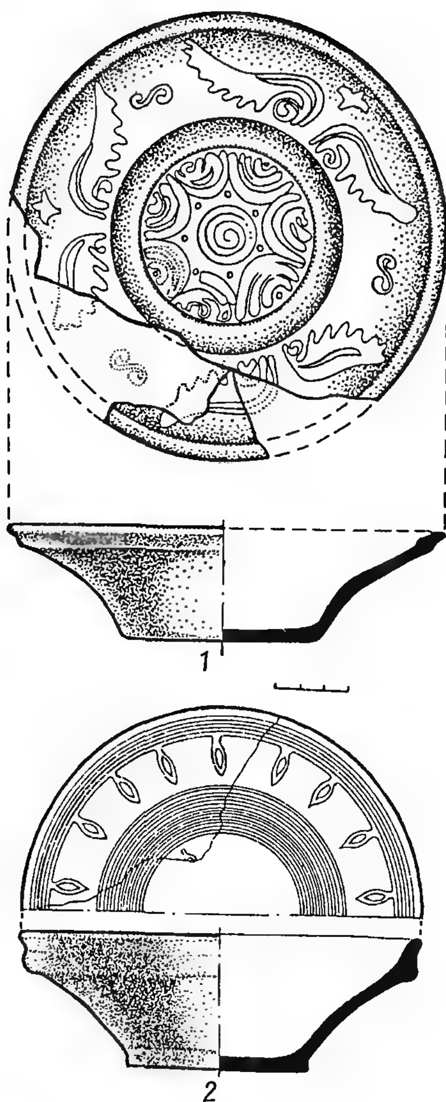

Мал. 196. Маёлікавы посуд XVII—XVIII стст.: 1 — Гродна, 2, 3 — Слонім

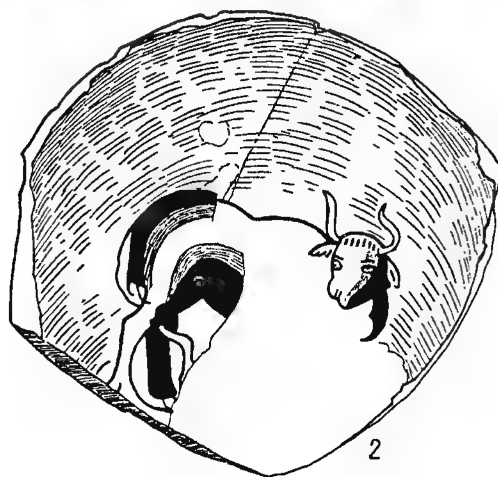

Мал. 197. Талеркі XVI—XVIII стст.: 1 — Полацк, 2 — Гродна, 3 — Віцебск

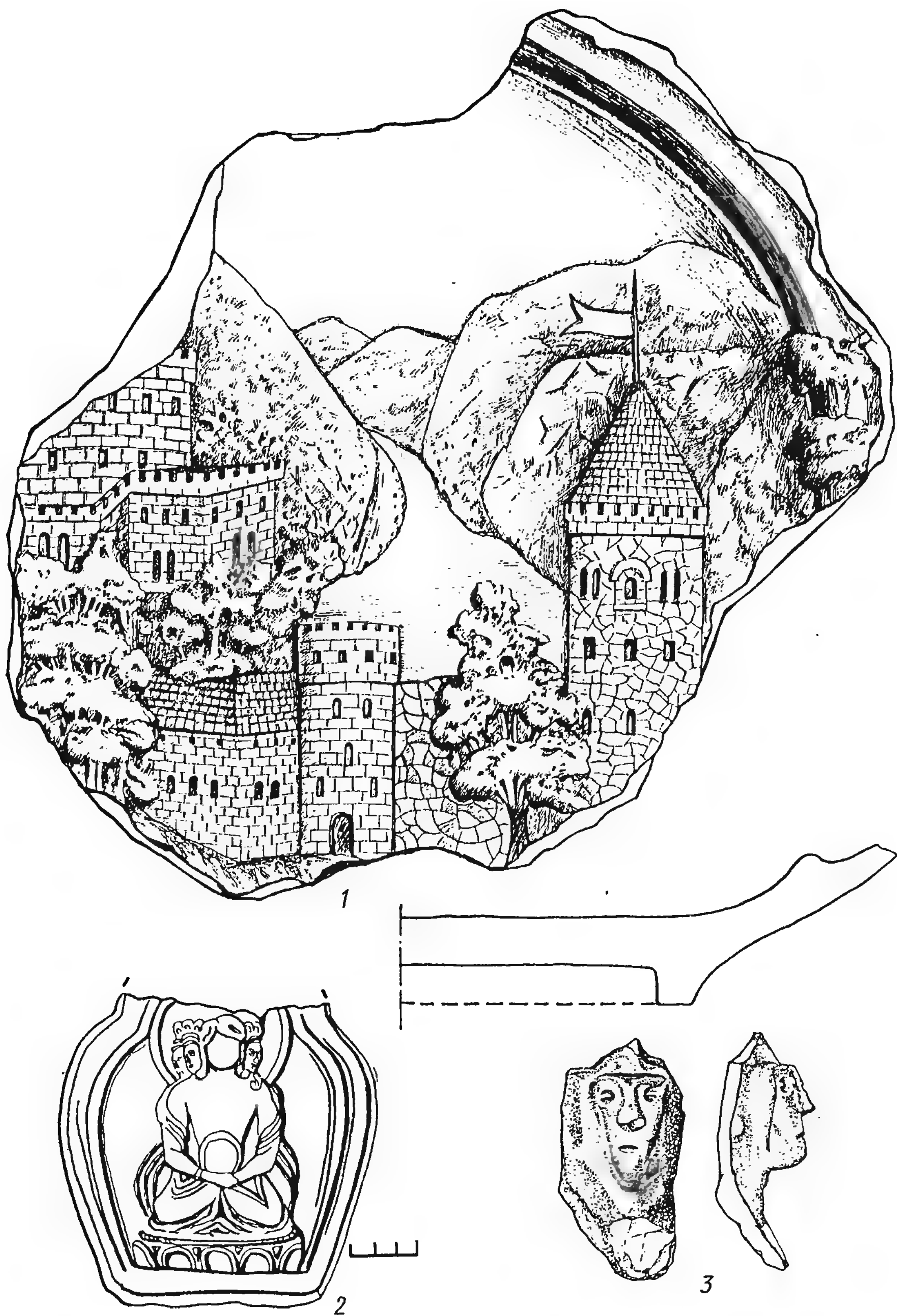

Мал. 198. Талерка і міска XVI—XVIII стст.: 1 — Магілёў, 2 — Полацк

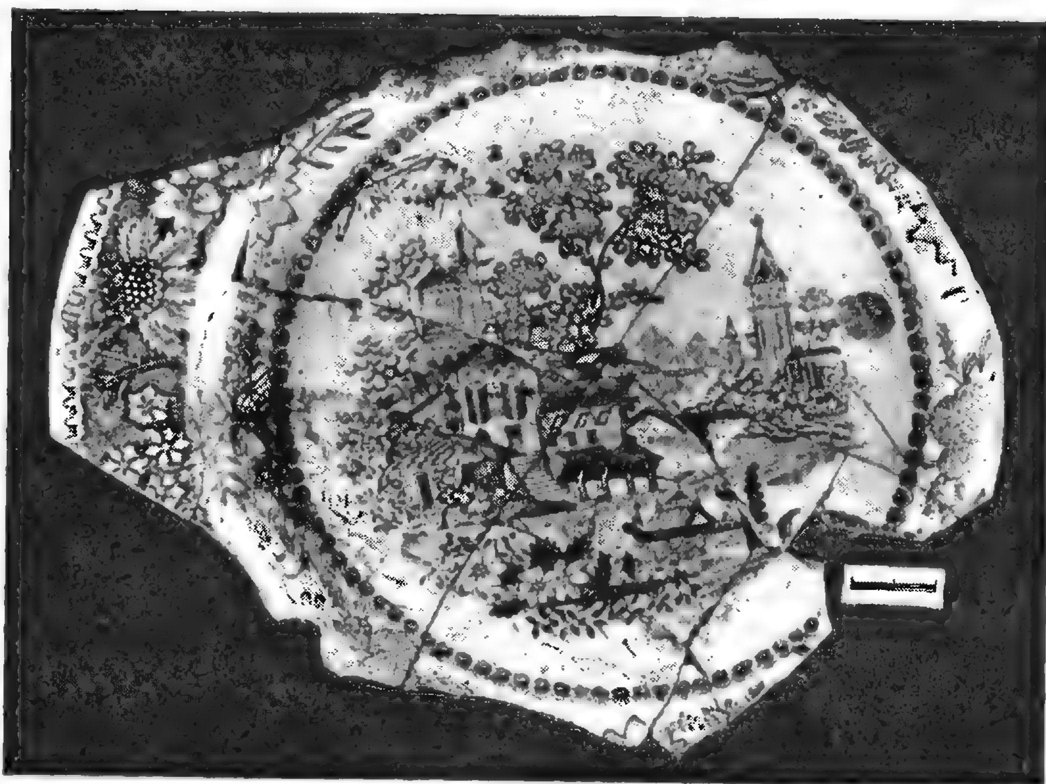

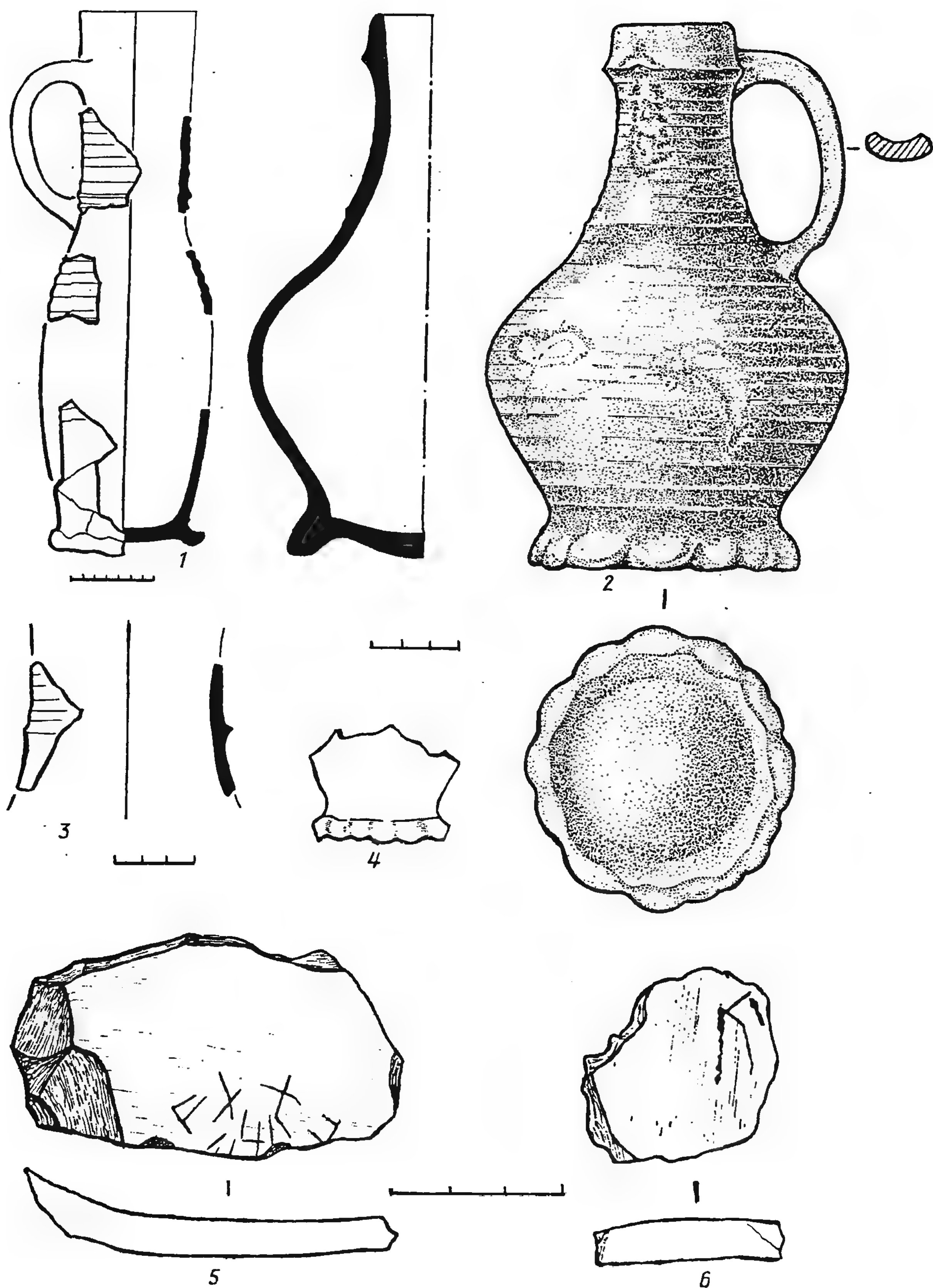
Мал. 199. Італьянская маёліка XVI—XVII стст.: 1 — Лідскі замак, (раскопкі А. А. Трусава), 2 — Верхні замак Віцебска (раскопкі Л. У. Калядзінскага)

Мал. 200. Вырабы з гліны XVII—XVIII стст.: 1 — талерка XVII ст.(Орша); 2 — абразок XVIII ст. (Віцебск, Дольні замак); 3 — дэкаратыўны налеп на куфель XVII ст. (Віцебск, Узгор'е). Раскопкі В. М. Ляўко

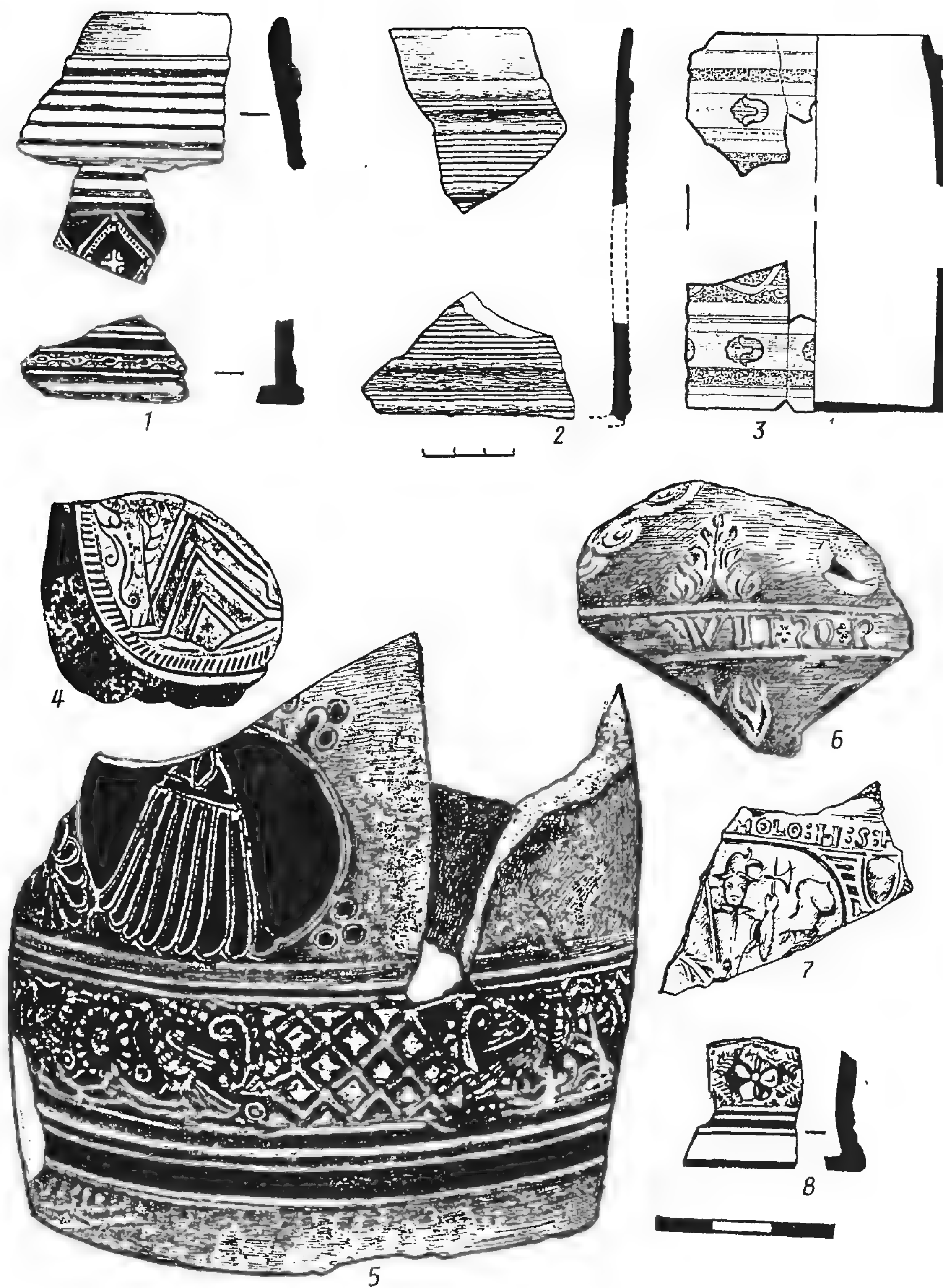
Мал. 201. Фаянс Ф. Сямёнава. Віцебск (раскопкі Г. В. Штыхава, 1964 г.)

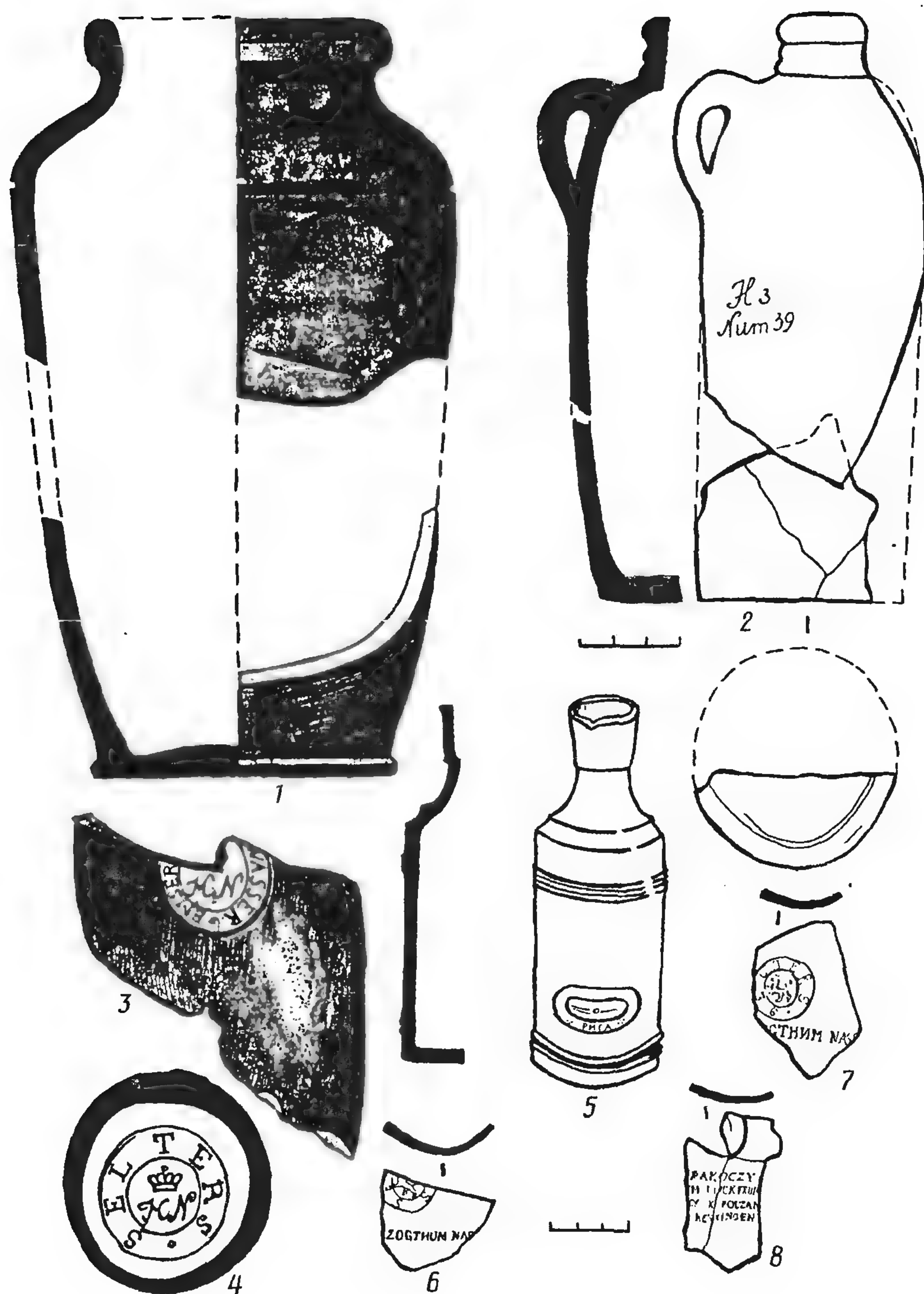
Мал. 202. Вырабы з «каменнай масы» — Jakobäa-Kanne XV — першай паловы XVI ст. (1—4) і надпісы (знакі) на кераміцы XV — першай паловы XVI ст. (5, 6): 1, 3 — Пскоў; 2, 5, 6 — Лучна; 4 — Віцебск

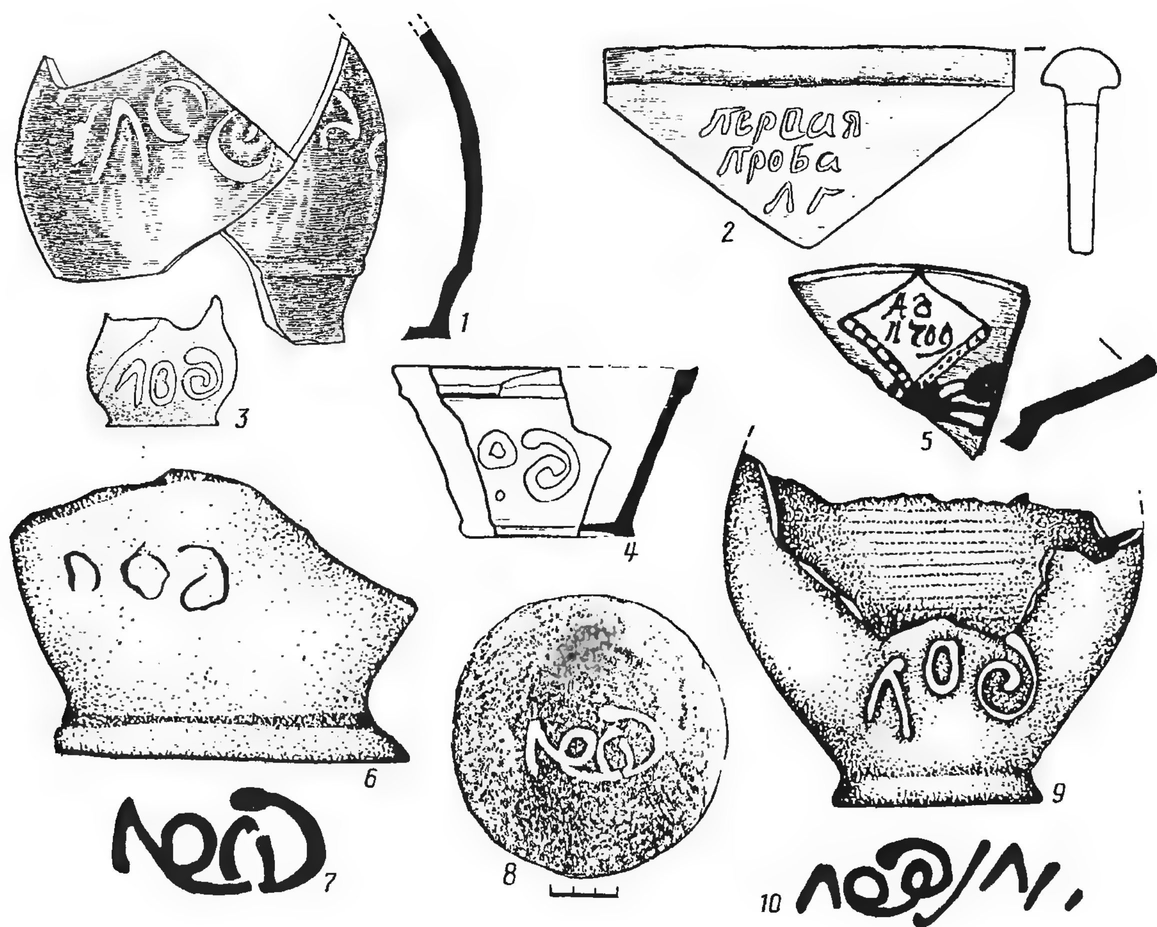
Мал. 203. Начынне з «каменнай масы» XVI — першай паловы XVII ст.: 1 — Віцебск (XVI ст.); 2 — Эрмітаж (XVI ст.); 3 — Лідскі замак (XVI — першая палова XVII ст.)

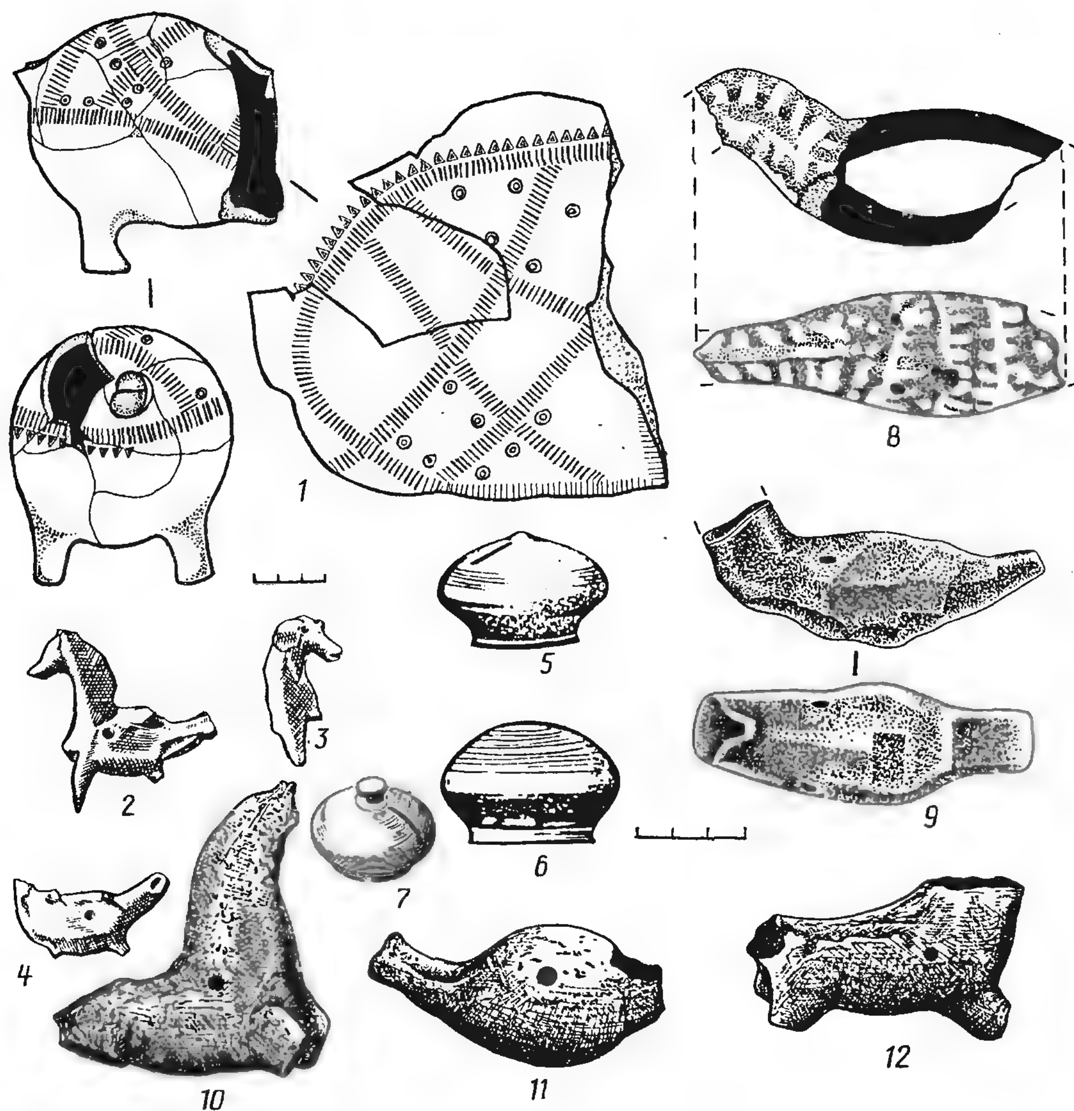
Мал. 204. Начынне з «каменнай масы» канца XVI — першай паловы XVIII ст.: 1, 3, 4, 8 — Віцебск; 2, 7 — Дуброўна; 5 — Заслаўе; 6 — Мірскі замак

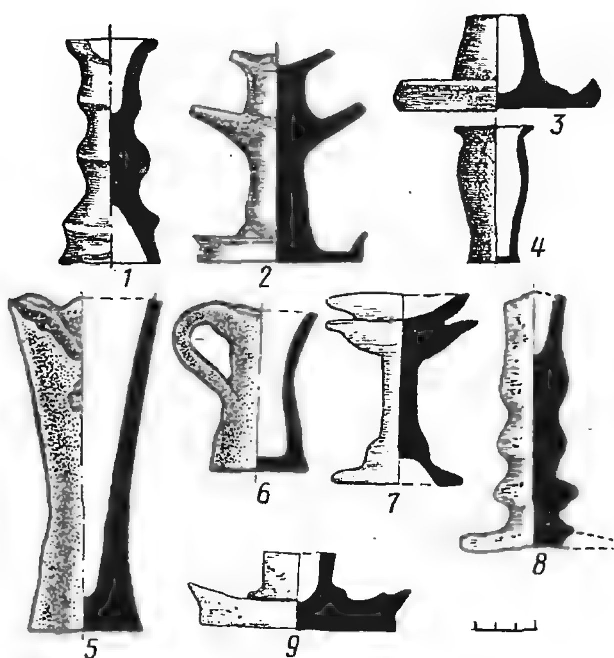
Мал. 205. Начынне з «каменнай масы» XVIII—XIX стст. Віцебск: 1 — збан; 2, 5 — бутэлькі; 3—4, 6— 8 — клеймы

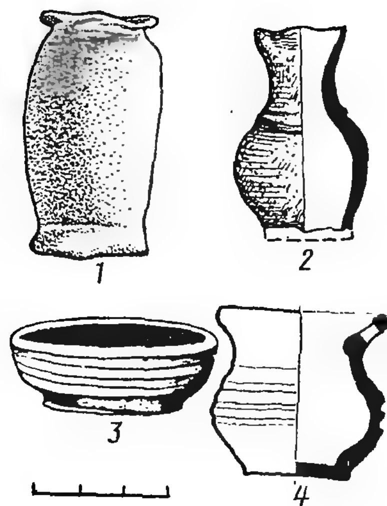
Мал. 206. Надпісы ангобам на гліняных вырабах XVII ст.: 1—4, 5 — Панямонне; 6 — Заслаўе; 7—10 — Віцебск

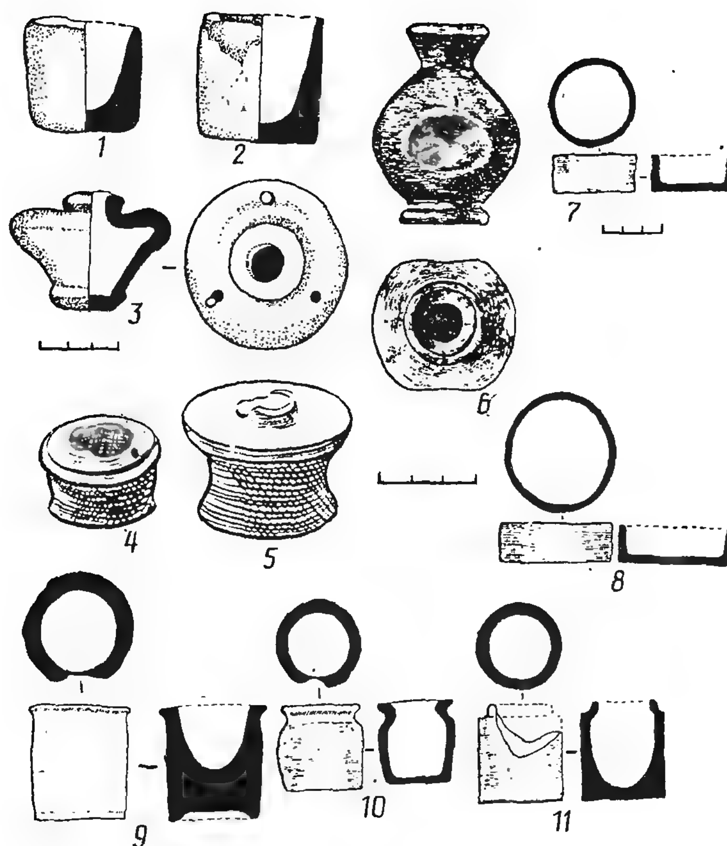
Мал. 207. Гліняныя цацкі і скарбонкі XVI—XVII стст.: 1—7 — Віцебск; 8, 9 — Полацк; 10—12 — Заслаўе

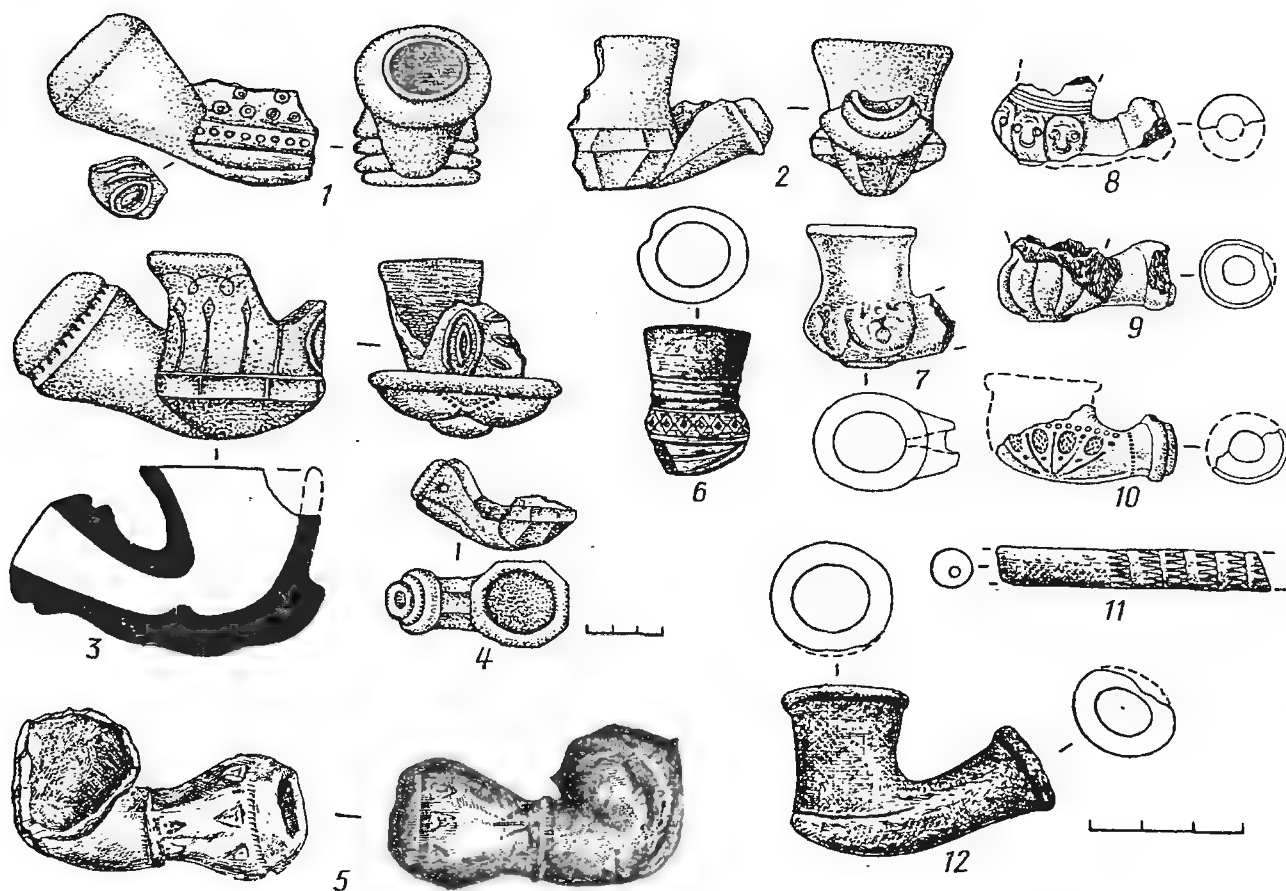
Мал. 208. Свяцільнікі, падсвечнікі XVII—XVIII стст.: 1—4 — Магілёў; 5, 6 — Полацк; 7—9 — Віцебск

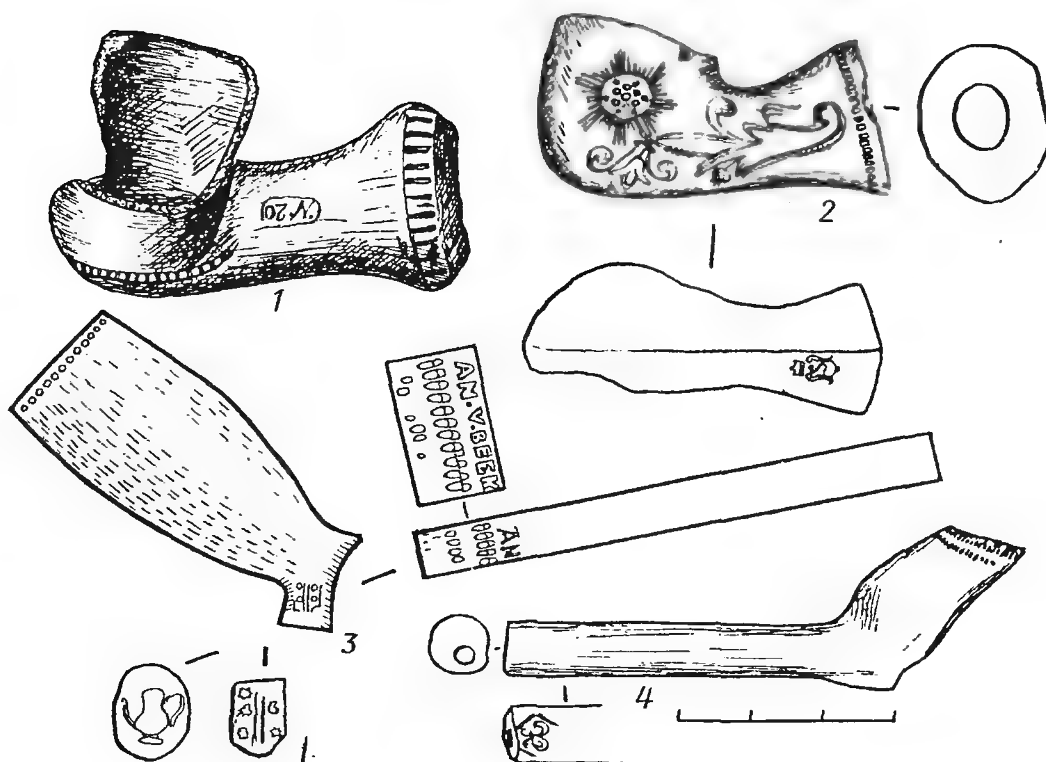
*Мал. 209. Слоікі з-пад парфумы XVI—XVII стст.:
1 — Лідскі замак; 2 — Орша; 3, 4 — Віцебск*

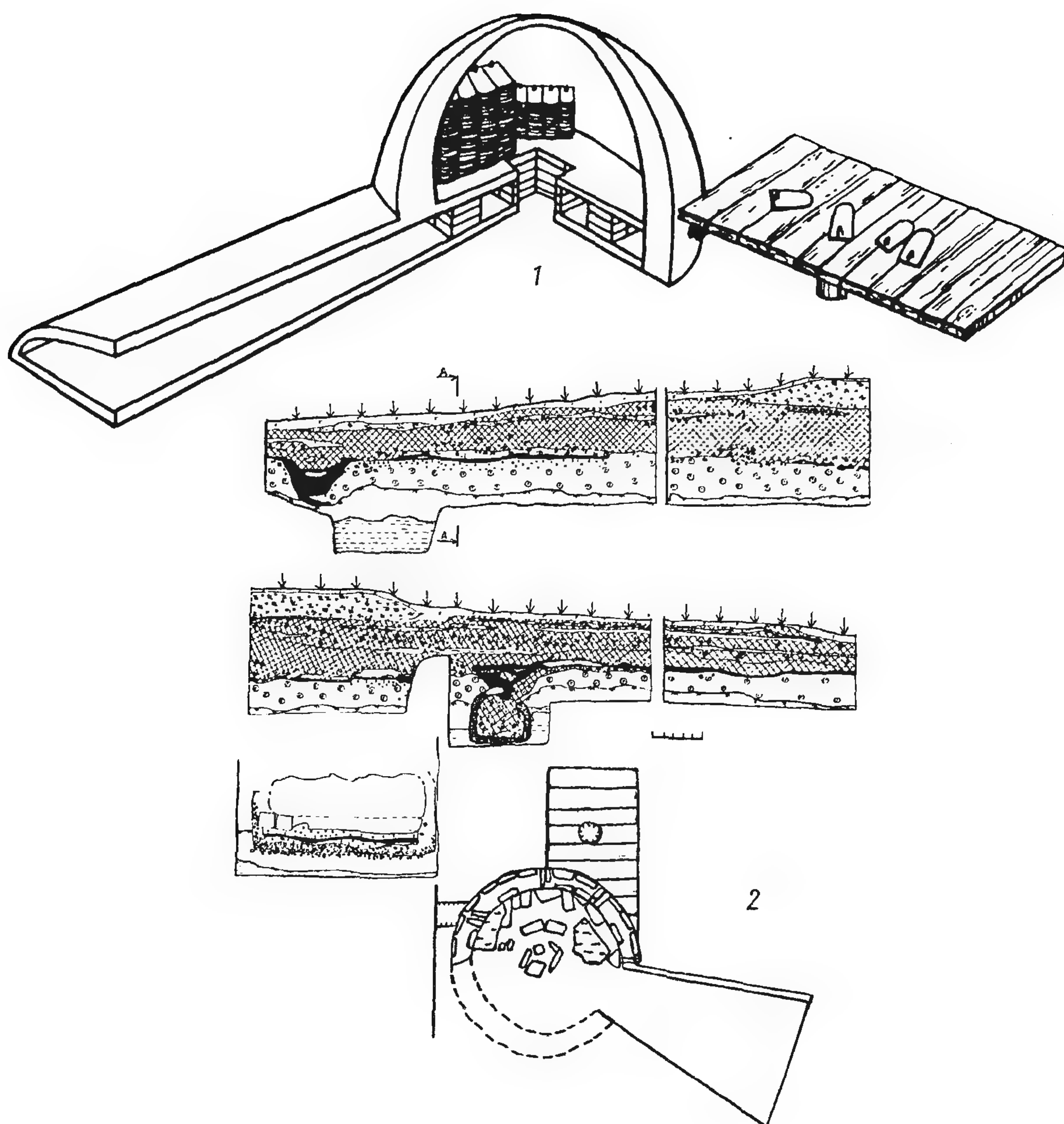
Мал. 210. Чарнільніцы і аптэчныя слоікі XVII—XIX стст.: 1—3 — Віцебск (раскопкі Т. С. Бубенькі); 4, 5 — Віцебск (раскопкі Л. У. Калядзінскага); 6 — Мінск (раскопкі І. У. Ганецкай); 7—11 — Віцебск (раскопкі В. М. Ляўко)

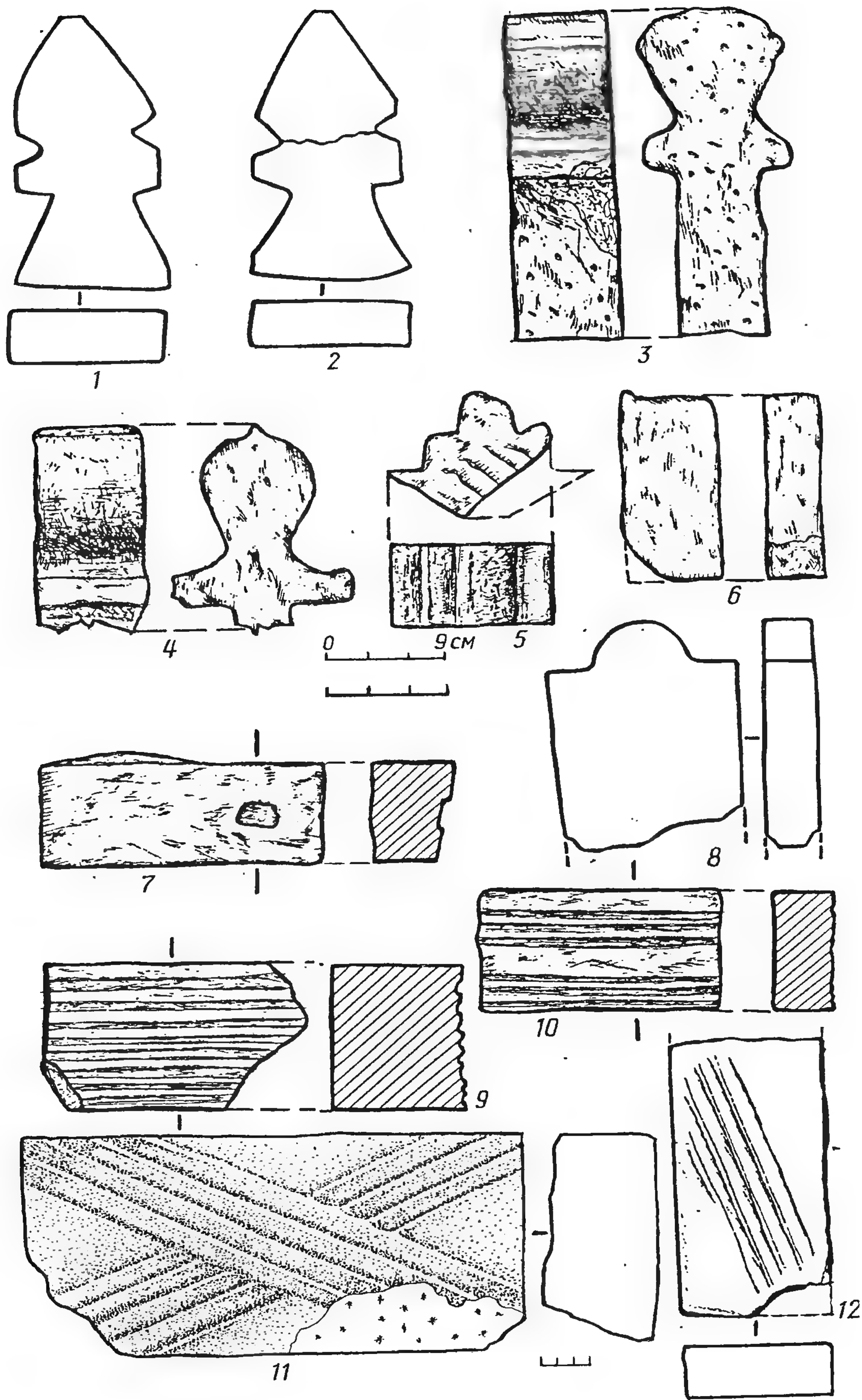
Мал. 211. Гліняныя люлькі XVIII—XIX стст.: 1—4 — Мазыр; 5 — Віцебск; 6, 11, 12 — Заслаўе; 7—10 — Чэрнічы

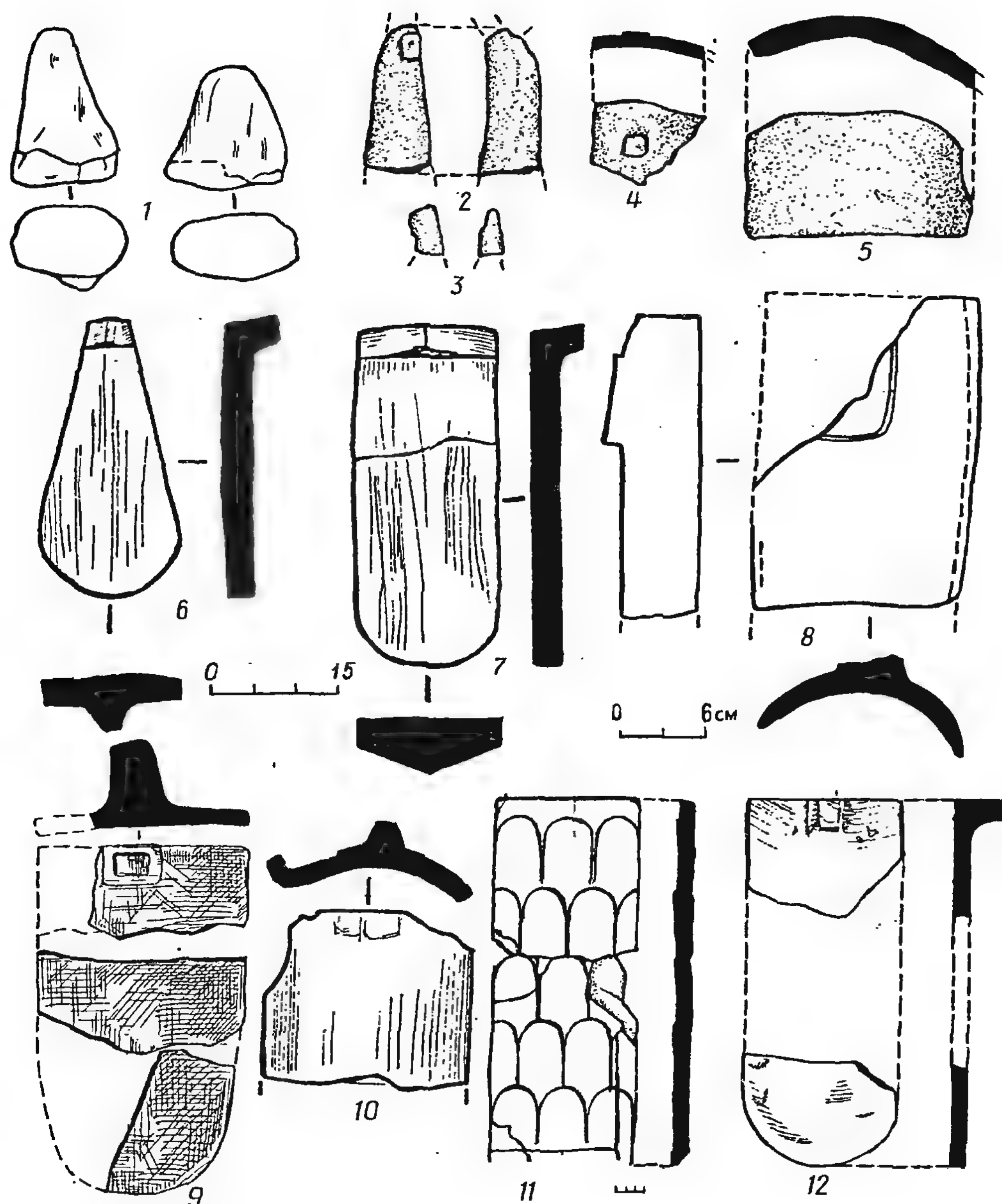
Мал. 212. Люлькі з клеймамі: 1, 2 — турэцкія; 3,4 — галандскія

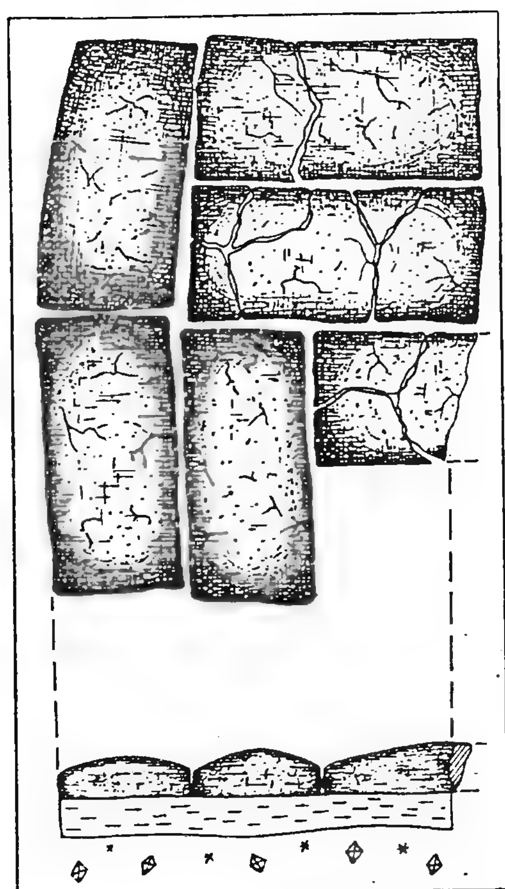
Мал. 213. План, профіль горна XVII ст. для абпалу дахоўкі. Куцеінскі манастыр (раскопкі і рэканструкцыя В. М. Ляўко)

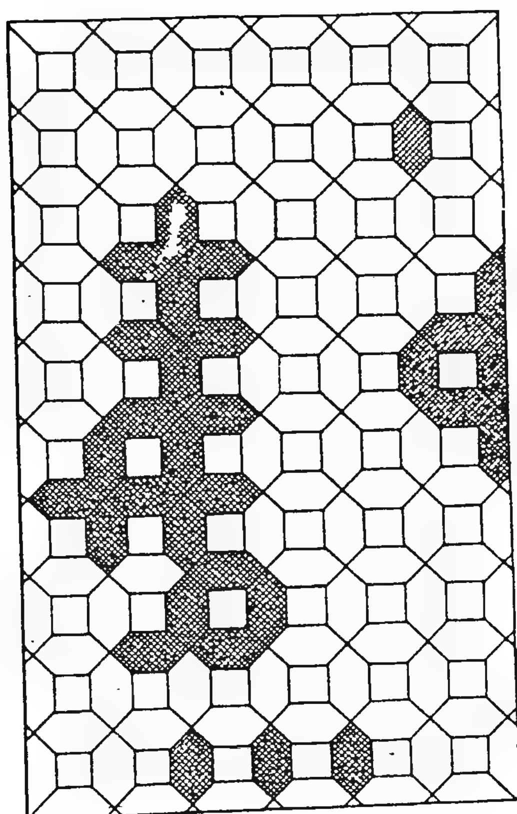

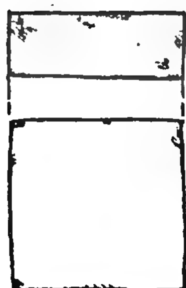
Мал. 214. Цэгла XIV—XVIII стст.(звычайная і фігурная): 1, 2 — Віцебск, XIV ст.; 3—5 — Гродна, XV ст.; 6, 7 — Гродна, XV—XVI стст.; 8 — Віцебск, XV ст.; 9, 10 — Гродна, XVII—XVIII стст.; 11 — Глускі замак, XVII ст.; 12 — Магілёў, XVII—XVIII стст.

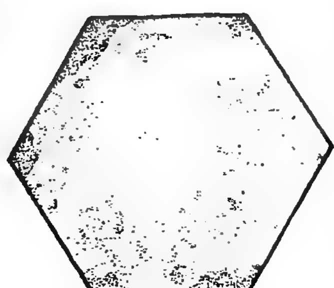

Мал. 215. Дахоўка XIV—XVIII стст.: 1 — Віцебск (XIV—XV стст.); 2—5 — Гродна (канец XV — першая палова XVI ст.); 6, 7 — Мір (XVI ст.); 8 — Віцебск (XVI ст.); 9 — Орша (першая палова XVII ст.); 10 — Мір (канец XVII — XVIII ст.); 11—12 — Магілёў (другая палова XVII — першая палова XVIII ст.)

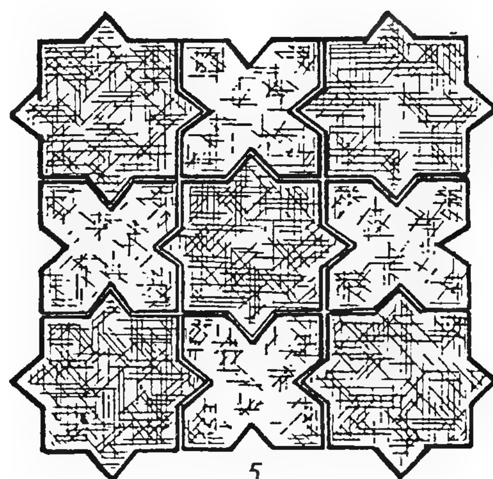

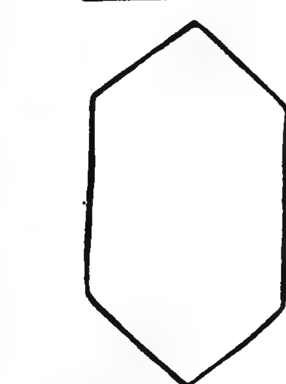

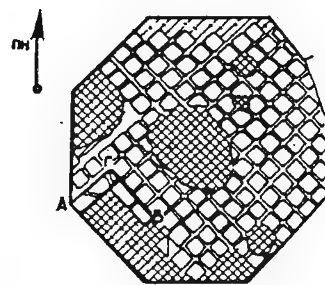

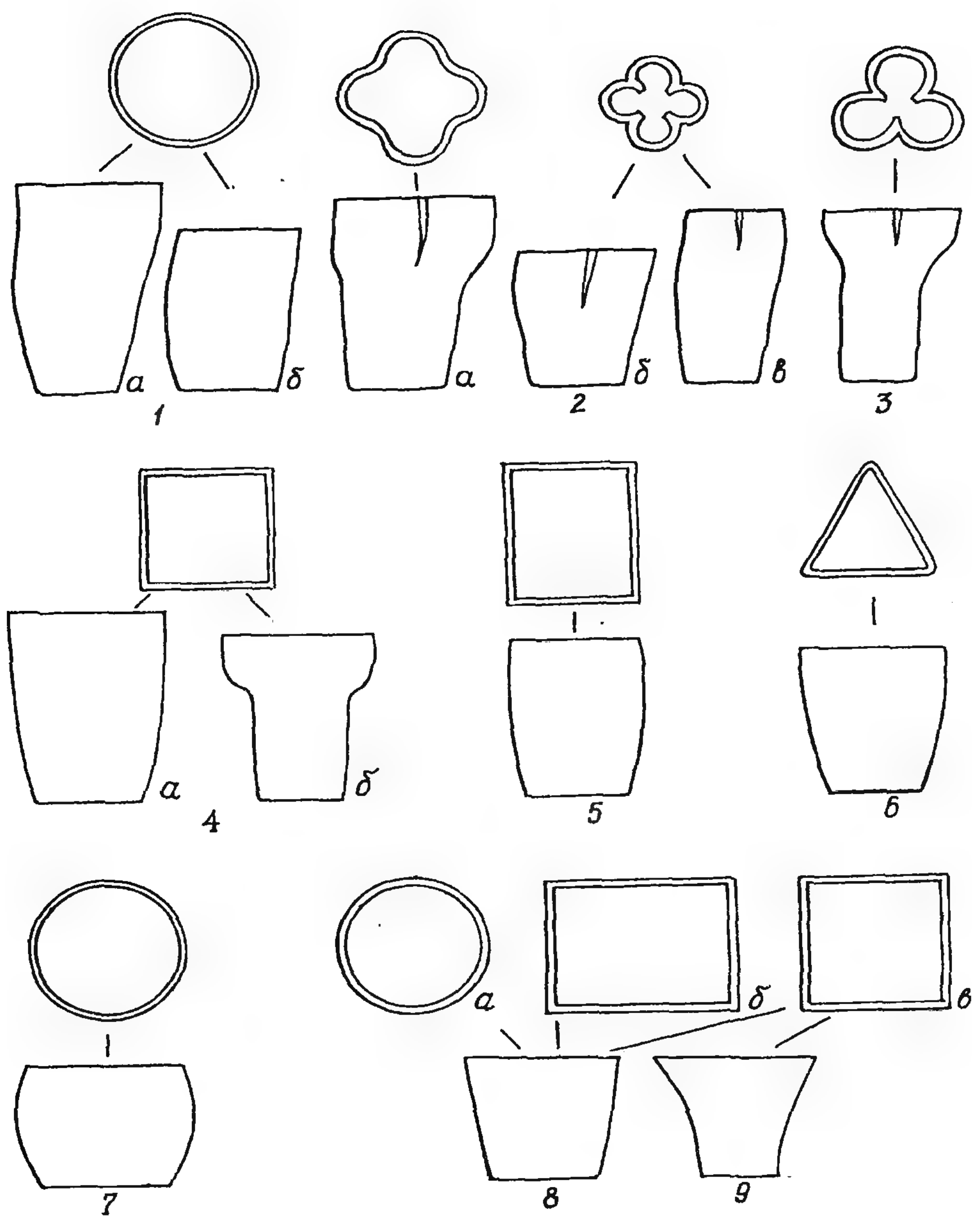

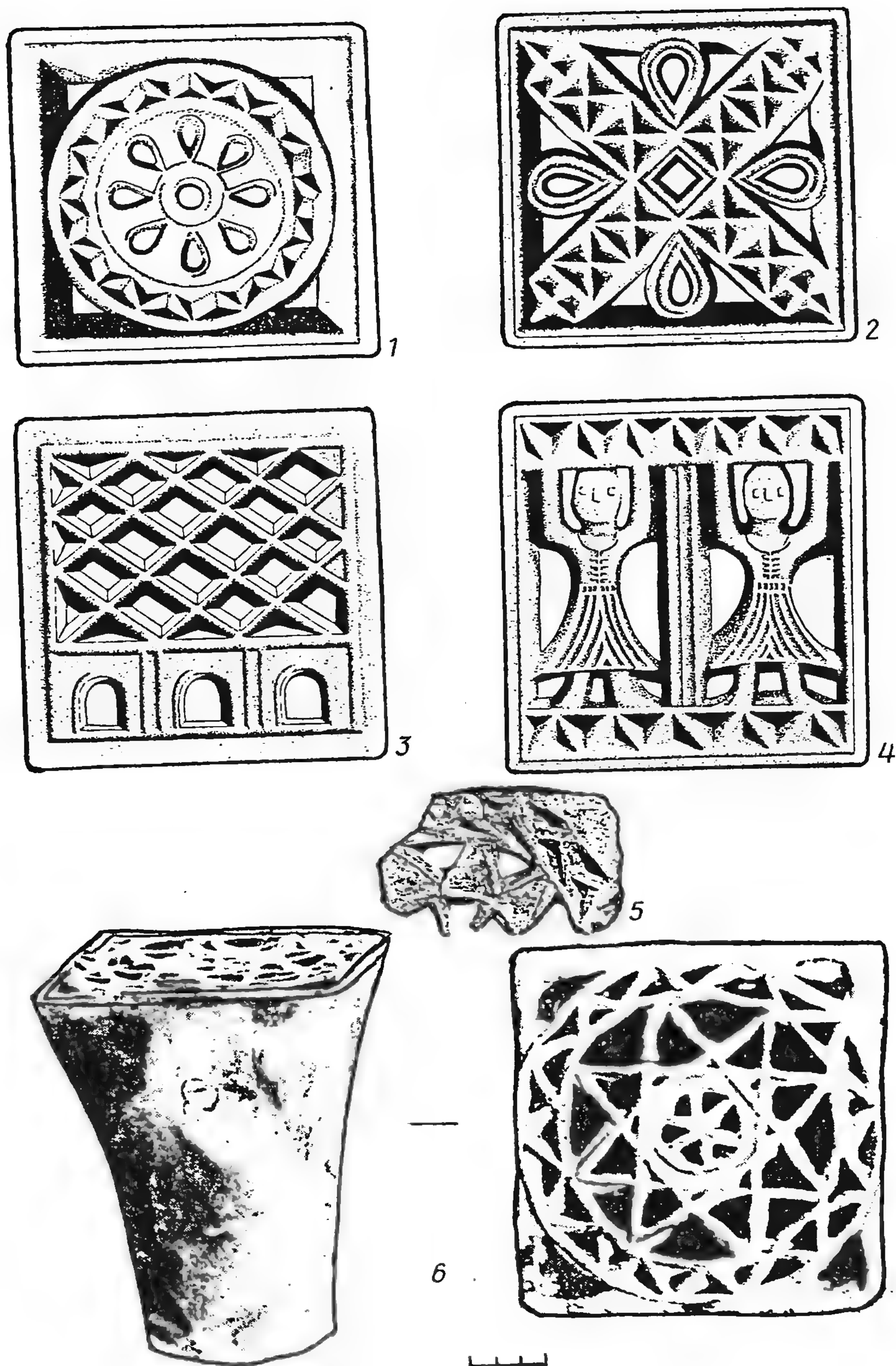
Мал. 216. Падлога з цэглы і керамічных плітак XVI—XVIII стст.: 1 — Магілёў, XVII ст.; 2 — Мірскі замак, XVII ст.; 3 — Магілёў, XVII ст.; 4 — Орша, XVII ст.; 5 — Гальшанскі замак, першая палова XVII ст.; 6 — Мірскі замак, XVI—XVII стст.; 7 — Віцебск, XVI ст.; 8 — Бяроза, XVII—XVIII стст.

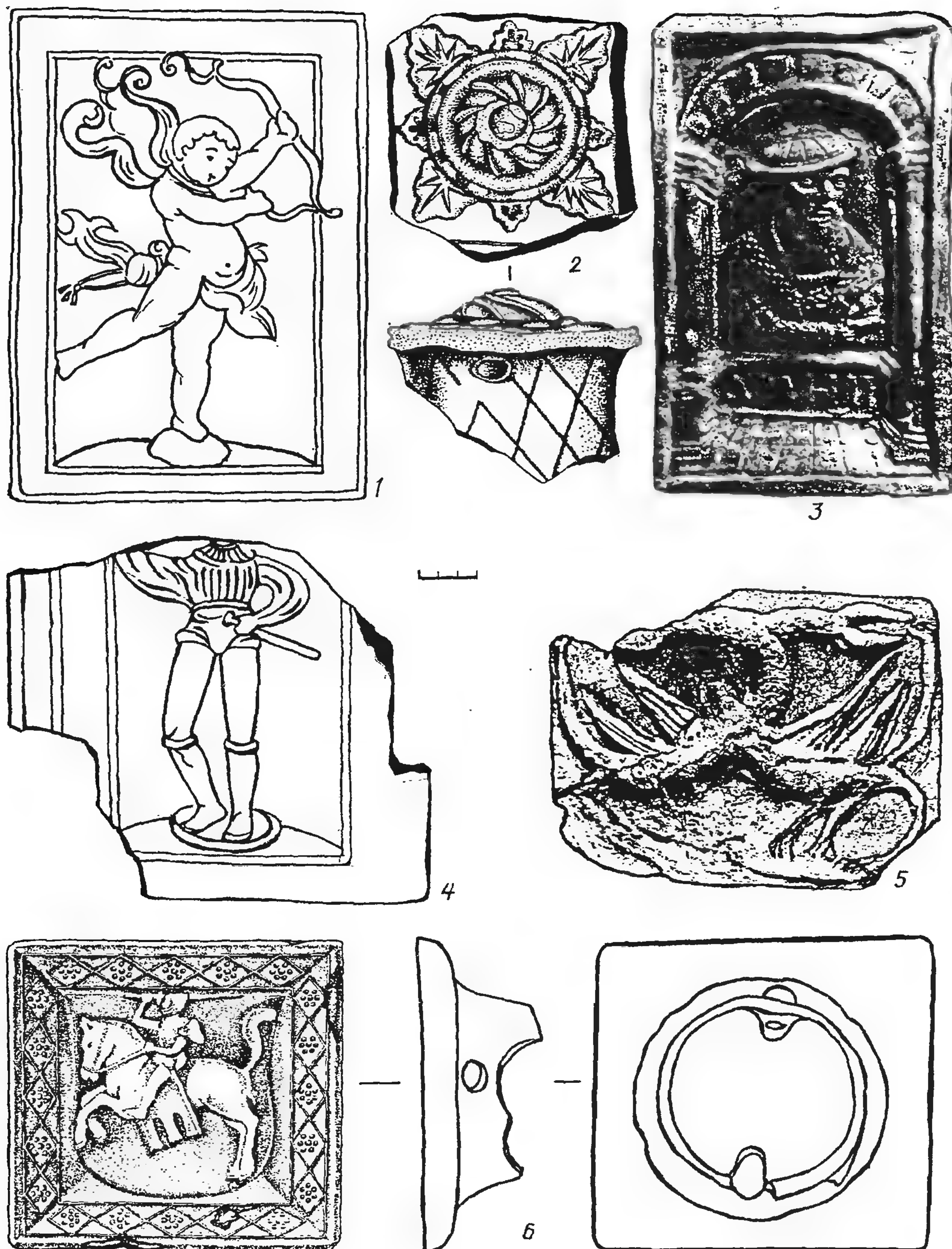
Мал. 217. Посудападобная кафля, тылалагічная схема: 1—6 — тыпы і варыянты гаршка-падобнай кафлі; 7—9 — тыпы і варыянты міскападобнай кафлі

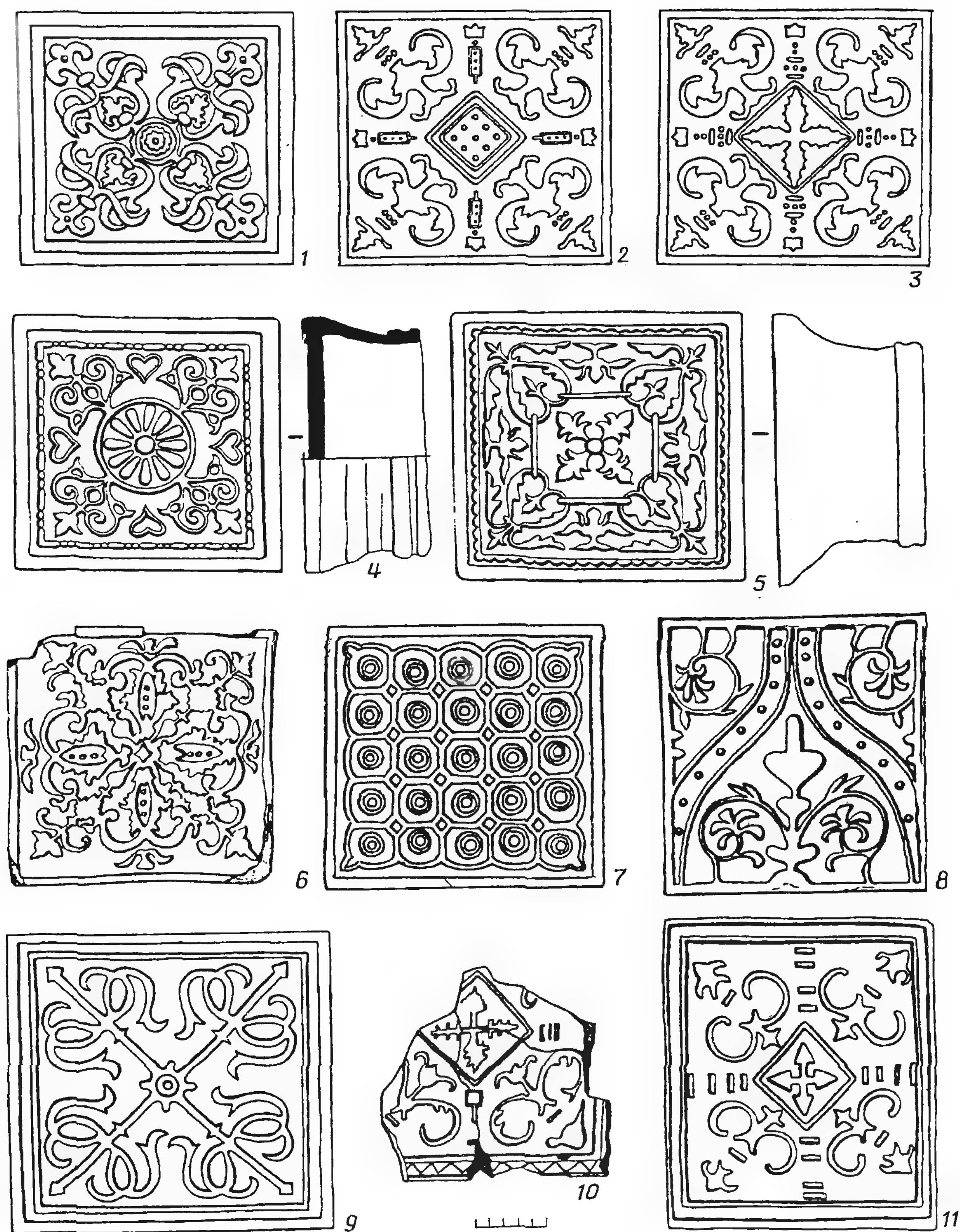
Мал. 218. Посудападобная кафля (1—8), фрагменты арнаментаваных кафлін (9—12) і абрамлення вусця печы (13—16): 1, 2, 12, 16 — Полацк (паводле Л. Р. Панічавай); 3, 4, 8 — Ліда (паводле А. А. Трусава); 5 — Здзітаў (паводле Е. Р. Раманава); 6, 9 — Заслаўе (паводле Ю. А. Заяца); 7 — Орша; 10 — Віцебск (паводле В. М. Ляўко); 11 — Берагаўцы (паводле А. К. Краўцэвіча); 13—15 — Мінск (паводле І. У. Ганецкай)

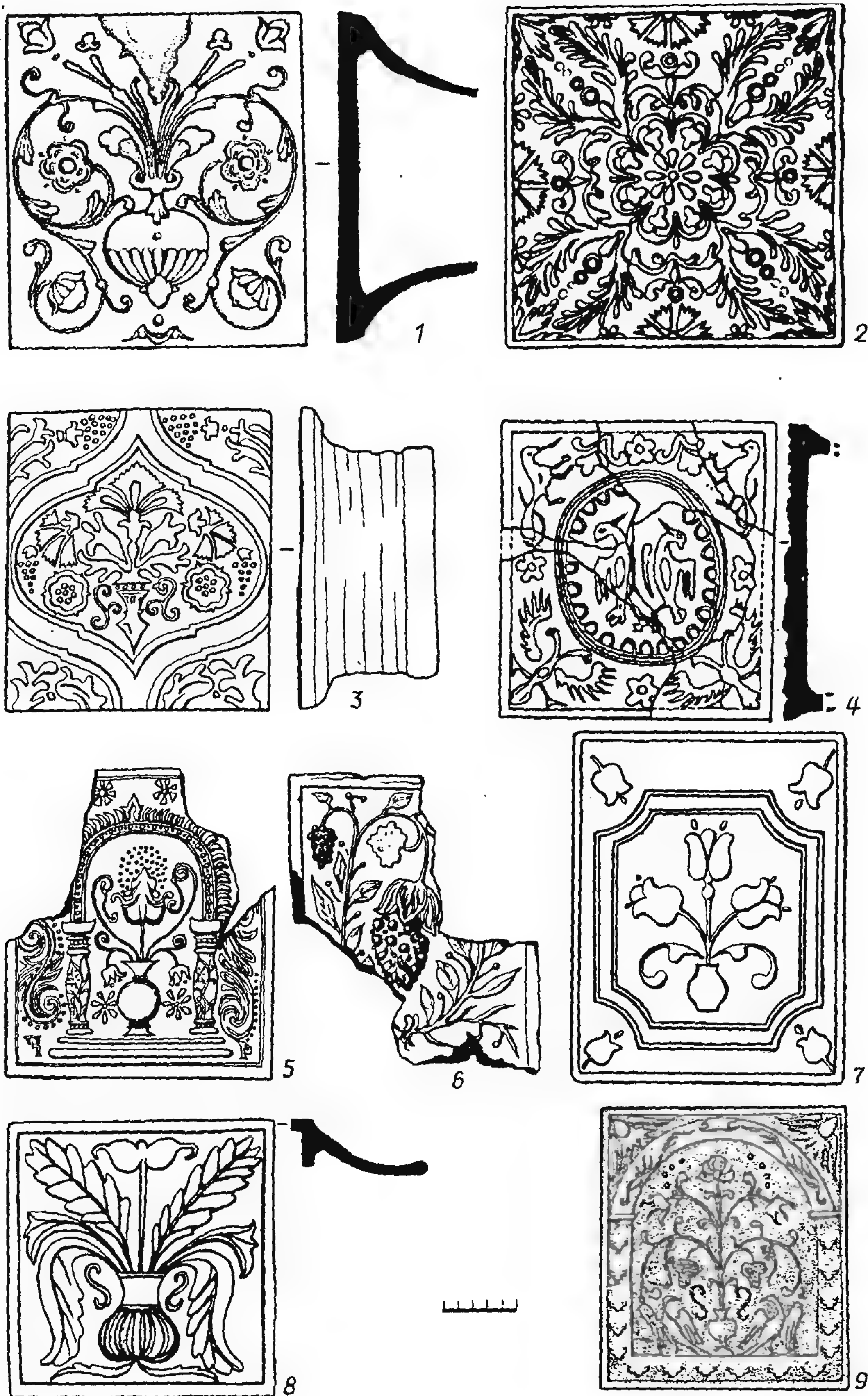
Мал. 219. Праразная кафля: 1—4 — пласціны кафлі з Клецка (паводле В. С. Пазнякова і Т. С. Бубенькі); 5, 6 — фрагмент пласціны з Полацка (паводле Л. Р. Панічавай) і кафліна з аналагічным арнаментам пласціны з Вільні (паводле Л. Дзікаса)

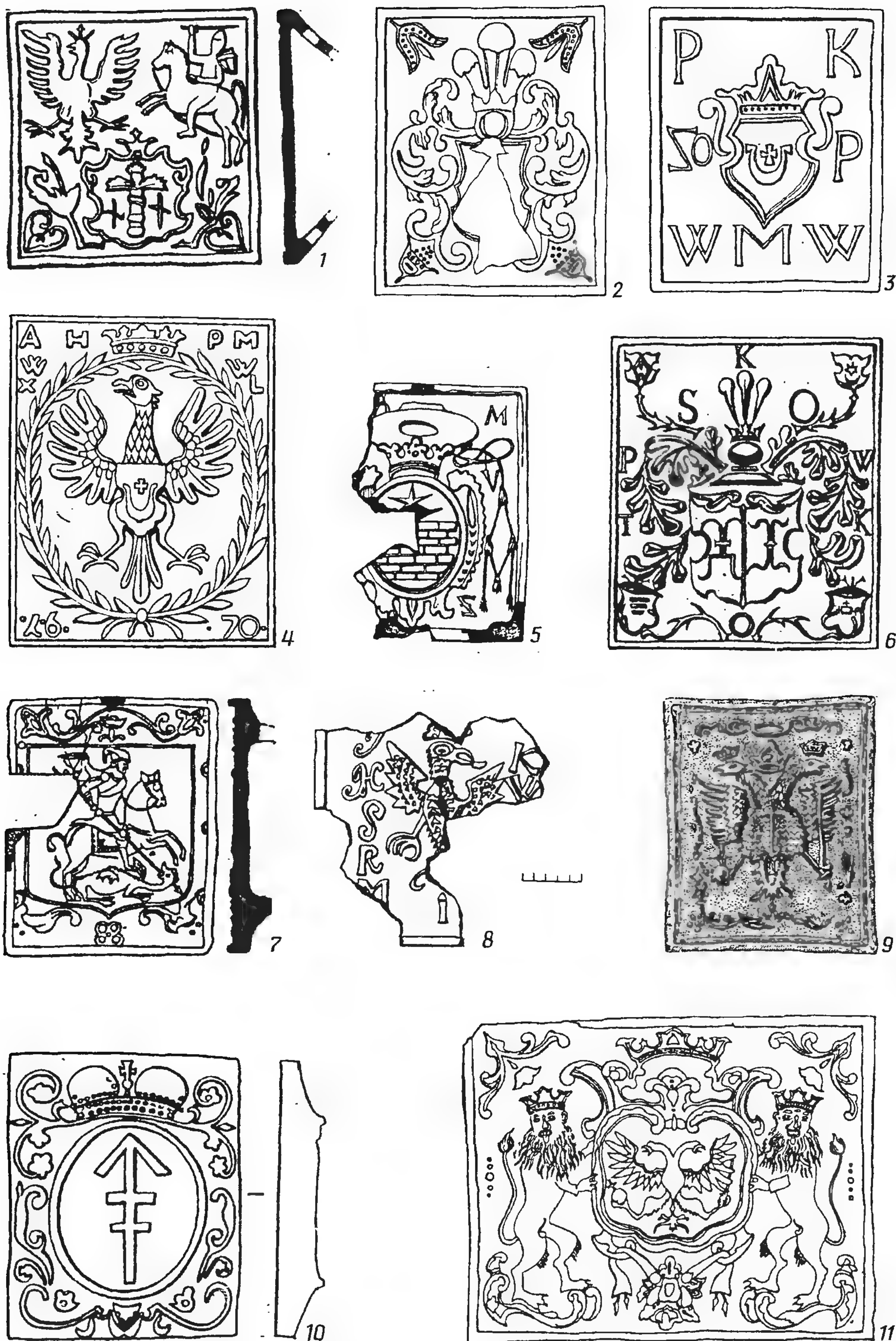
Мал. 220. Каробкавая кафля XVI ст. тыпаў I—III: 1 — Гарадоцкі замак (паводле Г. М. Сагановіча); 2 — Мінск (паводле А. А. Трусава); 3 — Заслаўе, 6 — Мінск, былая сядзіба Лошыца Сухая (паводле Ю. А. Заяца); 5 — Полацк (паводле Л. Р. Панічавай); 4 — частковая рэканструкцыя па фрагментах з Заслаўя і Мінска (паводле Ю. А. Заяца і Г. В. Штыхава)

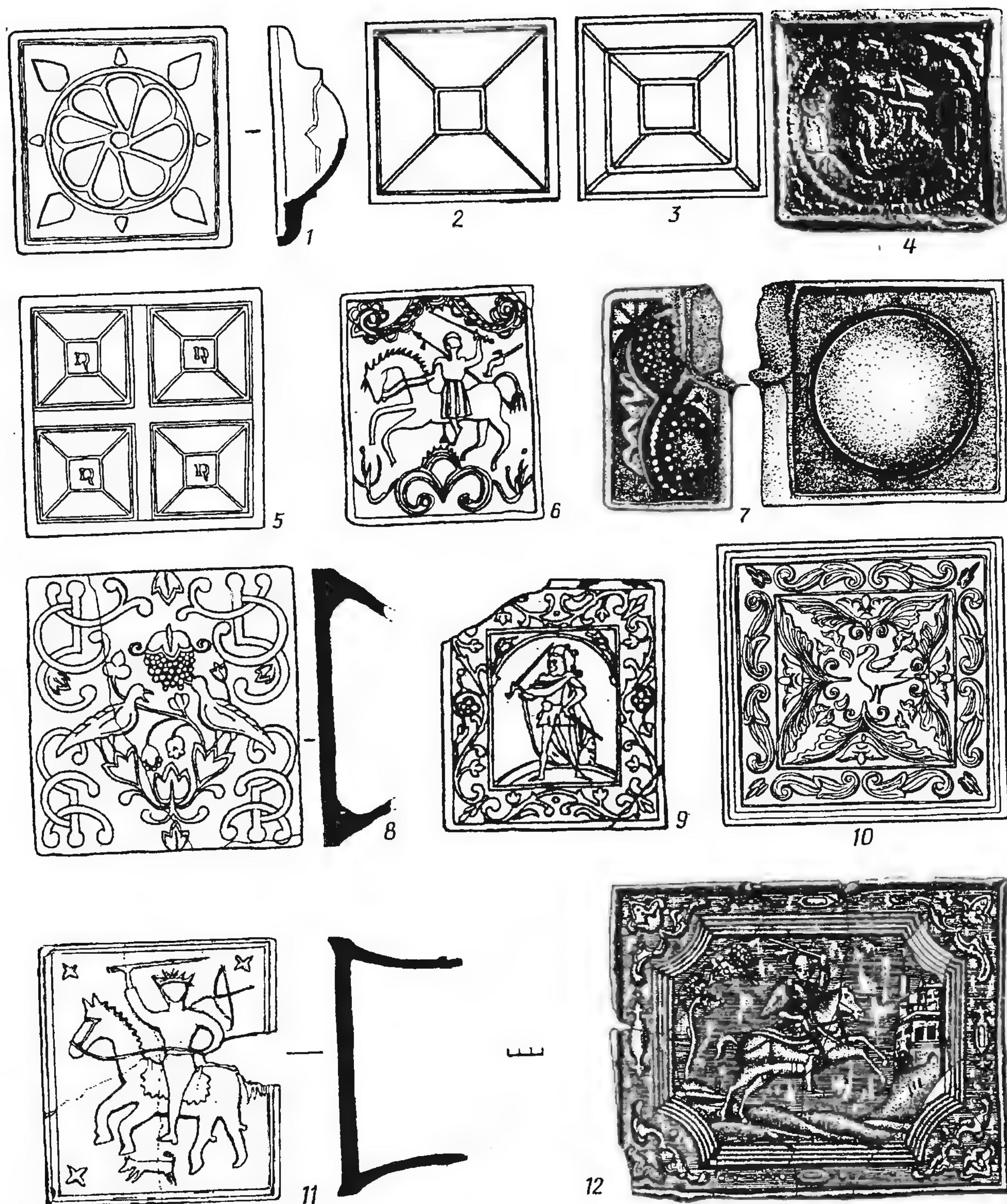
Мал. 221. Кафля канца XVI—XVII ст. з арнаментальнымі матывамі «каванага металу» (1—6, 8—11) і геаметрычным (7): 1 — Віцебск; 6 — Орша (паводле В. М. Ляўко); 2, 3 — Мір; 7 — Сураж (паводле М. А. Ткачова); 4, 5 — Дзісна (паводле В. Я. Зайцавай); 8—11 — Заслаўе (паводле Ю. А. Заяца)

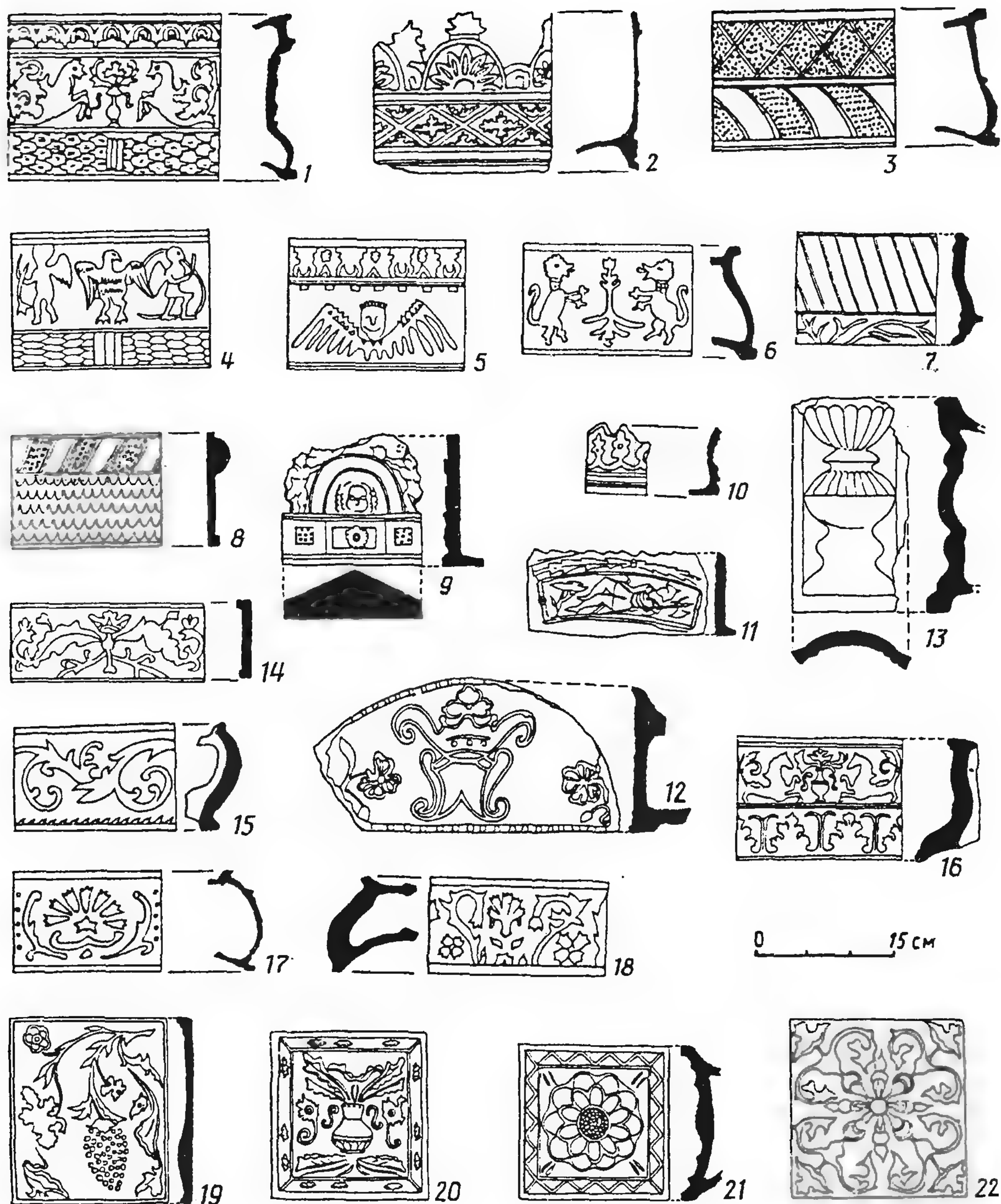
Мал. 222. Кафля другой паловы XVI—XVII ст. з раслінным і зааморфным арнаментам і з выявай вазы з кветкай: 1 — Дуброўна (паводле В. М. Ляўко); 2, 6—8 — Заслаўе (паводле Ю. А. Заяца); 3, 5 — Друя (паводле В. Я. Зайцавай); 4 — Магілёў (паводле І. А. Марзалюка); 9 — Іказнь (паводле М. А. Ткачова)

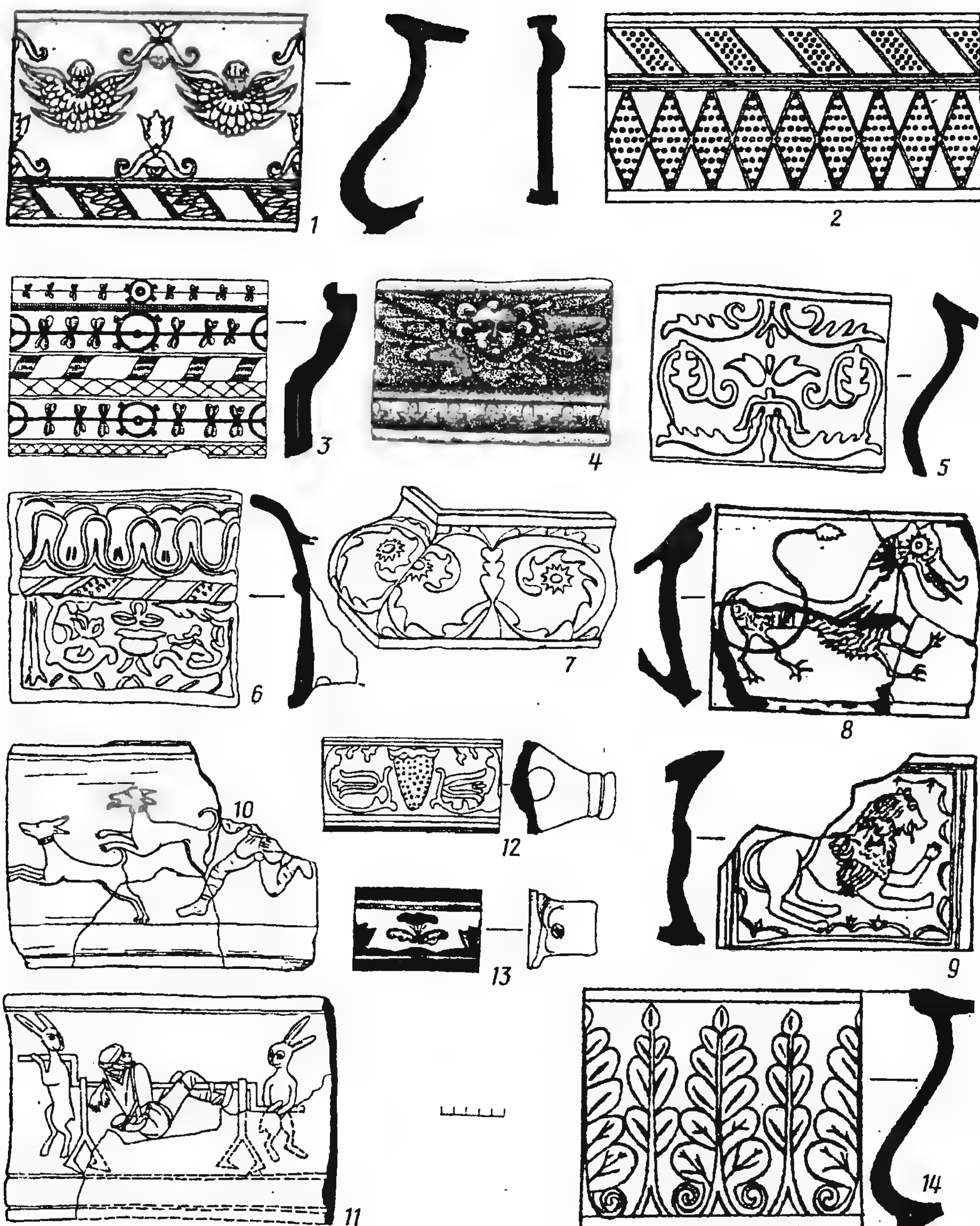
Мал. 223. Кафля XVII ст. з геральдычным арнаментам: 1 — Лаўрышава (паводле А. К. Краўцэвіча); 2, 3, 5, 8, 10 — Заслаўе (паводле Ю. А. Заяца); 4 — Глуск (паводле І. У. Ганецкай); 6 — Віцебск (паводле Т. С. Бубенькі); 7, 11 — Магілёў (паводле І. А. Марзалюка); 9 — Полацк (паводле Н. І. Здановіч)

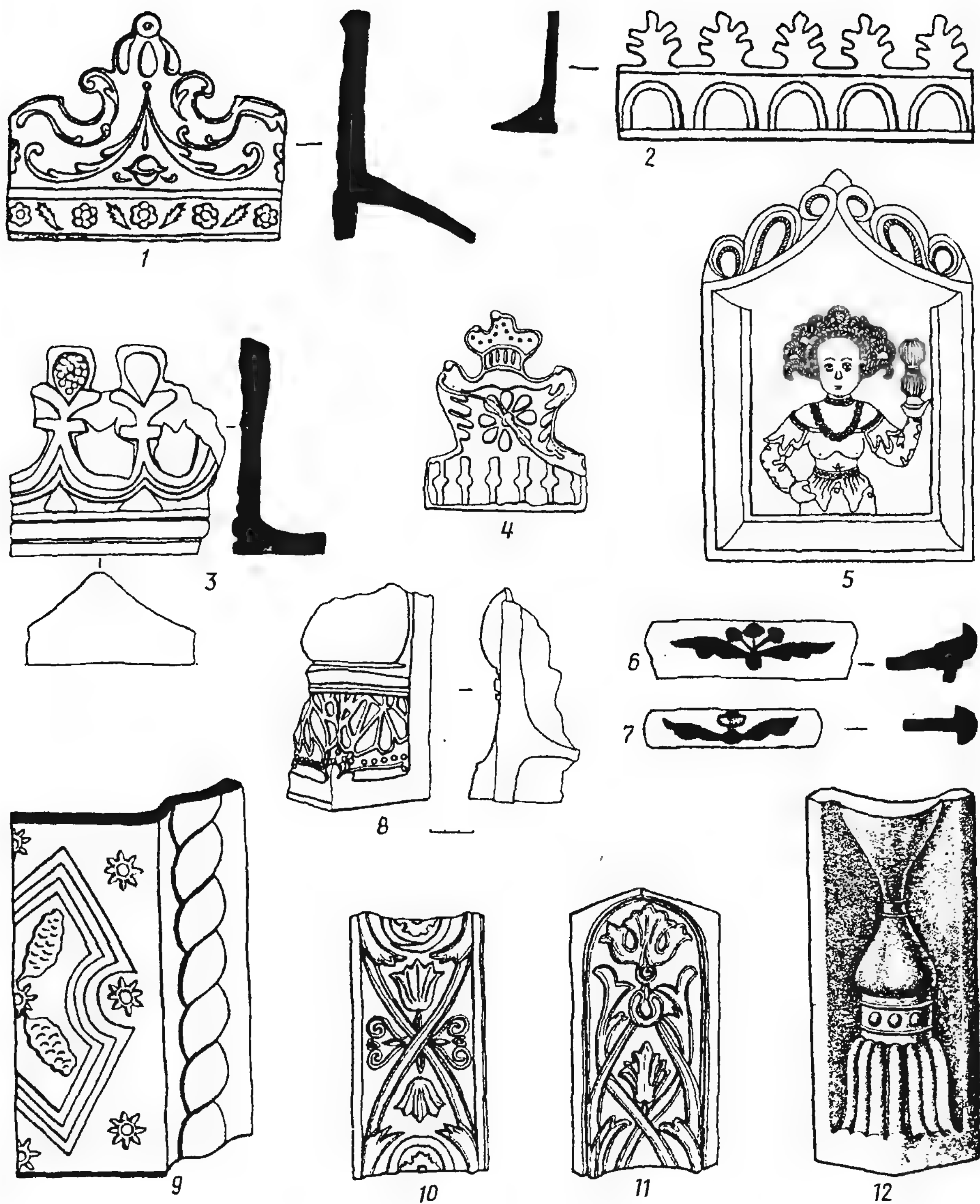
Мал. 224. Каробкавая кафля III (2, 3) і IV тыпаў: 1, 4—7 — Заслаўе (паводле Ю. А. Заяца); 2, 3 — Ліда (паводле А. А. Трусава); 8, 11 — Дуброўна (паводле В. М. Ляўко); 9, 12 — Магілёў (паводле І. А. Марзалюка і А. А. Трусава); 10 — Друя (паводле В. Я. Зайцавай)

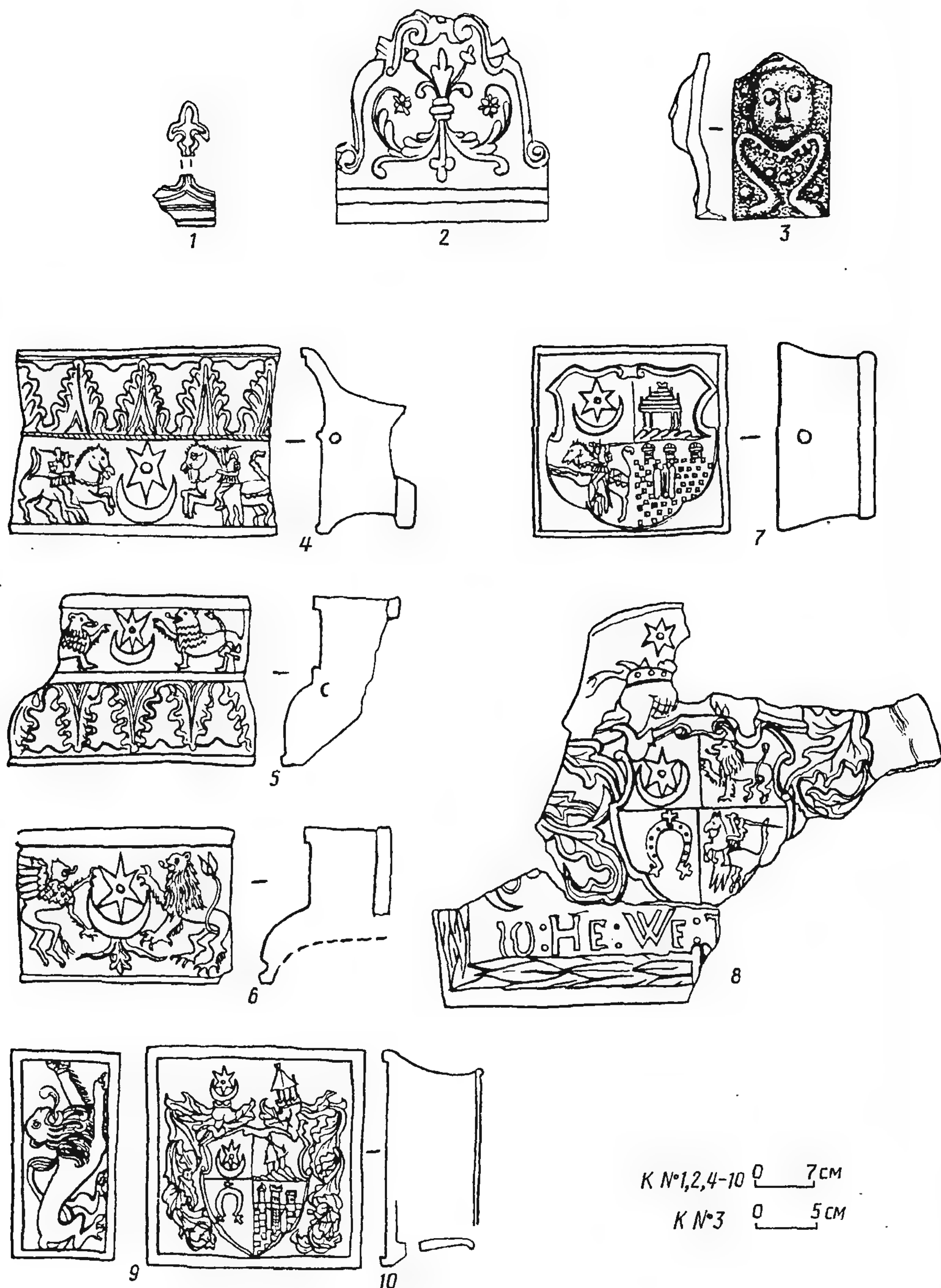
Мал. 225. Кафля карнізная (1, 3—7, 15—18), паясковая (8, 14), сценная (19—22), навершы і каронкі (2, 9—12), кафліна з рэльефнай выявай балясіны (13): 1—3, 10, 17 — Гродна (паводле А. А. Трусава); 7, 9, 11, 16, 21 — Гродна (паводле А. К. Краўцэвіча); 13 — Гальшаны; 20 — Крэва; 12, 19, 22 — Навагрудак (паводле А. К. Краўцэвіча); 6, 8, 14, 15, 18 — Мір (паводле А. А. Трусава)

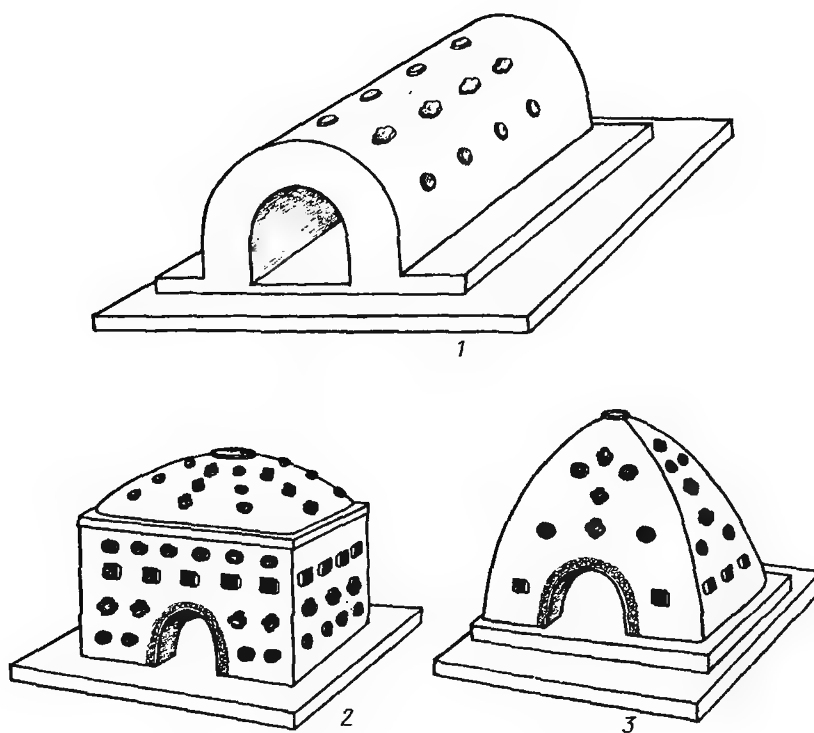
Мал. 226. Карнізная (1, 3—6, 8—11, 14), карнізная вуглавая (7), паясковая (2, 12, 13) кафля: 1, 8, 9, 14 — Магілёў (паводле І. А. Марзалюка); 2 — Мір; 4 — Іказнь (паводле М. А. Ткачова); 5, 6 — Заслаўе (паводле Ю. А. Заяца); 7 — Дуброўна; 10, 11 — Гарадоцкі замак (паводле Г. М. Сагановіча); 12 — Слуцк (паводле І. У. Ганецкай); 3, 13 — Віцебск (паводле В. М. Ляўко)

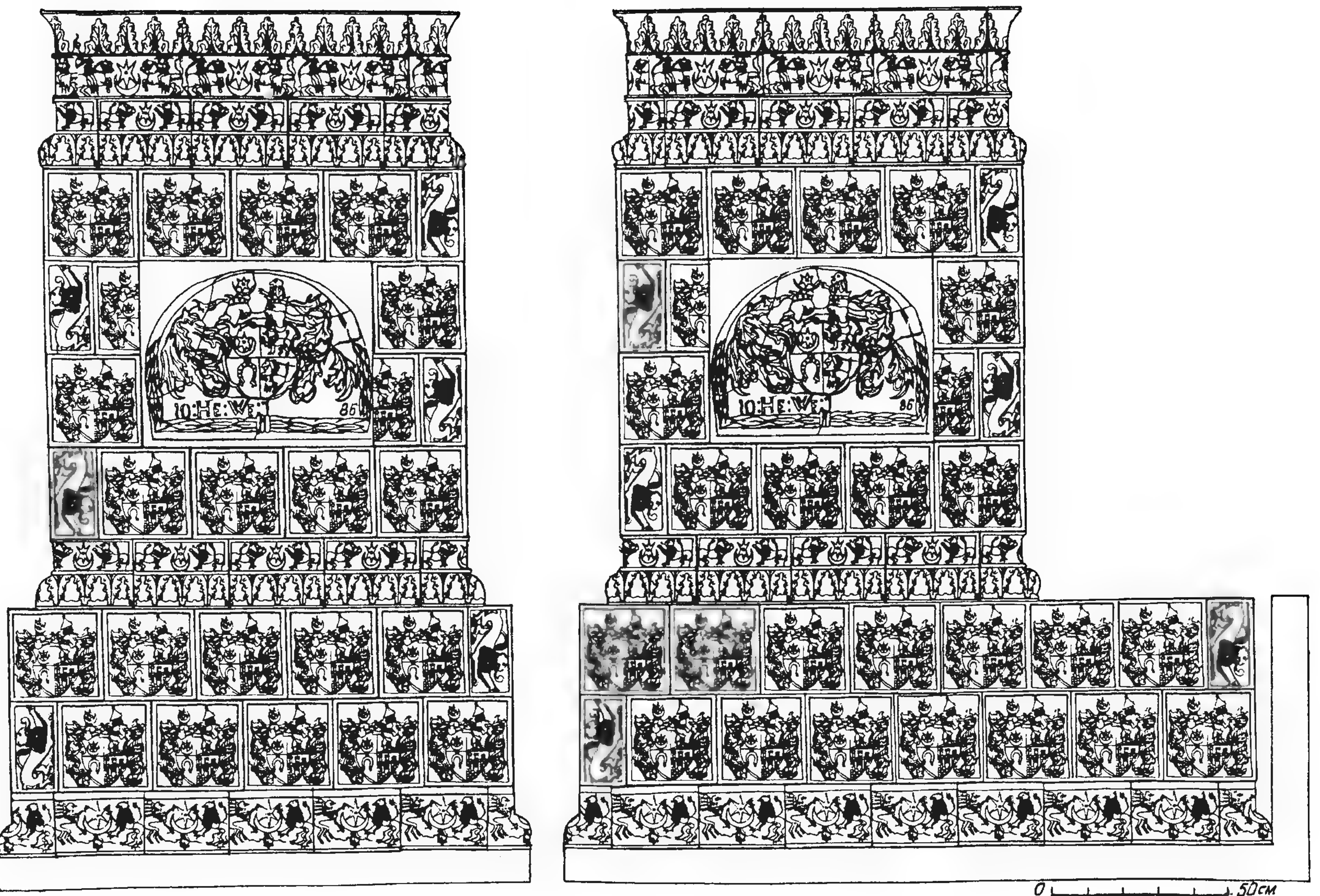
Мал. 227. Навершы і каронкі (1—5), перамычкі (6, 7), балясіны (8, 12), вуглавыя кафліны (9—11): 1, 2 — Дуброўна, 6, 7, 9—11 — Віцебск (паводле В. М. Ляўко); 3, 8 — Заслаўе (паводле Ю. А. Заяца); 4 — Друя (паводле В. Я. Зайцавай); 5 — Гарадоцкі замак (паводле Г. М. Сагановіча); 12 — Глуск (паводле І. У. Ганецкай)

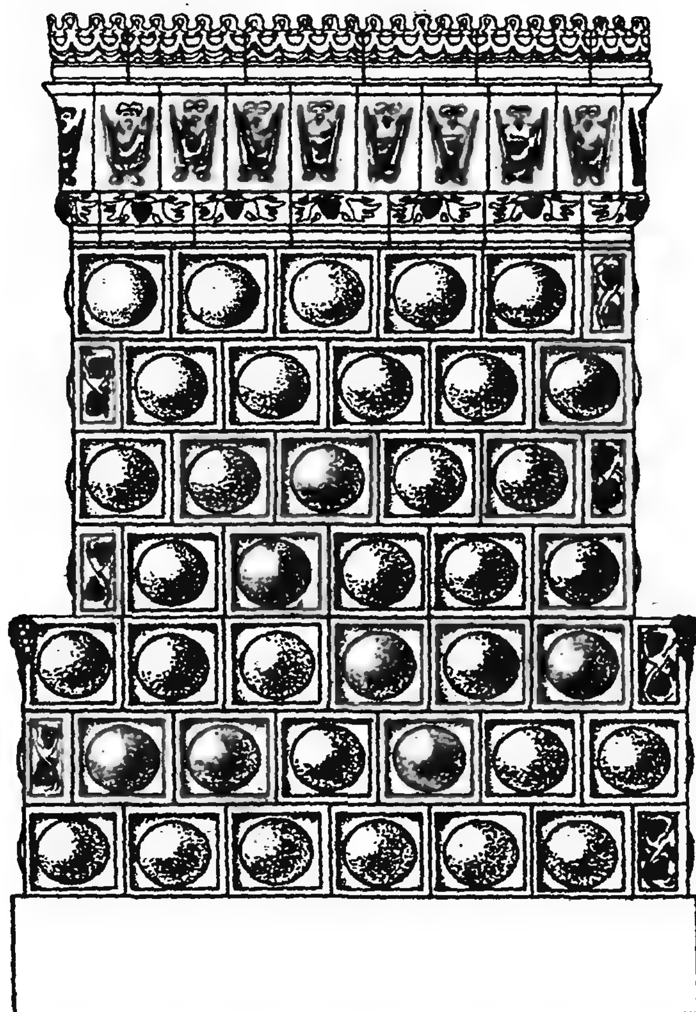
Мал. 228. Камплекты кафлі з печаў канца XVI ст. з Заслаўскага замка: 1—8 — печ з параднага пакоя; 4—6, 8—10 — печ са службовага памяшкання (паводле Ю. А. Заяца)

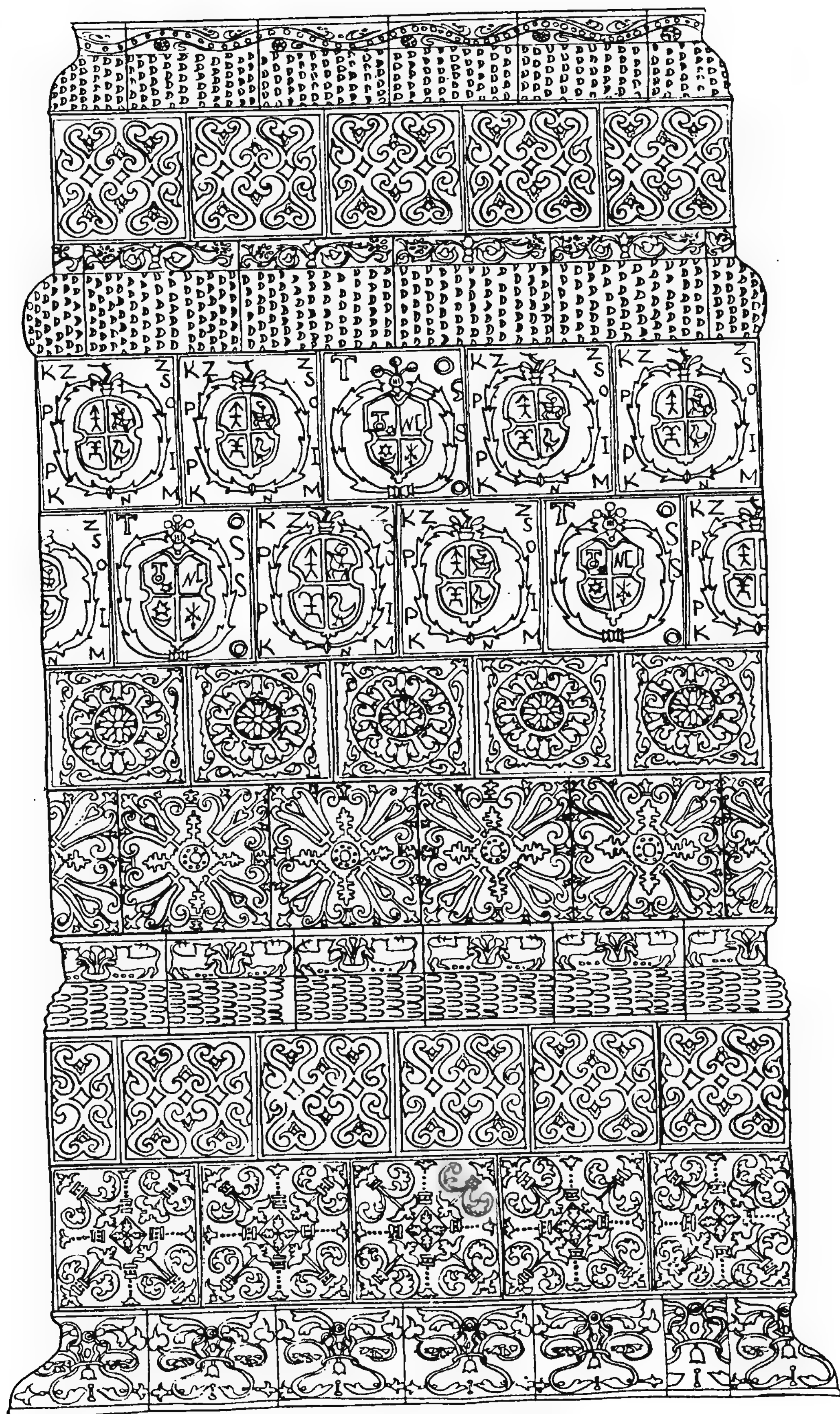
Мал. 229. Знешні выгляд печы XIV ст. (1) і магчымыя варыянты выгляду печы пачатку XV ст. (2, 3) з драўлянай пабудовы каля княскага церама ў Полацку (рэканструкцыя Ю. А. Заяца па матэрыялах раскопак П. А. Рапапорта)

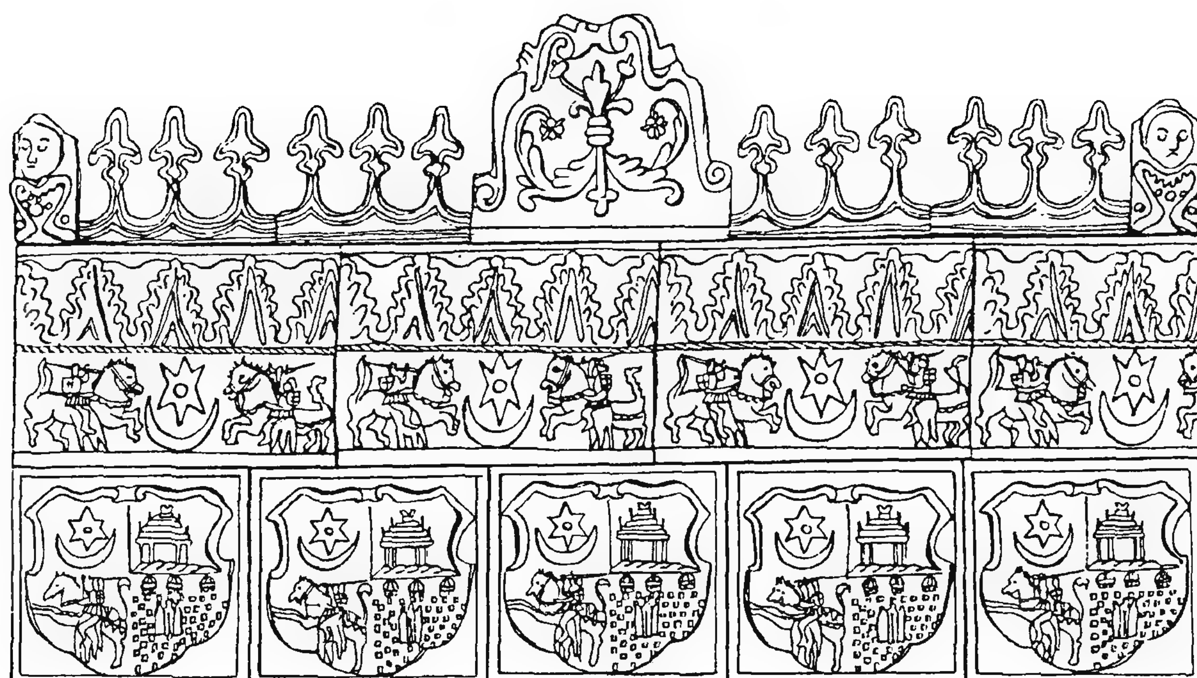
Мал. 230. Знешні выгляд печы са службовага памяшкання ў Заслаўскім замку. Канец XVI ст. (рэканструкцыя Ю. А. Заяца па матэрыялах уласных раскопак)

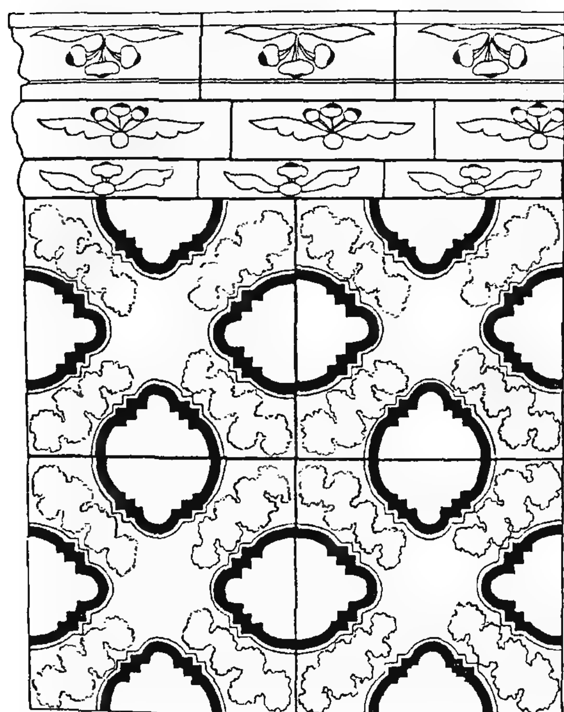

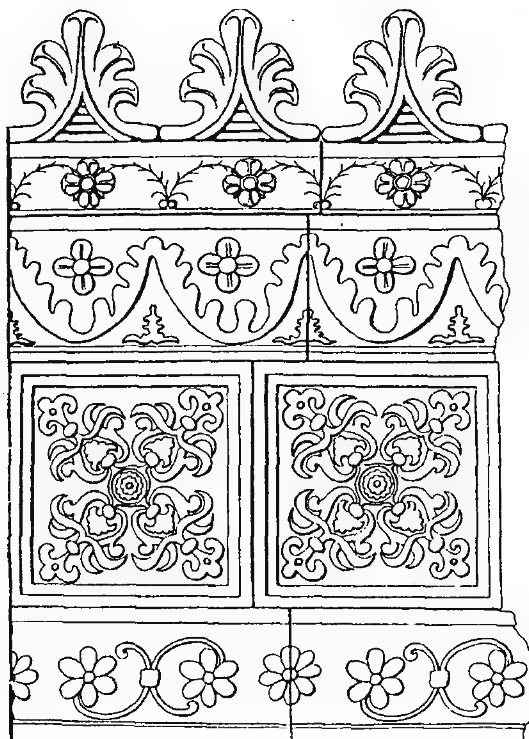
Мал. 231. Знешні выгляд печы канца XVI — пачатку XVII ст. з Заслаўскага замка (рэканструкцыя Ю. А. Заяца па матэрыялах уласных раскопак)

Мал. 232. Знешні выгляд печы першай паловы XVII ст. з Куцеінскага Богаяўленскага манастыра ў Оршы (рэканструкцыя В. М. Ляўко па матэрыялах уласных раскопак)

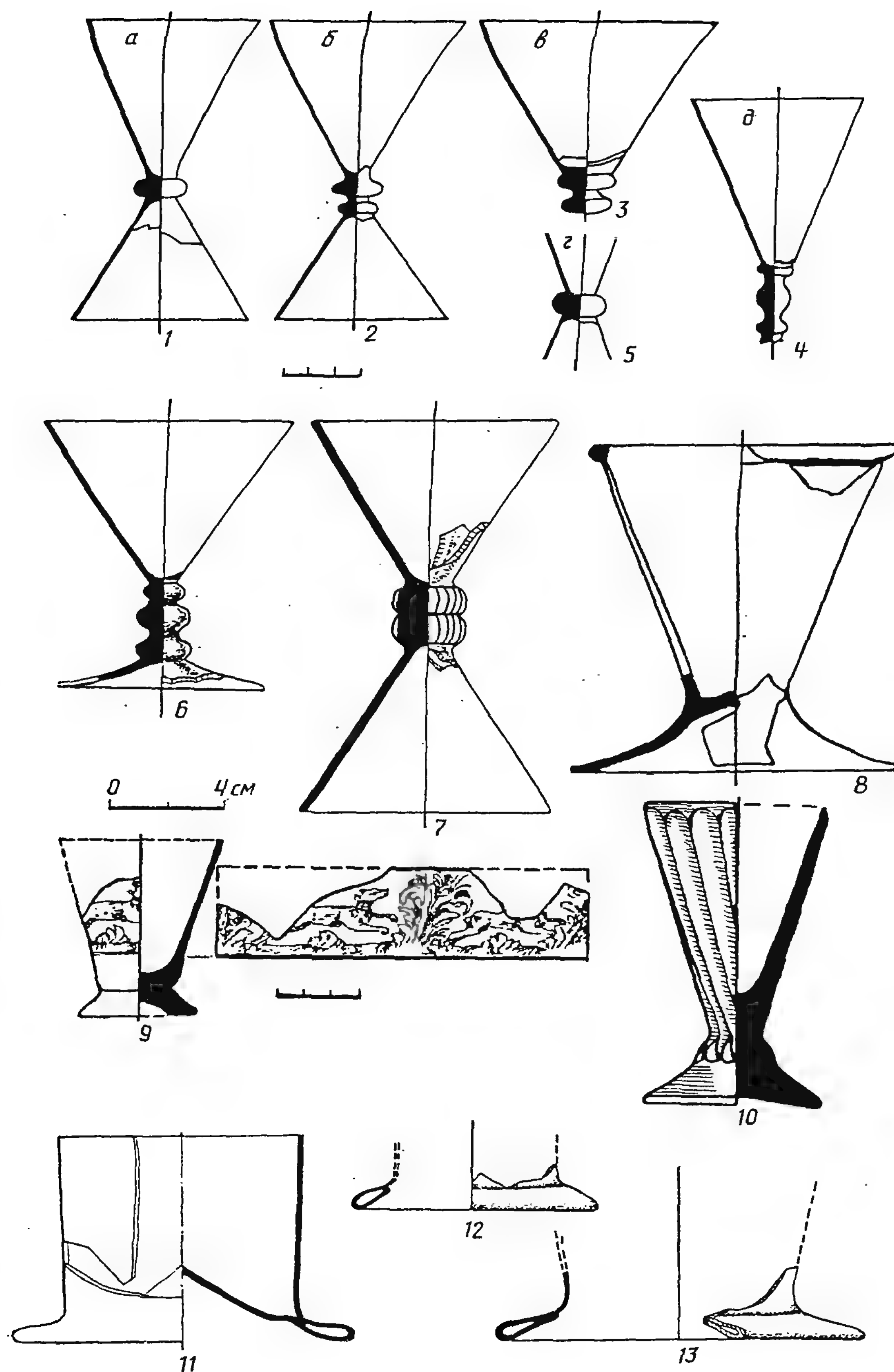

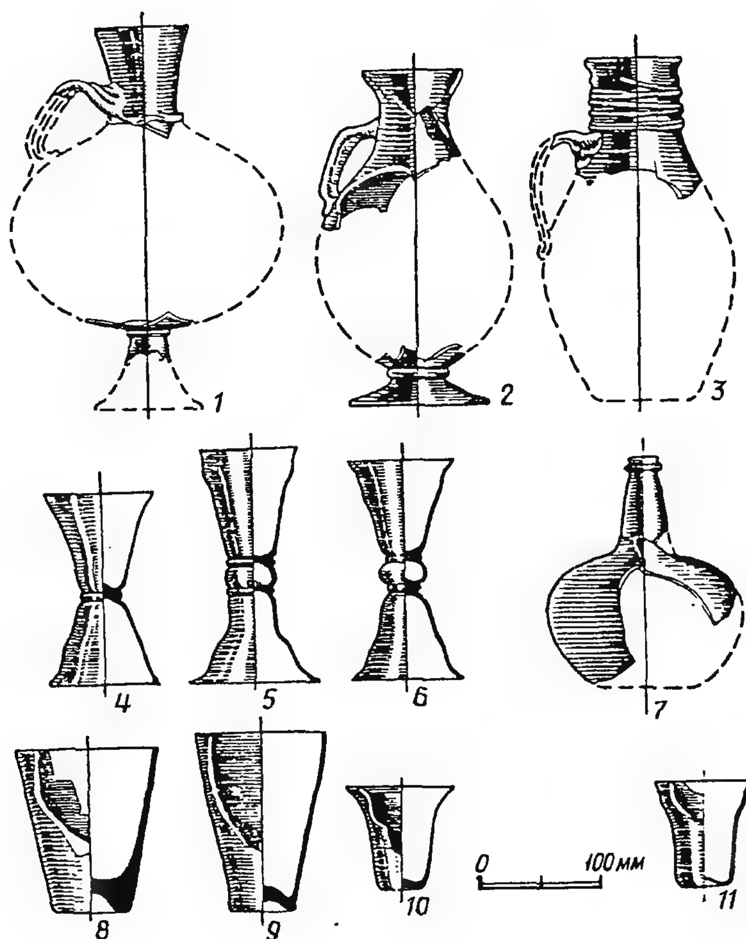
Мал. 233. Фрагменты верхніх частак печы 1586 г. з Заслаўскага замка (1 — рэканструкцыя Ю. А. Заяца) і печаў XVII—XVIII стст. з Віцебска (2,3 — рэканструкцыя В. М. Ляўко)

Мал. 234. Формы шкляных келіхаў, бакалаў, шкляніц (1—11) з мініяцюр Радзівілаўскага летапісу XV ст. (рэканструкцыя М. М. Яніцкай) і шкляныя нарыхтоўкі (12—15) са слоя XIV ст. Друцкага замка (раскопкі В. М. Ляўко)

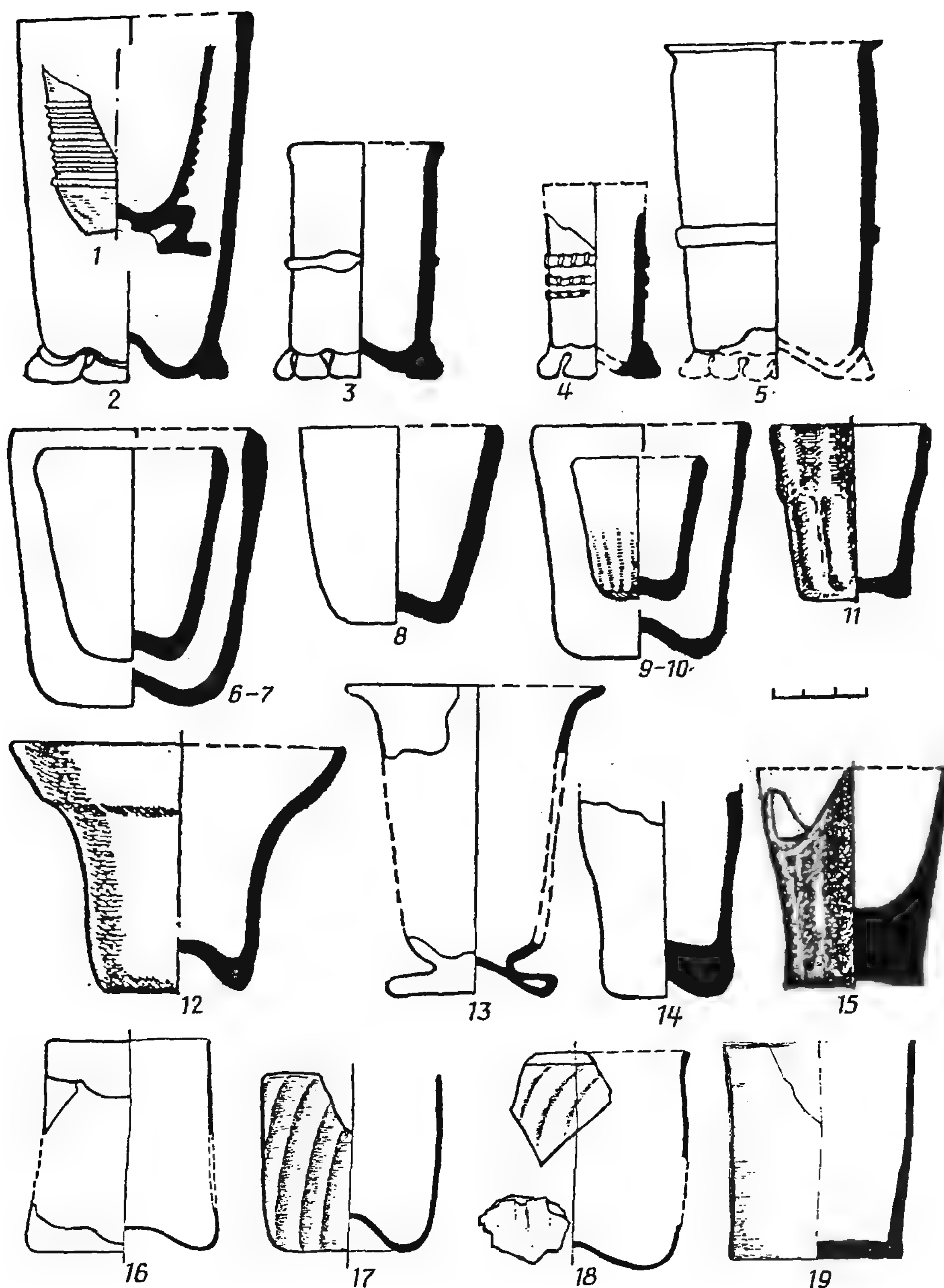
Мал. 235. Келіхі і шкляніцы XV—XVII стст. (з масіўнай ножкай на канічных і петляпадобных паддонах): 1—7 — Лідскі замак; 8 — Мінск; 9 — Магілёў; 10 — Віцебск; 11 — Дуброўна; 12, 13 — Заслаўе

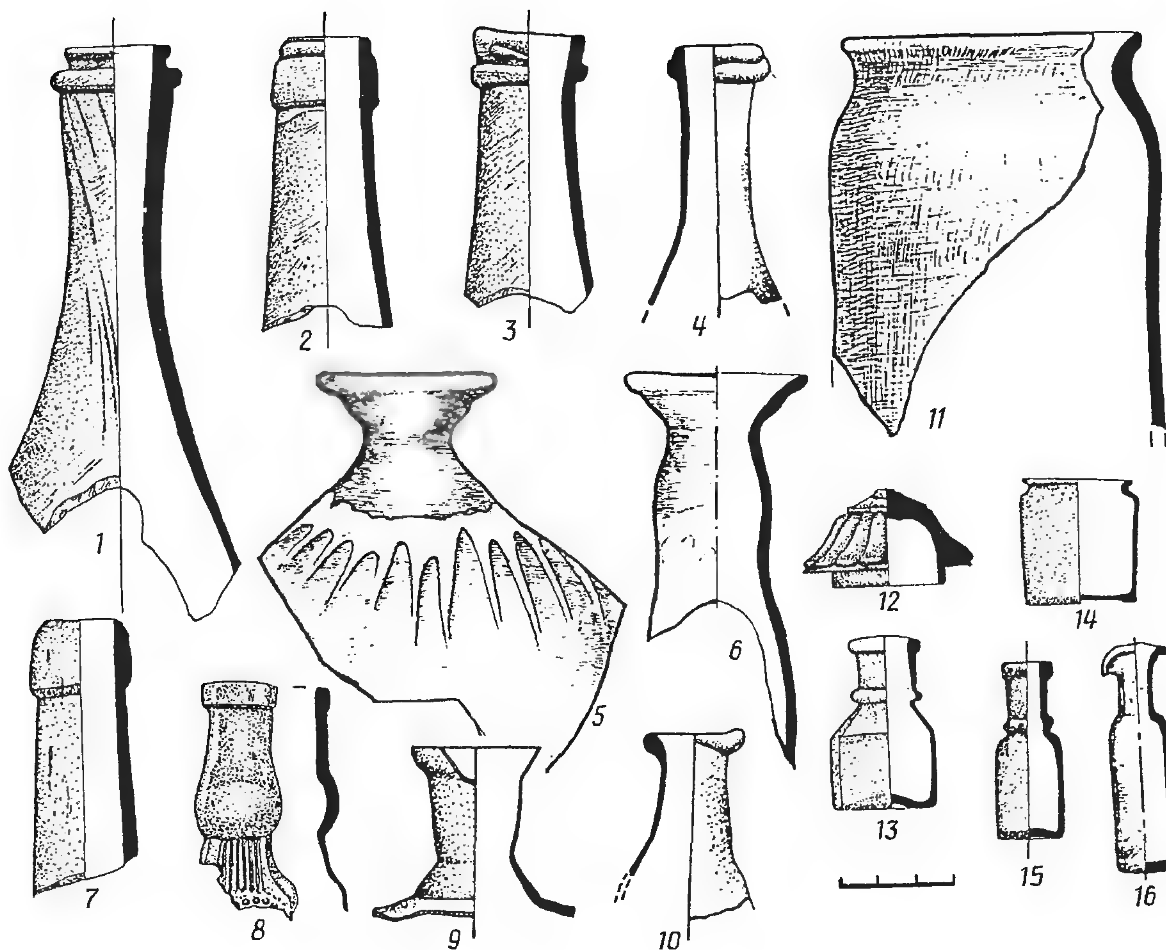
Мал. 236. Збаны (1—3), бутлі (7), келіхі (4—6), чаркі (8—11) XVI—XVII стст. з Мсціслава

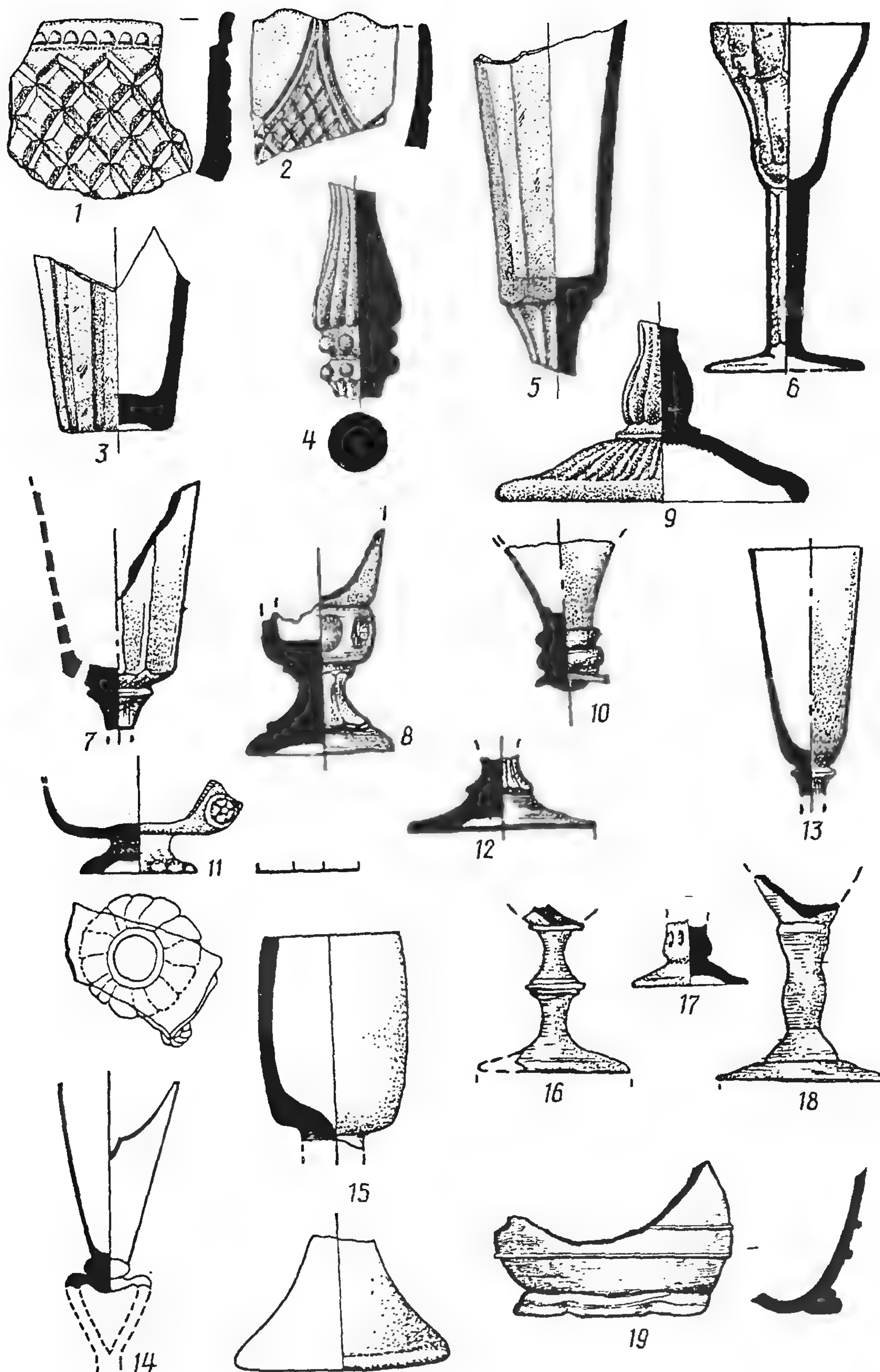
Мал. 238. Карчма XVII—XVIII стст. Малюнак мастака Б. Лалыка

Мал. 239. Шклянкі і шкляніцы XVI—XVII стст.: 1 — Мінск; 2—10, 13, 14 — Віцебск; 11, 12, 15 — Магілёў; 16, 18 — Орша; 19 — Глуск

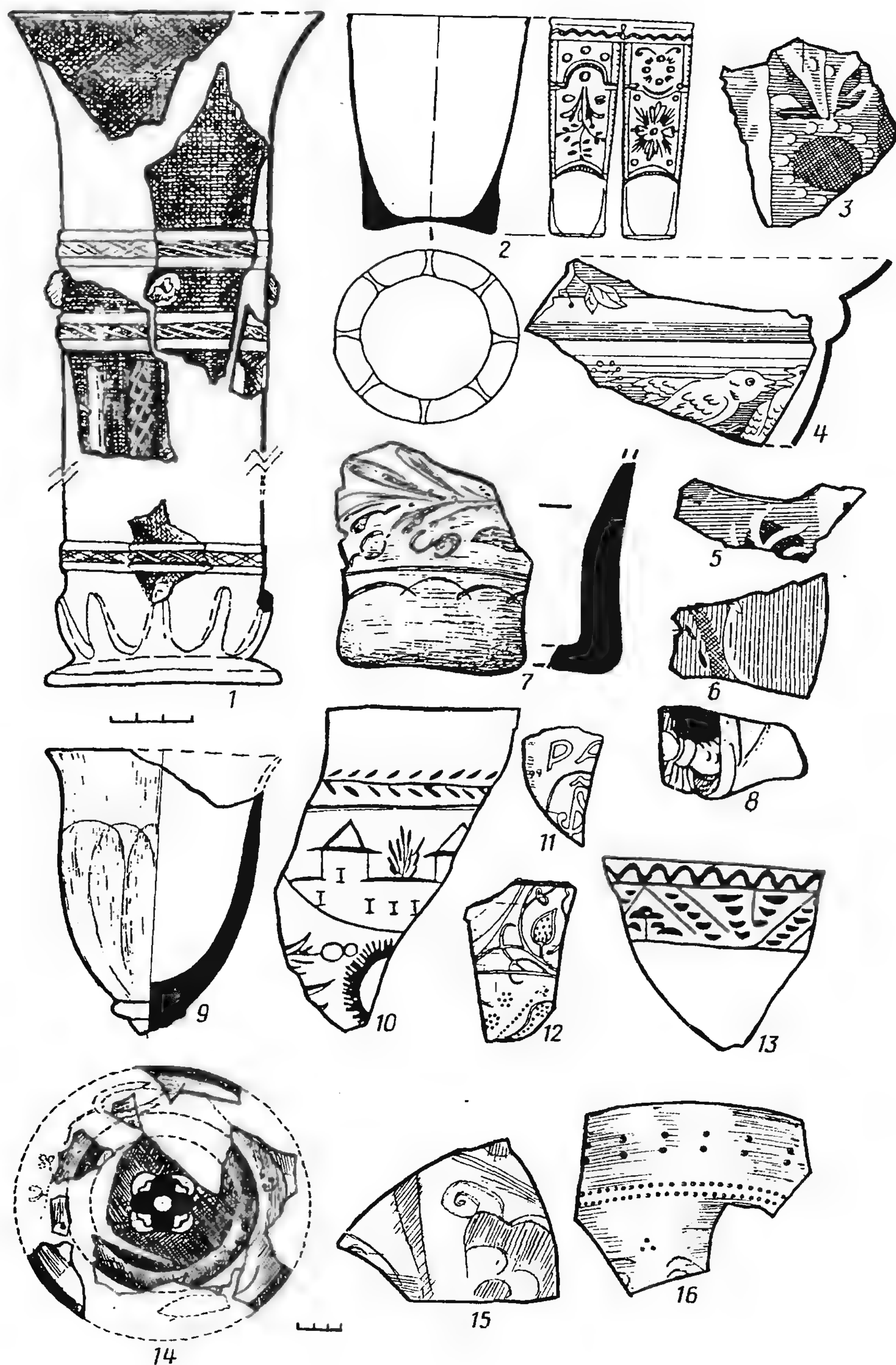
Мал. 240. Шкляны посуд XVI—XIX стст.: 1—11 — верхняя частка сасудаў; 12 — накрыўка; 13—16 — аптэчны посуд (1—3, 7, 8, 12—15 — Орша, 4, 9, 10 — Заслаўе, 5, 6 — Глуск, 11 — Бяроза, 16 — Гродна)

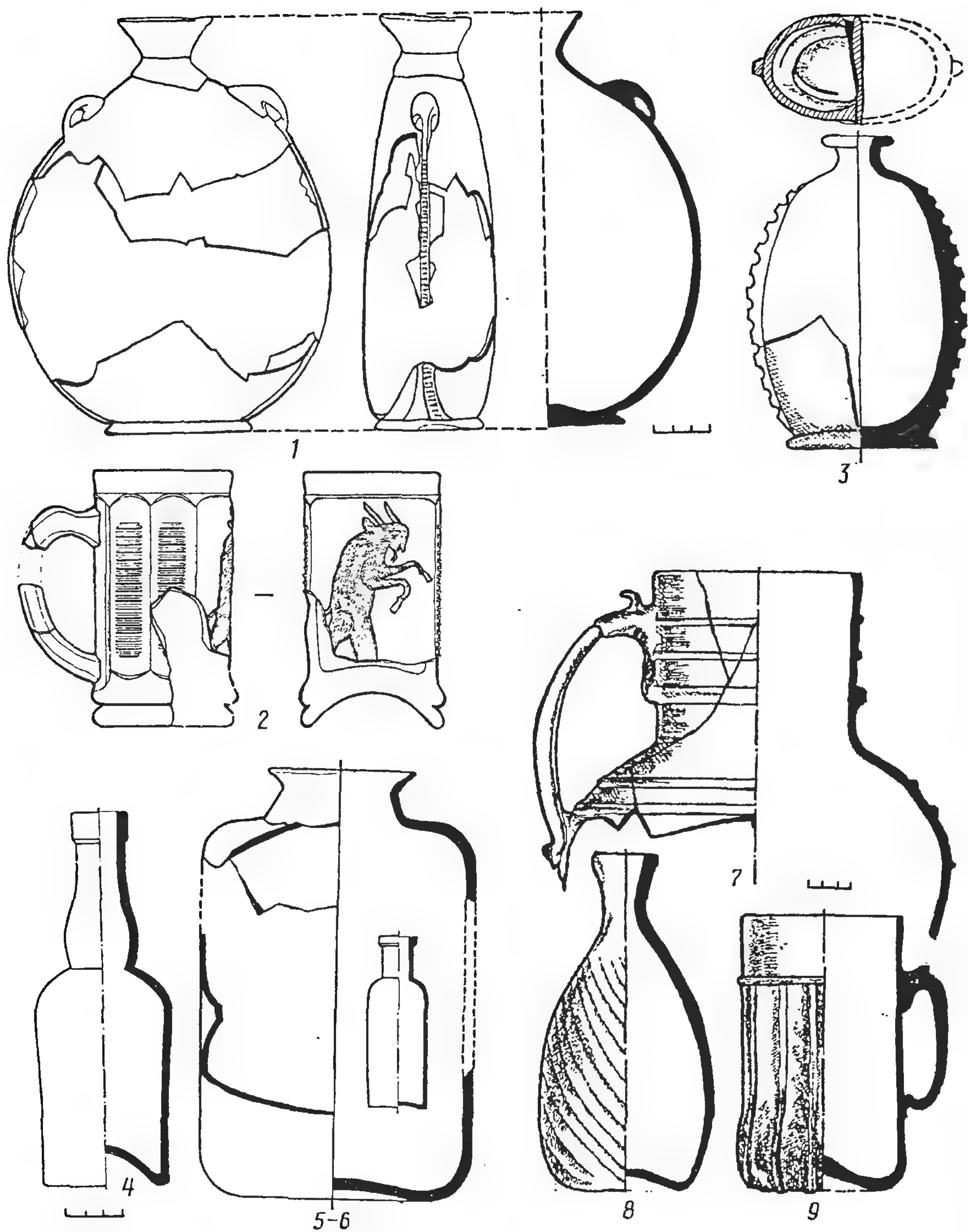
Мал. 241. Тэхналагічныя прыёмы апрацоўкі вырабаў са шкла XVI—XVIII стст.: 1—5, 9 — Орша; 6 — Магілёў; 7, 8, 10, 12, 13, 16, 18 — Гродна; 11, 14, 15 — Заслаўе; 17 — Ашмяны; 19 — Глуск

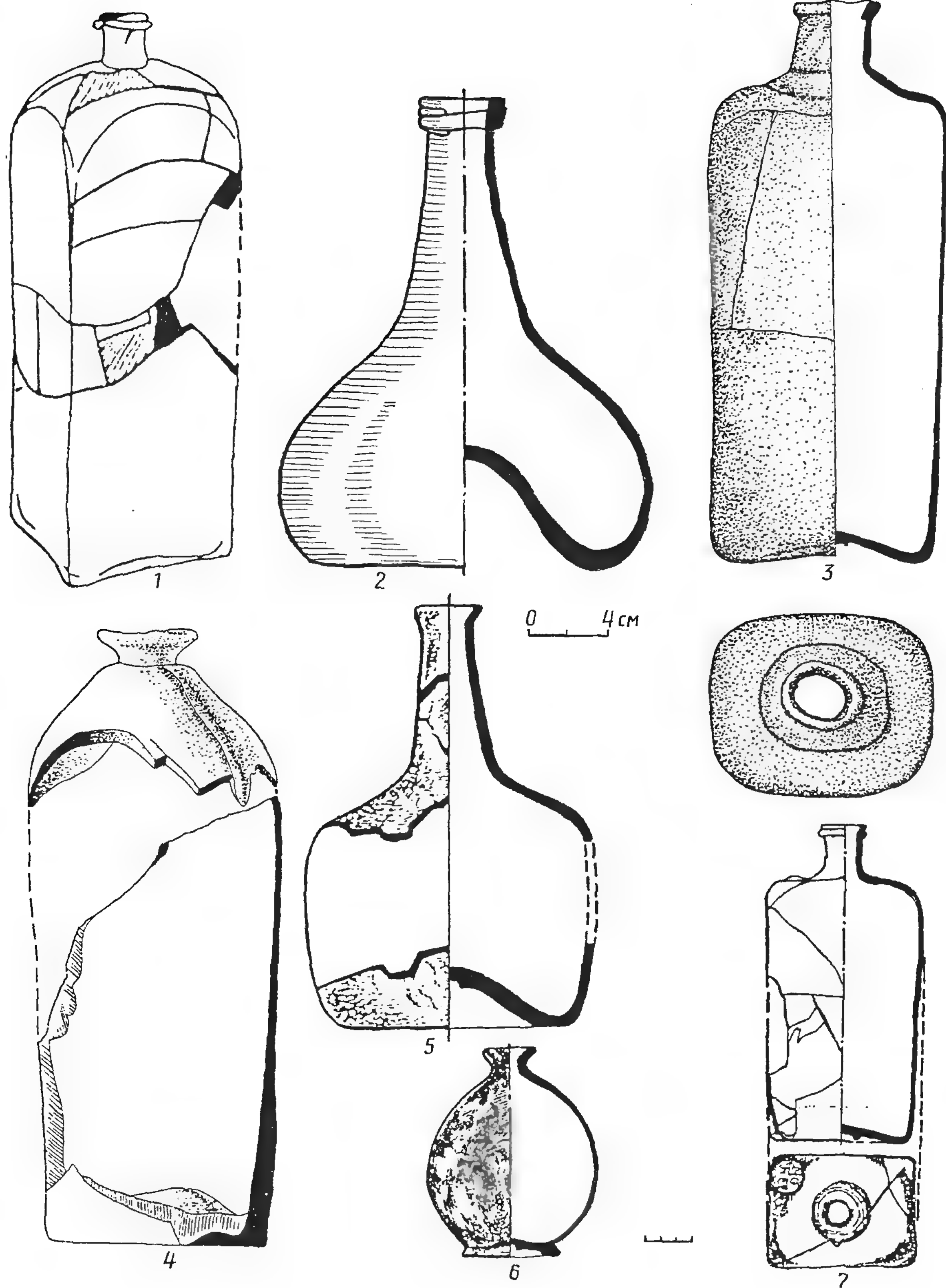
Мал. 242. Аздабленне шкляных вырабаў XVI—XVIII стст. клеймамі і налепленымі жгутамі: 1, 3 — Мінск; 2 — Мсціслаў; 4, 5 — Мазыр; 6—8 — Дуброўна; 9 —12 — Віцебск

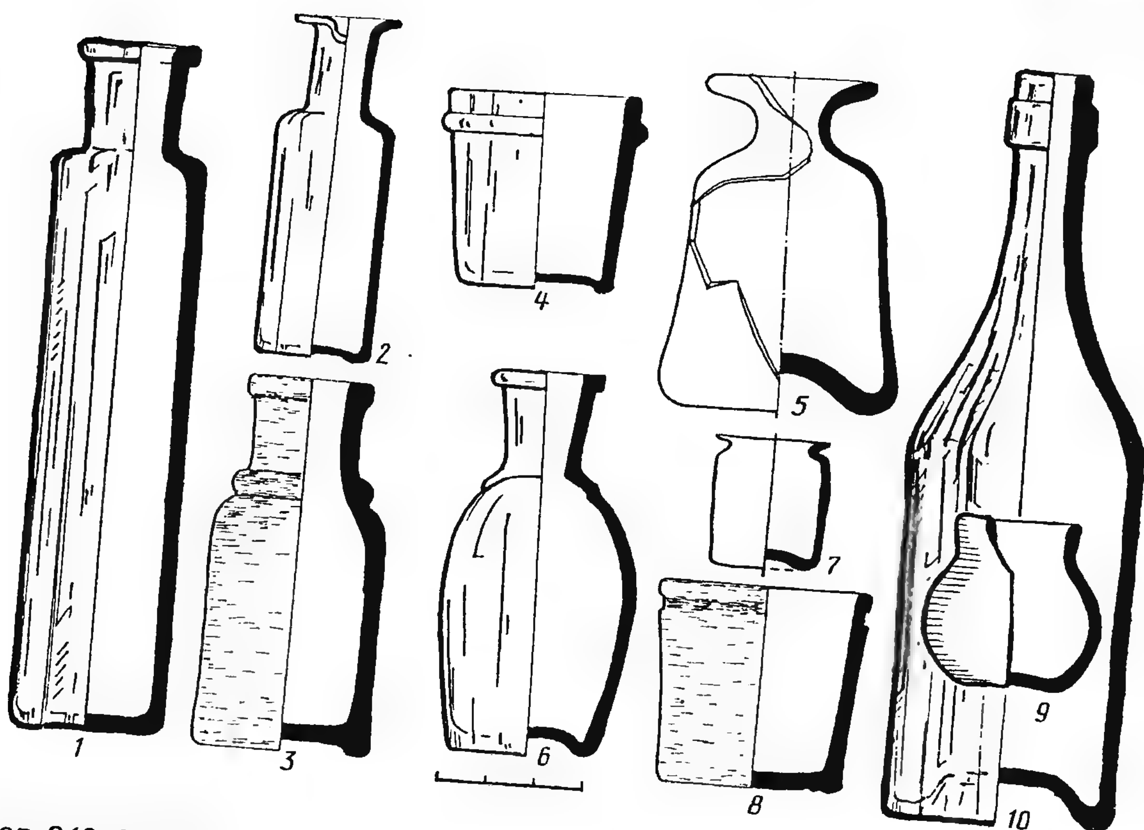
Мал. 243. Шкляны посуд з роспісам (мясцовы і імпартны) XVI—XVIII стст.: 1, 14 — Крэва; 2 — Бяроза; 3—6 — Мсціслаў; 7, 8 — Орша; 9, 10, 13, 15, 16 — Віцебск; 11, 12 — Гродна

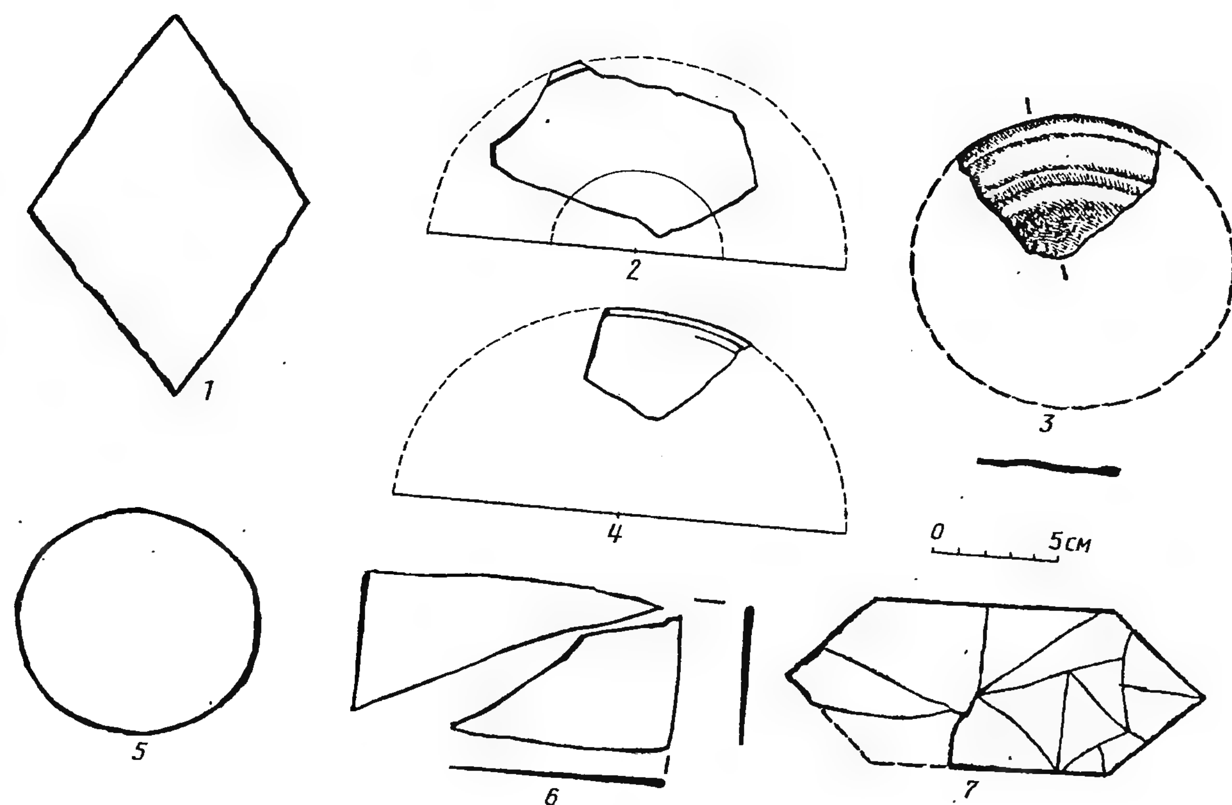
Мал. 244. Біклагі, збаны, бутлі, бутэлькі, кухлі XVII—XIX стст.: 1—2, 4—6 — Орша; 3 — Мінск; 7—9 — Магілёў

Мал. 245. Кварты, біклагі, бутлі XVI—XIX стст.: 1, 5 — Мінск; 2 — Віцебск; 3 — Заслаўе; 4 — Лагойск; 6, 7 — Магілёў

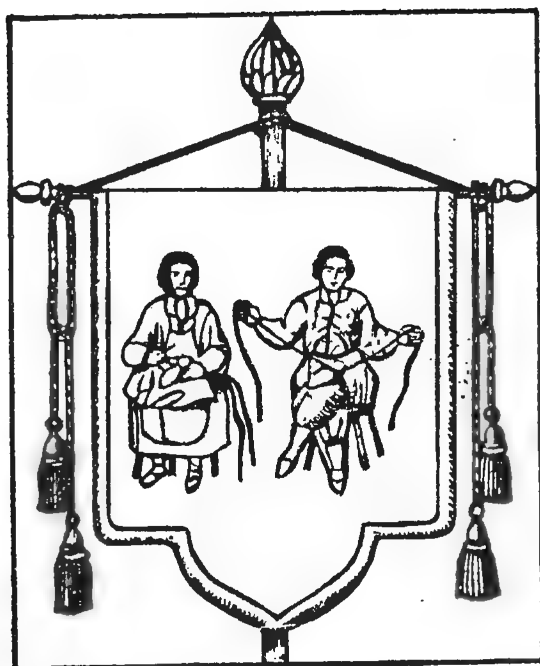
Мал. 246. Аптэчны посуд XVII—XIX стст. з Віцебска (1, 2, 6, 8—10) і Оршы (3—5,7)

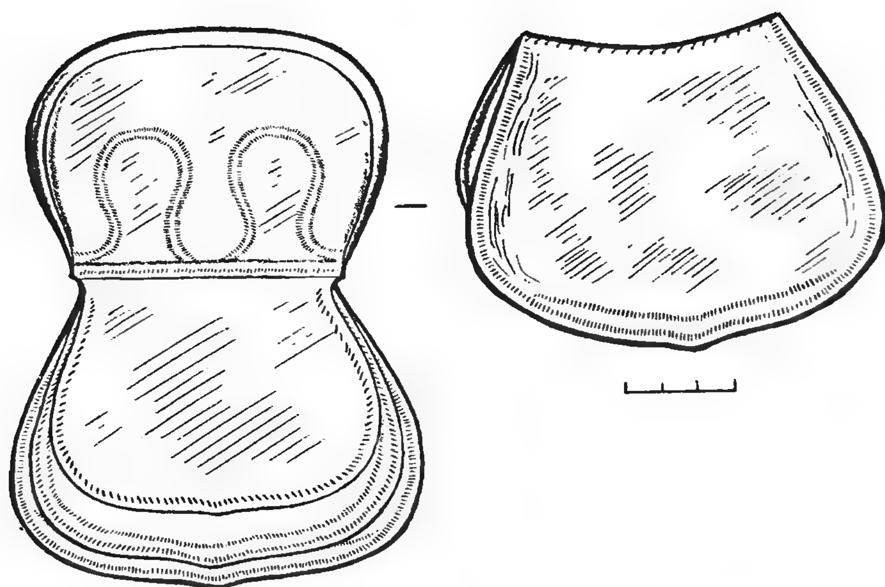
Мал. 247. Аконнае шкло XVI—XVII стст.: 1, 3, 5, 7 — Магілёў; 2, 4, 6 — Орша

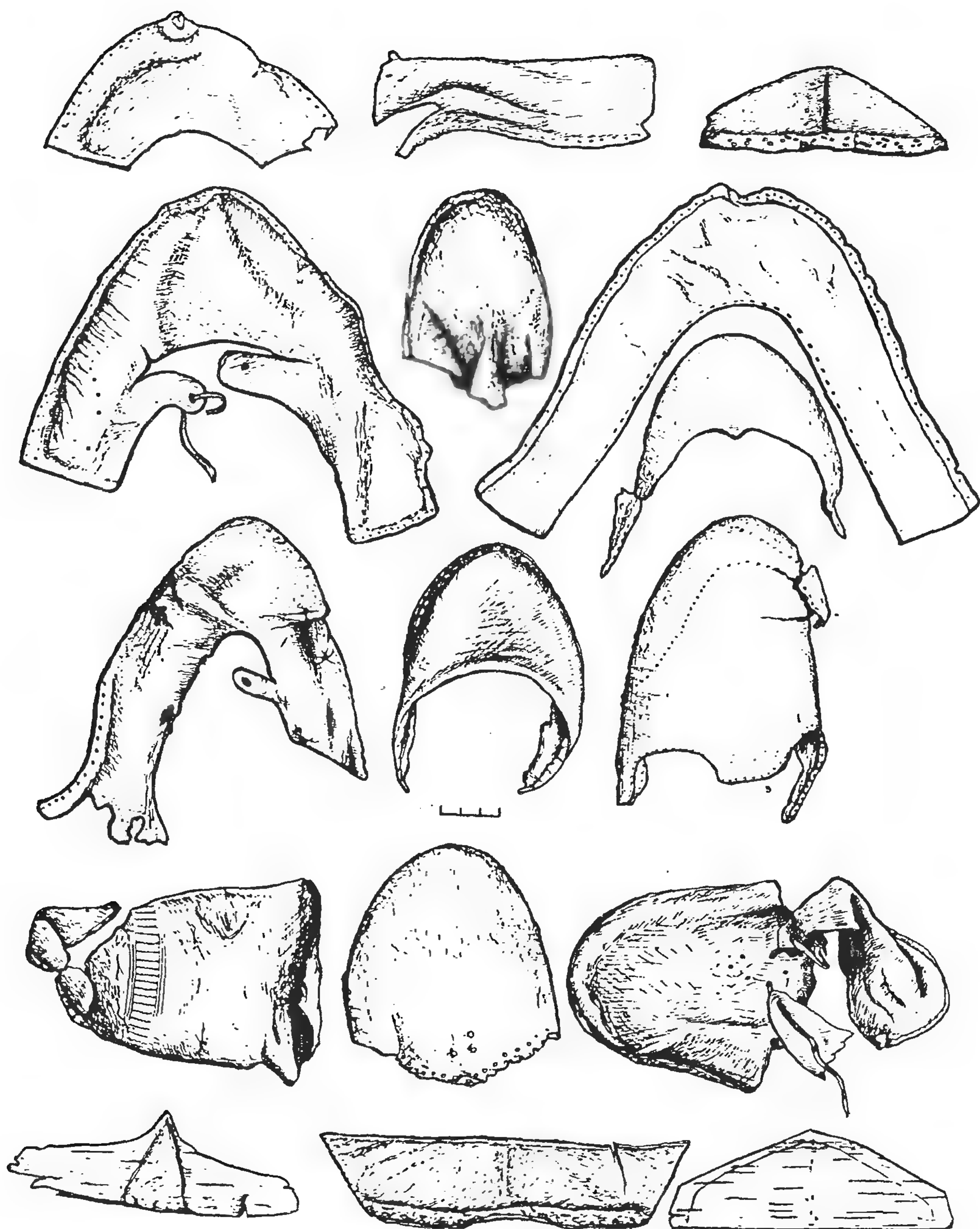
Мал. 248. Апрацоўка скуры ў Гродна. З гравюры 1568 г.

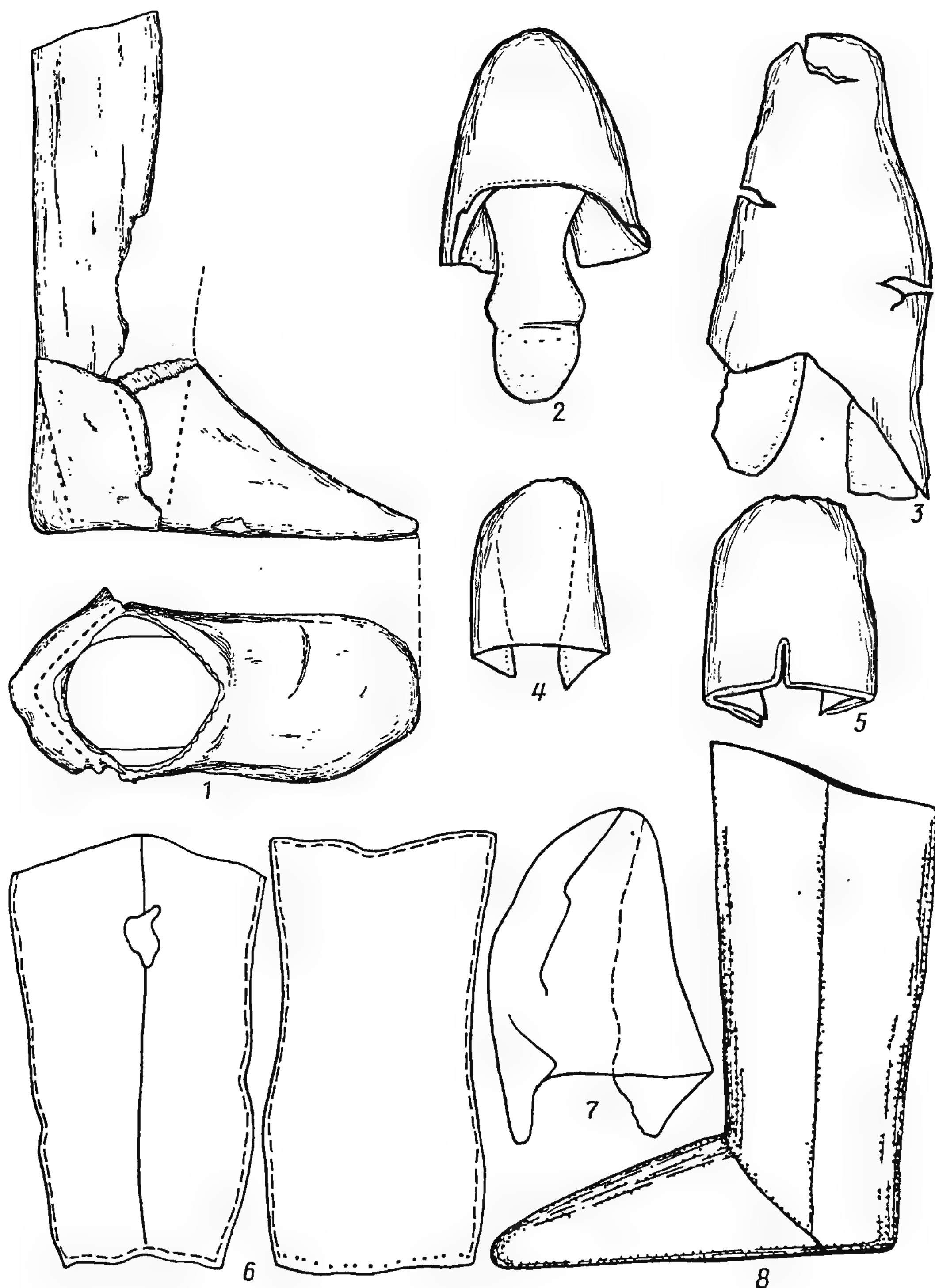
Мал. 249. Штандар цэха шаўцоў абутку

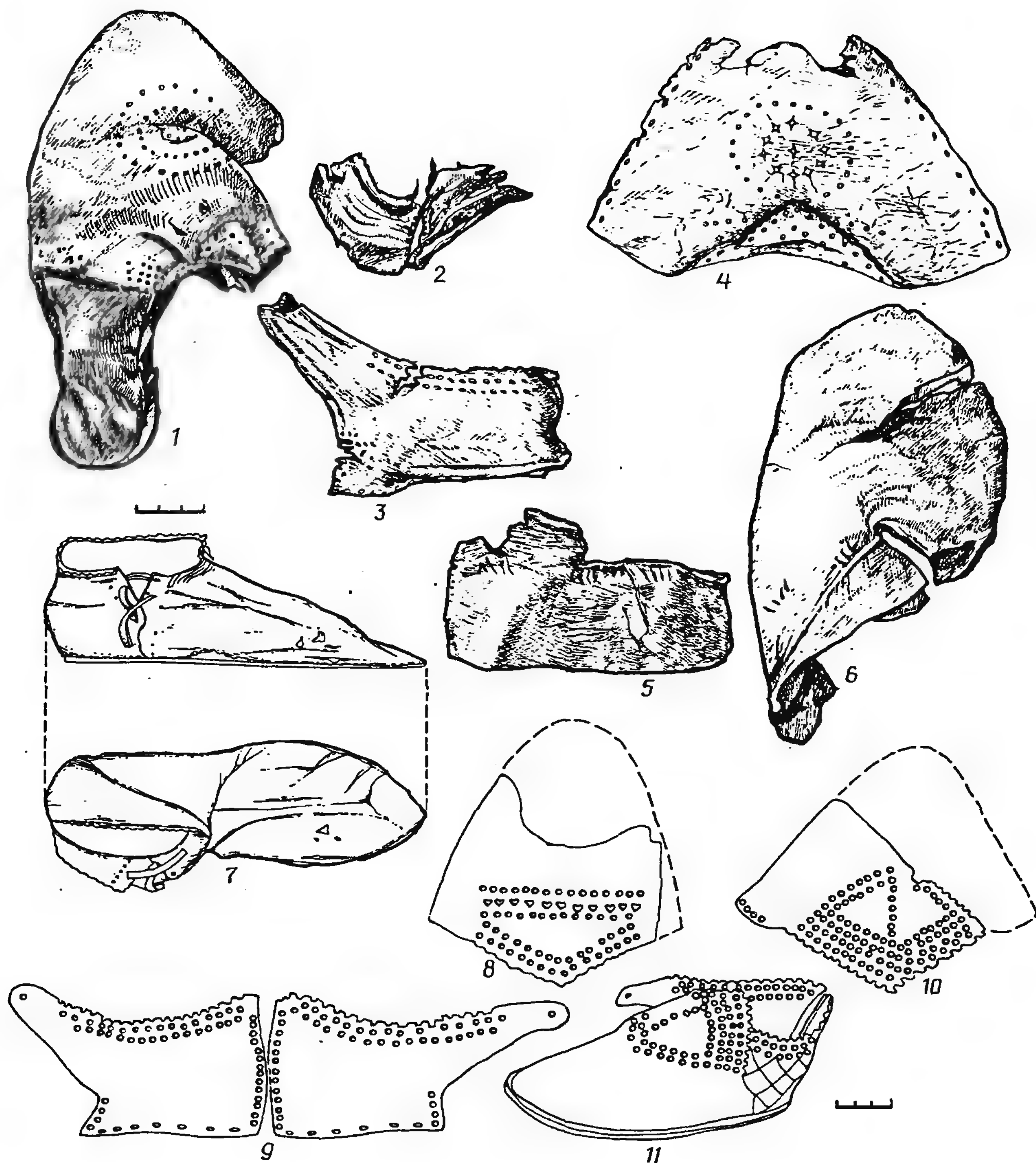
Мал. 250. Кашэль («каліта») XVI ст. з Віцебска (раскопкі Т. С. Бубенькі)

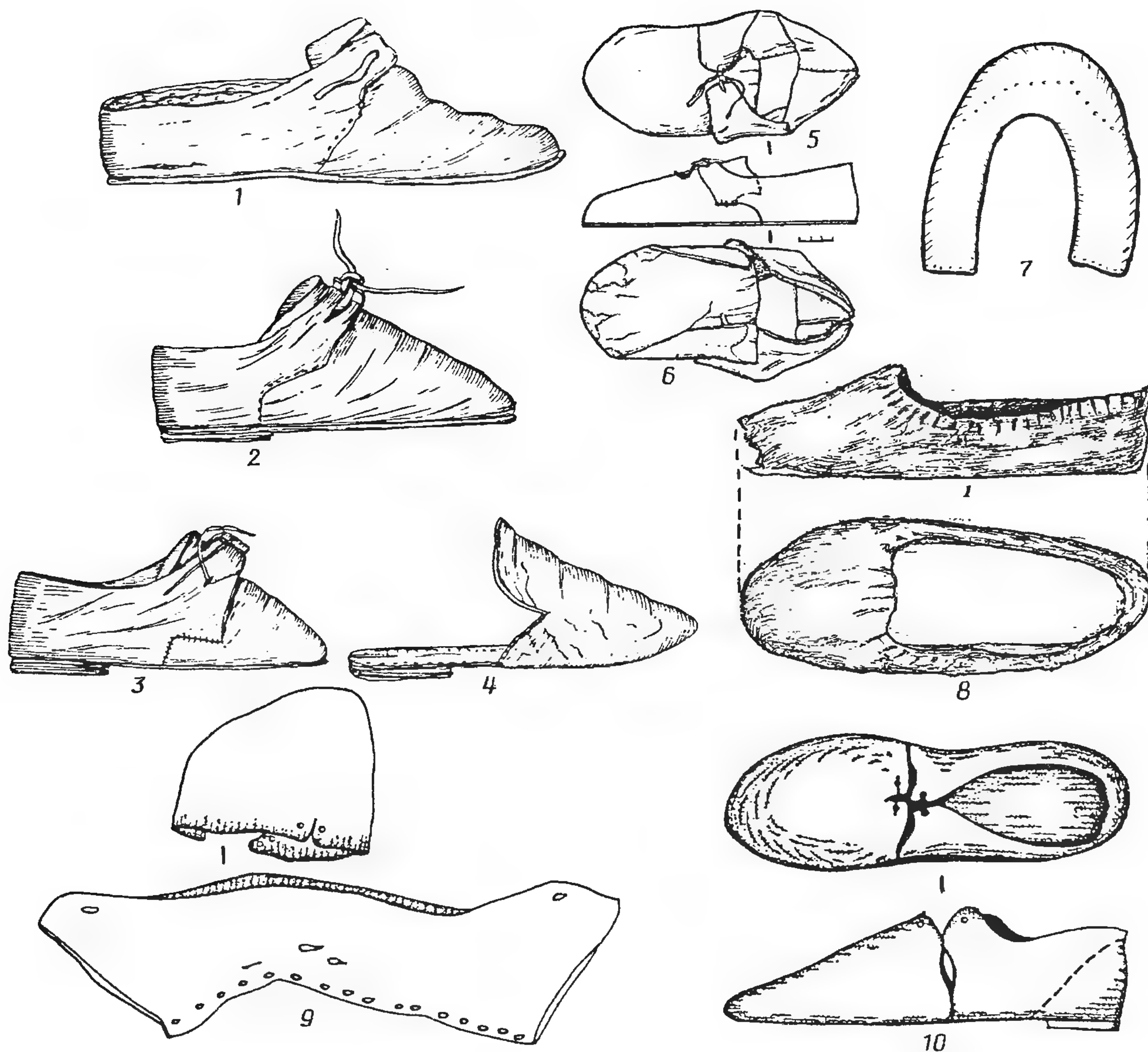
Мал. 251. Крой верха абутку, заднікі з раскопак у Мінску (паводле С. В. Тарасава)

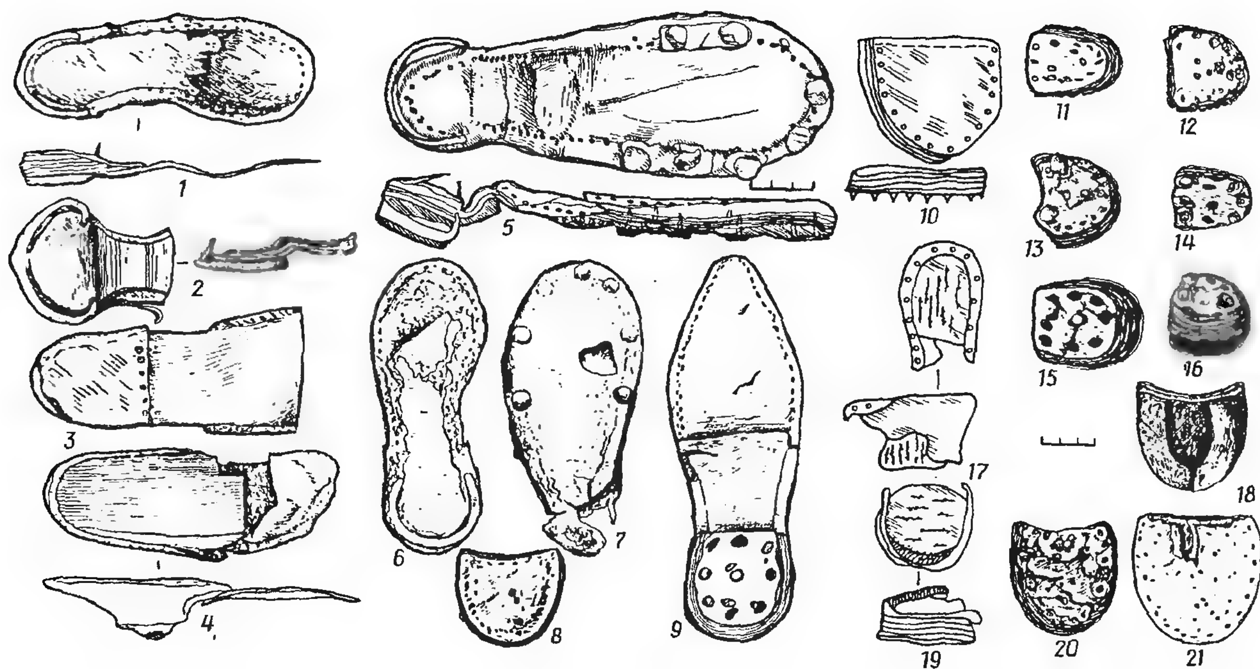
Мал. 252. Дэталі ботаў XV—XVIII стст. і іх рэканструкцыя: 1 — Гродна; 2—8 — Віцебск

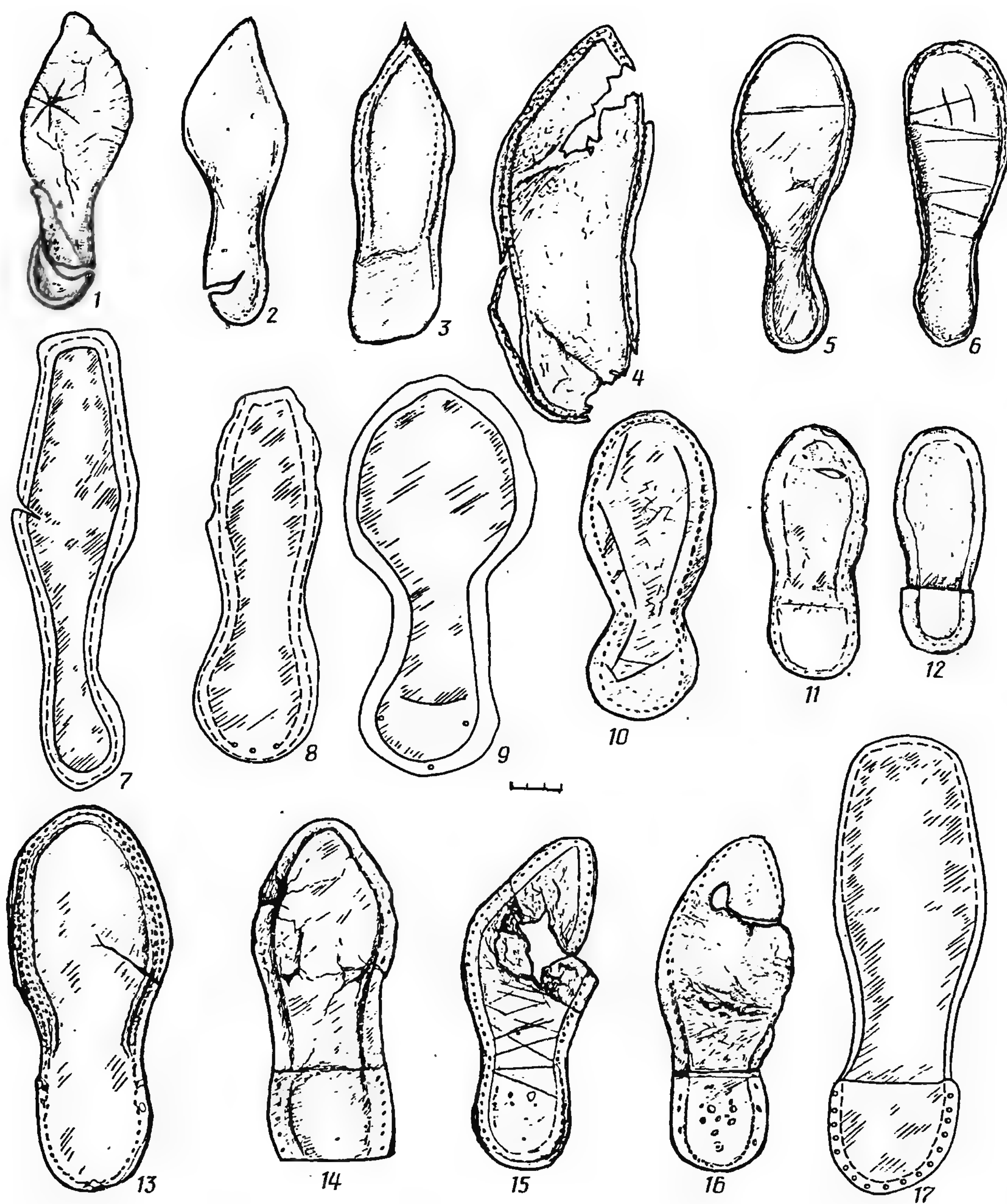
Мал. 253. Дэталі чаравікаў XV—XVII стст. і іх рэканструкцыя: 1—6, 8—11 — Віцебск; 7 — Гродна

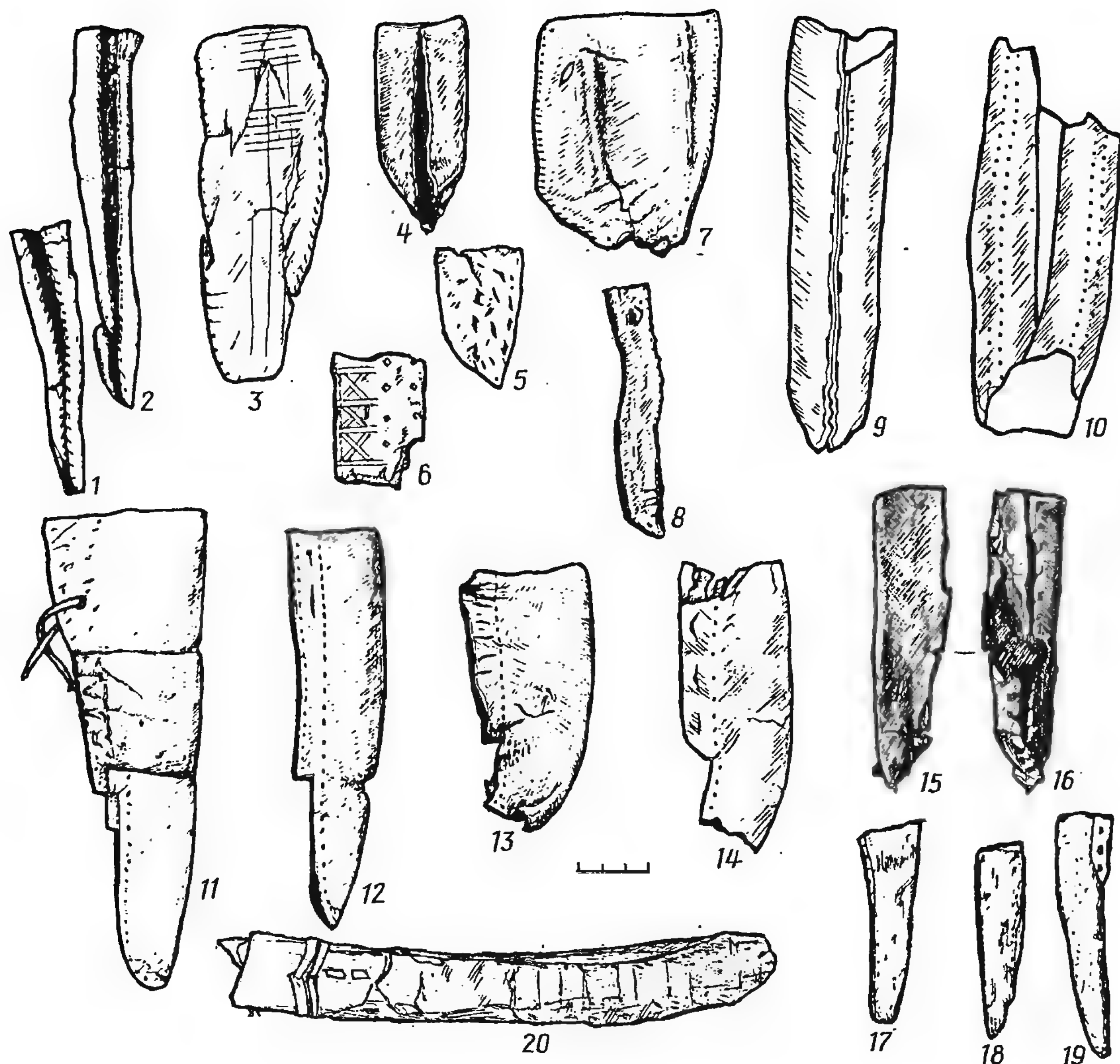
Мал. 254. Дэталі туфляў XVII—XVIII стст. і іх рэканструкцыя: 1—4, 7, 9, 10 — Віцебск, 5, 6, 8 — Магілёў

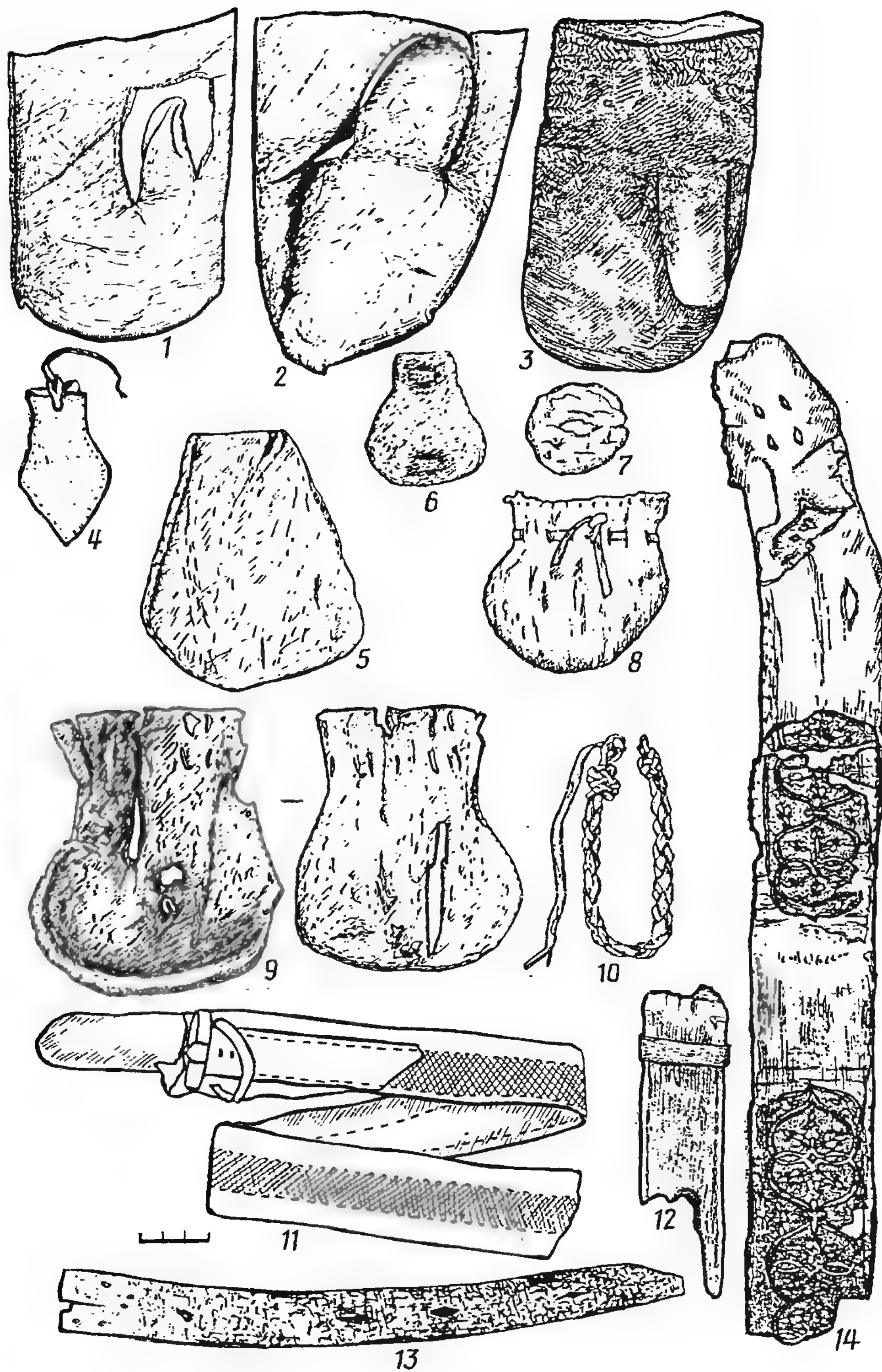
Мал. 255. Абцасы, шматслойныя падэшвы XVI—XVIII стст.: 1—4, 6—9, 11—16, 18, 20, 21 — Мінск; 5, 10, 17, 19 — Віцебск

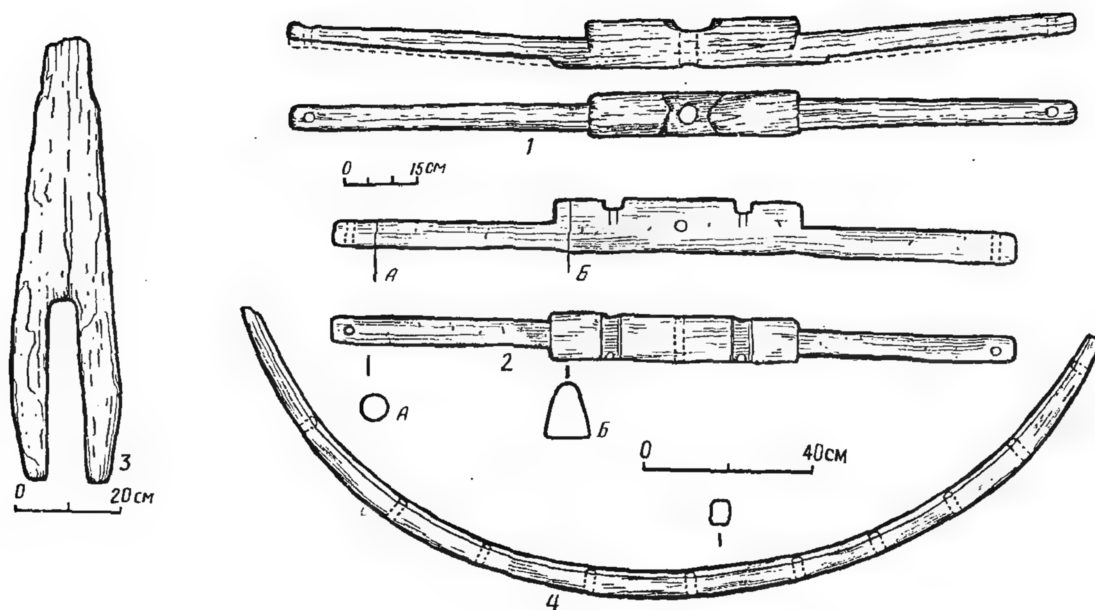
Мал. 256. Падэшвы XIV—XVIII стст.: 1—6, 11, 12, 13 — Мінск; 7—9, 17 — Віцебск; 14—16 — Полацк

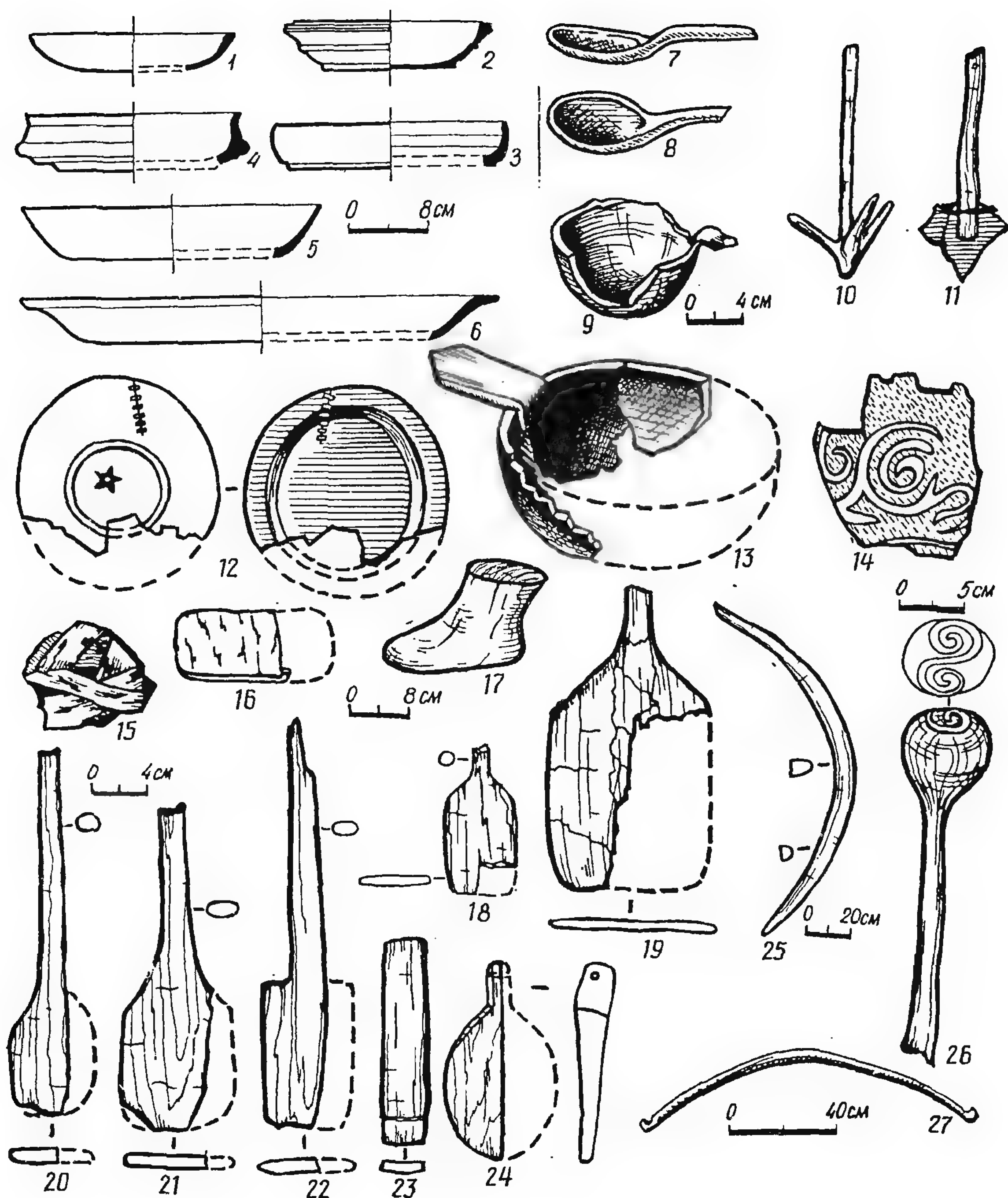
Мал. 257. Похвы (ножны) XIV—XVIII стст.: 1—5, 7, 8, 11—14 — Мінск; 9—10, 15, 16 — Віцебск; 6, 17—19 — Гродна; 20 — Магілёў

Мал. 258. Вырабы са скуры: рукавіцы, кашалькі, пуга, паясы XIV—XVIII стст.: 1, 2, 4—7, 9 — Полацк; 3, 14 — Магілёў; 8, 10 — Гродна; 11, 12 — Віцебск; 13 — Мінск

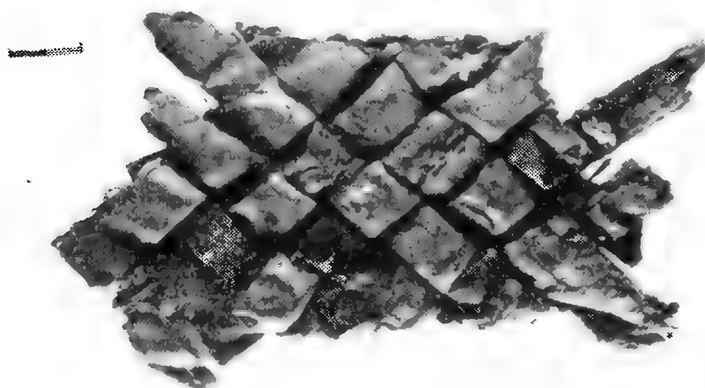

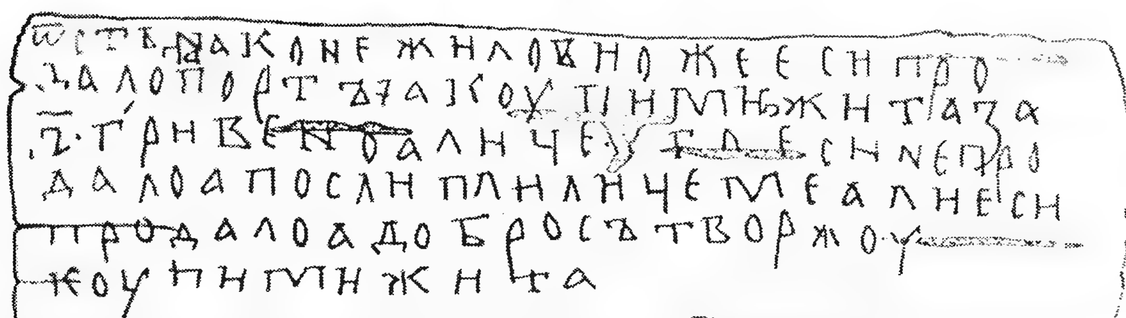
Мал. 259. Вырабы з дрэва XIV—XVII стст.: 1 — пярэдняя дубовая вось воза (Мінск, XVI—XVII стст.); 2 — задняя вось воза (Віцебск, XVII ст.); 3 — рабочая частка сахі «расохі» (Віцебск, канец XIII—XIV ст.); 4 — кола (Віцебск, XV—XVI стст.)

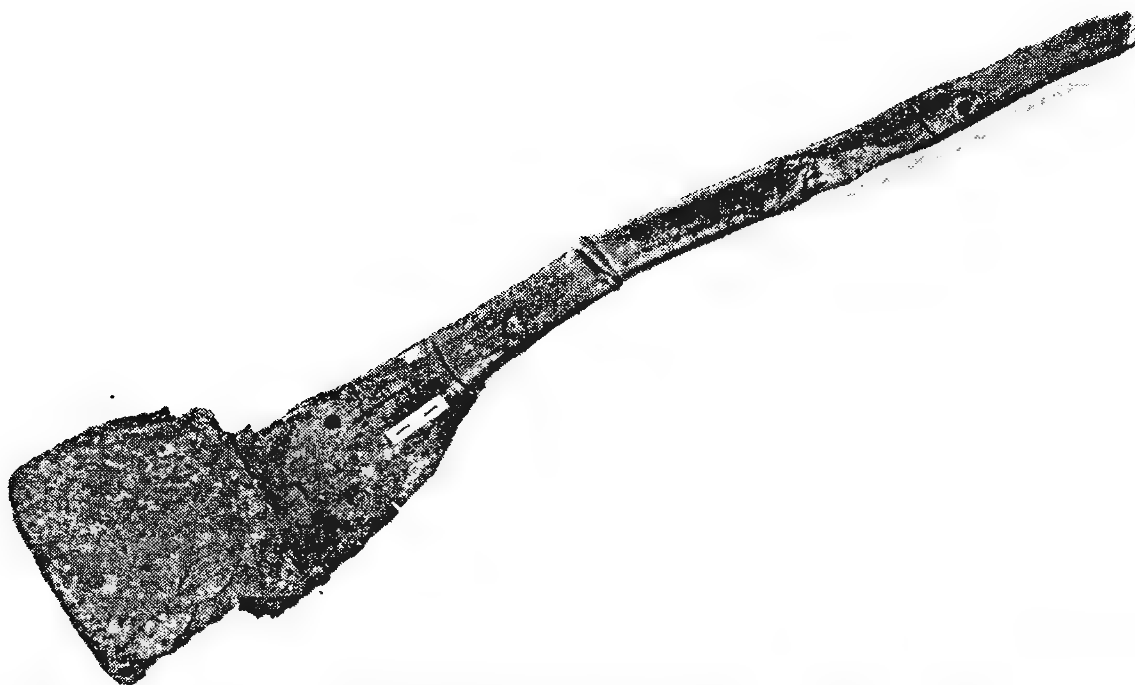
Мал. 260. Вырабы з дрэва канца XIII—XVI ст. (Віцебск, раскопкі М. А. Ткачова, Л. У. Калядзінскага): 1—6, 12 — тачоны посуд; 7—8 — лыжкі; 9, 13, 14 — карцы; 10—11 — калатоўкі; 15, 16 — паплаўкі; 17 — шавецкая калодка («капыл»); 18—22 — рыдлёўкі; 23, 24 — клёпка і вечка драўлянай конаўкі; 25 — лодачны шпангоўт; 26 — рытуальная булава; 27 — каромысел

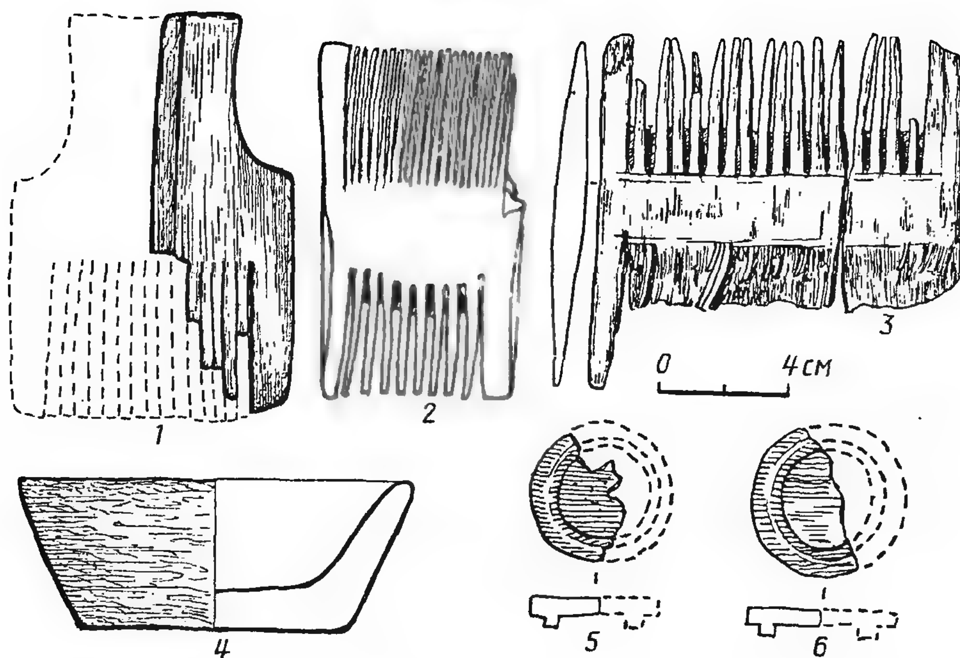

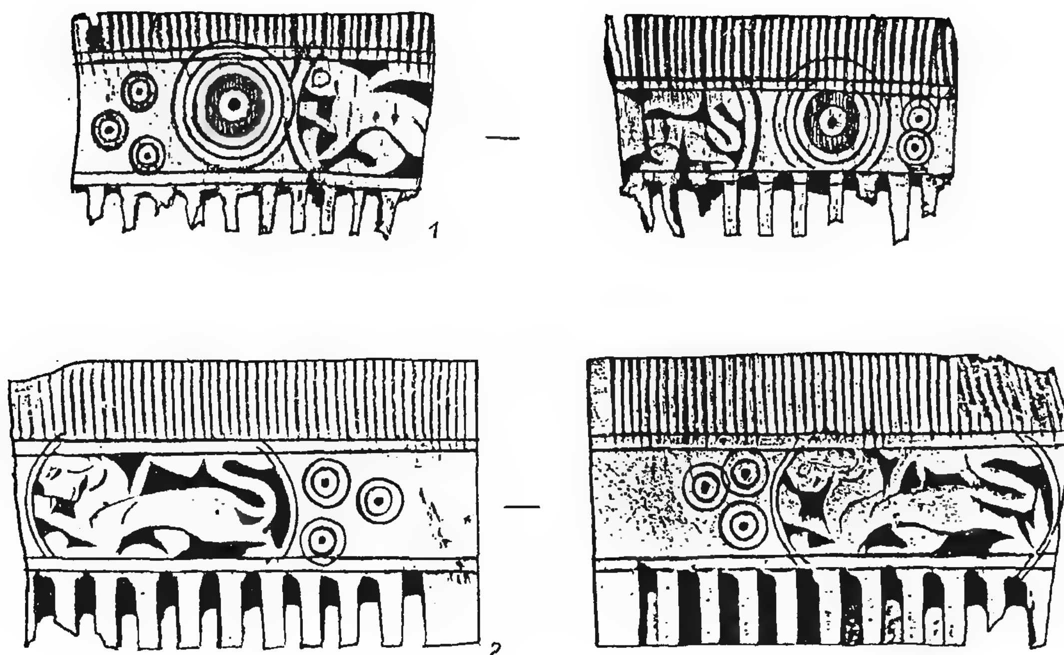
Мал. 261. Вырабы з бярости (Віцебск): 1, 2 — фрагменты карабоў, карзін; 3 — берасцяная грамата XIII—XIV стст.

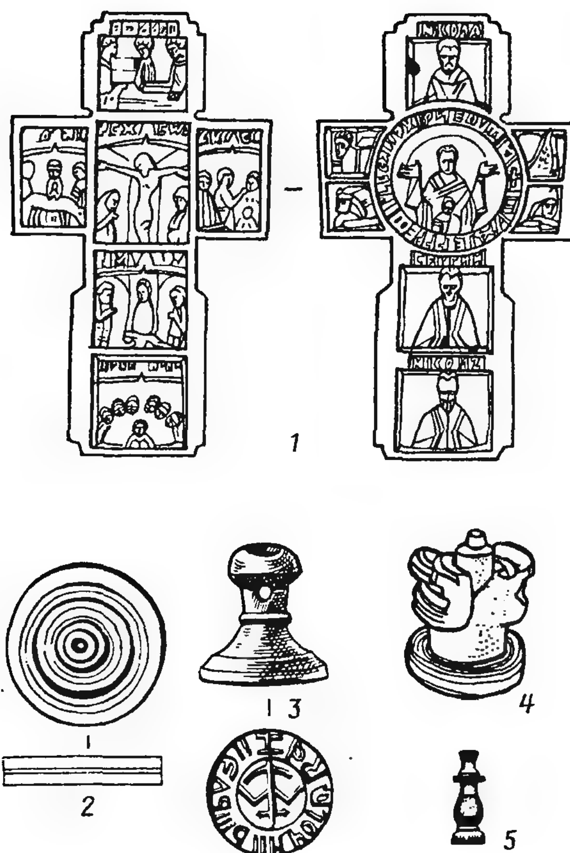
Мал. 262. Рыдлёўка з металічнай акоўкай з пабудовы XVI ст. (Віцебск, Узгор'е. Раскопкі В. М. Ляўко, 1989 г.)

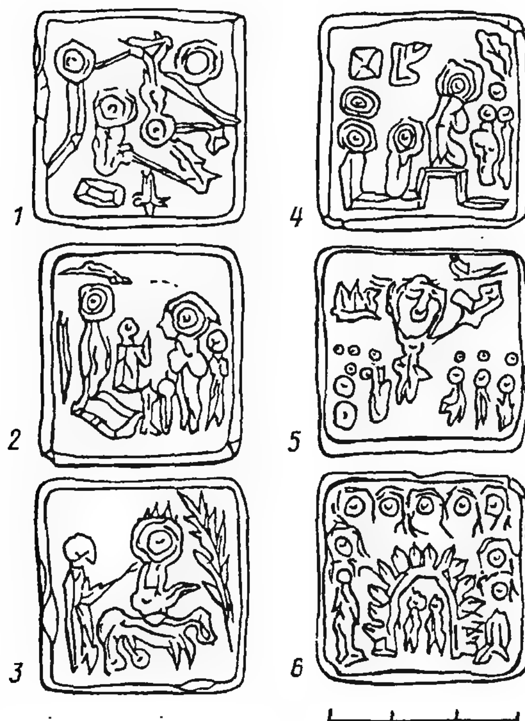
Мал. 263. Драўляныя вырабы: 1—3 — грабяні XIV—XVII стст. (1 — Слуцк, пасад; 2, 3 — Віцебск, Узгор'е); 4 — міска XVII ст.(Слуцк); 5, 6 — вечкі касметычных пушачак XIII—XIV стст. (Віцебск)

Мал. 264. Самшытавыя грабяні са слоя XIV ст. Верхняга замка Віцебска (раскопкі Л. У. Калядзінскага)

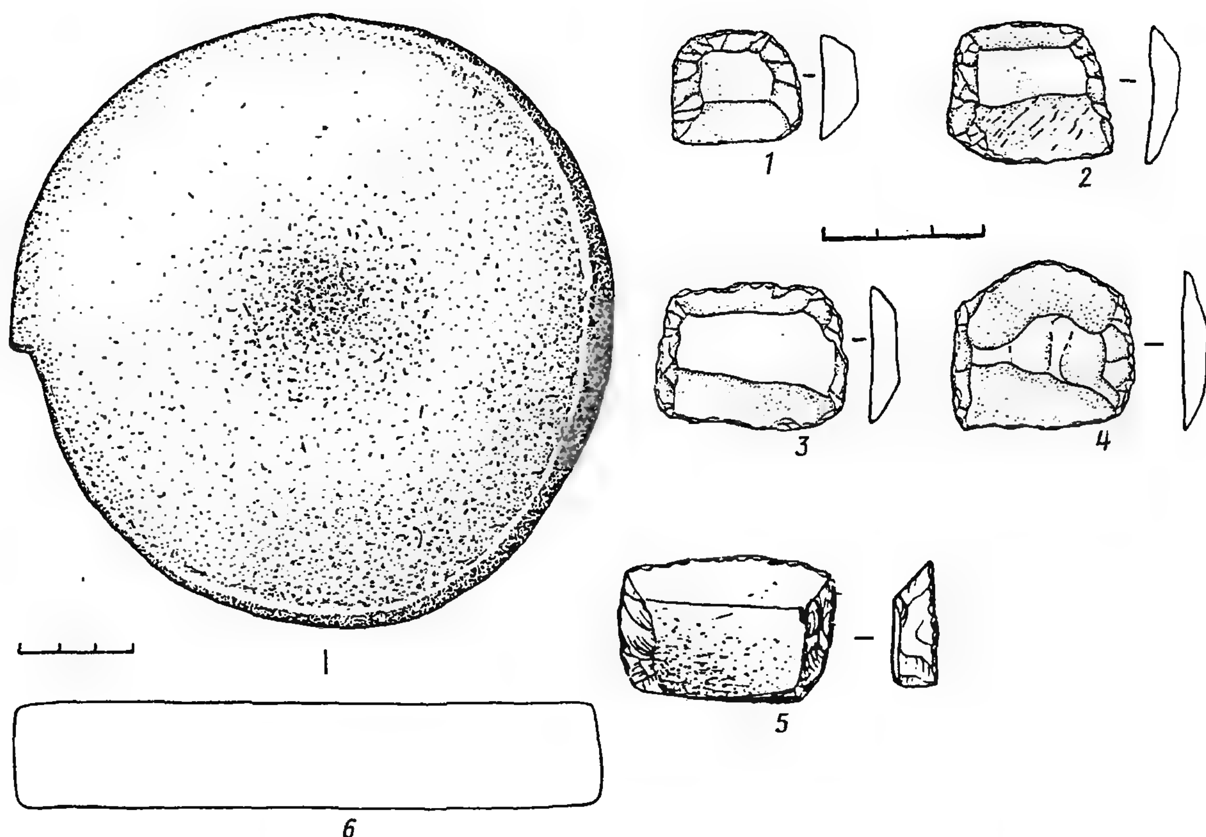
Мал. 265. Касцяныя вырабы з Віцебска: 1 — крыж XVI ст.; 2 — шашка XVII ст.; 3 — пячатка XVII ст.; 4 — шахматная ладдзя XIV ст.; 5 — падарожная шахмата другой паловы XVII ст. (1—3, 5 — раскопкі Т. С. Бубенькі, 4 — раскопкі Л. У. Калядзінскага)

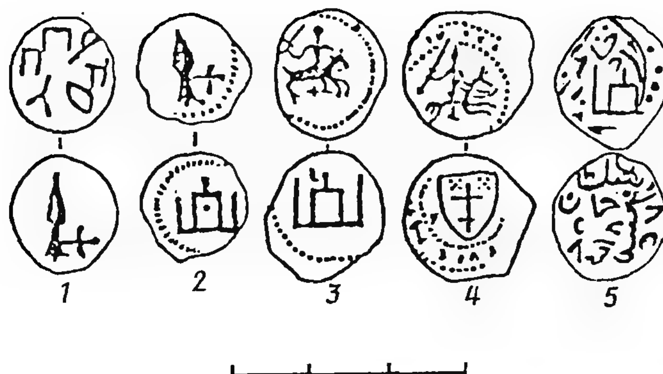
Мал. 266. Касцяны кубік XVI—XVII стст. з раскопак Г. В. Штыхава ў Мінску

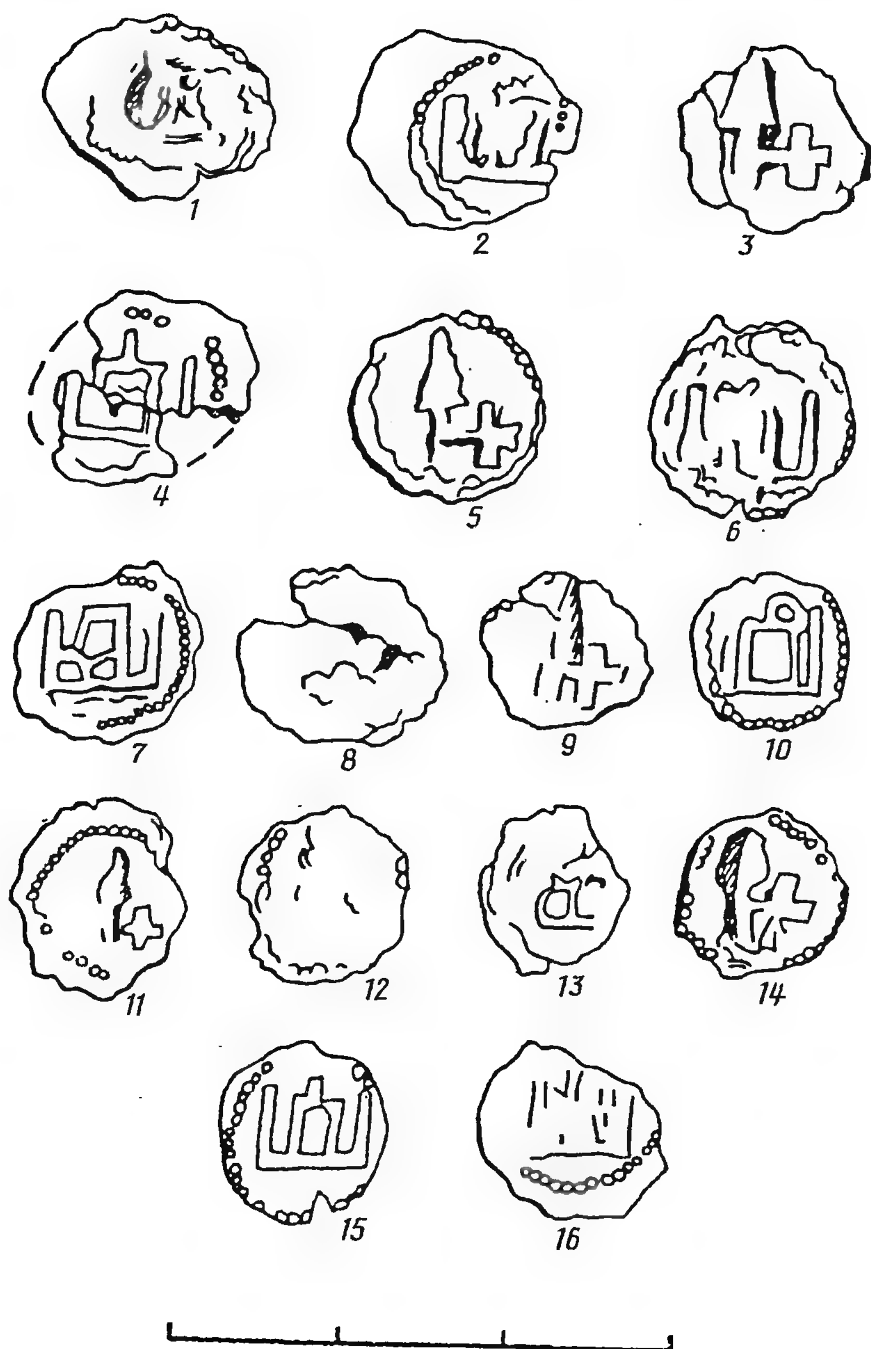
Мал. 267. Вырабы з косці XIV—XVII стст.: 1, 12 — рукаяць нажа; 2, 7, 11 — шахматы; 3 — лыжачка для прычасця; 5 — порхліца; 6, 13, 16, 17 — накладкі; 8 — шашка; 14—15, 18, 19 — гузікі (1, 4—7, 14, 18 — Віцебск; 2, 3 — Заслаўе; 8, 11 — Лідскі замак; 9, 10 — Орша; 12, 13, 17, 19 — Гродна; 15 — Дуброўна; 16 — Мсціслаў)

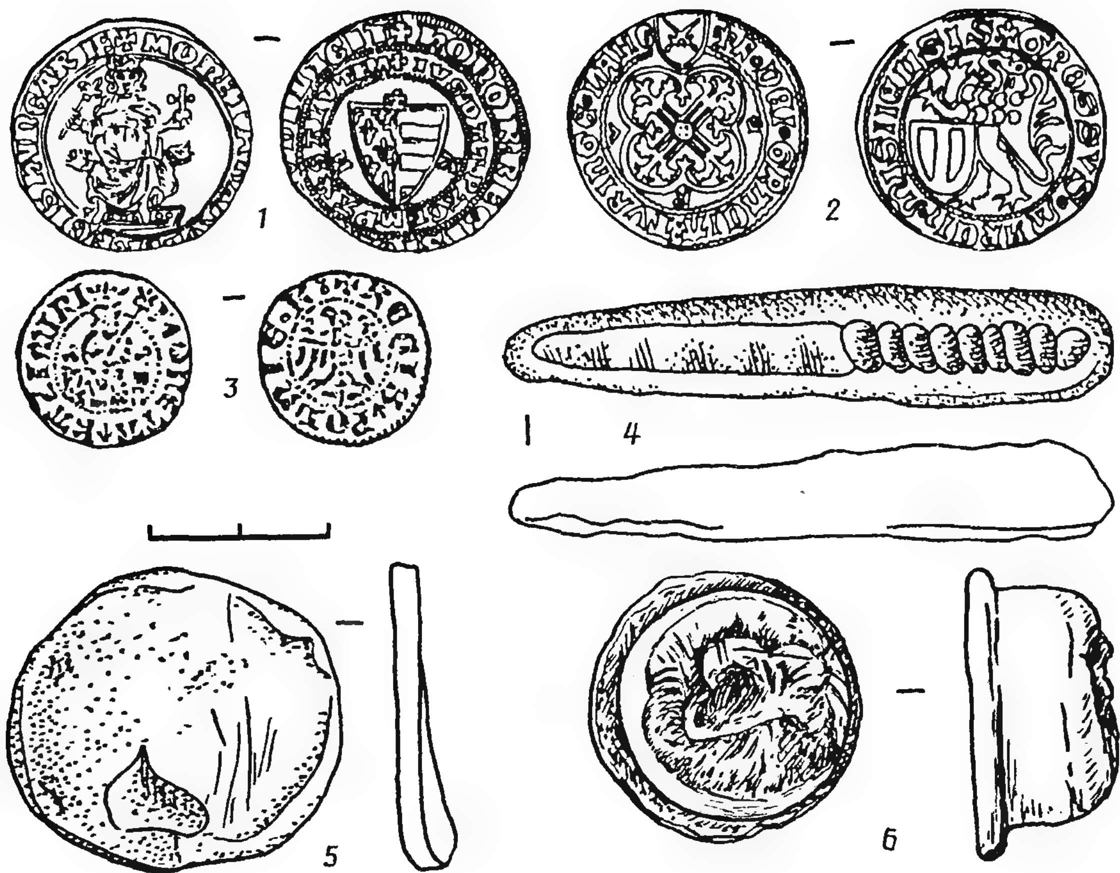
Мал. 268. Вырабы з каменю: 1—5 — крэмні для стрэльбаў XVII ст.; 6 — каменная плітка (1—4, 6 — Слуцк, пасад; 5 — Орша, гарадзішча)

Мал. 269. Тыпы старажытналітоўскіх манет: 1 — тып I, 1387—1392 гг., кн. Вітаўт; 2 — тып II, пачатак XV ст.; 3 — тып III, 1410—1420 гг.; 4 — тып IV, 1430 — сярэдзіна XV ст. (або 1387—1392 (1401) гг., Ягайла); 5 — тып V, 1396—1399 гг. (або да 1425 г.)

Мал. 270. Старажытналітоўскія дэнарыі (пенязі) ІІ тыпу, знойдзеныя ў 1989 г. у в. Вензаўшчына (каменны мог. «Барок») (№ 1—6) і ў в. Куклі (каменны мог. «Баярскія могілкі») (№ 7—16)

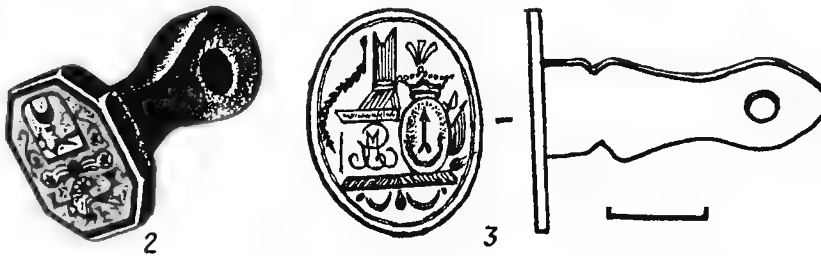

Мал. 271. Нумізматычныя (1—4) і метралагічныя (5—6) знаходкі XIV і XVI—XVII стст. (6): 1 — венгерскі грош Карла-Роберта Анжуйскага (1308—1342) з 1328 г.; 2 — мейсенскі грош Фрыдрыха II (1324—1347), в. Апанаўцы (Апонаўцы) Воранаўскага р-на, каменны мог., 1889 г.; 3 — кракаўскі квартнік Казіміра Вялікага (1333—1370) II тыпу, 1366—1370 гг., г. Мінск, знаходка 1987 г.; 4 — 1/3 частка літоўскай грыўны (вага 36,69 г) другой паловы XIV ст., г. Мінск, знаходка 1986 г.; 5 — грошавая гірка (вага 36,02 г = 10 пражскім грошам), г. Віцебск, знаходка 1981 г.; 6 — гірка вагавая (72,42 г = 17 залатнікам), г. Орша, знаходка 1989 г.

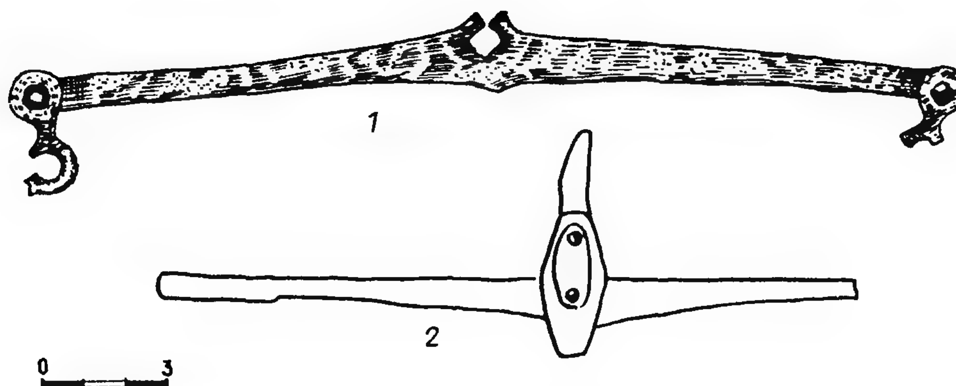

Мал. 272. Польска-літоўскія манеты (1—7) і галандскі дукат (8): 1 — Польшa, Жыгімонт I (1506—1548), паўгрош 1507 г.; 2 — Прусія, Жыгімонт I (1506—1548), грош 1531 г.; Вялікае княства Літоўскае; 3 — Жыгімонт I (1506—1548), паўгрош 1509 г.; 4 — Жыгімонт I (1506—1548), грош 1535 г.; 5 — Жыгімонт II Август (1545/1548—1572), грош 1566 г.; 6 — Жыгімонт II Август (1545/1548—1572), дэнарый двайны 1566 г.; 7 — Ян-Казімір Ваза (1649—1668), солід (шэляг, барацінка) 1660 г.; 8 — Галандская рэспубліка, імперская чаканка Фердынанда III (1637—1657), дукат Кампэна 1652 г., г. Мсціслаў, знаходка 1987 г.

Мал. 273. Пячаткі канца XVI — пачатку XVII ст.: 1 — Полацк (ліцавы і адваротны бакі формачкі для пячаткі); 2 — Мінск, 3 — Заслаўе

Мал. 274. Рэшткі вагаў, знойдзеных у слоі XVII—XVIII стст. Віцебска (Узгор'е)

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ
І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1
ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

1

ЧАСТКА

ПАСЕЛІШЧЫ І МОГІЛЬНІКІ

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

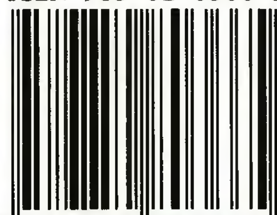
АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Інстытут гісторыі

АРХЕАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

У чатырох тамах

ISBN 985-08-0366-5
9 789850 803665